

Regeringens proposition

1986/87: 128

om internationella köp

Prop.
1986/87: 128

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 19 mars 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Sten Wickbom

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen förordas att Sverige ratificerar Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor, som träder i kraft den 1 januari 1988.

För att göra det möjligt för Sverige att tillträda konventionen föreslås en ny lag om internationella köp. Lagen skall dock inte tillämpas i nordiska förhållanden.

Lagen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Lagförslaget i denna proposition har granskats av lagrådet. Propositionen innehåller därför tre huvuddelar: lagrådsremissen (s. 81), lagrådets yttrande (s. 162) och föredragande statsrådets ställningstaganden till lagrådets synpunkter (s. 164).

Den som vill ta del av samtliga skäl för lagförslaget måste läsa alla tre delarna.

1 Förslag till

Lag om internationella köp

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Artiklarna 1–13 och 25–88 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor skall i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en *bilaga* till denna lag. Texterna på övriga originalspråk, arabiska, kinesiska, ryska och spanska, skall kungöras på det sätt som regeringen bestämmer.

2 § Lagen tillämpas inte i fall då både säljaren och köparen har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Om en part har mer än ett affärsställe, skall det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörande har sin närmaste anknytning. Om en part inte har något affärsställe, skall avseende fästas vid hans hemvist.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods

The States Parties to this Convention

Bearing in mind the broad objectives in the resolutions adopted by the sixth special session of the General Assembly of the United Nations on the establishment of a New International Economic Order,

Considering that the development of international trade on the basis of equality and mutual benefit is an important element in promoting friendly relations among States,

Being of the opinion that the adoption of uniform rules which govern contracts for the international sale of goods and take into account the different social, economic and legal systems would contribute to the removal of legal barriers in international trade and promote the development of international trade,

Have agreed as follows:

PART I SPHERE OF APPLICATION AND GENERAL PROVISIONS

Chapter I Sphere of Application

Article 1

(1) This Convention applies to contracts of sale of goods between parties whose places of business are in different States:

(a) when the States are Contracting States;
or

(b) when the rules of private international law lead to the application of the law of a Contracting State.

(2) The fact that the parties have their places of business in different States is to be disregarded whenever this fact does not appear either from the contract or from any dealings between, or from information dis-

Convention des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises

Les Etats parties à la présente Convention

Ayant présents à l'esprit les objectifs généraux inscrits dans les résolutions relatives à l'instauration d'un nouvel ordre économique international que l'Assemblée générale a adoptées à sa sixième session extraordinaire,

Considérant que le développement du commerce international sur la base de l'égalité et des avantages mutuels est un élément important dans la promotion de relations amicales entre les Etats,

Estimant que l'adoption de règles uniformes applicables aux contrats de vente internationale de marchandises et compatibles avec les différents systèmes sociaux, économiques et juridiques contribuera à l'élimination des obstacles juridiques aux échanges internationaux et favorisera le développement du commerce international,

Sont convenus de ce qui suit:

PREMIÈRE PARTIE CHAMP D'APPLICATION ET DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Chapitre I Champ d'application

Article premier

1) La présente Convention s'applique aux contrats de vente de marchandises entre des parties ayant leur établissement dans des Etats différents:

a) lorsque ces Etats sont des Etats contractants; ou

b) lorsque les règles du droit international privé mènent à l'application de la loi d'un Etat contractant.

2) Il n'est pas tenu compte du fait que les parties ont leur établissement dans des Etats différents lorsque ce fait ne ressort ni du contrat, ni de transactions antérieures entre les parties, ni de renseignements donnés par

(Översättning)

Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor

De fördragsslutande staterna .

som beaktar de allmänna målen i de av Förenta nationernas sjätte extra generalförsamling antagna resolutionerna om upprättande av en ny internationell ekonomisk ordning,

som anser att en utveckling av den internationella handeln på grundval av jämlikhet och ömsesidiga fördelar är en viktig faktor för främjande av vänskapliga förbindelser mellan stater,

som anser att antagandet av enhetliga regler, vilka gäller för avtal om internationella köp av varor och beaktar olika sociala, ekonomiska och rättsliga system, skulle bidra till att undanröja rättsliga hinder i internationell handel och främja dess utveckling;

har kommit överens om följande:

**DEL I
TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH ALLMÄNNA
BESTÄMMELSER**

**Kapitel I
Tillämpningsområde**

Artikel 1

1) Denna konvention är tillämplig på avtal om köp av varor mellan parter, vilkas affärsställen är belägna i skilda stater:

a) när dessa stater är fördragsslutande stater; eller

b) när internationellt privaträttsliga regler leder till att lagen i en fördragsslutande stat skall tillämpas.

2) Den omständigheten att parterna har sina affärsställen i skilda stater skall inte beaktas då denna omständighet inte framgår av avtalet, tidigare affärsförbindelse mellan parterna eller av upplysningar som de har givit

closed by, the parties at any time before or at the conclusion of the contract.

(3) Neither the nationality of the parties nor the civil or commercial character of the parties or of the contract is to be taken into consideration in determining the application of this Convention.

Article 2

This Convention does not apply to sales:

(a) of goods bought for personal, family or household use, unless the seller, at any time before or at the conclusion of the contract, neither knew nor ought to have known that the goods were bought for any such use;

(b) by auction;

(c) on execution or otherwise by authority of law;

(d) of stocks, shares, investment securities, negotiable instruments or money;

(e) of ships, vessels, hovercraft or aircraft;

(f) of electricity.

Article 3

(1) Contracts for the supply of goods to be manufactured or produced are to be considered sales unless the party who orders the goods undertakes to supply a substantial part of the materials necessary for such manufacture or production.

(2) This Convention does not apply to contracts in which the preponderant part of the obligations of the party who furnishes the goods consists in the supply of labour or other services.

Article 4

This Convention governs only the formation of the contract of sale and the rights and obligations of the seller and the buyer arising from such a contract. In particular, except as otherwise expressly provided in this Convention, it is not concerned with:

elles à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat.

3) Ni la nationalité des parties ni le caractère civil ou commercial des parties ou du contrat ne sont pris en considération pour l'application de la présente Convention.

Article 2

La présente Convention ne régit pas les ventes:

a) de marchandises achetées pour un usage personnel, familial ou domestique, à moins que le vendeur, à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat, n'ait pas su et n'ait pas été censé savoir que ces marchandises étaient achetées pour un tel usage;

b) aux enchères;

c) sur saisie ou de quelque autre manière par autorité de justice;

d) de valeurs mobilières, effets de commerce et monnaies;

e) de navires, bateaux, aéroglisseurs et aéronefs;

f) d'électricité.

Article 3

1) Sont réputés ventes les contrats de fourniture de marchandises à fabriquer ou à produire, à moins que la partie qui commande celles-ci n'ait à fournir une part essentielle des éléments matériels nécessaires à cette fabrication ou production.

2) La présente Convention ne s'applique pas aux contrats dans lesquels la part prépondérante de l'obligation de la partie qui fournit les marchandises consiste en une fourniture de main-d'œuvre ou d'autres services.

Article 4

La présente Convention régit exclusivement la formation du contrat de vente et les droits et obligations qu'un tel contrat fait naître entre le vendeur et l'acheteur. En particulier, sauf disposition contraire expresse de la présente Convention, celle-ci ne concerne pas:

vid någon tidpunkt före eller vid avtalsslutet.

3) Hänsyn skall varken tas till parternas nationalitet eller till deras eller avtalets civila eller kommersiella karaktär då konventionens tillämplighet skall fastställas.

Artikel 2

Denna konvention skall inte tillämpas på köp:

a) av en vara för köparens personliga bruk eller för hans familj eller hushåll, såvida inte säljaren före eller vid avtalsslutet varken visste eller borde ha vetat att varan köptes för sådant bruk;

b) på auktion;

c) vid exekutiv försäljning eller annars tvångsvis på grund av lag;

d) av värdepapper eller pengar;

e) av fartyg, svävare eller luftfartyg;

f) av elektricitet.

Artikel 3

1) Avtal om tillhandahållande av en vara som skall tillverkas eller framställas anses som köp, såvida inte den part som beställer varan åtar sig att tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för en sådan tillverkning eller framställning.

2) Denna konvention tillämpas inte på avtal där den övervägande delen av den parts skyldigheter, som skall leverera varan, består i att tillhandahålla arbete eller andra tjänster.

Artikel 4

Denna konvention reglerar endast ingående av avtal om köp samt de rättigheter och skyldigheter för säljaren och köparen som härrör från ett sådant avtal. Den gäller inte, om inte annat är uttryckligen föreskrivet i konventionen:

(a) the validity of the contract or of any of its provisions or of any usage;

(b) the effect which the contract may have on the property in the goods sold.

Article 5

This Convention does not apply to the liability of the seller for death or personal injury caused by the goods to any person.

Article 6

The parties may exclude the application of this Convention or, subject to article 12, derogate from or vary the effect of any of its provisions.

**Chapter II
General Provisions**

Article 7

(1) In the interpretation of this Convention, regard is to be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith in international trade.

(2) Questions concerning matters governed by this Convention which are not expressly settled in it are to be settled in conformity with the general principles on which it is based or, in the absence of such principles, in conformity with the law applicable by virtue of the rules of private international law.

Article 8

(1) For the purposes of this Convention statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to his intent where the other party knew or could not have been unaware what that intent was.

(2) If the preceding paragraph is not applicable, statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to

a) la validité du contrat ni celle d'aucune de ses clauses non plus que celle des usages;

b) les effets que le contrat peut avoir sur la propriété des marchandises vendues.

Article 5

La présente Convention ne s'applique pas à la responsabilité du vendeur pour décès ou lésions corporelles causés à quiconque par les marchandises.

Article 6

Les parties peuvent exclure l'application de la présente Convention ou, sous réserve des dispositions de l'article 12, déroger à l'une quelconque de ses dispositions ou en modifier les effets.

**Chapitre II
Dispositions générales**

Article 7

1) Pour l'interprétation de la présente Convention, il sera tenu compte de son caractère international et de la nécessité de promouvoir l'uniformité de son application ainsi que d'assurer le respect de la bonne foi dans le commerce international.

2) Les questions concernant les matières régies par la présente Convention et qui ne sont pas expressément tranchées par elle seront réglées selon les principes généraux dont elle s'inspire ou, à défaut de ces principes, conformément à la loi applicable en vertu des règles du droit international privé.

Article 8

1) Aux fins de la présente Convention, les indications et les autres comportements d'une partie doivent être interprétés selon l'intention de celle-ci lorsque l'autre partie connaissait ou ne pouvait ignorer cette intention.

2) Si le paragraphe précédent n'est pas applicable, les indications et autres comportements d'une partie doivent être interprétés

- a) giltigheten av ett avtal eller någon av bestämmelserna i det eller giltigheten av någon sedvänja;
- b) den verkan som avtalet kan ha på äganderätten till den sålda varan.

Artikel 5

Denna konvention tillämpas inte på säljarens ansvar för dödsfall eller annan personskada som varan förorsakar.

Artikel 6

Parterna kan komma överens om att denna konvention inte skall tillämpas eller, om inte annat följer av artikel 12, avvika från eller ändra verkan av vilken som helst av bestämmelserna i den.

Kapitel II

Allmänna bestämmelser

Artikel 7

1) Vid tolkningen av denna konvention skall hänsyn tas till dess internationella karaktär samt till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av konventionen och ett iakttagande av god sed i internationell handel.

2) Frågor som regleras i denna konvention, men som inte uttryckligen har lösts i den, skall lösas i enlighet med de allmänna principer som konventionen är grundad på eller, om sådana principer saknas, enligt den lag som är tillämplig enligt internationellt privaträttsliga regler.

Artikel 8

1) Vid tillämpningen av denna konvention skall en parts uttalanden och övriga uppträdande tolkas i enlighet med hans avsikt, om den andra parten visste eller inte kunde ha varit omedveten om vilken avsikten var.

2) Om föregående stycke inte är tillämpligt, skall en parts uttalanden och övriga uppträdande tolkas i enlighet med den uppfatt-

the understanding that a reasonable person of the same kind as the other party would have had in the same circumstances.

(3) In determining the intent of a party or the understanding a reasonable person would have had, due consideration is to be given to all relevant circumstances of the case including the negotiations, any practices which the parties have established between themselves, usages and any subsequent conduct of the parties.

Article 9

(1) The parties are bound by any usage to which they have agreed and by any practices which they have established between themselves.

(2) The parties are considered, unless otherwise agreed, to have impliedly made applicable to their contract or its formation a usage of which the parties knew or ought to have known and which in international trade is widely known to, and regularly observed by, parties to contracts of the type involved in the particular trade concerned.

Article 10

For the purposes of this Convention:

(a) if a party has more than one place of business, the place of business is that which has the closest relationship to the contract and its performance, having regard to the circumstances known to or contemplated by the parties at any time before or at the conclusion of the contract;

(b) if a party does not have a place of business, reference is to be made to his habitual residence.

Article 11

A contract of sale need not be concluded in or evidenced by writing and is not subject to any other requirement as to form. It may be proved by any means, including witnesses.

selon le sens qu'une personne raisonnable de même qualité que l'autre partie, placée dans la même situation, leur aurait donné.

3) Pour déterminer l'intention d'une partie ou ce qu'aurait compris une personne raisonnable, il doit être tenu compte des circonstances pertinentes, notamment des négociations qui ont pu avoir lieu entre les parties, des habitudes qui se sont établies entre elles, des usages et de tout comportement ultérieur des parties.

Article 9

1) Les parties sont liées par les usages auxquels elles ont consenti et par les habitudes qui se sont établies entre elles.

2) Sauf convention contraire des parties, celles-ci sont réputées s'être tacitement référées dans le contrat et pour sa formation à tout usage dont elles avaient connaissance ou auraient dû avoir connaissance et qui, dans le commerce international, est largement connu et régulièrement observé par les parties à des contrats de même type dans la branche commerciale considérée.

Article 10

Aux fins de la présente Convention:

a) si une partie a plus d'un établissement, l'établissement à prendre en considération est celui qui a la relation la plus étroite avec le contrat et son exécution eu égard aux circonstances connues des parties ou envisagées par elles à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat;

b) si une partie n'a pas d'établissement, sa résidence habituelle en tient lieu.

Article 11

Le contrat de vente n'a pas à être conclu ni constaté par écrit et n'est soumis à aucune autre condition de forme. Il peut être prouvé par tous moyens, y compris par témoins.

ning som en förnuftig person i den andra partens ställning skulle ha fått under samma omständigheter.

3) Vid fastställande av en parts avsikt eller hur en förnuftig person skulle ha uppfattat den, skall vederbörlig hänsyn tas till alla omständigheter av betydelse, såsom avtalsförhandlingarna, praxis som har utbildats mellan parterna, handelsbruk och annan sedvänja samt parternas senare uppträdande.

Artikel 9

1) Parterna är bundna av handelsbruk och annan sedvänja som de har samtyckt till och av praxis som de har utbildat mellan sig.

2) Om inte annat har överenskommits, anses parterna i fråga om sitt avtal eller dess ingående underförstått ha hänvisat till handelsbruk och annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som i internationell handel är allmänt känt och regelbundet iakttas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

Artikel 10

Vid tillämpning av denna konvention skall:

a) om en part har mer än ett affärsställe, det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörande har sin närmaste anknytning, med beaktande av de omständigheter som parterna kände till eller räknade med vid någon tidpunkt före eller vid avtalsslutet;

b) om en part inte har något affärsställe, avseende fästas vid hans hemvist.

Artikel 11

Ett köpeavtal behöver inte ingås eller bekräftas i skriftlig form och behöver inte uppfylla något annat formkrav. Det kan styrkas på vilket sätt som helst, också med vittnen.

Article 12

Any provision of article 11, article 29 or Part II of this Convention that allows a contract of sale or its modification or termination by agreement or any offer, acceptance or other indication of intention to be made in any form other than in writing does not apply where any party has his place of business in a Contracting State which has made a declaration under article 96 of this Convention. The parties may not derogate from or vary the effect of this article.

Article 13

For the purposes of this Convention "writing" includes telegram and telex.

**PART II
FORMATION OF THE CONTRACT**

Article 14

(1) A proposal for concluding a contract addressed to one or more specific persons constitutes an offer if it is sufficiently definite and indicates the intention of the offer or to be bound in case of acceptance. A proposal is sufficiently definite if it indicates the goods and expressly or implicitly fixes or makes provision for determining the quantity and the price.

(2) A proposal other than one addressed to one or more specific persons is to be considered merely as an invitation to make offers, unless the contrary is clearly indicated by the person making the proposal.

Article 15

(1) An offer becomes effective when it reaches the offeree.

(2) An offer, even if it is irrevocable, may be withdrawn if the withdrawal reaches the offeree before or at the same time as the offer.

Article 12

Toute disposition de l'article 11, de l'article 29 ou de la deuxième partie de la présente Convention autorisant une forme autre que la forme écrite, soit pour la conclusion ou pour la modification ou la résiliation amiable d'un contrat de vente, soit pour toute offre, acceptation ou autre manifestation d'intention, ne s'applique pas dès lors qu'une des parties a son établissement dans un Etat contractant qui a fait une déclaration conformément à l'article 96 de la présente Convention. Les parties ne peuvent déroger au présent article ni en modifier les effets.

Article 13

Aux fins de la présente Convention, le terme «écrit» doit s'entendre également des communications adressées par télégramme ou par télex.

**DEUXIÈME PARTIE
FORMATION DU CONTRAT**

Article 14

1) Une proposition de conclure un contrat adressée à une ou plusieurs personnes déterminées constitue une offre si elle est suffisamment précise et si elle indique la volonté de son auteur d'être lié en cas d'acceptation. Une proposition est suffisamment précise lorsqu'elle désigne les marchandises et, expressément ou implicitement, fixe la quantité et le prix ou donne des indications permettant de les déterminer.

2) Une proposition adressée à des personnes indéterminées est considérée seulement comme une invitation à l'offre, à moins que la personne qui a fait la proposition n'ait clairement indiqué le contraire.

Article 15

1) Une offre prend effet lorsqu'elle parvient au destinataire.

2) Une offre, même si elle est irrévocable, peut être rétractée si la rétractation parvient au destinataire avant ou en même temps que l'offre.

Artikel 12

De bestämmelser i artikel 11 eller 29 eller i del II av denna konvention som tillåter att köpeavtal ingås, ändras eller upphör genom överenskommelse i annat än skriftlig form eller att anbud, antagande svar eller någon annan viljeförklaring görs i annat än skriftlig form gäller inte då en part har sitt affärsställe i en fördragsslutande stat som har avgivit en förklaring enligt artikel 96 i denna konvention. Parterna får inte inskränka eller ändra verkan av denna artikel.

Artikel 13

Vid tillämpning av denna konvention omfattar uttrycket "skriftlig" även telegram och telex.

**DEL II
INGÅENDE AV AVTAL**

Artikel 14

1) Ett förslag om att sluta avtal som har ställts till en eller flera bestämda personer utgör ett anbud, om det är tillräckligt preciserat och anger anbudsgivarens avsikt att bli bunden i händelse av ett antagande svar. Ett förslag är tillräckligt preciserat om det anger vilken vara det är fråga om och uttryckligen eller underförstått fastställer eller ger anvisning om hur mängd och pris skall fastställas.

2) Ett förslag som inte är ställt till en eller flera bestämda personer skall endast anses utgöra en anmodan att inkomma med anbud, om inte den som framför förslaget klart anger det motsatta.

Artikel 15

1) Ett anbud får verkan när det kommer fram till anbudstagaren.

2) Ett anbud får dras tillbaka även om det är oåterkalleligt, såvida meddelandet om att det dras tillbaka kommer fram till anbudstagaren före eller samtidigt som anbudet.

Article 16

(1) Until a contract is concluded an offer may be revoked if the revocation reaches the offeree before he has dispatched an acceptance.

(2) However, an offer cannot be revoked:

(a) if it indicates, whether by stating a fixed time for acceptance or otherwise, that it is irrevocable; or

(b) if it was reasonable for the offeree to rely on the offer as being irrevocable and the offeree has acted in reliance on the offer.

Article 17

An offer, even if it is irrevocable, is terminated when a rejection reaches the offeror.

Article 18

(1) A statement made by or other conduct of the offeree indicating assent to an offer is an acceptance. Silence or inactivity does not in itself amount to acceptance.

(2) An acceptance of an offer becomes effective at the moment the indication of assent reaches the offeror. An acceptance is not effective if the indication of assent does not reach the offeror within the time he has fixed or, if no time is fixed, within a reasonable time, due account being taken of the circumstances of the transaction, including the rapidity of the means of communication employed by the offeror. An oral offer must be accepted immediately unless the circumstances indicate otherwise.

(3) However, if, by virtue of the offer or as a result of practices which the parties have established between themselves or of usage, the offeree may indicate assent by performing an act, such as one relating to the dispatch of the goods or payment of the price, without notice to the offeror, the acceptance is effective at the moment the act is performed, provided that the act is performed within the period of time laid down in the preceding paragraph.

Article 16

1) Jusqu'à ce qu'un contrat ait été conclu, une offre peut être révoquée si la révocation parvient au destinataire avant que celui-ci ait expédié une acceptation.

2) Cependant, une offre ne peut être révoquée:

a) si elle indique, en fixant un délai déterminé pour l'acceptation, ou autrement, qu'elle est irrévocable; ou

b) s'il était raisonnable pour le destinataire de considérer l'offre comme irrévocable et s'il a agi en conséquence.

Article 17

Une offre, même irrévocable, prend fin lorsque son rejet parvient à l'auteur de l'offre.

Article 18

1) Une déclaration ou autre comportement du destinataire indiquant qu'il acquiesce à une offre constitue une acceptation. Le silence ou l'inaction à eux seuls ne peuvent valoir acceptation.

2) L'acceptation d'une offre prend effet au moment où l'indication d'acquiescement parvient à l'auteur de l'offre. L'acceptation ne prend pas effet si cette indication ne parvient pas à l'auteur de l'offre dans le délai qu'il a stipulé ou, à défaut d'une telle stipulation, dans un délai raisonnable, compte tenu des circonstances de la transaction et de la rapidité des moyens de communication utilisés par l'auteur de l'offre. Une offre verbale doit être acceptée immédiatement, à moins que les circonstances n'impliquent le contraire.

3) Cependant, si, en vertu de l'offre, des habitudes qui se sont établies entre les parties ou des usages, le destinataire de l'offre peut indiquer qu'il acquiesce en accomplissant un acte se rapportant, par exemple, à l'expédition des marchandises ou au paiement du prix, sans communication à l'auteur de l'offre, l'acceptation prend effet au moment où cet acte est accompli, pour autant qu'il le soit dans les délais prévus par le paragraphe précédent.

Artikel 16

1) Till dess att ett avtal har slutits kan ett anbud återkallas om återkallelsen kommer fram till anbudstagaren innan han har avsänt ett antagande svar.

2) Ett anbud kan dock inte återkallas:

a) om det, genom att en bestämd tid för svar har fastställts eller på annat sätt anger att det inte kan återkallas; eller

b) om anbudstagaren rimligen kunde räkna med att anbudet inte kunde återkallas och anbudstagaren har handlat i förlitan på anbudet.

Artikel 17

Ett anbud upphör att gälla, även om det inte kan återkallas, då ett avslag kommer fram till anbudsgivaren.

Artikel 18

1) Ett uttalande eller annat uppträdande av anbudstagaren som visar att han samtycker till ett anbud utgör ett antagande svar. Tystnad eller överksamhet utgör inte i sig ett antagande svar.

2) Ett antagande svar på ett anbud får verkan när uttrycket för samtycke kommer fram till anbudsgivaren. Ett antagande svar får inte verkan om svaret inte kommer fram till anbudsgivaren inom den tid som han har satt ut eller, om ingen tid har satts ut, inom en tid som är skäligen vederbörlig hänsyn till hur snabbt kommunikationssätt anbudsgivaren har anlitat och till övriga omständigheter kring avtalet. Ett muntligt anbud måste antas omedelbart, om inte annat framgår av omständigheterna.

3) Om emellertid anbudstagaren med stöd av anbudet eller praxis som har utbildats mellan parterna eller handelsbruk eller annan sedvänja, utan att lämna något meddelande till anbudsgivaren, visar att han samtycker till anbudet genom en handling, såsom en som hänför sig till varans avsändande eller till betalningen, får det antagandet svaret verkan när handlingen utförs, under förutsättning att det sker inom den tid som har fastställts i föregående stycke.

Article 19

(1) A reply to an offer which purports to be an acceptance but contains additions, limitations or other modifications is a rejection of the offer and constitutes a counter-offer.

(2) However, a reply to an offer which purports to be an acceptance but contains additional or different terms which do not materially alter the terms of the offer constitutes an acceptance, unless the offeror, without undue delay, objects orally to the discrepancy or dispatches a notice to that effect. If he does not so object, the terms of the contract are the terms of the offer with the modifications contained in the acceptance.

(3) Additional or different terms relating, among other things, to the price, payment, quality and quantity of the goods, place and time of delivery, extent of one party's liability to the other or the settlement of disputes are considered to alter the terms of the offer materially.

Article 20

(1) A period of time for acceptance fixed by the offeror in a telegram or a letter begins to run from the moment the telegram is handed in for dispatch or from the date shown on the letter or, if no such date is shown, from the date shown on the envelope. A period of time for acceptance fixed by the offeror by telephone, telex or other means of instantaneous communication, begins to run from the moment that the offer reaches the offeree.

(2) Official holidays or non-business days occurring during the period for acceptance are included in calculating the period. However, if a notice of acceptance cannot be delivered at the address of the offeror on the last day of the period because that day falls on an official holiday or a non-business day at the place of business of the offeror, the period is extended until the first business day which follows.

Article 19

1) Une réponse qui tend à être l'acceptation d'une offre, mais qui contient des additions, des limitations ou autres modifications, est un rejet de l'offre et constitue une contre-offre.

2) Cependant, une réponse qui tend à être l'acceptation d'une offre, mais qui contient des éléments complémentaires ou différents n'altérant pas substantiellement les termes de l'offre, constitue une acceptation, à moins que l'auteur de l'offre, sans retard injustifié, n'en relève les différences verbalement ou n'adresse un avis à cet effet. S'il ne le fait pas, les termes du contrat sont ceux de l'offre, avec les modifications comprises dans l'acceptation.

3) Des éléments complémentaires ou différents relatifs notamment au prix, au paiement, à la qualité et à la quantité des marchandises, au lieu et au moment de la livraison, à l'étendue de la responsabilité d'une partie à l'égard de l'autre ou au règlement des différends, sont considérés comme altérant substantiellement les termes de l'offre.

Article 20

1) Le délai d'acceptation fixé par l'auteur de l'offre dans un télégramme ou une lettre commence à courir au moment où le télégramme est remis pour expédition ou à la date qui apparaît sur la lettre ou, à défaut, à la date qui apparaît sur l'enveloppe. Le délai d'acceptation que l'auteur de l'offre fixe par téléphone, par télex ou par d'autres moyens de communication instantanés commence à courir au moment où l'offre parvient au destinataire.

2) Les jours fériés ou chômés qui tombent pendant que court le délai d'acceptation sont comptés dans le calcul de ce délai. Cependant, si la notification ne peut être remise à l'adresse de l'auteur de l'offre le dernier jour du délai, parce que celui-ci tombe un jour férié ou chômé au lieu d'établissement de l'auteur de l'offre, le délai est prorogé jusqu'au premier jour ouvrable suivant.

Artikel 19

1) Ett svar på ett anbud som är avsett att vara ett antagande svar men som innehåller tillägg, begränsningar eller andra ändringar anses som avslag på anbudet och gäller som ett nytt anbud.

2) Ett svar på ett anbud, som är avsett att vara ett antagande svar men som innehåller tilläggsvillkor eller avvikande villkor som inte väsentligt ändrar villkoren i anbudet, skall likväl gälla som ett antagande svar, såvida inte anbudsgivaren utan oskäligt dröjsmål muntligen gör invändningar mot avvikelsen eller avsänder ett meddelande med samma innebörd. Om han inte gör en sådan invändning, blir de villkor som framgår av anbudet avtalsvillkor med de ändringar som det antagande svaret innehåller.

3) Tilläggsvillkor eller avvikande villkor om bland annat pris, betalning, varans kvalitet och mängd, plats och tid för avlämnande, omfattningen av den ena partens ansvarighet gentemot den andra parten eller lösning av tvister anses väsentligt ändra villkoren i anbudet.

Artikel 20

1) En tid för avgivande av svar som anbudsgivaren har satt ut i ett telegram eller brev börjar löpa från den tidpunkt då telegrammet inlämnas för befordran eller från det datum som framgår av brevet eller, om inget sådant datum framgår, från poststämpelns datum. En tid för avgivande av svar som anbudsgivaren har bestämt i telefonsamtal, telex eller annat omedelbart kommunikationsmedel börjar löpa från den tidpunkt då anbudet kommer fram till anbudstagaren.

2) Officiella helgdagar eller fridagar som infaller under acceptfristen tas med vid beräkningen av tiden. Om emellertid ett meddelande om antagande svar inte kan avlämnas på anbudsgivarens adress sista dagen av fristen därför att denna dag infaller på en officiell helgdag eller fridag på anbudsgivarens affärsställe, förlängs fristen till den första efterföljande arbetsdagen.

Article 21

(1) A late acceptance is nevertheless effective as an acceptance if without delay the offeror orally so informs the offeree or dispatches a notice to that effect.

(2) If a letter or other writing containing a late acceptance shows that it has been sent in such circumstances that if its transmission had been normal it would have reached the offeror in due time, the late acceptance is effective as an acceptance unless, without delay, the offeror orally informs the offeree that he considers his offer as having lapsed or dispatches a notice to that effect.

Article 22

An acceptance may be withdrawn if the withdrawal reaches the offeror before or at the same time as the acceptance would have become effective.

Article 23

A contract is concluded at the moment when an acceptance of an offer becomes effective in accordance with the provisions of this Convention.

Article 24

For the purposes of this Part of the Convention, an offer, declaration of acceptance or any other indication of intention "reaches" the addressee when it is made orally to him or delivered by any other means to him personally, to his place of business or mailing address or, if he does not have a place of business or mailing address, to his habitual residence.

Article 21

1) Une acceptation tardive produit néanmoins effet en tant qu'acceptation si, sans retard, l'auteur de l'offre en informe verbalement le destinataire ou lui adresse un avis à cet effet.

2) Si la lettre ou autre écrit contenant une acceptation tardive révèle qu'elle a été expédiée dans des conditions telles que, si sa transmission avait été régulière, elle serait parvenue à temps à l'auteur de l'offre, l'acceptation tardive produit effet en tant qu'acceptation à moins que, sans retard, l'auteur de l'offre n'informe verbalement le destinataire de l'offre qu'il considère que son offre avait pris fin ou qu'il ne lui adresse un avis à cet effet.

Article 22

L'acceptation peut être rétractée si la rétractation parvient à l'auteur de l'offre avant le moment où l'acceptation aurait pris effet ou à ce moment.

Article 23

Le contrat est conclu au moment où l'acceptation d'une offre prend effet conformément aux dispositions de la présente Convention.

Article 24

Aux fins de la présente partie de la Convention, une offre, une déclaration d'acceptation ou toute autre manifestation d'intention «parvient» à son destinataire lorsqu'elle lui est faite verbalement ou est délivrée par tout autre moyen au destinataire lui-même, à son établissement, à son adresse postale ou, s'il n'a pas d'établissement ou d'adresse postale, à sa résidence habituelle.

Artikel 21

1) Ett antagande svar som kommer för sent gäller likväl som antagande svar, om anbudsgivaren utan dröjsmål muntligen meddelar anbudstagaren detta eller avsänder ett meddelande med samma innebörd.

2) Om det av ett brev eller någon annan skriftlig handling som innehåller ett försenat antagande svar framgår att det sänts under sådana omständigheter att det, om dess befordran hade varit normal, skulle ha kommit fram till anbudsgivaren i tid, gäller det försenade svaret som ett antagande svar, om inte anbudsgivaren utan dröjsmål muntligen meddelar anbudstagaren att han anser att hans anbud inte längre gäller eller avsänder ett meddelande med samma innehåll.

Artikel 22

Ett antagande svar kan återkallas, om återkallelsen kommer fram till anbudsgivaren innan eller samtidigt som det antagande svaret skulle ha fått verkan.

Artikel 23

Ett avtal sluts vid den tidpunkt då ett antagande svar på anbud får verkan i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 24

Vid tillämpningen av denna del av konventionen anses ett anbud, ett antagande svar eller någon annan viljeförklaring "komma fram" till adressaten då den görs muntligen till honom eller på annat sätt avlämnas till honom personligen, på hans affärsställe eller postadress eller, om han inte har något affärsställe eller någon postadress, på hans hemvist.

**PART III
SALE OF GOODS**

**Chapter I
General Provisions**

Article 25

A breach of contract committed by one of the parties is fundamental if it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result.

Article 26

A declaration of avoidance of the contract is effective only if made by notice to the other party.

Article 27

Unless otherwise expressly provided in this Part of the Convention, if any notice, request or other communication is given or made by a party in accordance with this Part and by means appropriate in the circumstances, a delay or error in the transmission of the communication or its failure to arrive does not deprive that party of the right to rely on the communication.

Article 28

If, in accordance with the provisions of this Convention, one party is entitled to require performance of any obligation by the other party, a court is not bound to enter a judgment for specific performance unless the court would do so under its own law in respect of similar contracts of sale not governed by this Convention.

Article 29

(1) A contract may be modified or termi-

**TROISIÈME PARTIE
VENTE DE MARCHANDISES**

**Chapitre I
Dispositions générales**

Article 25

Une contravention au contrat commise par l'une des parties est essentielle lorsqu'elle cause à l'autre partie un préjudice tel qu'elle la prive substantiellement de ce que celle-ci était en droit d'attendre du contrat, à moins que la partie en défaut n'ait pas prévu un tel résultat et qu'une personne raisonnable de même qualité placée dans la même situation ne l'aurait pas prévu non plus.

Article 26

Une déclaration de résolution du contrat n'a d'effet que si elle est faite par notification à l'autre partie.

Article 27

Sauf disposition contraire expresse de la présente partie de la Convention, si une notification, demande ou autre communication est faite par une partie au contrat conformément à la présente partie et par un moyen approprié aux circonstances, un retard ou une erreur dans la transmission de la communication ou le fait qu'elle n'est pas arrivée à destination ne prive pas cette partie au contrat du droit de s'en prévaloir.

Article 28

Si, conformément aux dispositions de la présente Convention, une partie a le droit d'exiger de l'autre l'exécution d'une obligation, un tribunal n'est tenu d'ordonner l'exécution en nature que s'il le ferait en vertu de son propre droit pour des contrats de vente semblables non régis par la présente Convention.

Article 29

1) Un contrat peut être modifié ou résilié

DEL III KÖP AV VAROR

Kapitel I Allmänna bestämmelser

Artikel 25

Ett avtalsbrott från ena partens sida är väsentligt om det medför en sådan olägenhet för den andra parten att det i huvudsak berövar honom vad han hade rätt att vänta sig enligt avtalet. Avtalsbrottet är dock inte väsentligt om den part som är skyldig till avtalsbrottet inte förutsåg och en förnuftlig person i samma ställning under samma omständigheter inte heller skulle ha förutsett ett sådant resultat.

Artikel 26

En hävningsförklaring gäller endast om den görs genom ett meddelande till den andra parten.

Artikel 27

Om inte annat uttryckligen anges i denna del av konventionen, gäller för de fall då en part lämnar en underrättelse, en uppmaning eller något annat meddelande i enlighet med denna del och med anlitande av ett med hänsyn till omständigheterna lämpligt medel för befordran, att dröjsmål eller fel vid befordran av meddelandet eller dess uteblivna framkomst inte berövar denna part rätten att åberopa meddelandet.

Artikel 28

Om en part i enlighet med bestämmelserna i denna konvention har rätt att kräva att den andra parten fullgör en skyldighet, är en domstol inte skyldig att meddela dom på naturfullgörelse, om inte domstolen skulle göra detta enligt sitt eget lands lagstiftning i fråga om liknande köp som inte regleras av konventionen.

Artikel 29

1) Ett avtal kan ändras eller bringas att

nated by the mere agreement of the parties.

(2) A contract in writing which contains a provision requiring any modification or termination by agreement to be in writing may not be otherwise modified or terminated by agreement. However, a party may be precluded by his conduct from asserting such a provision to the extent that the other party has relied on that conduct.

Chapter II Obligations of the Seller

Article 30

The seller must deliver the goods, hand over any documents relating to them and transfer the property in the goods, as required by the contract and this Convention.

Section I.

Delivery of the goods and handing over of documents

Article 31

If the seller is not bound to deliver the goods at any other particular place, his obligation to deliver consists:

(a) if the contract of sale involves carriage of the goods – in handing the goods over to the first carrier for transmission to the buyer:

(b) if, in cases not within the preceding subparagraph, the contract relates to specific goods, or unidentified goods to be drawn from a specific stock or to be manufactured or produced, and at the time of the conclusion of the contract the parties knew that the goods were at, or were to be manufactured or produced at, a particular place – in placing the goods at the buyer's disposal at that place;

(c) in other cases – in placing the goods at the buyer's disposal at the place where the seller had his place of business at the time of the conclusion of the contract.

par accord amiable entre les parties.

2) Un contrat écrit qui contient une disposition stipulant que toute modification ou résiliation amiable doit être faite par écrit ne peut être modifié ou résilié à l'amiable sous une autre forme. Toutefois, le comportement de l'une des parties peut l'empêcher d'invoquer une telle disposition si l'autre partie s'est fondée sur ce comportement.

Chapitre II Obligations du vendeur

Article 30

Le vendeur s'oblige, dans les conditions prévues au contrat et par la présente Convention, à livrer les marchandises, à en transférer la propriété et, s'il y a lieu, à remettre les documents s'y rapportant.

Section I.

Livraison des marchandises et remise des documents

Article 31

Si le vendeur n'est pas tenu de livrer les marchandises en un autre lieu particulier, son obligation de livraison consiste:

a) lorsque le contrat de vente implique un transport des marchandises, à remettre les marchandises au premier transporteur pour transmission à l'acheteur;

b) lorsque, dans les cas non visés au précédent alinéa, le contrat porte sur un corps certain ou sur une chose de genre qui doit être prélevée sur une masse déterminée ou qui doit être fabriquée ou produite et lorsque, au moment de la conclusion du contrat, les parties savaient que les marchandises se trouvaient ou devaient être fabriquées ou produites en un lieu particulier, à mettre les marchandises à la disposition de l'acheteur en ce lieu;

c) dans les autres cas, à mettre les marchandises à la disposition de l'acheteur au lieu où le vendeur avait son établissement au moment de la conclusion du contrat.

upphöra genom en överenskommelse mellan parterna.

2) Ett skriftligt avtal som innehåller en bestämmelse att en ändring eller ett upphävande av avtalet måste ske genom skriftlig överenskommelse kan inte ändras eller bringas att upphöra genom en överenskommelse på annat sätt. En part kan emellertid genom sitt handlande förlora möjligheten att åberopa en sådan bestämmelse i den mån den andra parten har förlitat sig på detta handlande.

Kapitel II **Säljarens skyldigheter**

Artikel 30

Säljaren är skyldig att avlämna varan, överlämna dokument avseende varan samt överföra äganderätten till varan på det sätt som avtalet och konventionen förutsätter.

Avdelning I

Avlämnande av varan och överlämnande av dokument

Artikel 31

Om säljaren inte skall avlämna varan på någon annan bestämd plats, består hans skyldighet att avlämna varan

a) om köpeavtalet förutsätter att varan skall transporteras, i att överlämna varan till den förste transportören för vidarebefordran till köparen;

b) om avtalet, i de fall som inte omfattas av föregående punkt, hänför sig till en bestämd vara eller till en vara som inte är bestämd men som skall tas ur ett bestämt parti, eller som skall tillverkas eller framställas och parterna vid avtalsslutet kände till att varan befann sig eller skulle tillverkas eller framställas på en bestämd plats, i att ställa varan till köparens förfogande på denna plats;

c) i övriga fall, i att ställa varan till köparens förfogande på den plats där säljaren hade sitt affärsställe vid avtalsslutet.

Article 32

(1) If the seller, in accordance with the contract or this Convention, hands the goods over to a carrier and if the goods are not clearly identified to the contract by markings on the goods, by shipping documents or otherwise, the seller must give the buyer notice of the consignment specifying the goods.

(2) If the seller is bound to arrange for carriage of the goods, he must make such contracts as are necessary for carriage to the place fixed by means of transportation appropriate in the circumstances and according to the usual terms for such transportation.

(3) If the seller is not bound to effect insurance in respect of the carriage of the goods, he must, at the buyer's request, provide him with all available information necessary to enable him to effect such insurance.

Article 33

The seller must deliver the goods:

(a) if a date is fixed by or determinable from the contract, on that date;

(b) if a period of time is fixed by or determinable from the contract, at any time within that period unless circumstances indicate that the buyer is to choose a date; or

(c) in any other case, within a reasonable time after the conclusion of the contract.

Article 34

If the seller is bound to hand over documents relating to the goods, he must hand them over at the time and place and in the form required by the contract. If the seller has handed over documents before that time, he may, up to that time, cure any lack of conformity in the documents, if the exercise of this right does not cause the buyer unrea-

Article 32

1) Si, conformément au contrat ou à la présente Convention, le vendeur remet les marchandises à un transporteur et si les marchandises ne sont pas clairement identifiées aux fins du contrat par l'apposition d'un signe distinctif sur les marchandises, par des documents de transport ou par tout autre moyen, le vendeur doit donner à l'acheteur avis de l'expédition en désignant spécifiquement les marchandises.

2) Si le vendeur est tenu de prendre des dispositions pour le transport des marchandises, il doit conclure les contrats nécessaires pour que le transport soit effectué jusqu'au lieu prévu, par les moyens de transport appropriés aux circonstances et selon les conditions usuelles pour un tel transport.

3) Si le vendeur n'est pas tenu de souscrire lui-même une assurance de transport, il doit fournir à l'acheteur, à la demande de celui-ci, tous renseignements dont il dispose qui sont nécessaires à la conclusion de cette assurance.

Article 33

Le vendeur doit livrer les marchandises:

a) si une date est fixée par le contrat ou déterminable par référence au contrat, à cette date;

b) si une période de temps est fixée par le contrat ou déterminable par référence au contrat, à un moment quelconque au cours de cette période, à moins qu'il ne résulte des circonstances que c'est à l'acheteur de choisir une date; ou

c) dans tous les autres cas, dans un délai raisonnable à partir de la conclusion du contrat.

Article 34

Si le vendeur est tenu de remettre les documents se rapportant aux marchandises, il doit s'acquitter de cette obligation au moment, au lieu et dans la forme prévus au contrat. En cas de remise anticipée, le vendeur conserve, jusqu'au moment prévu pour la remise, le droit de réparer tout défaut de conformité des documents, à condition que l'exercice de ce

Artikel 32

1) Om säljaren, i enlighet med avtalet eller denna konvention, överlämnar varan till en transportör och om varan inte klart har hänförs till avtalet genom märkning av varan, genom transportdokument eller på annat sätt, skall säljaren lämna ett meddelande till köparen om försändelsen med specificering av varan.

2) Om säljaren skall ordna transporten av varan, skall han sluta nödvändiga avtal för transport till den angivna orten med efter omständigheterna lämpligt transportmedel och på sedvanliga villkor för sådana transporter.

3) Om säljaren inte skall teckna transportförsäkring för varan, skall han på köparens begäran tillhandahålla denne alla tillgängliga uppgifter som behövs för att denne skall kunna teckna en sådan försäkring.

Artikel 33

Säljaren skall avlämna varan:

a) om en viss tidpunkt är fastställd i eller följer av avtalet, vid denna tidpunkt;

b) om en viss tidrymd är fastställd i eller följer av avtalet, när som helst under denna tidrymd, såvida det inte framgår av omständigheterna att köparen skall välja tidpunkten; eller

c) i andra fall, inom skälig tid efter avtalslutet.

Artikel 34

Om säljaren skall överlämna dokument avseende varan, skall han överlämna dem vid den tidpunkt, på den plats och i den form som är förutsatt enligt avtalet. Om säljaren har överlämnat dokument före den avtalsenliga tidpunkten, får han fram till dess avhjälpa fel eller brister i dokumenten, såvida inte utövandet av denna rätt förorsakar köparen

sonable inconvenience or unreasonable expense. However, the buyer retains any right to claim damages as provided for in this Convention.

Section II.

Conformity of the goods and third party claims

Article 35

(1) The seller must deliver goods which are of the quantity, quality and description required by the contract and which are contained or packaged in the manner required by the contract.

(2) Except where the parties have agreed otherwise, the goods do not conform with the contract unless they:

(a) are fit for the purposes for which goods of the same description would ordinarily be used;

(b) are fit for any particular purpose expressly or impliedly made known to the seller at the time of the conclusion of the contract, except where the circumstances show that the buyer did not rely, or that it was unreasonable for him to rely, on the seller's skill and judgement;

(c) possess the qualities of goods which the seller has held to the buyer as a sample or model;

(d) are contained or packaged in the manner usual for such goods or, where there is no such manner, in a manner adequate to preserve and protect the goods.

(3) The seller is not liable under subparagraphs (a) to (d) of the preceding paragraph for any lack of conformity of the goods if at the time of the conclusion of the contract the buyer knew or could not have been unaware of such lack of conformity.

Article 36

(1) The seller is liable in accordance with the contract and this Convention for any lack of conformity which exists at the time when the risk passes to the buyer, even though the

droit ne cause à l'acheteur ni inconvénients ni frais déraisonnables. Toutefois, l'acheteur conserve le droit de demander des dommages-intérêts conformément à la présente Convention.

Section II.

Conformité des marchandises et droits ou prétentions de tiers

Article 35

1) Le vendeur doit livrer des marchandises dont la quantité, la qualité et le type répondent à ceux qui sont prévus au contrat, et dont l'emballage ou le conditionnement correspond à celui qui est prévu au contrat.

2) A moins que les parties n'en soient convenues autrement, les marchandises ne sont conformes au contrat que si:

a) elles sont propres aux usages auxquels serviraient habituellement des marchandises du même type;

b) elles sont propres à tout usage spécial qui a été porté expressément ou tacitement à la connaissance du vendeur au moment de la conclusion du contrat, sauf s'il résulte des circonstances que l'acheteur ne s'en est pas remis à la compétence ou à l'appréciation du vendeur ou qu'il n'était pas raisonnable de sa part de le faire;

c) elles possèdent les qualités d'une marchandise que le vendeur a présentée à l'acheteur comme échantillon ou modèle;

d) elles sont emballées ou conditionnées selon le mode habituel pour les marchandises du même type ou, à défaut de mode habituel, d'une manière propre à les conserver et à les protéger.

3) Le vendeur n'est pas responsable, au regard des alinéas a) à d) du paragraphe précédent, d'un défaut de conformité que l'acheteur connaissait ou ne pouvait ignorer au moment de la conclusion du contrat.

Article 36

1) Le vendeur est responsable, conformément au contrat et à la présente Convention, de tout défaut de conformité qui existe au moment du transfert des risques à l'acheteur.

oskäligen olägenhet eller oskäligen kostnad. Köparen behåller emellertid den rätt han kan ha att kräva skadestånd enligt denna konvention.

Avdelning II

Varans avtalsenlighet och tredje mans krav

Artikel 35

1) Säljaren skall avlämna en vara som i fråga om mängd, kvalitet och art överensstämmer med det som avtalet förutsätter och som också är innesluten eller förpackad på ett avtalsenligt sätt.

2) Såvida parterna inte har kommit överens om annat, är varan avtalsenlig endast om den:

a) är lämplig för de ändamål till vilka varor av motsvarande slag i allmänhet används;

b) är lämplig för ett bestämt ändamål som säljaren uttryckligen eller underförstått har fått veta vid avtalslutet, utom då det framgår av omständigheterna att köparen inte förlitade sig på, eller inte hade rimlig anledning att förlita sig på, säljarens sakkunskap och omdöme;

c) har egenskaperna hos en vara som säljaren har lagt fram för köparen såsom prov eller modell;

d) är innesluten eller förpackad på det sätt som är brukligt för sådana varor eller, då det inte finns något sådant bruk, på ett sätt som är ändamålsenligt för att bevara och skydda varan.

3) Säljaren är inte ansvarig enligt andra stycket punkterna a–d för sådana brister i avtalsenligheten hos varan (fel) som köparen vid avtalslutet kände till eller inte kunde ha varit omedveten om.

Artikel 36

1) Säljaren är ansvarig i enlighet med avtalet och denna konvention för fel som föreligger vid den tidpunkt då risken går över på köparen, även om felet visar sig först efter

lack of conformity becomes apparent only after that time.

(2) The seller is also liable for any lack of conformity which occurs after the time indicated in the preceding paragraph and which is due to a breach of any of his obligations, including a breach of any guarantee that for a period of time the goods will remain fit for their ordinary purpose or for some particular purpose or will retain specified qualities or characteristics.

Article 37

If the seller has delivered goods before the date for delivery, he may, up to that date, deliver any missing part or make up any deficiency in the quantity of the goods delivered, or deliver goods in replacement of any non-conforming goods delivered or remedy any lack of conformity in the goods delivered, provided that the exercise of this right does not cause the buyer unreasonable inconvenience or unreasonable expense. However, the buyer retains any right to claim damages as provided for in this Convention.

Article 38

(1) The buyer must examine the goods, or cause them to be examined, within as short a period as is practicable in the circumstances.

(2) If the contract involves carriage of the goods, examination may be deferred until after the goods have arrived at their destination.

(3) If the goods are redirected in transit or redispached by the buyer without a reasonable opportunity for examination by him and at the time of the conclusion of the contract the seller knew or ought to have known of the possibility of such redirection or redispach, examination may be deferred until after the goods have arrived at the new destination.

Article 39

(1) The buyer loses the right to rely on a lack of conformity of the goods if he does not give notice to the seller specifying the nature

même si ce défaut n'apparaît qu'ultérieurement.

2) Le vendeur est également responsable de tout défaut de conformité qui survient après le moment indiqué au paragraphe précédent et qui est imputable à l'inexécution de l'une quelconque de ses obligations, y compris à un manquement à une garantie que, pendant une certaine période, les marchandises resteront propres à leur usage normal ou à un usage spécial ou conserveront des qualités ou caractéristiques spécifiées.

Article 37

En cas de livraison anticipée, le vendeur a le droit, jusqu'à la date prévu pour la livraison, soit de livrer une partie ou une quantité manquante, ou des marchandises nouvelles en remplacement des marchandises non conformes au contrat, soit de réparer tout défaut de conformité des marchandises, à condition que l'exercice de ce droit ne cause à l'acheteur ni inconvénients ni frais déraisonnables. Toutefois, l'acheteur conserve le droit de demander des dommages-intérêts conformément à la présente Convention.

Article 38

1) L'acheteur doit examiner les marchandises ou les faire examiner dans un délai aussi bref que possible eu égard aux circonstances.

2) Si le contrat implique un transport des marchandises, l'examen peut être différé jusqu'à leur arrivée à destination.

3) Si les marchandises sont déroutées ou réexpédiées par l'acheteur sans que celui-ci ait eu raisonnablement la possibilité de les examiner et si, au moment de la conclusion du contrat, le vendeur connaissait ou aurait dû connaître la possibilité de ce déroutage ou de cette réexpédition, l'examen peut être différé jusqu'à l'arrivée des marchandises à leur nouvelle destination.

Article 39

1) L'acheteur est déchu du droit de se prévaloir d'un défaut de conformité s'il ne le dénonce pas au vendeur, en précisant la nature

denna tidpunkt.

2) Säljaren är även ansvarig för fel som uppstår efter den i föregående stycke angivna tidpunkten och som beror på brott mot någon av hans skyldigheter, däribland brott mot en garanti att varan under en viss tid kommer att förbli lämplig för sitt vanliga ändamål eller för något bestämt ändamål eller kommer att behålla angivna egenskaper eller kännetecken.

Artikel 37

Om säljaren har avlämnat varan före den avtalade tiden för avlämnande, får han intill denna tidpunkt avlämna delar som fattas, fylla ut brister i varans mängd, avlämna en vara för att ersätta en felaktig eller avhjälpa fel i den avlämnade varan, under förutsättning att utövandet av denna rätt inte förorsakar köparen oskäligen olägenhet eller oskäligen kostnad. Köparen behåller dock den rätt han kan ha att kräva skadestånd enligt denna konvention.

Artikel 38

1) Köparen skall undersöka varan eller låta undersöka den så snart det med hänsyn till omständigheterna är möjligt.

2) Om avtalet förutsätter att varan skall transporteras, får undersökningen uppskjutas till dess att varan har kommit fram till bestämmelseorten.

3) Om varan omdirigeras under transporten eller sänds vidare av köparen utan att denne har haft skäligen möjlighet att undersöka den och säljaren vid avtalsslutet kände till eller borde ha känt till möjligheten av en sådan omdirigering eller vidaresändning, får undersökningen uppskjutas till dess att varan har anlänt till den nya bestämmelseorten.

Artikel 39

1) Köparen förlorar rätten att åberopa fel i varan, om han inte inom skäligen tid efter det att han märkte eller borde ha märkt felet re-

of the lack of conformity within a reasonable time after he has discovered it or ought to have discovered it.

(2) In any event, the buyer loses the right to rely on a lack of conformity of the goods if he does not give the seller notice thereof at the latest within a period of two years from the date on which the goods were actually handed over to the buyer, unless this time-limit is inconsistent with a contractual period of guarantee.

Article 40

The seller is not entitled to rely on the provisions of articles 38 and 39 if the lack of conformity relates to facts of which he knew or could not have been unaware and which he did not disclose to the buyer.

Article 41

The seller must deliver goods which are free from any right or claim of a third party, unless the buyer agreed to take the goods subject to that right or claim. However, if such right or claim is based on industrial property or other intellectual property, the seller's obligation is governed by article 42.

Article 42

(1) The seller must deliver goods which are free from any right or claim of a third party based on industrial property or other intellectual property, of which at the time of the conclusion of the contract the seller knew or could not have been unaware, provided that the right or claim is based on industrial property or other intellectual property:

(a) under the law of the State where the goods will be resold or otherwise used, if it was contemplated by the parties at the time of the conclusion of the contract that the goods would be resold or otherwise used in that State; or

(b) in any other case, under the law of the State where the buyer has his place of business.

de ce défaut, dans un délai raisonnable à partir du moment où il l'a constaté ou aurait dû le constater.

2) Dans tous les cas, l'acheteur est déchu du droit de se prévaloir d'un défaut de conformité, s'il ne le dénonce pas au plus tard dans un délai de deux ans à compter de la date à laquelle les marchandises lui ont été effectivement remises, à moins que ce délai ne soit incompatible avec la durée d'une garantie contractuelle.

Article 40

Le vendeur ne peut pas se prévaloir des dispositions des articles 38 et 39 lorsque le défaut de conformité porte sur des faits qu'il connaissait ou ne pouvait ignorer et qu'il n'a pas révélés à l'acheteur.

Article 41

Le vendeur doit livrer les marchandises libres de tout droit ou prétention d'un tiers, à moins que l'acheteur n'accepte de prendre les marchandises dans ces conditions. Toutefois, si ce droit ou cette prétention est fondé sur la propriété industrielle ou autre propriété intellectuelle, l'obligation du vendeur est régie par l'article 42.

Article 42

1) Le vendeur doit livrer les marchandises libres de tout droit ou prétention d'un tiers fondé sur la propriété industrielle ou autre propriété intellectuelle, qu'il connaissait ou ne pouvait ignorer au moment de la conclusion du contrat, à condition que ce droit ou cette prétention soit fondé sur la propriété industrielle ou autre propriété intellectuelle:

a) en vertu de la loi de l'Etat où les marchandises doivent être revendues ou utilisées, si les parties ont envisagé au moment de la conclusion du contrat que les marchandises seraient revendues ou utilisées dans cet Etat; ou

b) dans tous les autres cas, en vertu de la loi de l'Etat où l'acheteur a son établissement.

klamerar till säljaren och uppger felets art.

2) I alla händelser förlorar köparen rätten att åberopa fel i varan om han inte reklamerar till säljaren om felet senast inom två år från den tidpunkt då varan faktiskt överlämnades till köparen, såvida inte denna tidsfrist är oförenlig med en avtalad garantitid.

Artikel 40

Säljaren får inte åberopa bestämmelserna i artiklarna 38 och 39, om felet hänför sig till omständigheter som han kände till eller inte kunde ha varit omedveten om och som han inte har upplyst köparen om.

Artikel 41

Säljaren skall avlämna en vara som inte belastas av någon rätt för eller något krav från tredje man, såvida inte köparen har samtyckt till att ta emot varan belastad av en sådan rätt eller ett sådant krav. Om emellertid rätten eller kravet grundas på något industriellt rättsskydd eller annan immaterialrätt, regleras säljarens skyldigheter av artikel 42.

Artikel 42

1) Säljaren skall avlämna en vara som inte belastas av någon rätt för eller något krav från tredje man, som grundas på något industriellt rättsskydd eller någon annan immaterialrätt som säljaren kände till eller inte kunde ha varit omedveten om vid avtalsslutet, under förutsättning att rätten eller kravet grundas på något industriellt rättsskydd eller någon annan immaterialrätt

a) enligt lagen i den stat där varan skall säljas vidare eller användas på annat sätt, om parterna vid avtalsslutet förutsåg att varan skulle säljas vidare eller användas i den staten; eller

b) i övriga fall enligt lagen i den stat där köparen har sitt affärsställe.

(2) The obligation of the seller under the preceding paragraph does not extend to cases where:

(a) at the time of the conclusion of the contract the buyer knew or could not have been unaware of the right or claim; or

(b) the right or claim results from the seller's compliance with technical drawings, designs, formulae or other such specifications furnished by the buyer.

Article 43

(1) The buyer loses the right to rely on the provisions of article 41 or article 42 if he does not give notice to the seller specifying the nature of the right or claim of the third party within a reasonable time after he has become aware or ought to have become aware of the right or claim.

(2) The seller is not entitled to rely on the provisions of the preceding paragraph if he knew of the right or claim of the third party and the nature of it.

Article 44

Notwithstanding the provisions of paragraph (1) of article 39 and paragraph (1) of article 43, the buyer may reduce the price in accordance with article 50 or claim damages, except for loss of profit, if he has a reasonable excuse for his failure to give the required notice.

Section III.

Remedies for breach of contract by the seller

Article 45

(1) If the seller fails to perform any of his obligations under the contract or this Convention, the buyer may:

(a) exercise the rights provided in articles 46 to 52;

(b) claim damages as provided in articles 74 to 77.

(2) The buyer is not deprived of any right

2) Dans les cas suivants, le vendeur n'est pas tenu de l'obligation prévue au paragraphe précédent:

a) au moment de la conclusion du contrat, l'acheteur connaissait ou ne pouvait ignorer l'existence du droit ou de la prétention; ou

b) le droit ou la prétention résulte de ce que le vendeur s'est conformé aux plans techniques, dessins, formules ou autres spécifications analogues fournis par l'acheteur.

Article 43

1) L'acheteur perd le droit de se prévaloir des dispositions des articles 41 et 42 s'il ne dénonce pas au vendeur le droit ou la prétention du tiers, en précisant la nature de ce droit ou de cette prétention, dans un délai raisonnable à partir du moment où il en a eu connaissance ou aurait dû en avoir connaissance.

2) Le vendeur ne peut pas se prévaloir des dispositions du paragraphe précédent s'il connaissait le droit ou la prétention du tiers et sa nature.

Article 44

Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 de l'article 39 et du paragraphe 1 de l'article 43, l'acheteur peut réduire le prix conformément à l'article 50 ou demander des dommages-intérêts, sauf pour le gain manqué, s'il a une excuse raisonnable pour n'avoir pas procédé à la dénonciation requise.

Section III.

Moyens dont dispose l'acheteur en cas de contravention au contrat par le vendeur

Article 45

1) Si le vendeur n'a pas exécuté l'une quelconque des obligations résultant pour lui du contrat de vente ou de la présente Convention, l'acheteur est fondé à:

a) exercer les droits prévus aux articles 46 à 52;

b) demander les dommages-intérêts prévus aux articles 74 à 77.

2) L'acheteur ne perd pas le droit de de-

2) Säljarens skyldigheter enligt föregående stycke omfattar inte fall då

a) köparen vid avtalsslutet kände till eller inte kunde ha varit omedveten om rätten eller kravet; eller

b) rätten eller kravet är en följd av att säljaren har följt tekniska ritningar, modeller, formler eller andra sådana specifikationer som köparen har tillhandahållit.

Artikel 43

1) Köparen förlorar rätten att åberopa bestämmelserna i artikel 41 eller 42, om han inte reklamerar till säljaren med angivande av arten av rätten eller kravet inom skälig tid efter det han har blivit eller borde ha blivit medveten om rätten eller kravet.

2) Säljaren får inte åberopa bestämmelserna i föregående stycke om han kände till tredje mans rätt eller krav och dess art.

Artikel 44

Utan hinder av artikel 39 första stycket och artikel 43 första stycket får köparen göra prisavdrag enligt artikel 50 eller kräva skadestånd med undantag av skadestånd för förlo-rad vinst, om han har en skälig ursäkt för sin underlåtenhet att reklamera på föreskrivet sätt.

Avdelning III

Påföljder vid säljarens avtalsbrott

Artikel 45

1) Om säljaren underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller denna konvention, får köparen

a) utöva de rättigheter som anges i artiklarna 46–52;

b) kräva skadestånd enligt artiklarna 74–77.

2) Köparen förlorar inte den rätt han kan

he may have to claim damages by exercising his right to other remedies.

(3) No period of grace may be granted to the seller by a court or arbitral tribunal when the buyer resorts to a remedy for breach of contract.

Article 46

(1) The buyer may require performance by the seller of his obligations unless the buyer has resorted to a remedy which is inconsistent with this requirement.

(2) If the goods do not conform with the contract, the buyer may require delivery of substitute goods only if the lack of conformity constitutes a fundamental breach of contract and a request for substitute goods is made either in conjunction with notice given under article 39 or within a reasonable time thereafter.

(3) If the goods do not conform with the contract, the buyer may require the seller to remedy the lack of conformity by repair, unless this is unreasonable having regard to all the circumstances. A request for repair must be made either in conjunction with notice given under article 39 or within a reasonable time thereafter.

Article 47

(1) The buyer may fix an additional period of time of reasonable length for performance by the seller of his obligations.

(2) Unless the buyer has received notice from the seller that he will not perform within the period so fixed, the buyer may not, during that period, resort to any remedy for breach of contract. However, the buyer is not deprived thereby of any right he may have to claim damages for delay in performance.

mander des dommages-intérêts lorsqu'il exerce son droit de recourir à un autre moyen.

3) Aucun délai de grâce ne peut être accordé au vendeur par un juge ou par un arbitre lorsque l'acheteur se prévaut d'un des moyens dont il dispose en cas de contravention au contrat.

Article 46

1) L'acheteur peut exiger du vendeur l'exécution de ses obligations, à moins qu'il ne se soit prévalu d'un moyen incompatible avec cette exigence.

2) Si les marchandises ne sont pas conformes au contrat, l'acheteur ne peut exiger du vendeur la livraison de marchandises de remplacement que si le défaut de conformité constitue une contravention essentielle au contrat et si cette livraison est demandée au moment de la dénonciation du défaut de conformité faite conformément à l'article 39 ou dans un délai raisonnable à compter de cette dénonciation.

3) Si les marchandises ne sont pas conformes au contrat, l'acheteur peut exiger du vendeur qu'il répare le défaut de conformité, à moins que cela ne soit déraisonnable compte tenu de toutes les circonstances. La réparation doit être demandée au moment de la dénonciation du défaut de conformité faite conformément à l'article 39 ou dans un délai raisonnable à compter de cette dénonciation.

Article 47

1) L'acheteur peut impartir au vendeur un délai supplémentaire de durée raisonnable pour l'exécution de ses obligations.

2) A moins qu'il n'ait reçu du vendeur une notification l'informant que celui-ci n'exécuterait pas ses obligations dans le délai ainsi imparti, l'acheteur ne peut, avant l'expiration de ce délai, se prévaloir d'aucun des moyens dont il dispose en cas de contravention au contrat. Toutefois, l'acheteur ne perd pas, de ce fait, le droit de demander des dommages-intérêts pour retard dans l'exécution.

ha att kräva skadestånd när han utövar rätten att göra gällande någon annan påföljd.

3) Säljaren kan inte beviljas anstånd av en domstol eller skiljedomstol då köparen gör gällande en påföljd av avtalsbrottet.

Artikel 46

1) Köparen får kräva att säljaren fullgör sina skyldigheter, om han inte har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett sådant krav.

2) Om varan inte överensstämmer med avtalet, kan köparen kräva omleverans endast om felet utgör ett väsentligt avtalsbrott och krav på omleverans framställs antingen i samband med reklamation enligt artikel 39 eller inom skälig tid därefter.

3) Om varan inte överensstämmer med avtalet, kan köparen kräva att säljaren avhjälper felet genom reparation, såvida inte detta är oskäligt med beaktande av samtliga omständigheter. Krav på reparation måste framställas antingen i samband med reklamation enligt artikel 39 eller inom skälig tid därefter.

Artikel 47

1) Köparen får sätta ut en skälig tilläggstid inom vilken säljaren skall fullgöra sina skyldigheter.

2) Om inte köparen har mottagit något meddelande från säljaren om att denne inte kommer att fullgöra avtalet inom den sålunda utsatta tiden, får köparen inte under denna tid göra gällande någon påföljd av avtalsbrottet. Köparen förlorar emellertid inte den rätt han kan ha att kräva skadestånd på grund av dröjsmål med fullgörelsen.

Article 48

(1) Subject to article 49, the seller may, even after the date for delivery, remedy at his own expense any failure to perform his obligations, if he can do so without unreasonable delay and without causing the buyer unreasonable inconvenience or uncertainty of reimbursement by the seller of expenses advanced by the buyer. However, the buyer retains any right to claim damages as provided for in this Convention.

(2) If the seller requests the buyer to make known whether he will accept performance and the buyer does not comply with the request within a reasonable time, the seller may perform within the time indicated in his request. The buyer may not, during that period of time, resort to any remedy which is inconsistent with performance by the seller.

(3) A notice by the seller that he will perform within a specified period of time is assumed to include a request, under the preceding paragraph, that the buyer make known his decision.

(4) A request or notice by the seller under paragraph (2) or (3) of this article is not effective unless received by the buyer.

Article 49

(1) The buyer may declare the contract avoided:

(a) if the failure by the seller to perform any of his obligations under the contract or this Convention amounts to a fundamental breach of contract; or

(b) in case of non-delivery, if the seller does not deliver the goods within the additional period of time fixed by the buyer in accordance with paragraph (1) of article 47 or declares that he will not deliver within the period so fixed.

(2) However, in cases where the seller has delivered the goods, the buyer loses the right to declare the contract avoided unless he does so:

(a) in respect of late delivery, within a rea-

Article 48

1) Sous réserve de l'article 49, le vendeur peut, même après la date de la livraison, réparer à ses frais tout manquement à ses obligations, à condition que cela n'entraîne pas un retard déraisonnable et ne cause à l'acheteur ni inconvénients déraisonnables ni incertitude quant au remboursement par le vendeur des frais faits par l'acheteur. Toutefois, l'acheteur conserve le droit de demander des dommages-intérêts conformément à la présente Convention.

2) Si le vendeur demande à l'acheteur de lui faire savoir s'il accepte l'exécution et si l'acheteur ne lui répond pas dans un délai raisonnable, le vendeur peut exécuter ses obligations dans le délai qu'il a indiqué dans sa demande. L'acheteur ne peut, avant l'expiration de ce délai, se prévaloir d'un moyen incompatible avec l'exécution par le vendeur de ses obligations.

3) Lorsque le vendeur notifie à l'acheteur son intention d'exécuter ses obligations dans un délai déterminé, il est présumé demander à l'acheteur de lui faire connaître sa décision conformément au paragraphe précédent.

4) Une demande ou une notification faite par le vendeur en vertu des paragraphes 2 ou 3 du présent article n'a d'effet que si elle est reçue par l'acheteur.

Article 49

1) L'acheteur peut déclarer le contrat résolu:

a) si l'inexécution par le vendeur de l'une quelconque des obligations résultant pour lui du contrat ou de la présente Convention constitue une contravention essentielle au contrat; ou

b) en cas de défaut de livraison, si le vendeur ne livre pas les marchandises dans le délai supplémentaire imparti par l'acheteur conformément au paragraphe 1 de l'article 47 ou s'il déclare qu'il ne les livrera pas dans le délai ainsi imparti.

2) Cependant, lorsque le vendeur a livré les marchandises, l'acheteur est déchu du droit de déclarer le contrat résolu s'il ne l'a pas fait:

a) en cas de livraison, dans un délai raison-

Artikel 48

1) Om inte annat följer av artikel 49, får säljaren även efter tidpunkten för avlämnandet på egen bekostnad avhjälpa sin underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter, om han kan göra detta utan oskäligt dröjsmål och utan att förorsaka köparen oskälig olägenhet eller osäkerhet beträffande ersättning från säljaren för utlägg som köparen har haft. Köparen behåller dock den rätt han kan ha att kräva skadestånd enligt denna konvention.

2) Om säljaren uppmanar köparen att meddela huruvida han kommer att godta fullgörelse och köparen inte svarar inom skälig tid, får säljaren fullgöra inom den tid som har angetts i hans uppmaning. Köparen får inte under denna tid göra gällande en påföljd som är oförenlig med säljarens fullgörelse.

3) Ett meddelande från säljaren till köparen om att han kommer att fullgöra inom en angiven tid skall anses innehålla en uppmaning enligt föregående stycke till köparen om att denne skall meddela sitt beslut.

4) En uppmaning eller ett meddelande från säljaren enligt andra eller tredje stycket får verkan endast om uppmaningen eller meddelandet mottas av köparen.

Artikel 49

1) Köparen får häva köpet:

a) om säljaren underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller denna konvention och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott;
eller

b) i händelse av lämnande inte har skett, om säljaren inte avlämnar varan inom den tilläggstid som har utsatts av köparen enligt artikel 47 första stycket, eller om han förklarar att han inte kommer att avlämna varan inom denna tilläggstid.

2) När säljaren har avlämnat varan förlorar köparen dock rätten att häva köpet, om han inte gör det

a) vid försenat avlämnande, inom skälig

sonable time after he has become aware that delivery has been made:

(b) in respect of any breach other than late delivery, within a reasonable time:

(i) after he knew or ought to have known of the breach:

(ii) after the expiration of any additional period of time fixed by the buyer in accordance with paragraph (1) of article 47, or after the seller has declared that he will not perform his obligations within such an additional period; or

(iii) after the expiration of any additional period of time indicated by the seller in accordance with paragraph (2) of article 48, or after the buyer has declared that he will not accept performance.

Article 50

If the goods do not conform with the contract and whether or not the price has already been paid, the buyer may reduce the price in the same proportion as the value that the goods actually delivered had at the time of the delivery bears to the value that conforming goods would have had at that time. However, if the seller remedies any failure to perform obligations in accordance with article 37 or article 48 or if the buyer refuses to accept performance by the seller in accordance with those articles, the buyer may not reduce the price.

Article 51

(1) If the seller delivers only a part of the goods or if only a part of the goods delivered is in conformity with the contract, articles 46 to 50 apply in respect of the part which is missing or which does not conform.

(2) The buyer may declare the contract avoided in its entirety only if the failure to make delivery completely or in conformity with the contract amounts to a fundamental breach of the contract.

nable à partir du moment où il a su que la livraison avait été effectuée:

b) en cas de contravention autre que la livraison tardive, dans un délai raisonnable:

i) à partir du moment où il a eu connaissance ou aurait dû avoir connaissance de cette contravention;

ii) après l'expiration de tout délai supplémentaire imparti par l'acheteur conformément au paragraphe 1 de l'article 47 ou après que le vendeur a déclaré qu'il n'exécuterait pas ses obligations dans ce délai supplémentaire; ou

iii) après l'expiration de tout délai supplémentaire indiqué par le vendeur conformément au paragraphe 2 de l'article 48 ou après que l'acheteur a déclaré qu'il n'accepterait pas l'exécution.

Article 50

En cas de défaut de conformité des marchandises au contrat, que le prix ait été ou non déjà payé, l'acheteur peut réduire le prix proportionnellement à la différence entre la valeur que les marchandises effectivement livrées avaient au moment de la livraison et la valeur que des marchandises conformes auraient eue à ce moment. Cependant, si le vendeur répare tout manquement à ses obligations conformément à l'article 37 ou à l'article 48 ou si l'acheteur refuse d'accepter l'exécution par le vendeur conformément à ces articles, l'acheteur ne peut réduire le prix.

Article 51

1) Si le vendeur ne livre qu'une partie des marchandises ou si une partie seulement des marchandises livrées est conforme au contrat, les articles 46 à 50 s'appliquent en ce qui concerne la partie manquante ou non conforme.

2) L'acheteur ne peut déclarer le contrat résolu dans sa totalité que si l'inexécution partielle ou le défaut de conformité constitue une contravention essentielle au contrat.

tid efter det att han har fått veta att avlämnande har skett:

b) vid annat avtalsbrott än försenat avlämnande, inom skälig tid

i) efter det han fick eller borde ha fått kännedom om avtalsbrottet

ii) efter utgången av en tilläggstid som köparen har satt ut enligt artikel 47 första stycket eller efter det att säljaren har förklarat att han inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom en sådan tilläggstid; eller

iii) efter utgången av en tilläggstid som säljaren har angett enligt artikel 48 andra stycket eller efter det att köparen har förklarat att han inte kommer att godta fullgörelse.

Artikel 50

Om varan inte överensstämmer med avtalet och oavsett om priset redan har betalats eller inte, får köparen göra prisavdrag enligt förhållandet mellan den faktiskt avlämnade varans värde vid tiden för avlämnandet och det värde som en avtalsenlig vara skulle ha haft vid denna tidpunkt. Om säljaren emellertid avhjälpes sin underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 37 eller artikel 48 eller om köparen avvisar säljarens fullgörelse i enlighet med dessa artiklar, får köparen inte göra prisavdrag.

Artikel 51

1) Om säljaren avlämnar endast en del av varan eller om endast en del av den avlämnade varan är avtalsenlig, skall artiklarna 46–50 tillämpas på den del som saknas eller som inte är avtalsenlig.

2) Köparen får häva köpet i dess helhet endast om underlåtenheten att avlämna varan i dess helhet eller i avtalsenligt skick utgör ett väsentligt avtalsbrott.

Article 52

(1) If the seller delivers the goods before the date fixed, the buyer may take delivery or refuse to take delivery.

(2) If the seller delivers a quantity of goods greater than that provided for in the contract, the buyer may take delivery or refuse to take delivery of the excess quantity. If the buyer takes delivery of all or part of the excess quantity, he must pay for it at the contract rate.

Chapter III
Obligations of the Buyer

Article 53

The buyer must pay the price for the goods and take delivery of them as required by the contract and this Convention.

Section I.
Payment of the price

Article 54

The buyer's obligation to pay the price includes taking such steps and complying with such formalities as may be required under the contract or any laws and regulations to enable payment to be made.

Article 55

Where a contract has been validly concluded but does not expressly or implicitly fix or make provision for determining the price, the parties are considered, in the absence of any indication to the contrary, to have impliedly made reference to the price generally charged at the time of the conclusion of the contract for such goods sold under comparable circumstances in the trade concerned.

Article 56

If the price is fixed according to the weight

Article 52

1) Si le vendeur livre les marchandises avant la date fixée, l'acheteur a la faculté d'en prendre livraison ou de refuser d'en prendre livraison.

2) Si le vendeur livre une quantité supérieure à celle prévue au contrat, l'acheteur peut accepter ou refuser de prendre livraison de la quantité excédentaire. Si l'acheteur accepte d'en prendre livraison en tout ou en partie, il doit la payer au tarif du contrat.

Chapitre III
Obligations de l'acheteur

Article 53

L'acheteur s'oblige, dans les conditions prévues au contrat et par la présente Convention, à payer le prix et à prendre livraison des marchandises.

Section I.
Paiement du prix

Article 54

L'obligation qu'a l'acheteur de payer le prix comprend celle de prendre les mesures et d'accomplir les formalités destinées à permettre le paiement du prix qui sont prévues par le contrat ou par les lois et les règlements.

Article 55

Si la vente est valablement conclue sans que le prix des marchandises vendues ait été fixé dans le contrat expressément ou implicitement ou par une disposition permettant de le déterminer, les parties sont réputées, sauf indications contraires, s'être tacitement référées au prix habituellement pratiqué au moment de la conclusion du contrat, dans la branche commerciale considérée, pour les mêmes marchandises vendues dans des circonstances comparables.

Article 56

Si le prix est fixé d'après le poids des mar-

Artikel 52

1) Om säljaren avlämnar varan före den fastställda tidpunkten får köparen motta leverans av varan eller avvisa den.

2) Om säljaren avlämnar en större mängd än vad som har avtalats, får köparen motta leverans av den överskjutande mängden eller avvisa den. Mottar köparen leverans av hela den överskjutande mängden eller en del av den, skall han betala för denna enligt det prisberäknings sätt som gäller för avtalet.

Kapitel III

Köparens skyldigheter

Artikel 53

Köparen skall betala för varan och motta leverans av den såsom avtalet och denna konvention förutsätter.

Avdelning I

Betalningen för varan

Artikel 54

Köparens skyldighet att betala för varan omfattar även skyldighet att vidta sådana åtgärder och att uppfylla sådana föreskrifter för att betalning skall kunna ske som kan krävas enligt avtalet eller lagar och bestämmelser.

Artikel 55

Då ett giltigt avtal har slutits utan att det uttryckligen eller underförstått fastställer priset eller ger anvisningar om hur det skall bestämmas, anses parterna, om inte annat framgår av omständigheterna, underförstått ha hänvisat till det pris som allmänt tillämpas vid tiden för avtalsslutet för varor av samma slag som säljs under jämförliga förhållanden inom ifrågavarande bransch.

Artikel 56

Om priset fastställs efter varans vikt, skall

of the goods, in case of doubt it is to be determined by the net weight.

chandises, c'est le poids net qui, en cas de doute, détermine ce prix.

Article 57

(1) If the buyer is not bound to pay the price at any other particular place, he must pay it to the seller:

- (a) at the seller's place of business; or
- (b) if the payment is to be made against the handing over of the goods or of documents, at the place where the handing over takes place.

(2) The seller must bear any increase in the expenses incidental to payment which is caused by a change in his place of business subsequent to the conclusion of the contract.

Article 57

1) Si l'acheteur n'est pas tenu de payer le prix en un autre lieu particulier, il doit payer le vendeur:

- a) à l'établissement de celui-ci; ou
- b) si le paiement doit être fait contre la remise des marchandises ou des documents, au lieu de cette remise.

2) Le vendeur doit supporter toute augmentation des frais accessoires au paiement qui résultent de son changement d'établissement après la conclusion du contrat.

Article 58

(1) If the buyer is not bound to pay the price at any other specific time, he must pay it when the seller places either the goods or documents controlling their disposition at the buyer's disposal in accordance with the contract and this Convention. The seller may make such payment a condition for handing over the goods or documents.

(2) If the contract involves carriage of the goods, the seller may dispatch the goods on terms whereby the goods, or documents controlling their disposition, will not be handed over to the buyer except against payment of the price.

(3) The buyer is not bound to pay the price until he has had an opportunity to examine the goods, unless the procedures for delivery or payment agreed upon by the parties are inconsistent with his having such an opportunity.

Article 58

1) Si l'acheteur n'est pas tenu de payer le prix à un autre moment déterminé, il doit le payer lorsque, conformément au contrat et à la présente Convention, le vendeur met à sa disposition soit les marchandises soit des documents représentatifs des marchandises. Le vendeur peut faire du paiement une condition de la remise des marchandises ou des documents.

2) Si le contrat implique un transport des marchandises, le vendeur peut en faire l'expédition sous condition que celles-ci ou les documents représentatifs ne seront remis à l'acheteur que contre paiement du prix.

3) L'acheteur n'est pas tenu de payer le prix avant d'avoir eu la possibilité d'examiner les marchandises, à moins que les modalités de livraison ou de paiement dont sont convenues les parties ne lui en laissent pas la possibilité.

Article 59

The buyer must pay the price on the date fixed by or determinable from the contract and this Convention without the need for any request or compliance with any formality on the part of the seller.

Article 59

L'acheteur doit payer le prix à la date fixée au contrat ou résultant du contrat et de la présente Convention, sans qu'il soit besoin d'aucune demande ou autre formalité de la part du vendeur.

det i tveksamma fall bestämmas efter nettovikten.

Artikel 57

1) Om köparen inte skall fullgöra betalningen på någon annan bestämd plats, skall han betala till säljaren

a) där säljaren har sitt affärsställe; eller

b) om betalning skall ske mot överlämnande av varan eller dokument, där överlämnandet sker.

2) Säljaren skall bära den ökning av kostnaderna för betalningen som förorsakas av att hans affärsställe har flyttats efter avtalslutet.

Artikel 58

1) Om köparen inte skall betala priset vid någon annan bestämd tidpunkt, skall han betala då säljaren ställer antingen varan eller de dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten till köparens förfogande i enlighet med avtalet och denna konvention. Säljaren får göra en sådan betalning till villkor för att varan eller dokumenten skall överlämnas.

2) Om avtalet förutsätter att varan skall transporteras, får säljaren sända den på villkor att varan eller dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten inte skall överlämnas till köparen annat än mot betalning.

3) Köparen är inte skyldig att betala innan han har haft tillfälle att undersöka varan, såvida inte det förfaringssätt för avlämnande eller betalning som parterna har kommit överens om är oförenligt med att han får ett sådant tillfälle till undersökning.

Artikel 59

Köparen skall fullgöra betalningen vid den avtalade tiden eller vid den tid som följer av avtalet och denna konvention utan anmodan eller uppfyllelse av andra formaliteter från säljarens sida.

Section II.
Taking delivery

Article 60

The buyer's obligation to take delivery consists:

- (a) in doing all the acts which could reasonably be expected of him in order to enable the seller to make delivery; and
- (b) in taking over the goods.

Section III.
Remedies for breach of contract by the buyer

Article 61

(1) If the buyer fails to perform any of his obligations under the contract or this Convention, the seller may:

- (a) exercise the rights provided in articles 62 to 65;
 - (b) claim damages as provided in articles 74 to 77.
- (2) The seller is not deprived of any right he may have to claim damages by exercising his right to other remedies.

(3) No period of grace may be granted to the buyer by a court or arbitral tribunal when the seller resorts to a remedy for breach of contract.

Article 62

The seller may require the buyer to pay the price, take delivery or perform his other obligations, unless the seller has resorted to a remedy which is inconsistent with this requirement.

Article 63

- (1) The seller may fix an additional period of time of reasonable length for performance by the buyer of his obligations.
- (2) Unless the seller has received notice from the buyer that he will not perform within the period so fixed, the seller may not,

Section II.
Prise de livraison

Article 60

L'obligation de l'acheteur de prendre livraison consiste:

- a) à accomplir tout acte qu'on peut raisonnablement attendre de lui pour permettre au vendeur d'effectuer la livraison; et
- b) à retirer les marchandises.

Section III.
Moyens dont dispose le vendeur en cas de contravention au contrat par l'acheteur

Article 61

1) Si l'acheteur n'a pas exécuté l'une quelconque des obligations résultant pour lui du contrat de vente ou de la présente Convention, le vendeur est fondé a:

- a) exercer les droits prévus aux articles 62 à 65;
- b) demander les dommages-intérêts prévus aux articles 74 à 77.

2) Le vendeur ne perd pas le droit de demander des dommages-intérêts lorsqu'il exerce son droit de recourir à un autre moyen.

3) Aucun délai de grâce ne peut être accordé à l'acheteur par un juge ou par un arbitre lorsque le vendeur se prévaut d'un des moyens dont il dispose en cas de contravention au contrat.

Article 62

Le vendeur peut exiger de l'acheteur le paiement du prix, la prise de livraison des marchandises ou l'exécution des autres obligations de l'acheteur, à moins qu'il ne se soit prévalu d'un moyen incompatible avec ces exigences.

Article 63

- 1) Le vendeur peut impartir à l'acheteur un délai supplémentaire de durée raisonnable pour l'exécution de ses obligations.
- 2) A moins qu'il n'ait reçu de l'acheteur une notification l'informant que celui-ci n'exécuterait pas ses obligations dans le délai

Avdelning II

Mottagandet av leveransen

Artikel 60

Köparens skyldighet att motta leverans av varan består

- a) i att vidta alla åtgärder som skäligen kan förväntas av honom för att säljaren skall kunna avlämna varan; och
- b) i att överta varan.

Avdelning III

Påföljder vid köparens avtalsbrott

Artikel 61

1) Om köparen underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller denna konvention får säljaren:

- a) utöva de rättigheter som anges i artiklarna 62–65;
- b) kräva skadestånd enligt artiklarna 74–77.

2) Säljaren förlorar inte den rätt han kan ha att kräva skadestånd när han utövar rätten att göra gällande någon annan påföljd.

3) Köparen kan inte beviljas anstånd av en domstol eller skiljedomstol då säljaren gör gällande en påföljd av avtalsbrottet.

Artikel 62

Säljaren får kräva att köparen betalar priset, mottar leverans av varan eller fullgör sina andra skyldigheter, om inte säljaren har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett sådant krav.

Artikel 63

1) Säljaren får sätta ut en skälig tilläggstid inom vilken köparen skall fullgöra sina skyldigheter.

2) Om inte säljaren har mottagit något meddelande från köparen om att denne inte kommer att fullgöra avtalet inom den sålunda

during that period, resort to any remedy for breach of contract. However, the seller is not deprived thereby of any right he may have to claim damages for delay in performance.

Article 64

(1) The seller may declare the contract avoided:

(a) if the failure by the buyer to perform any of his obligations under the contract or this Convention amounts to a fundamental breach of contract; or

(b) if the buyer does not, within the additional period of time fixed by the seller in accordance with paragraph (1) of article 63, perform his obligation to pay the price or take delivery of the goods, or if he declares that he will not do so within the period so fixed.

(2) However, in cases where the buyer has paid the price, the seller loses the right to declare the contract avoided unless he does so:

(a) in respect of late performance by the buyer, before the seller has become aware that performance has been rendered; or

(b) in respect of any breach other than late performance by the buyer, within a reasonable time:

(i) after the seller knew or ought to have known of the breach; or

(ii) after the expiration of any additional period of time fixed by the seller in accordance with paragraph (1) of article 63, or after the buyer has declared that he will not perform his obligations within such an additional period.

Article 65

(1) If under the contract the buyer is to specify the form, measurement or other features of the goods and he fails to make such specification either on the date agreed upon or within a reasonable time after receipt of a request from the seller, the seller may, without prejudice to any other rights he may

ainsi imparti, le vendeur ne peut, avant l'expiration de ce délai, se prévaloir d'aucun des moyens dont il dispose en cas de contravention au contrat. Toutefois, le vendeur ne perd pas, de ce fait, le droit de demander des dommages-intérêts pour retard dans l'exécution.

Article 64

1) Le vendeur peut déclarer le contrat résolu:

a) si l'inexécution par l'acheteur de l'une quelconque des obligations résultant pour lui du contrat ou de la présente Convention constitue une contravention essentielle au contrat; ou

b) si l'acheteur n'exécute pas son obligation de payer le prix ou ne prend pas livraison des marchandises dans le délai supplémentaire imparti par le vendeur conformément au paragraphe 1 de l'article 63 ou s'il déclare qu'il ne le fera pas dans le délai ainsi imparti.

2) Cependant, lorsque l'acheteur a payé le prix, le vendeur est déchu du droit de déclarer le contrat résolu s'il ne l'a pas fait:

a) en cas d'exécution tardive par l'acheteur, avant d'avoir su qu'il y avait eu exécution; ou

b) en cas de contravention par l'acheteur autre que l'exécution tardive, dans un délai raisonnable:

i) à partir du moment où le vendeur a eu connaissance ou aurait dû avoir connaissance de cette contravention; ou

ii) après l'expiration de tout délai supplémentaire imparti par le vendeur conformément au paragraphe 1 de l'article 63 ou après que l'acheteur a déclaré qu'il n'exécuterait pas ses obligations dans ce délai supplémentaire.

Article 65

1) Si le contrat prévoit que l'acheteur doit spécifier la forme, la mesure ou d'autres caractéristiques des marchandises et si l'acheteur n'effectue pas cette spécification à la date convenue ou dans un délai raisonnable à compter de la réception d'une demande du vendeur, celui-ci peut, sans préjudice de tous

utsatta tiden, får säljaren inte under denna tid göra gällande någon påföljd av avtalsbrottet. Säljaren förlorar emellertid inte den rätt han kan ha att kräva skadestånd på grund av dröjsmål med fullgörelsen.

Artikel 64

1) Säljaren får häva köpet:

a) om köparen underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller denna konvention och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott; eller

b) om köparen inte fullgör sin skyldighet att betala eller motta leverans av varan inom en tilläggstid som har utsatts av säljaren enligt artikel 63 första stycket eller förklarar att han inte kommer att fullgöra skyldigheten inom denna tilläggstid.

2) När köparen har fullgjort sin betalnings-skyldighet förlorar säljaren dock rätten att häva köpet, om han inte gör det

a) vid försenad fullgörelse av köparen, innan säljaren har fått veta att fullgörelse har skett; eller

b) vid annat avtalsbrott än försenad fullgörelse av köparen, inom skälig tid

i) efter det att säljaren fick eller borde ha fått kännedom om avtalsbrottet; eller

ii) efter utgången av en tilläggstid som säljaren har satt ut enligt artikel 63 första stycket eller efter det att köparen har förklarat att han inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom en sådan tilläggstid.

Artikel 65

1) Om köparen enligt avtalet skall lämna specifikation rörande form, mått eller andra egenskaper hos varan men underlåter att göra en sådan specifikation antingen inom den avtalade tiden eller inom skälig tid efter det att han har tagit emot en begäran från säljaren, får säljaren, utan att förlora andra rättigheter

have, make the specification himself in accordance with the requirements of the buyer that may be known to him.

(2) If the seller makes the specification himself, he must inform the buyer of the details thereof and must fix a reasonable time within which the buyer may make a different specification. If, after receipt of such a communication, the buyer fails to do so within the time so fixed, the specification made by the seller is binding.

Chapter IV Passing of Risk

Article 66

Loss of or damage to the goods after the risk has passed to the buyer does not discharge him from his obligation to pay the price, unless the loss or damage is due to an act or omission of the seller.

Article 67

(1) If the contract of sale involves carriage of the goods and the seller is not bound to hand them over at a particular place, the risk passes to the buyer when the goods are handed over to the first carrier for transmission to the buyer in accordance with the contract of sale. If the seller is bound to hand the goods over to a carrier at a particular place, the risk does not pass to the buyer until the goods are handed over to the carrier at that place. The fact that the seller is authorized to retain documents controlling the disposition of the goods does not affect the passage of the risk.

(2) Nevertheless, the risk does not pass to the buyer until the goods are clearly identified to the contract, whether by markings on the goods, by shipping documents, by notice given to the buyer or otherwise.

Article 68

The risk in respect of goods sold in transit

autres droits qu'il peut avoir, effectuer lui-même cette spécification d'après les besoins de l'acheteur dont il peut avoir connaissance.

2) Si le vendeur effectue lui-même la spécification, il doit en faire connaître les modalités à l'acheteur et lui impartir un délai raisonnable pour une spécification différente. Si, après réception de la communication du vendeur, l'acheteur n'utilise pas cette possibilité dans le délai ainsi imparti, la spécification effectuée par le vendeur est définitive.

Chapitre IV Transfert des risques

Article 66

La perte ou la détérioration des marchandises survenue après le transfert des risques à l'acheteur ne libère pas celui-ci de son obligation de payer le prix, à moins que ces événements ne soient dus à un fait du vendeur.

Article 67

1) Lorsque le contrat de vente implique un transport des marchandises et que le vendeur n'est pas tenu de les remettre en un lieu déterminé, les risques sont transférés à l'acheteur à partir de la remise des marchandises au premier transporteur pour transmission à l'acheteur conformément au contrat de vente. Lorsque le vendeur est tenu de remettre les marchandises à un transporteur en un lieu déterminé, les risques ne sont pas transférés à l'acheteur tant que les marchandises n'ont pas été remises au transporteur en ce lieu. Le fait que le vendeur soit autorisé à conserver les documents représentatifs des marchandises n'affecte pas le transfert des risques.

2) Cependant, les risques ne sont pas transférés à l'acheteur tant que les marchandises n'ont pas été clairement identifiées aux fins du contrat, que ce soit par l'apposition d'un signe distinctif sur les marchandises, par des documents de transport, par un avis donné à l'acheteur ou par tout autre moyen.

Article 68

En ce qui concerne les marchandises ven-

han kan ha, själv göra specifikationen i överensstämmelse med köparens behov såvitt de är kända för honom.

2) Om säljaren själv gör specifikationen, skall han underrätta köparen om detaljerna i den och sätta ut en skälig tid inom vilken köparen får göra en annan specifikation. Om köparen, efter att ha tagit emot en sådan underrättelse, inte gör specifikationen inom den sålunda utsatta tiden, är den specifikation som säljaren har gjort bindande.

Kapitel IV **Riskens övergång**

Artikel 66

Förlust av eller skada på varan efter det att risken har gått över på köparen befriar inte denne från hans skyldighet att betala, om inte förlusten eller skadan beror på en åtgärd eller underlåtenhet av säljaren.

Artikel 67

1) Om köpeavtalet förutsätter att varan skall transporteras och säljaren inte skall avlämna den på en bestämd plats, går risken över på köparen när varan överlämnas till den förste transportören för transport till köparen i enlighet med köpeavtalet. Om säljaren skall överlämna varan till en transportör på en bestämd plats, går risken inte över på köparen förrän varan överlämnas till transportören på denna plats. Den omständigheten att säljaren har rätt att hålla inne de dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten påverkar inte riskens övergång.

2) Risken går dock inte över på köparen förrän varan klart har hänförts till avtalet genom märkning av varan, genom transportdokument, genom meddelande till köparen eller på något annat sätt.

Artikel 68

Risken för en vara som säljs medan den

passes to the buyer from the time of the conclusion of the contract. However, if the circumstances so indicate, the risk is assumed by the buyer from the time the goods were handed over to the carrier who issued the documents embodying the contract of carriage. Nevertheless, if at the time of the conclusion of the contract of sale the seller knew or ought to have known that the goods had been lost or damaged and did not disclose this to the buyer, the loss or damage is at the risk of the seller.

dues en cours de transport, les risques sont transférés à l'acheteur à partir du moment où le contrat est conclu. Toutefois, si les circonstances l'impliquent, les risques sont à la charge de l'acheteur à compter du moment où les marchandises ont été remises au transporteur qui a émis les documents constatant le contrat de transport. Néanmoins, si, au moment de la conclusion du contrat de vente, le vendeur avait connaissance ou aurait dû avoir connaissance du fait que les marchandises avaient péri ou avaient été détériorées et qu'il n'en a pas informé l'acheteur, la perte ou la détérioration est à la charge du vendeur.

Article 69

(1) In cases not within articles 67 and 68, the risk passes to the buyer when he takes over the goods or, if he does not do so in due time, from the time when the goods are placed at his disposal and he commits a breach of contract by failing to take delivery.

(2) However, if the buyer is bound to take over the goods at a place other than a place of business of the seller, the risk passes when delivery is due and the buyer is aware of the fact that the goods are placed at his disposal at that place.

(3) If the contract relates to goods not then identified, the goods are considered not to be placed at the disposal of the buyer until they are clearly identified to the contract.

Article 69

1) Dans les cas non visés par les articles 67 et 68, les risques sont transférés à l'acheteur lorsqu'il retire les marchandises ou, s'il ne le fait pas en temps voulu, à partir du moment où les marchandises sont mises à sa disposition et où il commet une contravention au contrat en n'en prenant pas livraison.

2) Cependant, si l'acheteur est tenu de retirer les marchandises en un lieu autre qu'un établissement du vendeur, les risques sont transférés lorsque la livraison est due et que l'acheteur sait que les marchandises sont mises à sa disposition en ce lieu.

3) Si la vente porte sur des marchandises non encore individualisées, les marchandises ne sont réputées avoir été mises à la disposition de l'acheteur que lorsqu'elles ont été clairement identifiées aux fins du contrat.

Article 70

If the seller has committed a fundamental breach of contract, articles 67, 68 and 69 do not impair the remedies available to the buyer on account of the breach.

Article 70

Si le vendeur a commis une contravention essentielle au contrat, les dispositions des articles 67, 68 et 69 ne portent pas atteinte aux moyens dont l'acheteur dispose en raison de cette contravention.

befinner sig under transport går över på köparen vid avtalsslutet. Om omständigheterna tyder på det, skall emellertid köparen anses ha övertagit risken från den tidpunkt då varan överlämnades till den transportör som har utfärdat de dokument som ligger till grund för transportavtalet. Om säljaren vid avtalsslutet visste eller borde ha vetat att varan hade gått förlorad eller skadats och inte har meddelat köparen detta, bär säljaren risken för förlusten eller skadan.

Artikel 69

1) I de fall som inte omfattas av artiklarna 67 och 68 går risken över på köparen då han övertar varan eller, om han inte gör detta i tid, från den tidpunkt då varan har ställts till hans förfogande och han begår avtalsbrott genom att inte motta leveransen.

2) Om köparen är skyldig att överta varan på någon annan plats än säljarens affärsställe, går risken emellertid över då tiden för avlämnandet är inne och köparen vet att varan har ställts till hans förfogande på denna plats.

3) Om köpeavtalet gäller en vara som ännu inte är bestämd, anses varan inte stå till köparens förfogande förrän den klart har hänförts till avtalet.

Artikel 70

Om säljaren har begått ett väsentligt avtalsbrott, begränsar inte artiklarna 67, 68 och 69 de påföljder som köparen kan göra gällande på grund av avtalsbrottet.

Chapter V
Provisions Common to the Obligations of the Seller and of the Buyer

Section I.
Anticipatory breach and instalment contracts

Article 71

(1) A party may suspend the performance of his obligations if, after the conclusion of the contract, it becomes apparent that the other party will not perform a substantial part of his obligations as a result of:

(a) a serious deficiency in his ability to perform or in his creditworthiness; or

(b) his conduct in preparing to perform or in performing the contract.

(2) If the seller has already dispatched the goods before the grounds described in the preceding paragraph become evident, he may prevent the handing over of the goods to the buyer even though the buyer holds a document which entitles him to obtain them. The present paragraph relates only to the rights in the goods as between the buyer and the seller.

(3) A party suspending performance, whether before or after dispatch of the goods, must immediately give notice of the suspension to the other party and must continue with performance if the other party provides adequate assurance of his performance.

Article 72

(1) If prior to the date for performance of the contract it is clear that one of the parties will commit a fundamental breach of contract, the other party may declare the contract avoided.

(2) If time allows, the party intending to declare the contract avoided must give reasonable notice to the other party in order to permit him to provide adequate assurance of his performance.

(3) The requirements of the preceding paragraph do not apply if the other party has

Chapitre V
Dispositions communes aux obligations du vendeur et de l'acheteur

Section I.
Contravention anticipée et contrats à livraisons successives

Article 71

1) Une partie peut différer l'exécution de ses obligations lorsqu'il apparaît, après la conclusion du contrat, que l'autre partie n'exécutera pas une partie essentielle de ses obligations du fait:

a) d'une grave insuffisance dans la capacité d'exécution de cette partie ou sa solvabilité; ou

b) de la manière dont elle s'apprête à exécuter ou exécute le contrat.

2) Si le vendeur a déjà expédié les marchandises lorsque se révèlent les raisons prévues au paragraphe précédent, il peut s'opposer à ce que les marchandises soient remises à l'acheteur, même si celui-ci détient un document lui permettant de les obtenir. Le présent paragraphe ne concerne que les droits respectifs du vendeur et de l'acheteur sur les marchandises.

3) La partie qui diffère l'exécution, avant ou après l'expédition des marchandises, doit adresser immédiatement une notification à cet effet à l'autre partie, et elle doit procéder à l'exécution si l'autre partie donne des assurances suffisantes de la bonne exécution de ses obligations.

Article 72

1) Si, avant la date de l'exécution du contrat, il est manifesté qu'une partie commettra une contravention essentielle au contrat, l'autre partie peut déclarer celui-ci résolu.

2) Si elle dispose du temps nécessaire, la partie qui a l'intention de déclarer le contrat résolu doit le notifier à l'autre partie dans des conditions raisonnables pour lui permettre de donner des assurances suffisantes de la bonne exécution de ses obligations.

3) Les dispositions du paragraphe précédent ne s'appliquent pas si l'autre partie a

Kapitel V

Gemensamma bestämmelser om säljarens och köparens skyldigheter

Avdelning I

Befarat avtalsbrott och successiv leverans

Artikel 71

1) En part får inställa fullgörelsen av sina skyldigheter om det efter avtalslutet visar sig att den andra parten inte kommer att fullgöra en väsentlig del av sina skyldigheter till följd av

a) en allvarlig brist i hans fullgörelseförmåga eller i hans kreditvärdighet; eller

b) hans sätt att förbereda fullgörelsen eller fullgöra avtalet.

2) Om säljaren redan har avsänt varan när de förhållanden som anges i föregående stycke visar sig, får han förhindra att varan överlämnas till köparen, även om denne innehar ett dokument som ger honom rätt att erhålla varan. Detta stycke gäller endast de rättigheter till varan som kommer i fråga i förhållandet mellan köparen och säljaren.

3) En part som inställer sin fullgörelse, aningen innan varan har avsänts eller därefter, skall omedelbart underrätta den andra parten om detta och fortsätta med sin fullgörelse, om den andra parten ställer en tillräcklig säkerhet för sin fullgörelse.

Artikel 72

1) Står det före tidpunkten för fullgörelsen klart att den ena av parterna kommer att begå ett väsentligt avtalsbrott, får den andra parten häva avtalet.

2) Om tiden tillåter, skall den part som har för avsikt att häva avtalet på det sätt som är skäligt underrätta den andra parten om sin avsikt för att bereda denne möjlighet att ställa en godtagbar säkerhet för sin fullgörelse.

3) Bestämmelserna i föregående stycke skall inte tillämpas, om den andra parten har

declared that he will not perform his obligations.

Article 73

(1) In the case of a contract for delivery of goods by instalments, if the failure of one party to perform any of his obligations in respect of any instalment constitutes a fundamental breach of contract with respect to that instalment, the other party may declare the contract avoided with respect to that instalment.

(2) If one party's failure to perform any of his obligations in respect of any instalment gives the other party good grounds to conclude that a fundamental breach of contract will occur with respect to future instalments, he may declare the contract avoided for the future, provided that he does so within a reasonable time.

(3) A buyer who declares the contract avoided in respect of any delivery may, at the same time, declare it avoided in respect of deliveries already made or of future deliveries if, by reason of their interdependence, those deliveries could not be used for the purpose contemplated by the parties at the time of the conclusion of the contract.

Section II.

Damages

Article 74

Damages for breach of contract by one party consist of a sum equal to the loss, including loss of profit, suffered by the other party as a consequence of the breach. Such damages may not exceed the loss which the party in breach foresaw or ought to have foreseen at the time of the conclusion of the contract, in the light of the facts and matters of which he then knew or ought to have known, as a possible consequence of the breach of contract.

Article 75

If the contract is avoided and if, in a reasonable manner and within a reasonable time

déclaré qu'elle n'exécuterait pas ses obligations.

Article 73

1) Dans les contrats à livraisons successives, si l'inexécution par l'une des parties d'une obligation relative à une livraison constitue une contravention essentielle au contrat en ce qui concerne cette livraison, l'autre partie peut déclarer le contrat résolu pour ladite livraison.

2) Si l'inexécution par l'une des parties d'une obligation relative à une livraison donne à l'autre de sérieuses raisons de penser qu'il y aura contravention essentielle au contrat en ce qui concerne des obligations futures, elle peut déclarer le contrat résolu pour l'avenir, à condition de le faire dans un délai raisonnable.

3) L'acheteur qui déclare le contrat résolu pour une livraison peut, en même temps, le déclarer résolu pour les livraisons déjà reçues ou pour les livraisons futures si, en raison de leur connexité, ces livraisons ne peuvent être utilisées aux fins envisagées par les parties au moment de la conclusion du contrat.

Section II.

Domages-intérêts

Article 74

Les dommages-intérêts pour une contravention au contrat commise par une partie sont égaux à la perte subie et au gain manqué par l'autre partie par suite de la contravention. Ces dommages-intérêts ne peuvent être supérieurs à la perte subie et au gain manqué que la partie en défaut avait prévus ou aurait dû prévoir au moment de la conclusion du contrat, en considérant les faits dont elle avait connaissance ou aurait dû avoir connaissance, comme étant des conséquences possibles de la contravention au contrat.

Article 75

Lorsque le contrat est résolu et que, d'une manière raisonnable et dans un délai raison-

förklarat att han inte kommer att fullgöra sina förpliktelser.

Artikel 73

1) Om varan enligt avtalet skall avlämnas genom delleveranser och den ena parten underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter som avser en delleverans och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott beträffande denna delleverans, får den andra parten häva avtalet beträffande delleveransen.

2) Om den ena partens underlåtenhet att fullgöra någon av sina skyldigheter avseende en delleverans ger den andra parten god grund att anta att ett väsentligt avtalsbrott kommer att inträffa beträffande framtida delleveranser, får denna part häva avtalet beträffande framtida delleveranser, under förutsättning att han gör det inom skäligen tid.

3) En köpare som häver avtalet beträffande en delleverans får samtidigt häva beträffande delleveranser som redan har avlämnats eller framtida leveranser, om delleveranserna på grund av sitt inbördes samband inte skulle kunna användas för det ändamål parterna räknade med vid avtalsslutet.

Avdelning II

Skadestånd

Artikel 74

Skadestånd för avtalsbrott av den ena parten skall utgå med ett belopp som motsvarar den förlust, inberäknat förlorad vinst, som den andra parten har lidit till följd av avtalsbrottet. Skadeståndet får inte överstiga den förlust som den skadeståndsskyldige vid avtalsslutet förutsåg eller borde ha förutsett såsom en, med hänsyn till de omständigheter som han då kände till eller borde ha känt till, möjlig följd av avtalsbrottet.

Artikel 75

Om köpet hävs och om köparen har gjort ett täckningsköp eller säljaren har sålt varan

after avoidance, the buyer has bought goods in replacement or the seller has resold the goods, the party claiming damages may recover the difference between the contract price and the price in the substitute transaction as well as any further damages recoverable under article 74.

Article 76

(1) If the contract is avoided and there is a current price for the goods, the party claiming damages may, if he has not made a purchase or resale under article 75, recover the difference between the price fixed by the contract and the current price at the time of avoidance as well as any further damages recoverable under article 74. If, however, the party claiming damages has avoided the contract after taking over the goods, the current price at the time of such taking over shall be applied instead of the current price at the time of avoidance.

(2) For the purposes of the preceding paragraph, the current price is the price prevailing at the place where delivery of the goods should have been made or, if there is no current price at that place, the price at such other place as serves as a reasonable substitute, making due allowance for differences in the cost of transporting the goods.

Article 77

A party who relies on a breach of contract must take such measures as are reasonable in the circumstances to mitigate the loss, including loss of profit, resulting from the breach. If he fails to take such measures, the party in breach may claim a reduction in the damages in the amount by which the loss should have been mitigated.

nable après la résolution, l'acheteur a procédé à un achat de remplacement ou le vendeur à une vente compensatoire, la partie qui demande des dommages-intérêts peut obtenir la différence entre le prix du contrat et le prix de l'achat de remplacement ou de la vente compensatoire ainsi que tous autres dommages-intérêts qui peuvent être dus en vertu de l'article 74.

Article 76

1) Lorsque le contrat est résolu et que les marchandises ont un prix courant, la partie qui demande des dommages-intérêts peut, si elle n'a pas procédé à un achat de remplacement ou à une vente compensatoire au titre de l'article 75, obtenir la différence entre le prix fixé dans le contrat et le prix courant au moment de la résolution ainsi que tous autres dommages-intérêts qui peuvent être dus au titre de l'article 74. Néanmoins, si la partie qui demande des dommages-intérêts a déclaré le contrat résolu après avoir pris possession des marchandises, c'est le prix courant au moment de la prise de possession qui est applicable et non pas le prix courant au moment de la résolution.

2) Aux fins du paragraphe précédent, le prix courant est celui du lieu où la livraison des marchandises aurait dû être effectuée ou, à défaut de prix courant en ce lieu, le prix courant pratiqué en un autre lieu qu'il apparaît raisonnable de prendre comme lieu de référence, en tenant compte des différences dans les frais de transport des marchandises.

Article 77

La partie qui invoque la contravention au contrat doit prendre les mesures raisonnables, eu égard aux circonstances, pour limiter la perte, y compris le gain manqué, résultant de la contravention. Si elle néglige de le faire, la partie en défaut peut demander une réduction des dommages-intérêts égale au montant de la perte qui aurait dû être évitée.

på nytt och detta har gjorts på ett skäligt sätt och inom skälig tid efter det att köpet hävdes. har den part som kräver skadestånd rätt till skillnaden mellan det avtalade priset och priset vid täckningsköpet eller kompensationsförsäljningen liksom ytterligare skadestånd enligt artikel 74.

Artikel 76

1) Om köpet hävs och det finns ett gängse pris på varan, har den part som kräver skadestånd och som inte har gjort ett täckningsköp eller en kompensationsförsäljning enligt artikel 75, rätt till skillnaden mellan det avtalade priset och gängse pris vid den tidpunkt då köpet hävdes liksom ytterligare skadestånd enligt artikel 74. Om den part som kräver skadestånd har hävt köpet efter det att han övertog varan, skall dock gängse pris vid tiden för övertagandet tillämpas i stället för gängse pris då köpet hävdes.

2) Vid tillämpning av föregående stycke skall med gängse pris förstås det pris som gäller på den ort där varan borde ha avlämnats eller, om det inte finns något gängse pris på denna ort, priset på en annan skälig jämförbar ort med beaktande av skillnader i transportkostnaderna för varan.

Artikel 77

En part som åberopar ett avtalsbrott skall vidta sådana åtgärder som efter omständigheterna är skäliga för att begränsa den förlust, inberäknat förlorad vinst, som följer av avtalsbrottet. Om han inte vidtar sådana åtgärder, kan den skadeståndsskyldiga parten kräva att skadeståndet sätts ned med ett belopp som motsvarar den del av förlusten som borde ha undvikits.

*Section III.
Interest*

Article 78

If a party fails to pay the price or any other sum that is in arrears, the other party is entitled to interest on it, without prejudice to any claim for damages recoverable under article 74.

*Section IV.
Exemptions*

Article 79

(1) A party is not liable for a failure to perform any of his obligations if he proves that the failure was due to an impediment beyond his control and that he could not reasonably be expected to have taken the impediment into account at the time of the conclusion of the contract or to have avoided or overcome it or its consequences.

(2) If the party's failure is due to the failure by a third person whom he has engaged to perform the whole or a part of the contract, that party is exempt from liability only if:

(a) he is exempt under the preceding paragraph; and

(b) the person whom he has so engaged would be so exempt if the provisions of that paragraph were applied to him.

(3) The exemption provided by this article has effect for the period during which the impediment exists.

(4) The party who fails to perform must give notice to the other party of the impediment and its effect on his ability to perform. If the notice is not received by the other party within a reasonable time after the party who fails to perform knew or ought to have known of the impediment, he is liable for damages resulting from such non-receipt.

(5) Nothing in this article prevents either party from exercising any right other than to

*Section III.
Intérêts*

Article 78

Si une partie ne paie pas le prix ou toute autre somme due, l'autre partie a droit à des intérêts sur cette somme, sans préjudice des dommages-intérêts qu'elle serait fondée à demander en vertu de l'article 74.

*Section IV.
Exonération*

Article 79

1) Une partie n'est pas responsable de l'inexécution de l'une quelconque de ses obligations si elle prouve que cette inexécution est due à un empêchement indépendant de sa volonté et que l'on ne pouvait raisonnablement attendre d'elle qu'elle le prenne en considération au moment de la conclusion du contrat, qu'elle le prévienne ou le surmonte ou qu'elle en prévienne ou surmonte les conséquences.

2) Si l'inexécution par une partie est due à l'inexécution par un tiers qu'elle a chargé d'exécuter tout ou partie du contrat, cette partie n'est exonérée de sa responsabilité que dans le cas:

a) où elle l'est en vertu des dispositions du paragraphe précédent; et

b) où le tiers serait lui aussi exonéré si les dispositions de ce paragraphe lui étaient appliquées.

3) L'exonération prévue par le présent article produit effet pendant la durée de l'empêchement.

4) La partie qui n'a pas exécuté doit avertir l'autre partie de l'empêchement et de ses effets sur sa capacité d'exécuter. Si l'avertissement n'arrive pas à destination dans un délai raisonnable à partir du moment où la partie qui n'a pas exécuté a connu ou aurait dû connaître l'empêchement, celle-ci est tenue à des dommages-intérêts du fait de ce défaut de réception.

5) Les dispositions du présent article n'interdisent pas à une partie d'exercer tous ses

Avdelning III
Ränta

Artikel 78

Om en part inte betalar priset eller något annat förfallet belopp, har den andra parten rätt till ränta på beloppet utan att det inverkar på hans rätt till skadestånd enligt artikel 74.

Avdelning IV
Befrielsegrunder

Artikel 79

1) En part är inte ansvarig för underlåtenhet att fullgöra någon av sina skyldigheter, om han visar att underlåtenheten berodde på ett hinder utanför hans kontroll och att han inte skäligen kunde förväntas ha räknat med hindret vid avtalslutet eller ha undvikit eller övervunnit hindret eller dess följder.

2) Om partens underlåtenhet att fullgöra skyldigheten beror på ett avtalsbrott av tredje man som han har givit i uppdrag att fullgöra hela avtalet eller en del av det, är parten befriad från ansvar endast om

- a) han är befriad enligt föregående stycke; och
- b) den till vilken han har gett uppdraget även skulle vara befriad från ansvar om bestämmelserna i nämnda stycke tillämpades på honom.

3) Befrielse från ansvar enligt denna artikel gäller för den tid under vilken hindret består.

4) Den part som underlåter att fullgöra en skyldighet skall underrätta den andra parten om hindret och dess inverkan på hans möjligheter att fullgöra skyldigheten. Om den andra parten inte har fått underrättelse inom skälig tid efter det att den part som underlåter att fullgöra skyldigheten fick eller borde ha fått kännedom om hindret, är den sistnämnda parten skyldig att ersätta den skada som är en följd av att den andra parten inte har fått underrättelsen i tid.

5) Denna artikel hindrar inte parterna att utöva någon annan rätt än rätten att kräva

claim damages under this Convention

Article 80

A party may not rely on a failure of the other party to perform, to the extent that such failure was caused by the first party's act or omission.

*Section V.
Effects of avoidance*

Article 81

(1) Avoidance of the contract releases both parties from their obligations under it, subject to any damages which may be due. Avoidance does not affect any provision of the contract for the settlement of disputes or any other provision of the contract governing the rights and obligations of the parties consequent upon the avoidance of the contract.

(2) A party who has performed the contract either wholly or in part may claim restitution from the other party of whatever the first party has supplied or paid under the contract. If both parties are bound to make restitution, they must do so concurrently.

Article 82

(1) The buyer loses the right to declare the contract avoided or to require the seller to deliver substitute goods if it is impossible for him to make restitution of the goods substantially in the condition in which he received them.

(2) The preceding paragraph does not apply:

(a) if the impossibility of making restitution of the goods or of making restitution of the goods substantially in the condition in which the buyer received them is not due to his act or omission;

(b) if the goods or part of the goods have perished or deteriorated as a result of the examination provided for in article 38; or

(c) if the goods or part of the goods have been sold in the normal course of business or

droits autres que celui d'obtenir des dommages-intérêts en vertu de la présente Convention.

Article 80

Une partie ne peut pas se prévaloir d'une inexécution par l'autre partie dans la mesure où cette inexécution est due à un acte ou à une omission de sa part.

*Section V.
Effets de la résolution*

Article 81

1) La résolution du contrat libère les deux parties de leurs obligations, sous réserve des dommages-intérêts qui peuvent être dus. Elle n'a pas d'effet sur les stipulations du contrat relatives au règlement des différends ou aux droits et obligations des parties en cas de résolution.

2) La partie qui a exécuté le contrat totalement ou partiellement peut réclamer restitution à l'autre partie de ce qu'elle a fourni ou payé en exécution du contrat. Si les deux parties sont tenues d'effectuer des restitutions, elles doivent y procéder simultanément.

Article 82

1) L'acheteur perd le droit de déclarer le contrat résolu ou d'exiger du vendeur la livraison de marchandises de remplacement s'il lui est impossible de restituer les marchandises dans un état sensiblement identique à celui dans lequel il les a reçues.

2) Le paragraphe précédent ne s'applique pas:

a) si l'impossibilité de restituer les marchandises ou de les restituer dans un état sensiblement identique à celui dans lequel l'acheteur les a reçues n'est pas due à un acte ou à une omission de sa part;

b) si les marchandises ont péri ou sont détériorées, en totalité ou en partie, en conséquence de l'examen prescrit à l'article 38; ou

c) si l'acheteur, avant le moment où il a constaté ou aurait dû constater le défaut de

skadestånd enligt denna konvention.

Artikel 80

En part får inte åberopa att den andra parten har underlåtit att fullgöra någon av sina skyldigheter i den mån detta beror på en handling eller underlåtenhet av honom själv.

Avdelning V

Verkningarna av hävning

Artikel 81

1) Hävning av köpet befriar båda parter från deras skyldigheter enligt avtalet med undantag för eventuell skadeståndsskyldighet. Hävning påverkar inte bestämmelser i avtalet om lösning av tvister eller andra avtalsbestämmelser som gäller parternas rättigheter och skyldigheter till följd av att köpet hävs.

2) En part som helt eller delvis har fullgjort köpet får kräva att den andra parten lämnar köpet tillbaka det som den förstnämnda parten har tillhandahållit eller betalt enligt avtalet. Om båda parterna är skyldiga att lämna tillbaka något, skall de göra detta samtidigt.

Artikel 82

1) Köparen förlorar rätten att häva köpet eller kräva att säljaren företar omleverans, om det är omöjligt för köparen att lämna tillbaka varan i väsentligen samma skick i vilket han tog emot den.

2) Föregående stycke skall inte tillämpas

a) om omöjligheten att lämna tillbaka varan eller att lämna tillbaka den i väsentligen samma skick i vilket köparen tog emot den inte beror på en handling eller underlåtenhet av honom själv;

b) om varan eller en del av den har förstörts eller försämrats till följd av en undersökning enligt artikel 38; eller

c) om varan eller en del av den har sålts i normal handel eller förbrukats eller föränd-

have been consumed or transformed by the buyer in the course of normal use before he discovered or ought to have discovered the lack of conformity.

Article 83

A buyer who has lost the right to declare the contract avoided or to require the seller to deliver substitute goods in accordance with article 82 retains all other remedies under the contract and this Convention.

Article 84

(1) If the seller is bound to refund the price, he must also pay interest on it, from the date on which the price was paid.

(2) The buyer must account to the seller for all benefits which he has derived from the goods or part of them:

(a) if he must make restitution of the goods or part of them; or

(b) if it is impossible for him to make restitution of all or part of the goods or to make restitution of all or part of the goods substantially in the condition in which he received them, but he has nevertheless declared the contract avoided or required the seller to deliver substitute goods.

Section VI.

Preservation of the goods

Article 85

If the buyer is in delay in taking delivery of the goods or, where payment of the price and delivery of the goods are to be made concurrently, if he fails to pay the price, and the seller is either in possession of the goods or otherwise able to control their disposition, the seller must take such steps as are reasonable in the circumstances to preserve them. He is entitled to retain them until he has been reimbursed his reasonable expenses by the buyer.

conformité, a vendu tout ou partie des marchandises dans le cadre d'une opération commerciale normale ou a consommé ou transformé tout ou partie des marchandises conformément à l'usage normal.

Article 83

L'acheteur qui a perdu le droit de déclarer le contrat résolu ou d'exiger du vendeur la livraison de marchandises de remplacement en vertu de l'article 82 conserve le droit de se prévaloir de tous les autres moyens qu'il tient du contrat et de la présente Convention.

Article 84

1) Si le vendeur est tenu de restituer le prix, il doit aussi payer des intérêts sur le montant de ce prix à compter du jour du paiement.

2) L'acheteur doit au vendeur l'équivalent de tout profit qu'il a retiré des marchandises ou d'une partie de celles-ci:

a) lorsqu'il doit les restituer en tout ou en partie; ou

b) lorsqu'il est dans l'impossibilité de restituer tout ou partie des marchandises ou de les restituer en tout ou en partie dans un état sensiblement identique à celui dans lequel il les a reçues et que néanmoins il a déclaré le contrat résolu ou a exigé du vendeur la livraison de marchandises de remplacement.

Section VI.

Conservation des marchandises

Article 85

Lorsque l'acheteur tarde à prendre livraison des marchandises ou qu'il n'en paie pas le prix, alors que le paiement du prix et la livraison doivent se faire simultanément, le vendeur, s'il a les marchandises en sa possession ou sous son contrôle, doit prendre les mesures raisonnables, eu égard aux circonstances, pour en assurer la conservation. Il est fondé à les retenir jusqu'à ce qu'il ait obtenu de l'acheteur le remboursement de ses dépenses raisonnables.

rats av köparen under normal användning innan han märkte eller borde ha märkt felet.

Artikel 83

En köpare som enligt artikel 82 har förlorat rätten att häva köpet eller kräva att säljaren företar omleverans behåller rätten att göra gällande alla andra påföljder enligt avtalet och denna konvention.

Artikel 84

1) Om säljaren skall lämna tillbaka betalningen, skall han också betala ränta på beloppet från den dag då han fick betalt.

2) Köparen skall ersätta säljaren för all den nytta som han har haft av varan eller en del av den,

a) om han skall lämna tillbaka varan eller en del av den; eller

b) om det är omöjligt för honom att lämna tillbaka hela varan eller en del av den, eller att lämna tillbaka hela varan eller en del av den väsentligen i det skick i vilket han tog emot den, men han trots detta har hävt köpet eller krävt att säljaren skall företa omleverans.

Avdelning VI

Vård av varan

Artikel 85

Om köparen är i dröjsmål med att motta leverans av varan eller om han, ifall betalning och avlämnande skall ske samtidigt, inte fullgör sin betalningsskyldighet, och säljaren antingen har varan i sin besittning eller kan förfoga över den på annat sätt, skall säljaren vidta med hänsyn till omständigheterna skäliga åtgärder för att ta vård om varan. Han har rätt att hålla inne varan till dess att köparen har ersatt honom för skäliga kostnader.

Article 86

(1) If the buyer has received the goods and intends to exercise any right under the contract or this Convention to reject them, he must take such steps to preserve them as are reasonable in the circumstances. He is entitled to retain them until he has been reimbursed his reasonable expenses by the seller.

(2) If goods dispatched to the buyer have been placed at his disposal at their destination and he exercises the right to reject them, he must take possession of them on behalf of the seller, provided that this can be done without payment of the price and without unreasonable inconvenience or unreasonable expense. This provision does not apply if the seller or a person authorized to take charge of the goods on his behalf is present at the destination. If the buyer takes possession of the goods under this paragraph, his rights and obligations are governed by the preceding paragraph.

Article 87

A party who is bound to take steps to preserve the goods may deposit them in a warehouse of a third person at the expense of the other party provided that the expense incurred is not unreasonable.

Article 88

(1) A party who is bound to preserve the goods in accordance with article 85 or 86 may sell them by any appropriate means if there has been an unreasonable delay by the other party in taking possession of the goods or in taking them back or in paying the price or the cost of preservation, provided that reasonable notice of the intention to sell has been given to the other party.

(2) If the goods are subject to rapid deterioration or their preservation would involve unreasonable expense, a party who is bound to preserve the goods in accordance with article 85 or 86 must take reasonable measures to

Article 86

1) Si l'acheteur a reçu les marchandises et entend exercer tout droit de les refuser en vertu du contrat ou de la présente Convention, il doit prendre les mesures raisonnables, eu égard aux circonstances, pour en assurer la conservation. Il est fondé à les retenir jusqu'à ce qu'il ait obtenu du vendeur le remboursement de ses dépenses raisonnables.

2) Si les marchandises expédiées à l'acheteur ont été mises à sa disposition à leur lieu de destination et si l'acheteur exerce le droit de les refuser, il doit en prendre possession pour le compte du vendeur à condition de pouvoir le faire sans paiement du prix et sans inconvénients ou frais déraisonnables. Cette disposition ne s'applique pas si le vendeur est présent au lieu de destination ou s'il y a en ce lieu une personne ayant qualité pour prendre les marchandises en charge pour son compte. Les droits et obligations de l'acheteur qui prend possession des marchandises en vertu du présent paragraphe sont régis par le paragraphe précédent.

Article 87

La partie qui est tenue de prendre des mesures pour assurer la conservation des marchandises peut les déposer dans les magasins d'un tiers aux frais de l'autre partie à condition que les frais qui en résultent ne soient pas déraisonnables.

Article 88

1) La partie qui doit assurer la conservation des marchandises conformément aux articles 85 ou 86 peut les vendre par tous moyens appropriés si l'autre partie a apporté un retard déraisonnable à prendre possession des marchandises ou à les reprendre ou à payer le prix ou les frais de leur conservation, sous réserve de notifier à cette autre partie, dans des conditions raisonnables, son intention de vendre.

2) Lorsque les marchandises sont sujettes à une détérioration rapide ou lorsque leur conservation entraînerait des frais déraisonnables, la partie qui est tenue d'assurer la conservation des marchandises conformément

Artikel 86

1) Om köparen har tagit emot varan och har för avsikt att utöva någon rätt enligt avtalet eller denna konvention att avvisa den, skall han vidta med hänsyn till omständigheterna skäligen åtgärder för att ta vård om varan. Han har rätt att hålla inne varan till dess att säljaren har ersatt honom för skäligen kostnader.

2) Om en vara som har sänts till köparen har ställts till dennes förfogande på bestämmelseorten och han utövar rätten att avvisa den, skall han ta hand om varan för säljarens räkning, under förutsättning att detta kan ske utan att varan betalas och utan oskälig olägenhet eller oskälig kostnad. Denna bestämmelse är inte tillämplig om säljaren eller någon som har rätt att ta hand om varan för säljarens räkning finns på bestämmelseorten. Om köparen tar hand om varan enligt detta stycke, tillämpas föregående stycke på hans rättigheter och skyldigheter.

Artikel 87

En part som skall vidta åtgärder för att ta vård om varan får lägga upp den i någon annans lager på den andra partens bekostnad, under förutsättning att kostnaden för detta inte är oskälig.

Artikel 88

1) En part som skall ta vård om varan enligt artikel 85 eller 86, får sälja den på lämpligt sätt, om den andra parten har dröjt oskäligt länge med att ta hand om varan eller med att återta varan eller med att betala för varan eller för vårdkostnaderna, under förutsättning att den andra parten i skälig tid har underrättats om avsikten att sälja varan.

2) Om varan är utsatt för snabb försämring eller om vården av den skulle medföra oskäliga kostnader, skall en part som skall ta vård om varan enligt artikel 85 eller 86 vidta skäligen åtgärder för att sälja den. I den mån det

sell them. To the extent possible he must give notice to the other party of his intention to sell.

(3) A party selling the goods has the right to retain out of the proceeds of sale an amount equal to the reasonable expenses of preserving the goods and of selling them. He must account to the other party for the balance.

PART IV FINAL PROVISIONS

Article 89

The Secretary-General of the United Nations is hereby designated as the depositary for this Convention.

Article 90

This Convention does not prevail over any international agreement which has already been or may be entered into and which contains provisions concerning the matters governed by this Convention, provided that the parties have their places of business in States parties to such agreement.

Article 91

(1) This Convention is open for signature at the concluding meeting of the United Nations Conference on Contracts for the International Sale of Goods and will remain open for signature by all States at the Headquarters of the United Nations, New York until 30 September 1981.

(2) This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.

(3) This Convention is open for accession by all States which are not signatory States as from the date it is open for signature.

(4) Instruments of ratification, acceptance, approval and accession are to be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

aux articles 85 ou 86 doit raisonnablement s'employer à les vendre. Dans la mesure du possible, elle doit notifier à l'autre partie son intention de vendre.

3) La partie qui vend les marchandises a le droit de retenir sur le produit de la vente un montant égal aux frais raisonnables de conservation et de vente des marchandises. Elle doit le surplus à l'autre partie.

QUATRIEME PARTIE DISPOSITIONS FINALES

Article 89

Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est désigné comme dépositaire de la présente Convention.

Article 90

La présente Convention ne prévaut pas sur un accord international déjà conclu ou à conclure qui contient des dispositions concernant les matières régies par la présente Convention, à condition que les parties au contrat aient leur établissement dans des Etats parties à cet accord.

Article 91

1) La présente Convention sera ouverte à la signature à la séance de clôture de la Conférence des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises et restera ouverte à la signature de tous les Etats au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, jusqu'au 30 septembre 1981.

2) La présente Convention est sujette à ratification, acceptation ou approbation par les Etats signataires.

3) La présente Convention sera ouverte à l'adhésion de tous les Etats qui ne sont pas signataires, à partir de la date à laquelle elle sera ouverte à la signature.

4) Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

är möjligt skall han underrätta den andra parten om sin avsikt att sälja varan.

3) En part som säljer varan har rätt att av intäkterna från försäljningen hålla inne ett belopp som täcker skäligena utgifter för vården av varan och försäljningen. Han är skyldig att utge överskottet till den andra parten.

DEL IV SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 89

Förenta nationernas generalsekreterare utses härmed till depositarie för denna konvention.

Artikel 90

Denna konvention gäller inte framför en internationell överenskommelse som redan har ingåtts eller kan komma att ingås och som innehåller bestämmelser rörande frågor som regleras i denna konvention, under förutsättning att parterna har sina affärsställen i stater som är parter i en sådan överenskommelse.

Artikel 91

1) Denna konvention är öppen för undertecknande vid det avslutande mötet i Förenta nationernas konferens angående avtal om internationella köp av varor och skall förbli öppen för undertecknande av samtliga stater i Förenta nationernas högkvarter i New York fram till den 30 september 1981.

2) Denna konvention skall ratificeras, godtas eller godkännas av de stater som har undertecknat den.

3) Denna konvention är öppen för anslutning av samtliga stater som inte har undertecknat den från den dag den är öppen för undertecknande.

4) Instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Article 92

(1) A Contracting State may declare at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession that it will not be bound by Part II of this Convention or that it will not be bound by Part III of this Convention.

(2) A Contracting State which makes a declaration in accordance with the preceding paragraph in respect of Part II or Part III of this Convention is not to be considered a Contracting State within paragraph (1) of article 1 of this Convention in respect of matters governed by the Part to which the declaration applies.

Article 93

(1) If a Contracting State has two or more territorial units in which, according to its constitution, different systems of law are applicable in relation to the matters dealt with in this Convention, it may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention is to extend to all its territorial units or only to one or more of them, and may amend its declaration by submitting another declaration at any time.

(2) These declarations are to be notified to the depositary and are to state expressly the territorial units to which the Convention extends.

(3) If, by virtue of a declaration under this article, this Convention extends to one or more but not all of the territorial units of a Contracting State, and if the place of business of a party is located in that State, this place of business, for the purposes of this Convention, is considered not to be in a Contracting State, unless it is in a territorial unit to which the Convention extends.

(4) If a Contracting State makes no declaration under paragraph (1) of this article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 92

1) Tout Etat contractant pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer qu'il ne sera pas lié par la deuxième partie de la présente Convention ou qu'il ne sera pas lié par la troisième partie de la présente Convention.

2) Un Etat contractant qui fait, en vertu du paragraphe précédent, une déclaration à l'égard de la deuxième partie ou de la troisième partie de la présente Convention ne sera pas considéré comme étant un Etat contractant, au sens du paragraphe 1 de l'article premier de la Convention, pour les matières régies par la partie de la Convention à laquelle cette déclaration s'applique.

Article 93

1) Tout Etat contractant qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles, selon sa constitution des systèmes de droit différents s'appliquent dans les matières régies par la présente Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la présente Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou plusieurs d'entre elles et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.

2) Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et désigneront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.

3) Si, en vertu d'une déclaration faite conformément au présent article, la présente Convention s'applique à l'une ou plusieurs des unités territoriales d'un Etat contractant, mais non pas à toutes, et si l'établissement d'une partie au contrat est situé dans cet Etat, cet établissement sera considéré, aux fins de la présente Convention, comme n'étant pas situé dans un Etat contractant, à moins qu'il ne soit situé dans une unité territoriale à laquelle la Convention s'applique.

4) Si un Etat contractant ne fait pas de déclaration en vertu du paragraphe 1 du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet Etat.

Artikel 92

1) En fördragsslutande stat kan vid undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att den inte skall vara bunden av del II eller III av denna konvention.

2) En fördragsslutande stat som avger en förklaring enligt föregående stycke beträffande del II eller III av denna konvention skall inte anses som en fördragsslutande stat enligt artikel 1 första stycket i denna konvention vad gäller frågor som regleras i den del på vilken deklARATIONEN är tillämplig.

Artikel 93

1) En fördragsslutande stat som har två eller flera områden i vilka enligt dess konstitution olika rättssystem gäller i frågor som behandlas i denna konvention kan vid undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att denna konvention skall omfatta alla dess områden eller endast ett eller flera av dem och kan ändra sin förklaring genom att avge en ny förklaring vid vilken tidpunkt som helst.

2) Depositarien skall underrättas om dessa förklaringar som uttryckligen skall ange de områden vilka konventionen omfattar.

3) Om konventionen enligt en förklaring enligt denna artikel omfattar ett eller flera men inte samtliga områden som tillhör en fördragsslutande stat och om en parts affärsställe är beläget i den staten, skall vid tillämpning av konventionen detta affärsställe inte anses vara beläget i en fördragsslutande stat, såvida det inte är beläget inom ett område vilket konventionen omfattar.

4) Om en fördragsslutande stat inte avger någon förklaring enligt första stycket i denna artikel, skall konventionen omfatta den statens samtliga områden.

Article 94

(1) Two or more Contracting States which have the same or closely related legal rules on matters governed by this Convention may at any time declare that the Convention is not to apply to contracts of sale or to their formation where the parties have their places of business in those States. Such declarations may be made jointly or by reciprocal unilateral declarations.

(2) A Contracting State which has the same or closely related legal rules on matters governed by this Convention as one or more non-Contracting States may at any time declare that the Convention is not to apply to contracts of sale or to their formation where the parties have their places of business in those States.

(3) If a State which is the object of a declaration under the preceding paragraph subsequently becomes a Contracting State, the declaration made will, as from the date on which the Convention enters into force in respect of the new Contracting State, have the effect of a declaration made under paragraph (1), provided that the new Contracting State joins in such declaration or makes a reciprocal unilateral declaration.

Article 95

Any State may declare at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession that it will not be bound by subparagraph (1) (b) of article 1 of this Convention.

Article 96

A Contracting State whose legislation requires contracts of sale to be concluded in or evidenced by writing may at any time make a declaration in accordance with article 12 that any provision of article 11, article 29, or Part II of this Convention, that allows a contract of sale or its modification or termination by agreement or any offer, acceptance, or other

Article 94

1) Deux ou plusieurs Etats contractants qui, dans des matières régies par la présente Convention, appliquent des règles juridiques identiques ou voisines peuvent, à tout moment, déclarer que la Convention ne s'appliquera pas aux contrats de vente ou à leur formation lorsque les parties ont leur établissement dans ces Etats. De telles déclarations peuvent être faites conjointement ou être unilatérales et réciproques.

2) Un Etat contractant qui, dans des matières régies par la présente Convention, applique des règles juridiques identiques ou voisines de celles d'un ou de plusieurs Etats non contractants peut, à tout moment, déclarer que la Convention ne s'appliquera pas aux contrats de vente ou à leur formation lorsque les parties ont leur établissement dans ces Etats.

3) Lorsqu'un Etat à l'égard duquel une déclaration a été faite en vertu du paragraphe précédent devient par la suite un Etat contractant, la déclaration mentionnée aura, à partir de la date à laquelle la présente Convention entrera en vigueur à l'égard de ce nouvel Etat contractant, les effets d'une déclaration faite en vertu du paragraphe 1, à condition que le nouvel Etat contractant s'y associe ou fasse une déclaration unilatérale à titre réciproque.

Article 95

Tout Etat peut déclarer, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, qu'il ne sera pas lié par l'alinéa b) du paragraphe 1 de l'article premier de la présente Convention.

Article 96

Tout Etat contractant dont la législation exige que les contrats de vente soient conclus ou constatés par écrit peut à tout moment déclarer, conformément à l'article 12, que toute disposition de l'article 11, de l'article 29 ou de la deuxième partie de la présente Convention autorisant une forme autre que la forme écrite pour la conclusion, la modifica-

Artikel 94

1) Två eller flera fördragsslutande stater med samma eller nära överensstämmande rättsregler i frågor som regleras i denna konvention kan när som helst förklara att konventionen inte skall tillämpas på köpeavtal eller ingåendet av sådana avtal då parterna har sina affärsställen i dessa stater. Sådana förklaringar kan avges gemensamt eller genom separata ömsesidiga förklaringar.

2) En fördragsslutande stat som har samma eller nära överensstämmande rättsregler i frågor som regleras i denna konvention som en eller flera icke fördragsslutande stater kan när som helst förklara att konventionen inte skall tillämpas på köpeavtal eller ingåendet av sådana avtal då parterna har sina affärsställen i dessa stater.

3) Om en stat som är föremål för förklaring enligt föregående stycke senare blir en fördragsslutande stat, skall förklaringen gälla som förklaring enligt första stycket från dagen då konventionen träder i kraft i förhållande till den nya fördragsslutande staten under förutsättning att den nya fördragsslutande staten ansluter sig till en sådan förklaring eller avger en separat förklaring av samma innebörd.

Artikel 95

En stat kan vid deponering av sitt instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att den inte skall vara bunden av artikel 1 första stycket punkt b i denna konvention.

Artikel 96

En fördragsslutande stat vars lagstiftning förutsätter att köpeavtal ingås eller bekräftas skriftligen kan när som helst avge en förklaring i enlighet med artikel 12, att de bestämmelser i artikel 11, artikel 29 eller del II av denna konvention som tillåter att köpeavtal ingås, ändras eller upphör genom överenskommelse i annat än skriftlig form eller att

indication of intention to be made in any form other than in writing, does not apply where any party has his place of business in that State.

Article 97

(1) Declarations made under this Convention at the time of signature are subject to confirmation upon ratification, acceptance or approval.

(2) Declarations and confirmations of declarations are to be in writing and be formally notified to the depositary.

(3) A declaration takes effect simultaneously with the entry into force of this Convention in respect of the State concerned. However, a declaration of which the depositary receives formal notification after such entry into force takes effect on the first day of the month following the expiration of six months after the date of its receipt by the depositary. Reciprocal unilateral declarations under article 94 take effect on the first day of the month following the expiration of six months after the receipt of the latest declaration by the depositary.

(4) Any State which makes a declaration under this Convention may withdraw it at any time by a formal notification in writing addressed to the depositary. Such withdrawal is to take effect on the first day of the month following the expiration of six months after the date of the receipt of the notification by the depositary.

(5) A withdrawal of a declaration made under article 94 renders inoperative, as from the date on which the withdrawal takes effect, any reciprocal declaration made by another State under that article.

Article 98

No reservations are permitted except those expressly authorized in this Convention.

tion ou la résiliation amiable d'un contrat de vente, ou pour toute offre, acceptation ou autre manifestation d'intention, ne s'applique pas dès lors que l'une des parties a son établissement dans cet Etat.

Article 97

1) Les déclarations faites en vertu de la présente Convention lors de la signature sont sujettes à confirmation lors de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation.

2) Les déclarations, et la confirmation des déclarations, seront faites par écrit et formellement notifiées au dépositaire.

3) Les déclarations prendront effet à la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention à l'égard de l'Etat déclarant. Cependant, les déclarations dont le dépositaire aura reçu notification formelle après cette date prendront effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de six mois à compter de la date de leur réception par le dépositaire. Les déclarations unilatérales et réciproques faites en vertu de l'article 94 prendront effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de six mois après la date de la réception de la dernière déclaration par le dépositaire.

4) Tout Etat qui fait une déclaration en vertu de la présente Convention peut à tout moment la retirer par une notification formelle adressée par écrit au dépositaire. Ce retrait prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le dépositaire.

5) Le retrait d'une déclaration faite en vertu de l'article 94 rendra caduque, à partir de la date de sa prise d'effet, toute déclaration réciproque faite par un autre Etat en vertu de ce même article.

Article 98

Aucune réserve n'est autorisée autre que celles qui sont expressément autorisées par la présente Convention.

anbud, antagande svar eller någon annan viljeförklaring görs i annat än skriftlig form inte skall tillämpas då någon part har sitt affärsställe i denna stat.

Artikel 97

1) Förklaringar som vid undertecknandet har avgetts enligt denna konvention skall bekräftas vid ratificering, godtagande eller godkännande.

2) Förklaringar och bekräftelser av förklaringar skall ske i skriftlig form och depositarien skall erhålla formell underrättelse om dem.

3) En förklaring träder i kraft samtidigt som denna konvention träder i kraft i förhållande till den berörda staten. En förklaring enligt vilken depositarien erhåller en formell underrättelse efter ikraftträdandet träder dock i kraft första dagen i månaden efter det att sex månader förflutit sedan depositarien mottog förklaringen. Separata ömsesidiga förklaringar enligt artikel 94 träder i kraft första dagen i månaden efter det att sex månader förflutit sedan depositarien tog emot den sista förklaringen.

4) En stat som avger en förklaring enligt denna konvention kan när som helst återta den genom en formell skriftlig underrättelse till depositarien. Återtagandet skall träda i kraft första dagen i månaden efter det att sex månader förflutit sedan depositarien tog emot underrättelsen.

5) Återtagandet av en förklaring enligt artikel 94 upphäver, från den dag då återtagandet träder i kraft, varje annan ömsesidig förklaring som har avgivits av en stat enligt denna artikel.

Artikel 98

Inga reservationer får göras utöver dem som uttryckligen tillåts i denna konvention.

Article 99

(1) This Convention enters into force, subject to the provisions of paragraph (6) of this article, on the first day of the month following the expiration of twelve months after the date of deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, including an instrument which contains a declaration made under article 92.

(2) When a State ratifies, accepts, approves or accedes to this Convention after the deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention, with the exception of the Part excluded, enters into force in respect of that State, subject to the provisions of paragraph (6) of this article, on the first day of the month following the expiration of twelve months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

(3) A State which ratifies, accepts, approves or accedes to this Convention and is a party to either or both the Convention relating to a Uniform Law on the Formation of Contracts for the International Sale of Goods done at The Hague on 1 July 1964 (1964 Hague Formation Convention) and the Convention relating to a Uniform Law on the International Sale of Goods done at The Hague on 1 July 1964 (1964 Hague Sales Convention) shall at the same time denounce, as the case may be, either or both the 1964 Hague Sales Convention and the 1964 Hague Formation Convention by notifying the Government of the Netherlands to that effect.

(4) A State party to the 1964 Hague Sales Convention which ratifies, accepts, approves or accedes to the present Convention and declares or has declared under article 92 that it will not be bound by Part II of this Convention shall at the time of ratification, acceptance, approval or accession denounce the 1964 Hague Sales Convention by notifying the Government of the Netherlands to that effect.

Article 99

1) La présente Convention entrera en vigueur, sous réserve des dispositions du paragraphe 6 du présent article, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date du dépôt du dixième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, y compris tout instrument contenant une déclaration faite en vertu de l'article 92.

2) Lorsqu'un Etat ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhèrera après le dépôt du dixième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, la Convention, à l'exception de la partie exclue, entrera en vigueur à l'égard de cet Etat, sous réserve des dispositions du paragraphe 6 du présent article, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

3) Tout Etat qui ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhèrera et qui est partie à la Convention portant loi uniforme sur la formation des contrats de vente internationale des objets mobiliers corporels faite à La Haye le 1er juillet 1964 (Convention de La Haye de 1964 sur la formation) ou à la Convention portant loi uniforme sur la vente internationale des objets mobiliers corporels faite à La Haye le 1er juillet 1964 (Convention de La Haye de 1964 sur la vente), ou à ces deux conventions, dénoncera en même temps, selon le cas, la Convention de La Haye de 1964 sur la vente ou la Convention de La Haye de 1964 sur la formation, ou ces deux conventions, en adressant une notification à cet effet au Gouvernement néerlandais.

4) Tout Etat partie à la Convention de La Haye de 1964 sur la vente qui ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhèrera et qui déclarera ou aura déclaré en vertu de l'article 92 qu'il n'est pas lié par la deuxième partie de la Convention, dénoncera, au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, la Convention de La Haye de 1964 sur la vente en adressant une notification à cet effet au Gouvernement néerlandais.

Artikel 99

1) Denna konvention träder i kraft, om inte annat följer av bestämmelserna i sjätte stycket i denna artikel, första dagen i månaden efter det att tolv månader förflutit sedan deponeringen av det tionde instrumentet rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, däri inbegripet instrument med förklaring enligt artikel 92.

2) Då en stat ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention efter deponering av det tionde instrumentet rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, träder denna konvention, med undantag av en utesluten del, i kraft i förhållande till den ifrågavarande staten första dagen i månaden efter det att tolv månader förflutit sedan deponeringen av statens instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning. Detta gäller dock bara om inte annat följer av sjätte stycket i denna artikel.

3) En stat som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention och som är part i den ena eller envar av konventionen beträffande enhetlig lag om ingående av avtal om internationella köp av lösa saker undertecknad i Haag den 1 juli 1964 (1964 års Haagkonvention om ingående av avtal) och konventionen beträffande enhetlig lag om internationella köp av lösa saker undertecknad i Haag den 1 juli 1964 (1964 års Haagkonvention om köp) skall samtidigt, allt efter omständigheterna, säga upp den ena eller envar av 1964 års Haagkonvention om köp och 1964 års Haagkonvention om ingående av avtal genom underrättelse härom till Nederländernas regering.

4) En stat som är part i 1964 års Haagkonvention om köp och som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention och förklarar eller har förklarat enligt artikel 92 att den inte skall vara bunden av del II i denna konvention skall vid ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning säga upp 1964 års Haagkonvention om köp genom underrättelse om detta till Nederländernas regering.

(5) A State party to the 1964 Hague Formation Convention which ratifies, accepts, approves or accedes to the present Convention and declares or has declared under article 92 that it will not be bound by Part III of this Convention shall at the time of ratification, acceptance, approval or accession denounce the 1964 Hague Formation Convention by notifying the Government of the Netherlands to that effect.

(6) For the purpose of this article, ratifications, acceptances, approvals and accessions in respect of this Convention by States parties to the 1964 Hague Formation Convention or to the 1964 Hague Sales Convention shall not be effective until such denunciations as may be required on the part of those States in respect of the latter two Conventions have themselves become effective. The depositary of this Convention shall consult with the Government of the Netherlands, as the depositary of the 1964 Conventions, so as to ensure necessary coordination in this respect.

Article 100

(1) This Convention applies to the formation of a contract only when the proposal for concluding the contract is made on or after the date when the Convention enters into force in respect of the Contracting States referred to in subparagraph (1) (a) or the Contracting State referred to in subparagraph (1) (b) of article 1.

(2) This Convention applies only to contracts concluded on or after the date when the Convention enters into force in respect of the Contracting States referred to in subparagraph (1) (a) or the Contracting State referred to in subparagraph (1) (b) of article 1.

Article 101

(1) A Contracting State may denounce this Convention, or Part II or Part III of the Convention, by a formal notification in writing addressed to the depositary.

5) Tout Etat partie à la Convention de La Haye de 1964 sur la formation qui ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhérera et qui déclarera ou aura déclaré en vertu de l'article 92 qu'il n'est pas lié par la troisième partie de la Convention, dénoncera, au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, la Convention de La Haye de 1964 sur la formation en adressant une notification à cet effet au Gouvernement néerlandais.

6) Aux fins du présent article, les ratifications, acceptations, approbations et adhésions effectuées à l'égard de la présente Convention par des Etats parties à la Convention de La Haye de 1964 sur la formation ou à la Convention de La Haye de 1964 sur la vente ne prendront effet qu'à la date à laquelle les dénonciations éventuellement requises de la part desdits Etats à l'égard de ces deux conventions auront elles-mêmes pris effet. Le dépositaire de la présente Convention s'entendra avec le Gouvernement néerlandais, dépositaire des conventions de 1964, pour assurer la coordination nécessaire à cet égard.

Article 100

1) La présente Convention s'applique à la formation des contrats conclus à la suite d'une proposition intervenue après l'entrée en vigueur de la Convention à l'égard des Etats contractants visés à l'alinéa a) du paragraphe I de l'article premier ou de l'Etat contractant visé à l'alinéa b) du paragraphe 1 de l'article premier.

2) La présente Convention s'applique uniquement aux contrats conclus après son entrée en vigueur à l'égard des Etats contractants visés à l'alinéa a) du paragraphe I de l'article premier ou de l'Etat contractant visé à l'alinéa b) du paragraphe 1 de l'article premier.

Article 101

1) Tout Etat contractant pourra dénoncer la présente Convention, ou la deuxième ou la troisième partie de la Convention, par une notification formelle adressée par écrit au dépositaire.

5) En stat som är part i 1964 års Haagkonvention om ingående av avtal och som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention och förklarar eller har förklarat enligt artikel 92 att den inte skall vara bunden av del III i denna konvention skall vid ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning säga upp 1964 års Haagkonvention om ingående av avtal genom underrättelse om detta till Nederländernas regering.

6) Vid tillämpning av denna artikel skall ratificering, godtagande, godkännande och anslutning, som avser denna konvention och som görs av stater som är parter i 1964 års Haagkonvention om ingående av avtal eller i 1964 års Haagkonvention om köp, inte träda i kraft förrän de uppsägningar som kan krävas från dessa staters sida beträffande de båda sist nämnda konventionerna har trätt i kraft. Depositarien för denna konvention skall samråda med Nederländernas regering i dess egenskap av depositarie för 1964 års konventioner för att säkerställa en nödvändig samordning i detta avseende.

Artikel 100

1) Denna konvention skall tillämpas på ingående av avtal endast då förslag om att sluta ett avtal görs på eller efter den dag då konventionen träder i kraft i förhållande till de fördragsslutande stater som avses i artikel 1 första stycket punkt a eller den fördragsslutande stat som avses i artikel 1 första stycket punkt b.

2) Denna konvention skall endast tillämpas på avtal som ingås samma dag eller efter den dag då konventionen träder i kraft i förhållande till de fördragsslutande stater som avses i artikel 1 första stycket punkt a eller den fördragsslutande stat som avses i artikel 1 första stycket punkt b.

Artikel 101

1) En fördragsslutande stat kan säga upp denna konvention eller del II eller III av konventionen genom en formell skriftlig underrättelse till depositarien.

(2) The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period after the notification is received by the depositary.

Done at Vienna, this day of eleventh day of April, one thousand nine hundred and eighty, in a single original, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic.

In witness whereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Convention.

2) La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question après la date de réception de la notification.

Fait à Vienne, le onze avril mil neuf cent quatre-vingt, en un seul original, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe sont également authentiques.

En foi de quoi les plénipotentiaires soussignés, dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

2) Uppsägningen träder i kraft första dagen i månaden efter det att tolv månader förflutit sedan depositarien tog emot underrättelsen. Då en längre tid för ikraftträdandet av uppsägningen anges i underrättelsen, träder uppsägningen i kraft efter det att en sådan längre period förflutit sedan depositarien tog emot underrättelsen.

Undertecknad i Wien den 11 april 1980 i ett original exemplar vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har samma giltighet.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud, som vederbörligen befullmäktigats därtill av sina respektive regeringar, undertecknat denna konvention.

Lag om ändring i lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

De i denna lag givna stadganden om säljares och köparens rättigheter och skyldigheter lände till efterrättelse, såvitt ej annat är uttryckligen överenskommet eller eljest må anses avtalat eller ock följer av handelsbruk eller annan sedvänja.

Vad i denna lag är stadgat om köp skall i tillämpliga delar gälla i fråga om byte.

Denna lag tillämpas inte i fall då lagen (1987:000) om internationella köp är tillämplig.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. I fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller dock äldre bestämmelser.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 februari 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Anna-Greta Leijon

Lagrådsremiss om internationella köp

1 Inledning

Vid en diplomatkonferens i Wien år 1980 antogs Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor (i det följande kallad FN-konventionen). Den utgör slutsteget i ett mer än femtioårigt arbete inom olika internationella organ – senast FN: s kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL) – med att uniformera reglerna om internationella köp. Konventionen, som träder i kraft den 1 januari 1988, kommer att gälla för de elva stater som har tillträtt konventionen före utgången av år 1986. Konventionen har undertecknats – men ännu ej tilltratts – av bl. a. Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Konventionen har remissbehandlats i Sverige. En sammanställning av remissyttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Under lagstiftningsärendets beredning i justitiedepartementet har överläggningar hållits med företrädare för justitiedepartementen i Danmark, Finland och Norge.

2 FN-konventionen

2.1 Bakgrunden till konventionen

Köp har ofta anknytning till skilda länder med olika rättssystem. I avsaknad av internationella överenskommelser avgörs frågan om vilket lands materiella regler som skall tillämpas på ett köp av de internationellt privatsrättsliga reglerna i det land där en tvist kommer upp till bedömning vid en domstol eller av skiljemän. Olika köprättsliga regler kan alltså bli tillämpliga på samma köp beroende på var en tvist skall avgöras. För att råda bot på den osäkerhet som detta innebär kan man på det mellanstatliga planet gå två vägar. Den ena är att man kommer överens om gemensamma regler om vilket lands lag som skall tillämpas i olika situationer. Den andra vägen är att man skapar enhetliga materiella regler. Beträffande köp har man gått fram på båda dessa vägar.

Vad först gäller den internationella privaträtten finns det en konvention som antogs i Haag den 15 juni 1955. Denna konvention, som trädde i kraft den 1 september 1964, har ratificerats av Sverige samt av Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Norge och Schweiz. Även Niger har tillträtt konventionen. Den har införlivats med svensk rätt genom lagen (1964: 528) om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker.

En ny konvention på området som är avsedd att ersätta 1955 års konvention antogs i Haag den 30 oktober 1985. Reglerna i den nya konventionen är i viss mån anpassade till FN-konventionens materiella regler för internationella köp. Ett av syftena bakom den nya Haagkonventionen är att FN-konventionens materiella regler skall bli tillämpliga på så många internationella köp som möjligt. Den nya Haagkonventionen har ännu inte trätt i kraft.

Arbetet med för olika stater enhetliga materiella regler för internationella köp har också resulterat i flera konventioner. Till att börja med skall nämnas de två Haagkonventioner som antogs den 1 juli 1964. Den ena innehåller en enhetlig lag om slutande av avtal om internationella köp – Uniform Law on the Formation of Contracts for the International Sale of Goods (ULF). Den andra innehåller en enhetlig lag om internationella köp – Uniform Law on the International Sale of Goods (ULIS). Båda dessa konventioner trädde i kraft 1972 men har inte fått någon bred anslutning. Trots att det skandinaviska inflytandet på konventionernas utformning inte var obetydligt har ingen av de nordiska staterna tillträtt någon av konventionerna (beträffande konventionens tillkomst och innehåll se SvJT 1965 s. 248 ff).

När Förenta nationernas kommission för internationell handelsrätt – United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL) – började sin verksamhet 1968, tog den arbetet med enhetliga regler för avtal om internationella köp som en av sina viktigaste uppgifter. Efter en rundfråga från UNCITRAL till ett stort antal stater stod det klart att 1964 års Haagkonventioner inte skulle få den anslutning som var önskvärd för att man ens tillnärmelsevis skulle nå målet att uniformera den internationella köprätten. Den negativa inställningen berodde dock inte så mycket på konventionernas innehåll som på att utöver flertalet västeuropeiska stater endast ett begränsat antal stater hade deltagit i förberedelsearbetet. En arbetsgrupp inom UNCITRAL fick därför i uppdrag att med Haagkonventionerna som bas utarbeta nya regler som skulle kunna vinna större anslutning. Arbetsgruppen avlämnade år 1976 ett utkast till konvention om köp (jfr ULIS) och år 1978 ett utkast till konvention om ingående av köpeavtal (jfr ULF). Dessa båda konventionsutkast fogades därefter samman till ett förslag till en enda konvention angående avtal om internationella köp. Förslaget förelades därefter den diplomatkonferens som sammanträdde i Wien den 10 mars – 11 april 1980 och som antog den i avsnitt 1 nämnda FN-konventionen. Av de nordiska staterna deltog särskilt Norge och senare även Finland i det förberedelsearbete som ledde fram till FN-konventionen. Vid diplomatkonferensen var 63 stater representerade, däribland Danmark, Finland, Norge och Sverige.

En rapport om konferensen i Wien har avgetts av professor Lars Hjernner

som ingick i den svenska delegationen (PM 1980-04-15). Konferensens officiella handlingar och protokoll publicerades av FN år 1981 (A/CONF. 97/19).

Sedan olika remissorgan inom landet först gett sina synpunkter har Sverige avgett yttranden över innehållet i såväl arbetsgruppens utkast år 1976 och år 1978 som det till grund för diplomatkonferensen liggande konventionsförslaget. Den vid konferensen antagna konventionen har också remissbehandlats (se bil. 1). Syftet med denna remiss var att få synpunkter på frågan om Sverige bör tillträda konventionen och vilka reservationer som eventuellt bör göras.

Den nordiska köprätten har på olika sätt utövat inflytande på FN-konventionen. Det har skett dels indirekt genom att 1964 års Haagkonventioner utgjorde utgångspunkten för UNCITRAL-arbetet, dels genom nordiska delegaters inflytande såväl under arbetet inom UNCITRAL som vid diplomatkonferensen. Å andra sidan har FN-konventionen i sin tur haft inflytande på den pågående reformeringen av den nordiska köprätten som kom in i ett avgörande skede efter det att konventionen hade antagits. Detta framgår av de förslag till nordiska köplagar som har lagts fram av en samnordisk arbetsgrupp i betänkandet (NU 1984: 5) Nordiska köplagar. Efter remissbehandling av detta betänkande i de olika länderna har det nordiska köplagssamarbetet fortsatt på departementsnivå.

Under detta fortsatta köplagsarbete har det visat sig möjligt att uppnå ännu större rättslikhet mellan de nordiska länderna än som skett under arbetet på betänkandet. I Finland har en proposition om köplag, som utarbetats på grundval av dessa överläggningar, redan antagits av den finska riksdagen. Någon motsvarande proposition har ännu inte lagts fram i de andra nordiska länderna. De förslag som nu diskuteras i Danmark, Norge och Sverige överensstämmer dock i stort med den nya finska lagen.

2.2 Konventionens huvudsakliga innehåll m. m.

Konventionen gäller köp mellan parter som har sina affärsställen i olika stater, om vardera staten är en konventionsstat eller om internationellt privaträttsliga regler leder till tillämpningen av lagen i en konventionsstat. Utanför konventionen faller vissa slag av köp, bl. a. konsumentköp. Konventionens bestämmelser är dispositiva. Konventionen gäller inte giltigheten av ett avtal eller en sedvänja och heller inte förhållandet till tredje man, t. ex. en parts konkursbo eller någon i tidigare eller senare distributionsled.

Konventionen gäller såväl ingående av avtal rörande internationella köp som parternas förpliktelser vid sådana köp och påföljderna av brott mot dessa förpliktelser.

Konventionen består av fyra delar. *Del I* innehåller regler om tillämpningsområdet och vissa allmänna bestämmelser (art. 1-13). Här behandlas dels tolkningen av konventionen och av parternas utsagor eller beteende, dels betydelse av handelsbruk, dels frågan vilket av flera affärsställen som skall tillmätas betydelse vid tillämpning av konventionen. Konventionen utgår från att köp inte är ett formbundet avtal. Den gör det dock möjligt för en stat att avge en förklaring att konventionens bestämmelser om formfria

avtal inte skall tillämpas när den ena parten i köpet har sitt affärsställe i ifrågavarande stat och lagstiftningen i denna stat förutsätter skriftlig form för köp.

I *del II* om ingående av avtal om internationella köp behandlas vad som skall antas utgöra ett anbud och när ett anbud eller ett svar på anbud blir bindande. Vidare behandlas återkallelse av anbud och av svar. Konventionen innehåller också bestämmelser om verkan av att ett svar kommer för sent eller av att det avviker från anbudet.

De egentliga bestämmelserna om köp ingår i *del III* av konventionen. Denna del innehåller fem kapitel.

I det *första* kapitlet (art. 25–29) ingår vissa *allmänna bestämmelser* om köp. Här anges vad som avses med väsentligt kontraktsbrott. Det ges vidare bestämmelser om hävningsförklaring och om risken för meddelanden till motparten. I art. 28 regleras domstolarnas skyldighet att ge dom på naturafullgörelse. Domstolarna är inte skyldiga att ge en sådan dom, om de inte skulle förfara så enligt det egna landets lag vid liknande avtal som inte är underkastade konventionen.

Det *andra* kapitlet (art. 30–52) i del III av konventionen gäller *säljarens förpliktelser*. Här ingår bestämmelser om avlämnande av varan och dokument avseende varan. Vidare innehåller detta kapitel bestämmelser om varans beskaffenhet och om köparens undersökningsplikt. Här regleras också innebörden och verkan av s. k. rättsliga fel och om verkan av att en immaterialrätt belastar varan.

I *andra* kapitlet behandlas vidare *påföljder* av säljarens avtalsbrott. Köparen kan till att börja med kräva fullgörelse. Om varan är felaktig och säljarens avtalsbrott är väsentligt, kan köparen kräva en ny vara. Vidare kan köparen kräva att säljaren avhjälpes felet, om inte detta skulle vara oskäligt med beaktande av samtliga omständigheter. Köparen kan även sätta ut en skälig tilläggstid, under vilken säljaren skall fullgöra sina förpliktelser. Säljaren kan på eget initiativ avhjälpa fel i sin prestation, om detta kan ske utan oskäligt dröjsmål och utan att förorsaka köparen oskälig olägenhet. Hävning av avtalet kommer i fråga vid väsentligt kontraktsbrott eller – ifall varan inte har avlämnats – om säljaren inte fullgör sin prestation inom utsatt tilläggstid. Slutligen kommer prisnedsättning i fråga som påföljd vid fel i varan.

Bestämmelserna i det *tredje* kapitlet (art. 53–65) av del III gäller *köparens förpliktelser*. Köparens förpliktelser omfattar betalning av priset och mottagande av varan. Beträffande betalningen av priset finns bestämmelser om hur priset skall bestämmas och när betalning skall ske. Köparens skyldighet att motta leverans av varan innebär dels en skyldighet att vidta alla åtgärder som skäligen kan förutsättas av honom för att göra det möjligt för säljaren att avlämna varan, dels en skyldighet att ta emot varan.

Vid *köparens avtalsbrott* kan säljaren kräva att köparen fullgör köpet. Detta krav kan avse såväl betalning som mottagande av varan och andra förpliktelser. Säljaren kan även sätta ut en skälig tilläggstid, under vilken köparen skall fullgöra sina förpliktelser. Hävning kommer i fråga, om köparens avtalsbrott är väsentligt eller om köparen inte fullgör sina förpliktelser inom utsatt tilläggstid. Om priset redan har betalats, måste hävning

på grund av dröjsmål dock ske innan säljaren blivit medveten om att köparen fullgjort sina förpliktelser.

I det fjärde kapitlet (art. 66–70) behandlas *risk*en för varan och riskens övergång.

Det femte kapitlet (art. 71–88) innehåller *gemensamma bestämmelser* om bl. a. anteciperat avtalsbrott och skadestånd. Vidare finns här bestämmelser om ansvarsfrihet, som i praktiken har central betydelse för parternas skadeståndsskyldighet (art. 79). Enligt bestämmelserna är en part inte ansvarig för underlåtenhet att fullgöra en förpliktelse, om han visar att detta berodde på ett hinder utanför hans kontroll och att han inte skäligen kunde förväntas ha räknat med hindret vid avtalslutet eller ha undvikit eller övervunnit hindret eller dess följder. Om den uteblivna fullgörelsen beror på tredje man som parten har anlitat för fullgörelse till motparten, blir parten befriad endast om såväl han själv som vederbörande tredje man kan åberopa en sådan befrielsegrund som just nämnts. Slutligen innehåller det femte kapitlet i del III bestämmelser om verkan av hävning och om vård om varan.

Del IV innehåller konventionens *slutbestämmelser* (art. 89–101), som reglerar bl. a. möjligheterna till förbehåll beträffande vissa av konventionens bestämmelser.

En stat kan enligt art. 92 deklarerat att den inte vill bli bunden antingen av del II om ingående av avtal rörande köp eller av del III om köp.

Av särskilt intresse för de nordiska ländernas del är möjligheten till förbehåll enligt art. 94 (nabolandsklausulen). Enligt denna kan två eller flera stater, vilka har helt eller nära överensstämmande rättsregler om de frågor som konventionen reglerar, förklara att konventionen inte skall gälla köp mellan parter som har sina affärsställen i dessa stater. För det fall att bestämmelserna om köp i de olika nordiska länderna blir så nära överensstämmande med varandra som det finns anledning att anta för närvarande, är det alltså enligt konventionen möjligt att göra ett förbehåll om att köp mellan parter med affärsställen i de nordiska länderna skall regleras av de nationella köplagarna i dessa länder och inte av de lagar om internationella köp genom vilka konventionens regler införlivas med resp. lands rätt. Detta förbehåll kan göras även i förhållande till stater som inte är bundna av konventionen.

Vidare kan en stat enligt art. 95 göra ett förbehåll som innebär att konventionen bara skall tillämpas på köpeavtal mellan parter som har affärsställen i stater som båda har tillträtt konventionen. Utan ett sådant förbehåll blir konventionen tillämplig så snart en konventionsstats lag enligt internationellt privaträttsliga regler skall tillämpas på köpeavtalet, även om en av eller båda parterna har sitt affärsställe i en stat som inte har tillträtt konventionen (Non-contracting State).

Konventionen träder i kraft den första dagen i den kalendermånad som inträffar när tolv månader har förflutit från det att det tionde ratifikationsinstrumentet deponerats.

En redogörelse för det närmare innehållet i konventionen lämnas i avsnitt 6.

Vid årsskiftet 1986/87 hade elva stater ratificerat eller på annat sätt

tillträtt konventionen. Dessa stater, för vilka konventionen kommer att träda i kraft den 1 januari 1988, är Argentina, Egypten, Frankrike, Amerikas Förenta Stater, Italien, Jugoslavien, Kina, Lesotho, Syrien, Ungern och Zambia.

Sverige undertecknade konventionen den 26 maj 1981 samtidigt med Danmark, Finland och Norge. Andra stater som har undertecknat konventionen utan att ännu ha tillträtt den är Chile, Förbundsrepubliken Tyskland, Ghana, Nederländerna, Polen, Singapore, Tyska Demokratiska Republiken, Venezuela och Österrike.

I samband med att Danmark, Finland, Norge och Sverige undertecknade konventionen förklarade dessa stater att de inte avsåg att bli bundna av del II (avtalsdelen).

3 Allmän motivering

3.1 Skall Sverige tillträda FN-konventionen?

Mitt förslag: Sverige skall tillträda konventionen.

Skälen för mitt förslag: När parterna i ett köpeavtal inte har kommit överens om vilket lands lag som skall tillämpas i fall då avtalet har anknytning till två eller flera stater, är det ofta osäkert vilket lands lag som skall tillämpas på avtalet. Denna osäkerhet är en nackdel inte bara för parterna utan kan också utgöra ett hinder för den internationella handeln. På det mellanstatliga planet har man sedan mer än ett halvsekel på olika sätt sökt nå fram till överenskommelser för att komma till rätta med detta problem. Den i avsnitt 2.1 omnämnda Haagkonventionen av år 1955 utgör resultatet av ett sådant arbete. Konventionen anger vilket lands lag som skall tillämpas på internationella köp. Konventionen har dock fått en begränsad anslutning. Utöver Sverige, Danmark, Finland och Norge är det bara fem stater som tillträtt denna konvention. Det är inte uteslutet att 1985 års Haagkonvention får bredare anslutning. En lagvalskonvention skapar dock bara klarhet i frågan vilket lands lag som skall tillämpas. Och även med en lagvalskonvention som får bred anslutning kvarstår problemet att företag och andra som bedriver internationell handel måste räkna med att bli underkastade lagen i en stat vars regler om köpeavtal är främmande eller helt okända.

Ett sätt för parterna i köpeavtalet att komma till rätta med det sistnämnda problemet är att komma överens om gemensamma materiella regler för internationella köp. Om man lyckas nå en sådan överenskommelse och reglerna även genomförs blir resultatet att reglerna för köp är desamma, oavsett vilket lands lag som skall tillämpas på köpeavtalet.

FN-konventionen utgör slutpunkten på ett långvarigt mellanfolkligt arbete på att åstadkomma sådana gemensamma regler. För Sverige vars ekonomi i hög grad är beroende av utrikeshandeln och som traditionellt är inriktat på att främja det internationella samarbetet – inte minst det som

äger rum inom FN: s ram – är det mycket tillfredsställande att en konvention angående avtal om internationella köp har antagits och inom kort kommer att träda i kraft.

När det sedan gäller frågan hur konventionens regler förhåller sig till vad som i Sverige gäller om köpeavtal och vad en svensk ratificering skulle innebära, har jag redan framhållit att den nordiska – och därmed också den svenska – köprätten på olika sätt har utövat ett inflytande på konventionens innehåll. Helt naturligt utgör konventionen dock en balans mellan olika rättssystem – något som är en förutsättning för att den skall kunna få en bred anslutning. Från nordisk sida har man därför inte kunnat få gehör för alla de synpunkter som framförts under förberedelsearbetet med konventionstexten. Det måste emellertid framhållas att de nordiska länderna inte har strävat efter att konventionen i alla delar skulle komma att överensstämma med de nuvarande ganska ålderdomliga köplagar som gäller i Danmark, Island, Norge och Sverige. På flera punkter är konventionen överlägsen dessa köplagar och motsvarar bättre de krav man har anledning att ställa på ett köprättsligt regelsystem som skall gälla för modern handel. I dessa avseenden har konventionsarbetet också påverkat arbetet på nya nordiska köplagar. FN-konventionen ligger därför mera i linje med det förslag till nya köplagar som håller på att arbetas fram i de nordiska länderna än med de nordiska köplagarna.

Som helhet måste konventionen enligt min mening anses utgöra en från svensk synpunkt godtagbar reglering av internationella köp.

Ett par invändningar mot konventionen som man i förstora skulle kunna ha från svensk sida är att reglerna i konventionens avtalsdel är mindre tillfredsställande och att konventionen i princip också är tillämplig på den internordiska handeln. På grund av de förbehåll som fördragsslutande stater kan göra i vissa avseenden kan man emellertid bortse från sådana invändningar (se avsnitt 3.2). Att ett tillträde till konventionen får till följd att man, när svensk rätt skall tillämpas, får skilda regler för internationella köp och andra köp är däremot en nackdel som man inte kommer ifrån. Olikskheten i materiellt hänseende mellan de båda regelkomplexen torde dock knappast bli besvärade.

De praktiska fördelar ett tillträde till konventionen kan innebära är däremot betydande. Parterna i internationella avtal har i dag knappast möjlighet att – med den tidspress under vilken affärsavtal tillkommer – överblicka och sätta sig in i de rättsregler som kan bli tillämpliga på ett avtal. Om avtal träffas om tillämplig lag, bestäms lagvalet ofta av den part som bestämmer innehållet i avtalet i övrigt. Ofta lämnas dock frågan oregerad, eftersom ingendera parten känner till innehållet i den andra partens lag. Det är både tidsödande och förenat med betydande svårigheter att fastställa vilket lands lag som skall tillämpas i ett enskilt fall. Det är ofta också svårt att få tillgång till en aktuell version av lagtexten i ett främmande lands lag. Slutligen kan det vara svårt att tolka bestämmelserna i den lagen, inte minst med tanke på översättningsproblemen. Det skulle därför vara till stor fördel för t. ex. affärsmän, bolagsjurister och advokater i Sverige om det infördes enhetliga materiella regler för internationella köp. FN-konventionen erbjuder en möjlighet till det.

Det är uppenbart att de nu redovisade fördelarna med konventionen blir större ju bredare anslutningen blir. När konventionen träder i kraft den 1 januari 1988 kommer den omedelbart att gälla för elva stater. Dessa är Amerikas Förenta Stater, Argentina, Frankrike, Italien, Jugoslavien, Ungern, Syrien, Egypten och ett par andra afrikanska stater samt – inte minst betydelsefullt – Kina. Det är alltså fråga om stater med en stor geografisk spridning och med olika rättssystem. När det nu står klart att konventionen kommer att träda i kraft finns det anledning att räkna med att åtskilliga andra stater kommer att ansluta sig till den. Jag har inhämtat att ratificeringar och anslutningar förbereds i flera västeuropeiska stater. Vad jag förstått är det också sannolikt att Sovjetunionen och ytterligare stater i östblocket kommer att tillträda konventionen.

Efter gemensamma nordiska överläggningar har Sverige samtidigt med Danmark, Finland och Norge undertecknat konventionen. Inställningen till konventionen i våra nordiska grannländer är alltså positiv. I Finland har riksdagen redan godkänt en finsk ratificering. Danmark och Norge torde komma att ratificera konventionen före årsskiftet 1987/88.

Mot bakgrund av vad jag nu har anfört förordar jag att Sverige tillträder FN-konventionen. Sverige bör vidare sträva efter att tillträda konventionen samtidigt med Danmark, Finland och Norge.

3.2 Vilka reservationer bör Sverige göra?

Mitt förslag: Sverige bör reservera sig mot konventionen i två hänseenden. Dels skall Sverige inte vara bundet av avtalsdelen i konventionen. Dels skall konventionen inte tillämpas på köpeavtal i fall då parterna har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige.

Skälen för mitt förslag: Som nämnts i avsnitt 2.2 medger FN-konventionen att en fördragsslutande stat gör reservationer beträffande några av konventionens bestämmelser.

Enligt art. 92 kan en stat förklara att den inte skall vara bunden av antingen del II (avtalsdelen) eller del III (köpdelen). En reservation enligt denna artikel får inte göras senare än vid tillträdet.

I samband med att Danmark, Finland, Norge och Sverige undertecknade konventionen förklarade dessa stater att de inte avsåg att bli bundna av avtalsdelen. Vad frågan nu gäller är därför om Sverige vid en ratificering av konventionen bör bekräfta detta förbehåll.

De skäl som jag i avsnitt 3.1 anfört till stöd för att Sverige skall tillträda konventionen gäller i första hand köpdelen. Avtalsdelen behandlar endast vad som närmast motsvarar första kapitlet i lagen (1915: 218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, eller med andra ord reglerna om slutande av avtal i de för Norden gemensamma avtalslagarna. Konventionens regler – som är påverkade av common law-ländernas avtalsrätt – skiljer sig från avtalslagens motsvarande regler särskilt i fråga

om anbud och möjligheten att återkalla anbud. Med hänsyn härtill och till att frågor angående avtalets giltighet faller utanför konventionen (se art. 4 punkt a) är det inte utan problem om avtalsdelens regler införlivas med svensk rätt, eftersom det i så fall ibland kan komma att vara osäkert huruvida ett giltigt avtal har kommit till stånd. Skälen för en reservation beträffande avtalsdelen väger särskilt tungt så länge flertalet common law-stater inte har tillträtt konventionen. Om t. ex. Storbritannien skulle ansluta sig till såväl avtal- som köpdelen av konventionen finns det alltid möjlighet att återta reservationen; se art. 97 (4).

Min inställning är för närvarande att Sverige vid ratificeringen bör bekräfta detta förbehåll beträffande avtalsdelen. Motsvarande bekräftelser kommer med all sannolikhet att göras även från Danmarks, Finlands och Norges sida.

Enligt den s. k. nabolandsklausulen (art. 94) kan två eller flera fördragslutande stater, som har samma eller nära överensstämmande rättsregler i frågor som regleras i konventionen, förklara att den inte skall tillämpas på köpeavtal då parterna har sina affärsställen i dessa stater. En förklaring enligt nabolandsklausulen kan göras när som helst. Den kan göras även i förhållande till stater som inte är bundna av konventionen.

De gällande köplagarna i Danmark, Norge och Sverige tillkom efter ett nordiskt samarbete som påbörjats vid sekelskiftet. Lagarna trädde i kraft åren 1905, 1906 resp. 1907 och de överensstämmer i allt väsentligt med varandra. Den isländska köplagen från år 1922 skiljer sig inte nämnvärt från de skandinaviska lagarna. Finland har hittills saknat en allmän köplag, men den finska köprätten har genom den utveckling som ägt rum i rättspraxis kommit att få samma innehåll som de skandinaviska köplagarna. Som nämnts i avsnitt 2.1 pågår en reformering av den nordiska köprätten som nu är inne i sitt slutskede. Den nya köplag som redan har antagits i Finland och de köplagsförslag som nu diskuteras i Danmark, Norge och Sverige överensstämmer i stort med varandra.

Det som är FN-konventionens huvudsyfte, nämligen att genomföra gemensamma regler för internationella köp, har alltså sedan länge uppnåtts såvitt gäller den internordiska handeln. Rättsligheten har fördjupats genom att man i flera branscher kunnat komma överens om gemensamma nordiska allmänna leveransbestämmelser vilka har fått stor spridning. Allt talar för att den hittillsvarande rättsligheten kommer att finnas kvar även när det pågående reformarbetet har avslutats i hela Norden.

En anslutning till FN-konventionen innebär mot bakgrund av det nu sagda inte någon fördel för den internordiska handeln. Även i FN-konventionen får man i och för sig gemensamma regler. Men om konventionen görs tillämplig på köp inom Norden, skulle olika regler komma att gälla för inrikehandeln och för den nordiska handeln. Med hänsyn till omfattningen av den nordiska handeln och till den kännedom som finns om såväl rättsliga som kommersiella förhållanden i andra nordiska länder, skulle det inte innebära någon förenkling eller ökad säkerhet om man gick över från ett gemensamt regelsystem till ett annat. En sådan lösning skulle för övrigt strida mot strävandena att göra Norden till en hemmamarknad. Inte heller om övergången till nya köplagar sker vid olika tidpunkter i de

nordiska staterna finns det behov att under mellantiden tillämpa FN-konventionens regler för nordiska köp.

Prop. 1986/87: 128

Med hänsyn till vad jag nu har anfört anser jag att Sverige vid ratificeringen bör göra det förbehållet att konventionen inte skall tillämpas i fall då båda parterna har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Den ömsesidighet som förutsätts från de övriga staternas sida vid deras ratificering kommer med all sannolikhet att bli uppfylld.

Enligt art. 95 kan en fördragsslutande stat förklara att den inte skall vara bunden av art. 1 första stycket punkt b i konventionen. En sådan reservation innebär att konventionen skall tillämpas bara på köpeavtal mellan parter som har sina affärsställen i stater som båda har tillträtt konventionen. En stat som gör en sådan reservation får alltså två regelsystem för internationella köp. Många av de fördelar i form av enkla och enhetliga regler som konventionen erbjuder skulle därmed gå förlorade. Visserligen har man från näringslivsorganisationerna framfört invändningar mot att konventionen blir generellt tillämplig på internationella köp men dessa invändningar har knutits till den förutsättningen att konventionen bara tillträds av ett begränsat antal stater. Som jag tidigare anfört finns det emellertid goda skäl att räkna med att konventionen får ganska bred anslutning. Det finns enligt min mening därför inte skäl att göra någon reservation enligt art. 95. Inte heller de övriga nordiska staterna torde komma att göra en sådan reservation.

Övriga reservationer är över huvud taget inte av något intresse för svensk del (jfr art. 93 och 96).

3.3 Hur skall FN-konventionen införlivas med svensk rätt?

Mitt förslag: Del I (art. 1–13) och del III (art. 25–88) av konventionen skall införlivas med svensk rätt genom inkorporation och kommer därigenom att gälla som svensk rätt i den lydelse de har på de officiella FN-språken.

Skälen för mitt förslag: FN-konventionen innehåller bestämmelser av olika slag. De avslutande bestämmelserna i del IV (art. 89–101) berör bara de fördragsslutande staternas inbördes rättigheter och skyldigheter. Dessa bestämmelser behöver inte införlivas med svensk rätt. Merparten av bestämmelserna riktar sig emellertid till myndigheter och enskilda och måste därför införlivas med den svenska rättsordningen. Det gäller del I (art. 1–13) och del III (art. 25–88). Här kan bortses från del II, beträffande vilken Sverige bör göra en reservation (se avsnitt 3.2).

I svensk rätt finns inte några föreskrifter om hur bestämmelserna i en internationell överenskommelse som Sverige tillträder skall införlivas med den svenska rättsordningen.

De problem som uppkommer när konventioner och andra internationella överenskommelser skall införlivas med svensk rätt har behandlats av utredningen om författningspublicering m. m. i betänkandet (SOU

1974: 100) Internationella överenskommelser och svensk rätt. I betänkan- det diskuteras ingående fördelar och nackdelar med olika metoder. Valet av metod har under senare tid också blivit föremål för särskild uppmärk- samhet i flera lagstiftningsärenden, senast såvitt gäller lagen (1985: 193) om internationell järnvägstrafik; se prop. 1984/85: 33 s. 203 ff, s. 268 ff (lagrå- det) och s. 279 ff samt LU 1984/85: 17 s. 5–7. Den ordning som har tillämpats innebär i korthet följande.

Om det gäller en överenskommelse vars bestämmelser berör myndighe- ternas eller enskildas handlande, kan två olika metoder komma i fråga. Överenskommelsens bestämmelser kan införlivas med svensk rätt anting- en genom s. k. transformation eller genom s. k. inkorporation.

Vid transformation omarbetas de delar av den internationella överens- kommelsen som behöver införlivas med svensk rätt till svensk författ- ningstext. Därvid används den teknik i fråga om systematik och språkbruk som normalt används vid rent intern lagstiftning. En annan form av trans- formation är att en konventionstext, som är avfattad enbart på främmande språk, i en mer eller mindre ordagrann översättning till svenska tas in i den svenska författningen. I detta fall är det den svenska versionen som är den gällande författningen.

Inkorporation innebär att det i en lag eller annan författning föreskrivs att konventionens bestämmelser direkt gäller i Sverige och skall tillämpas av de svenska myndigheterna. När inkorporationsmetoden används, blir den autentiska konventionstexten – på ett eller flera språk – gällande författningstext i svensk rätt. Beträffande konventioner som saknar svensk autentisk text brukar som ett hjälpmedel en översättning till svenska publiceras vid sidan av de autentiska texterna.

I fråga om överenskommelser där svensk autentisk text saknas anses huvudregeln böra vara att överenskommelsen införlivas med svensk rätt genom transformation. I första hand bör man härvid pröva möjligheten att en svensk översättning av den autentiska texten förklaras gälla som lag i Sverige. När särskilda skäl talar för det, såsom att reglerna huvudsakligen riktar sig till myndigheter eller särskilda grupper av enskilda för vilka det inte kan antas innebära några svårigheter att ta del av konventionstexten, kan emellertid även i sådana fall inkorporationsmetoden godtas. I regel måste en omsorgsfullt utarbetad officiell översättning till svenska av kon- ventionstexten i så fall utges parallellt med författningen.

Den nu aktuella konventionen är avfattad på de officiella FN-språken (engelska, franska, spanska, ryska, kinesiska och arabiska). Det finns alltså inte någon svensk autentisk text. Enligt huvudregeln bör då de ifrågavarande bestämmelserna införlivas med svensk rätt genom transfor- mation.

Enligt min mening kan man emellertid i detta fall anföra särskilda skäl för att införliva konventionsbestämmelserna med svensk rätt genom inkor- poration. Jag vill särskilt peka på följande.

Bestämmelserna i konventionen avser i huvudsak att reglera vad som skall gälla vid avtal mellan svenska rättssubjekt och rättssubjekt i andra – utomnordiska – stater. Konventionen blir vidare tillämplig bara då köpa- ren är näringsidkare. Köp mellan privatpersoner och rena konsumentköp

faller alltså utanför konventionen. Företrädarna för de svenska företag som i första hand kommer att beröras av konventionen torde kommunicera med sina utländska motparter på något annat språk än svenska och får därför antas kunna ta del av konventionen på åtminstone ett av de autentiska språken, sannolikt då engelska. Parterna kan vidare antas komma att tolka konventionstexten med utgångspunkt i någon av de autentiska texterna. Eftersom engelska var det i praktiken förhärskande arbetsspråket vid konventionens tillkomst och mycket av det som är skrivet om konventionen till belysning av dess innebörd är skrivet på engelska, är det den engelska versionen som även från denna utgångspunkt i första hand torde komma ifråga. Den domstols- och skiljedomspraxis som man har anledning att räkna med kommer säkerligen också att knyta an till någon av de autentiska texterna. Dessa omständigheter talar för att man gör de autentiska konventionstexterna till svensk författningstext.

Det finns vidare skäl att ta hänsyn till den situation som ett svenskt företag kan befinna sig i vid förhandlingar med en utländsk motpart. Om parterna i och för sig är överens om att FN-konventionen skall reglera deras köprättsliga mellanhavande, kan det likväl vara ett önskemål hos det svenska företaget att svensk rätt skall tillämpas på avtalsförhållandet i vidare bemärkelse. Det torde då vara lättare för det svenska företaget att få gehör för ett sådant önskemål, om det är alldeles klart för motparten att det är själva konventionstexten och inte en svensk text, som kommer att gälla beträffande de köprättsliga frågorna. Också för svenska företag som i utlandet drabbas av tvister rörande köpeavtal där konventionens bestämmelser skall tillämpas kan det vara en fördel att kunna utgå från en autentisk text och inte från en översättning, som ju hur noga den än görs aldrig kan bli lika exakt.

Ytterligare finns det skäl att beakta den nordiska rättslikheten. Danmark, Finland, Norge och Sverige har manifesterat sin gemensamma uppslutning bakom FN-konventionen bl. a. genom att underteckna konventionen samtidigt och genom helt överensstämmande ställningstaganden till reservationsfrågorna. Att de nordiska länderna väljer en likartad metod för införlivandet av konventionen är ett intresse som i detta sammanhang har viss tyngd. Enligt föreliggande planer i Norge skall man införliva konventionen med norsk rätt genom en fullständig transformation, dvs. inarbetning i den allmänna köplagen. Den norska metoden har emellertid för dansk, finsk och svensk del avvisats i den nordiska arbetsgruppen (NU 1984: 5 s. 158). Oavsett om införlivandet sker genom inkorporation eller transformering genom översättning, delar jag uppfattningen att införlivandet i vart fall bör ske genom en blankettlag som hänvisar till de ifrågavarande artiklarna i konventionen. Enligt vad jag har erfarit är man i Danmark och Finland hänvisad till inkorporationsmetoden eftersom den särskilda transformationsmetoden genom översättning inte anses brukbar i dessa länder. Om man från norsk sida vidhåller sin inställning och vi från svensk sida väljer transformation genom översättning, skulle det resultera i att Norden kommer att uppvisa en provkarta på tre olika modeller för konventionens införlivande med den nationella rätten. Detta är naturligtvis inte tillfredsställande.

Med hänsyn till vad jag nu anfört anser jag att det i detta fall finns särskilda skäl att frångå huvudregeln om att införlivandet av en konvention skall ske genom transformation. De aktuella bestämmelserna i FN-konventionen bör alltså införlivas med svensk rätt genom inkorporation. Eftersom bestämmelserna gäller förhållandet mellan enskilda måste inkorporationen av bestämmelserna göras genom lag.

3.4 Ikraftträdande m. m.

Det är önskvärt att FN-konventionens bestämmelser träder i kraft samtidigt i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Från isländsk sida har man vid nordiska överläggningar förklarat att Island sannolikt kommer att ansluta sig till konventionen men att detta inte blir aktuellt förrän de övriga nordiska staterna har tillträtt konventionen. Det finns därför inte anledning att invänta Islands anslutning.

I Finland har riksdagen redan godkänt konventionen och antagit den lag som behövs för att införliva konventionens bestämmelser med finsk rätt. I Danmark och Norge har förberedelsearbetet för ratificering inte kommit lika långt men väntas dock vara avslutat under innevarande år.

Med hänsyn till den relativa osäkerhet som råder om när alla de ifrågavarande nordiska staterna kommer att vara klara att ratificera konventionen bör lagen om internationella köp träda i kraft den dag regeringen bestämmer (jfr prop. 1985/86: 119 s. 50 och 53). Såvitt nu kan bedömas bör konventionen kunna ratificeras senast i december 1987, vilket innebär att lagen kan träda i kraft den 1 januari 1989. Enligt art. 100(2) skall konventionen tillämpas endast på avtal som ingås tidigast den dag då konventionen träder i kraft i förhållande till de fördragsslutande staterna. Detta överensstämmer med svenska allmänna rättsgrundsatser. Någon uttrycklig övergångsbestämmelse av detta innehåll behövs därför inte.

Den nya köplag som förbereds inom justitiedepartementet och som är avsedd att ersätta 1905 års köplag skall gälla köp mellan parter i Sverige och Norden i övrigt. Andra internationella köp än nordiska köp skall följa FN-konventionens regler enligt den lag om internationella köp som föreslås i detta lagstiftningsärende. I förslaget till ny köplag kommer det därför att finnas en bestämmelse enligt vilken den lagen inte skall tillämpas i de fall då lagen om internationella köp är tillämplig.

Den internationella köplagen kommer sannolikt att träda i kraft innan 1905 års köplag ännu har hunnit ersättas av en ny lag för nationella och nordiska köp. I 1905 års köplag bör därför nu anges att den inte skall tillämpas om den internationella köplagen är tillämplig.

4 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1. lag om internationella köp,
 2. lag om ändring i lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom.
- Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

5 Specialmotivering

5.1 Förslaget till lag om internationella köp

1 §

Artiklarna 1–13 och 25–88 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor skall i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en *bilaga* till denna lag. Texterna på övriga originalspråk, arabiska, kinesiska, ryska och spanska, skall kungöras på det sätt som regeringen bestämmer.

Av första stycket i paragrafen följer att de angivna artiklarna i FN-konventionen skall gälla som svensk lag. Det är fråga om de artiklar som utgör del I och del III av konventionen. Del I (art. 1–13) har regler om tillämpningsområdet och vissa allmänna bestämmelser. Del III (art. 25–88) innehåller de i egentlig mening köprättsliga reglerna och gäller alltså säljarens och köparens rättigheter och skyldigheter och följderna av störningar i eller brott mot köpeavtalet.

Det hänvisas inte till de artiklar som ingår i del II och del IV. Del II, som har bestämmelser om köpeavtalets ingående, har uteslutits till följd av den reservation som Sverige tillsammans med andra nordiska stater har gjort vid undertecknandet av konventionen och som, enligt vad som förordats i den allmänna motiveringen (avsnitt 3.2), bör bekräftas vid ratificeringen. Del IV, som innehåller konventionens slutbestämmelser, gäller ämnen som inte behöver regleras genom lag.

Det framgår att de i första stycket angivna artiklarna skall gälla som svensk lag i den lydelse de har i originaltexterna. Konventionsbestämmelserna införlivas alltså med svensk rätt genom inkorporation (se avsnitt 3.3 i den allmänna motiveringen).

Konventionens originaltexter är avfattade på FN:s generalförsamlings officiella språk, dvs. arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska. Dessa texter skall – enligt vad som sägs avslutningsvis i konventionen – ha samma giltighet. En föreskrift om detta har tagits in i andra meningen i första stycket av förevarande paragraf.

Innebörden av att originaltexterna skall ha samma giltighet – eller enligt äldre terminologi "äga lika vitsord" – är att inget av dessa språk har företräde framför de andra. Som nämnts i den allmänna motiveringen (avsnitt 3.3) torde det i praktiken dock bli så att engelska blir konventionens huvudspråk. En anledning till detta är att engelskan är det dominerande språket inom världshandeln. En annan är att arbetsspråket vid konventionens tillkomst i praktiken var engelska som därför i stor utsträckning kan förväntas bli originalspråket i litteratur och skiljedomar av betydelse för konventionens tolkning. Det är därför naturligt att vid tillämpning av konventionens bestämmelser utgå från den engelska texten. Vid eventuella oklarheter i denna text måste dock också de övriga originaltexterna tillmätas betydelse.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en bilaga till lagen. En erinran om detta har tagits in i andra stycket. Att på detta sätt ta in bara den engelska och franska texten överensstämmer med praxis när det gäller inkorporening av multilaterala överenskommelser som har fler än dessa språk som originalspråk. Genom andra meningen i andra stycket bemyndigas regeringen att avgöra hur kungörandet av de övriga originaltexterna skall ske; jfr 14 § lagen (1976: 633) om kungörande av lagar och andra författningar. Kungörandet av de övriga texterna torde komma att ske genom publicering i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ).

Den svenska översättningen som finns intagen i bilagan till lagen är avsedd som ett hjälpmedel för tolkningen av de utländska originaltexterna.

En redogörelse för det närmare innehållet i de i första stycket angivna och övriga artiklar i FN-konventionen finns i avsnitt 6.

2 §¹

Lagen tillämpas inte i fall då både säljaren och köparen har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Om en part inte har något affärsställe, skall avseende fästas vid hans hemvist.

Genom denna paragraf undantas köp mellan parter i Norden från lagens tillämpningsområde. Detta är en följd av den reservation enligt den s. k. nabolandsklausulen som man – enligt vad som har sagts i den allmänna motiveringen (avsnitt 3.2) – kan förutsätta komma att göras av alla nordiska stater som tillträder konventionen vid ratificeringen (se art. 94)

Beträffande innebörden av begreppet affärsställe hänvisas till kommentaren till art. 1 i avsnitt 6.1.1. För det fallet att en part har mer än ett affärsställe eller saknar affärsställe har konventionen särskilda regler i art. 10. En erinran om att man när en part saknar affärsställe skall fästa avseende vid hans hemvist har – för tydlighets skull – tagits in i andra meningen.

5.2 Förslaget till lag om ändring i köplagen

1 §

De i denna lag givna stadganden om säljarens och köparens rättigheter och skyldigheter lände till efterrättelse, såvitt ej annat är uttryckligen överenskommet eller eljest må anses avtalat eller ock följer av handelsbruk eller annan sedvänja.

Vad i denna lag är stadgat om köp skall i tillämpliga delar gälla i fråga om byte.

Denna lag tillämpas inte i full då lagen (1987:000) om internationella köp är tillämplig.

Förslaget innebär att köplagen inte skall tillämpas på köp som regleras av lagen om internationella köp. Vilka köp som på detta sätt undantas från

¹ Ändrad lydelse i propositionsförslaget.

köplagen framgår av 1 § första stycket lagen om internationella köp och den hänvisning som där görs till bl. a. art. 1 i FN-konventionen. Undantagna är alltså köpeavtal mellan parter vilkas affärsställen är belägna i skilda stater när dessa stater är fördragsslutande stater eller när internationellt privaträttsliga regler leder till att lagen i en fördragslutande stat skall tillämpas. Ang. innebörden av begreppet affärsställe se art. 10.

Undantaget för internationella köp gäller emellertid inte köp mellan parter som har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Detta följer av 2 § lagen om internationella köp och innebär alltså att köplagen är tillämplig på sådana köp.

I överensstämmelse med vad som har förordats beträffande lagen om internationella köp (se avsnitt 3.4) bör lagen om ändring i köplagen träda i kraft den dag regeringen bestämmer. I fråga om köpeavtal som har ingåtts före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser gälla.

6 Det närmare innehållet i FN-konventionen

6.1 Del I Tillämpningsområde och allmänna bestämmelser

Del I av konventionen innehåller två kapitel. I det första (art. 1–6) regleras konventionens tillämpningsområde. Här fastslås också principen att konventionen är dispositiv. I det andra kapitlet (art. 7–13) behandlas vissa allmänna frågor, t. ex. hur konventionen och parternas viljeförklaringar skall tolkas och vilken betydelse som skall tillmätas handelsbruk. Här finns även en huvudregel om att ett köp enligt konventionen inte är ett formbundet avtal.

Bestämmelserna i del I gäller tillämpningen av såväl del II om ingående av avtal som del III om köp av varor. För en stat som gör en reservation beträffande t. ex. del II får bestämmelserna naturligtvis bara betydelse för reglerna om köp.

6.1.1 Kap. I Tillämpningsområde

Artikel 1. Konventionen skall – om vissa förutsättningar som anges i första stycket punkterna a och b är uppfyllda – tillämpas på avtal om köp av varor mellan parter som har sina affärsställen i skilda stater. Det anges inte direkt vad som avses med avtal om köp. I art. 3 görs dock vissa avgränsningar mot avtal om tjänster. I art. 2 undantas vidare vissa köp, bl. a. köp av varor för personligt bruk och köp av värdepapper. Bortsett från de slutsatser som kan dras av bestämmelserna i dessa artiklar ges inte heller någon definition av begreppet varor ("goods", "marchandises"). Föremål för köp som omfattas av konventionen är närmast lösöre i svensk juridisk bemärkelse. I den svenska översättningen används ordet "vara" för att beteckna föremålet för köpet. När det sägs att konventionen gäller köp av varor innebär detta emellertid inte i sig någon begränsning av tillämpningsområdet.

För att konventionen skall tillämpas skall parterna ha sina affärsställen i

skilda stater. För det fall att en part saknar affärsställe eller har fler än ett affärsställe finns vissa regler i art. 10. Konventionen ger däremot inte någon allmän definition av begreppet. Med affärsställe torde dock få förstås ett ställe där någon stadigvarande driver allmän affärsverksamhet. Ett utrymme som tillfälligtvis hyrs i t. ex. ett hotell för att användas som förhandlingslokal kan sålunda knappast anses som ett affärsställe.

Om parterna har sina affärsställen i skilda stater, skall konventionen för det första tillämpas ifall dessa stater är fördragsslutande stater (punkt a). Detta gäller även om foru­landets internationellt privat­rättsliga regler annars skulle ha lett till lagen i ett tredje land – såsom lagen i det land där avtalet träffades.

Om foru­landet inte har anslutit sig till konventionen och detta lands internationellt privat­rättsliga regler leder till lagen i ett land som inte har anslutit sig till konventionen, t. ex. den egna lagen, kommer konventionen emellertid inte att tillämpas även om parterna har sina affärsställen i olika stater som båda har anslutit sig.

Konventionen anger inte vilken av de aktuella konventionsstaternas rätt som skall tillämpas. Detta är en fråga som får avgöras av foru­landets internationellt privat­rättsliga regler. Vad konventionen föreskriver är att dess bestämmelser skall tillämpas på tvister mellan parter som har sina affärsställen i skilda konventionsstater. Med hänsyn till frågor som inte regleras av konventionen kan det alltså vara av betydelse för parterna att avtala om tillämplig lag även om båda har sina affärsställen i konventionsstater.

Enligt första stycket punkt b skall konventionen tillämpas på köp mellan parter som har sina affärsställen i skilda stater också när internationellt privat­rättsliga regler leder till att lagen i en fördragsslutande stat skall tillämpas. Detta innebär att konventionen också kan komma att tillämpas på köpeavtal när varken den ena eller den andra parten har sitt aktuella affärsställe i en konventionsstat. Enligt art. 95 kan emellertid en stat i samband med anslutningen till konventionen göra ett förbehåll beträffande art. 1 första stycket punkt b och förklara att den inte ämnar tillämpa den punkten. I så fall behöver konventionen i den staten bara tillämpas på köpeavtal mellan parter som har sina affärsställen i två olika stater som båda har anslutit sig till konventionen. Som har framgått i den allmänna motivering­en (avsnitt 3.2) bör Sverige inte utnyttja denna reservations­möj­lighet.

Det finns skäl att här också erinra om möjligheten för en stat att göra förbehåll enligt art. 94. Om två eller flera konventionsstater som har liknande köprättsliga regler önskar det, kan de enligt art. 94 förklara att de inte ämnar tillämpa konventionens regler på köp mellan parter som har sina affärsställen i dessa stater. Att ett sådant förbehåll bör göras för nordiska förhållanden har behandlats i den allmänna motivering­en (avsnitt 3.2).

Flertalet stater som ansluter sig till konventionen torde komma att ha särskilda regler för internationella köp (konventionsköp) vid sidan om reglerna för andra köp. När konventionen enligt det hittills sagda skall tillämpas, är det självklart det förstnämnda regelsystemet som skall tilläm-

pas. Parterna i ett köpeavtal kan emellertid med stöd av art. 6 komma överens om att utesluta tillämpningen av konventionen och t. ex. genom en lagvalsklausul i köpeavtalet hänvisa till den nationella köprätten i en konventionsstat. Huruvida en partshänvisning till lagen i ett land som har olika regler för nationella och internationella köp avser att utesluta reglerna för internationella köp är en tolkningsfråga som får avgöras från fall till fall.

Som framhållits är det en grundläggande förutsättning för att konventionen skall vara tillämplig att parterna har sina affärsställen i skilda stater. Enligt andra stycket i förevarande artikel skall man emellertid bortse från att parternas affärsställen är belägna i skilda stater, om denna omständighet inte framgår av avtalet eller av tidigare affärsförbindelser mellan parterna eller av upplysningar som de har lämnat senast vid avtalsstillfället. Det innebär att en tvist beträffande vilken det först senare visar sig att parterna har sina affärsställen i skilda stater skall bedömas enligt reglerna för nationella köp i det lands rätt som är tillämpligt på avtalet.

När det gäller att fastställa om konventionen är tillämplig skall enligt tredje stycket hänsyn inte tas till parternas nationalitet eller till frågan om parterna eller avtalet har civil eller kommersiell karaktär. Enligt denna bestämmelse saknar det således betydelse för konventionens tillämplighet om det är fråga om ett handelsköp eller ett köp mellan privatpersoner. Att köpeavtalet, om köparen är "konsument", faller utanför konventionens tillämpningsområde följer dock av en särskild undantagsregel i art. 2.

Regeln i tredje stycket tar bara sikte på bedömningen av om konventionen är tillämplig. Den utesluter alltså inte att hänsyn tas till om det är ett civilt köp eller handelsköp vid bedömningen av t. ex. reklamationstidens längd (jfr art. 43). — Att man skall bortse från en parts nationalitet kan sägas följa redan av att det enligt första stycket är belägenheten av parternas affärsställen som är avgörande för om konventionen skall tillämpas.

Artikel 2. Enligt denna artikel skall konventionen inte tillämpas på vissa köp av närmare angivet slag.

Enligt punkt a undantas till att börja med köp av varor för köparens personliga bruk eller för hans familj eller hushåll. Det som åsyftas är i praktiken konsumentköp. Jämfört med den svenska definitionen av konsumentköp saknas emellertid kravet att varan skall säljas av en näringsidkare i hans yrkesmässiga verksamhet. Det innebär att konventionen inte är tillämplig på köp mellan två privatpersoner.

Enligt punkt b undantas vidare köp på auktion.

Konventionen gäller inte heller köp vid exekutiv försäljning eller när försäljningen annars sker tvångsvis på grund av lag (punkt c). En försäljning som den ena parten företar i enlighet med art. 88 i konventionen eller på liknande grund torde emellertid inte få betraktas som en tvångsförsäljning på grund av lag i den mening som avses i punkt c.

Från konventionens tillämpningsområde undantas vidare enligt punkt d köp av värdepapper och pengar. Utanför konventionen faller på grund av detta undantag köp av t. ex. aktier, obligationer och löpande skuldebrev.

Enligt punkt e gäller konventionen inte heller köp av fartyg eller båtar, luftfartyg eller svävare. Detta undantag gäller vare sig de uppräknade objekten normalt är föremål för registrering eller ej.

Enligt punkt e, slutligen, undantas från konventionens tillämpningsområde köp av elektricitet.

Artikel 3. I denna artikel görs vissa avgränsningar mot avtal om tjänster.

Av första stycket framgår till att börja med att avtal om tillhandahållande av varor som skall tillverkas eller framställas, med visst undantag, skall anses som köp och alltså följa konventionens regler. Undantaget gäller det fallet att den som beställer varan åtar sig att tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för tillverkningen eller framställningen. Innebörden av denna bestämning är i huvudsak densamma som den som för svensk rätts del gäller enligt 2 § köplagen.

Andra stycket tar sikte på det fallet att den part som skall leverera varan också har åtagit sig att tillhandahålla arbete eller andra tjänster. Ett praktiskt exempel är att den som skall leverera en maskin har åtagit sig att också montera maskinen hos beställaren. Enligt andra stycket skall konventionen inte tillämpas på avtal av detta slag om den övervägande delen av leverantörens skyldigheter består i att tillhandahålla tjänster.

En utgångspunkt för bestämmelsen är att parternas överenskommelse är att anse som ett enda avtal. Huruvida det skall anses föreligga ett enda eller två särskilda avtal – ett köpeavtal och ett avtal om t. ex. montering – avgörs emellertid inte av konventionen.

Artikel 4. I artikeln anges att konventionen endast reglerar ingående av avtal om köp samt de rättigheter och skyldigheter för säljaren och köparen som härrör från ett sådant avtal. Det framhålls särskilt att konventionen – om inte annat är uttryckligen angivet i den – inte gäller giltigheten av ett avtal eller en avtalsbestämmelse och inte heller giltigheten av någon sedvänja (punkt a). På samma sätt sägs att konventionen inte gäller den verkan som avtalet kan ha beträffande äganderätten till den sålda varan (punkt b).

Ett fall som har att göra med giltigheten av ett köpeavtal och som uttryckligen regleras i konventionen är det krav på skriftlig form som förekommer i vissa länder. Konventionens utgångspunkt är enligt art. 11 att ett köpeavtal inte behöver vara skriftligt eller uppfylla något annat formkrav. Som framgår av art. 12 kan en stat emellertid göra en reservation mot denna bestämmelse. Utan hinder av principen i art. 4 punkt a kan alltså en stat med bindande verkan i förhållande till övriga konventionsstater föreskriva att ett köpeavtal måste vara skriftligt för att vara giltigt.

I regel faller emellertid frågan om ett avtals giltighet – till skillnad från dess rättsenliga tillkomst – utanför konventionen och får alltså bedömas enligt tillämplig nationell rätt. Om svensk rätt skall tillämpas på ett köp som faller in under konventionen, skall alltså frågan om ogiltighet på grund av t. ex. svek eller oriktiga förutsättningar inte bedömas annorlunda än när det är fråga om ett nationellt köp. Vad beträffar svensk rätt torde konventionen inte heller lägga hinder i vägen för att tillämpa generalklausulen i 36 § avtalslagen.

Att konventionen – förutom köpeavtalets ingående – endast reglerar parternas rättigheter och skyldigheter som härrör från avtalet innebär att en parts förhållande till tredje man faller utanför konventionen. Det kan

gälla köparens förhållande till säljarens leverantörer eller säljarens förhållande till den som i sin tur har köpt varan av köparen.

Artikel 5. Enligt denna artikel är konventionen inte tillämplig på säljarens ansvar för dödsfall eller annan personskada som varan har förorsakat. Detta undantag gäller vare sig det är köparen eller tredje man som har drabbats.

Frågan huruvida säljaren ansvarar för sakskada är inte uttryckligen reglerad i konventionen. Som nämnts reglerar konventionen endast säljarens skyldigheter såvitt de härrör från köpeavtalet. Enligt bl. a. svensk rätt omfattas säljarens ansvar för skador som varan förorsakar på annan egendom än den sålda varan i regel inte av de köprättsliga bestämmelserna utan följer i stället principerna för det s. k. produktansvaret. Med hänsyn härtill skulle det kunna hävdas att konventionen inte heller är tillämplig på ansvaret för sådana sakskador. Ett förslag till en uttrycklig bestämmelse om att dessa skador också skulle undantas lades fram vid diplomatkonferensen men togs tillbaka under förhandlingarna. Den riktiga tolkningen torde därför vara att konventionen reglerar säljarens ansvar för skador som varan har orsakat på köparens egendom. Detta är av betydelse bl. a. med tanke på köparens reklamationskyldighet. Se art. 39(2). Säljarens ansvar gentemot tredje man för skador som varan har förorsakat på dennes egendom faller emellertid utanför konventionen.

Artikel 6. I denna artikel slås fast att konventionen är dispositiv. Detta gäller till att börja med på det sättet att säljare och köpare kan utesluta tillämpligheten av konventionen som sådan t. ex. genom att avtala att en annan lag skall tillämpas. Att konventionen är dispositiv innebär vidare att parterna kan avvika från eller ändra verkan av någon av konventionens bestämmelser. Det sista gäller med undantag för art. 12 som är tvingande.

För att konventionen helt eller delvis skall sättas ur kraft fordras att parterna har kommit överens om detta. En sådan överenskommelse behöver inte vara uttrycklig utan kan framgå av omständigheterna.

Av art. 9 följer att konventionen också kan sättas åt sidan genom handelsbruk.

6.1.2 Kap. II Allmänna bestämmelser

Artikel 7. Artikeln gäller tolkning och utfyllnad av konventionen.

I första stycket föreskrivs till att börja med att man vid tolkningen av konventionen skall ta hänsyn till dess internationella karaktär och till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av konventionen. Hur ett sådant hänsynstagande skall gå till anges emellertid inte närmare.

Utgångspunkten för tolkningen är naturligtvis ordalagen i bestämmelserna. Detta ligger i linje med art. 31(1) i 1969 års Wienkonvention om traktaträtten. Ifall en bestämmelses ordalag inte är entydiga kan det finnas anledning att hämta ledning i konventionens förarbeten i den mån dessa ger ett klart besked. Rättspraxis kan också vara av betydelse för att belysa innebörden av en bestämmelse som är oklar i något hänseende. När det gäller hänsynstagandet till rättspraxis torde det dock finnas anledning att kräva samstämmiga och auktoritativa avgöranden från mer än ett konventionsland.

Vid tolkningen av konventionen skall enligt första stycket hänsyn vidare tas till behovet av att främja iakttagandet av god sed ("good faith", "bonne foi") i internationell handel. Detta gäller alltså vid tolkningen av konventionen och det är med andra ord inte fråga om en regel med stöd av vilken man t. ex. skulle kunna påyrka jämkning av ett köpeavtal.

I andra stycket anges hur man skall lösa frågor som rör ämnen vilka behandlas i konventionen ifall den aktuella frågan likväl inte har fått någon uttrycklig lösning i någon av konventionens bestämmelser. Det gäller så att säga att inom konventionens område fylla luckor som har lämnats oreglerade. Huvudregeln i andra stycket är att frågor av detta slag skall lösas i enlighet med de allmänna principer på vilka konventionen är grundad. Syftet med denna regel om autonom tolkning är att förhindra att t. ex. en domstol, som inte genast får svaret på en fråga i konventionen, utan vidare faller tillbaka på lagen i det egna landet.

Vilka ämnen som regleras i konventionen framgår beträffande köp först och främst av art. 24–88. Klargörande är emellertid också art. 4 enligt vilken, som nämnts, konventionen bara reglerar säljarens och köparens rättigheter och skyldigheter som härrör från köpeavtalet. Frågor om avtalets giltighet och förhållandet till tredje man är alltså ämnen som faller utanför konventionen och beträffande vilka det inte finns anledning att söka svar i några allmänna principer som ligger till grund för konventionen.

Exempel på ett ämne som behandlas i konventionen är skyldigheten för en part att lämna meddelande till motparten om förhållanden som kan vara av betydelse för honom. Specialbestämmelser om detta finns i bl. a. art. 26, 39, 48, 79 och 88. Det torde här vara fråga om en sådan allmän princip som skall iaktas även i andra fall än de särskilt reglerade.

Om det inte finns några allmänna principer på vilka konventionen är grundad som kan ge ledning för att lösa den aktuella frågan, skall den enligt undantagsregeln i andra stycket lösas i enlighet med den lag som enligt internationellt privaträttsliga regler är tillämplig på köpet.

Artikel 8. Medan art. 7 gäller tolkning och utfyllnad av konventionen, behandlar art. 8 tolkningen av parternas uttalanden och uppträdande. En tolkning av det senare slaget kan vara nödvändig bl. a. för att fastställa avtalsinnehållet eller innebörden av ett meddelande som ena parten lämnar den andra i samband med fullgörandet av köpet.

Enligt huvudregeln i första stycket gäller vid tillämpningen av konventionen att en parts uttalanden och uppträdande i övrigt skall tolkas i enlighet med hans avsikt. Detta gäller dock under den förutsättningen att den andra parten visste eller inte kunde ha varit omedveten om vilken denna avsikt var.

Ifall bestämmelsen i första stycket inte är tillämplig, skall en parts uttalanden och uppträdande i övrigt tolkas enligt regeln i andra stycket. Det blir med andra ord fallet när partens avsikt inte kan fastställas eller den andra parten har varit omedveten om avsikten. I dessa fall skall partens uttalanden och uppträdande tolkas i enlighet med den mening som en förnuftig person av samma slag som den andra parten skulle ha lagt in i uttalandena och uppträdandet under samma omständigheter. I tredje stycket finns slutligen en regel som tar sikte på hur man skall fastställa

såväl en parts avsikt (första stycket) som den mening som en förnuftig person skulle ha lagt in i partens uttalanden och uppträdande (andra stycket). Enligt denna regel skall vederbörlig hänsyn tas till alla omständigheter av betydelse. Det nämns särskilt att hänsyn skall tas till avtalsförhandlingarna, praxis som har utbildats mellan parterna, handelsbruk och annan sedvänja och parternas senare uppträdande.

Att parternas uppträdande efter avtalsslutet skall tillmätas betydelse kan bl. a. innebära att en parts underlåtenhet att reagera mot en viss tolkning av avtalet från motpartens sida bedöms som ett godkännande av denna tolkning.

Artikel 9. I denna artikel anges i vilken utsträckning parterna är bundna av handelsbruk och annan sedvänja ("usage", "usages") och av praxis som de har utbildat mellan sig.

I första stycket sägs till att börja med att parterna är bundna av handelsbruk eller annan sedvänja som de har samtyckt till. Ifall parterna uttryckligen eller underförstått har hänvisat till ett visst handelsbruk, är detta alltså bindande för dem. Av första stycket följer vidare att parterna är bundna av den praxis som har utbildats mellan dem. Denna praxis är, som nämnts, också något man skall ta hänsyn till vid tolkningen av parternas viljeyttringar. Se art. 8(3).

För att en sedvänja skall vara bindande förutsätts det som sagt att parterna har samtyckt till den. Andra stycket innehåller en presumptionsregel enligt vilken parterna "underförstått skall anses" ha gjort vissa sedvänjor tillämpliga på avtalet eller dess ingående. Det gäller handelsbruk och andra sedvänjor som – för det första – parterna kände till eller borde ha känt till och som – för det andra – i internationell handel är allmänt kända och regelbundet iaktas av parter i avtal av samma typ inom ifrågavarande slags handel. Båda rekvisiten skall vara uppfyllda, men om ett handelsbruk är allmänt känt torde det ofta kunna göras gällande att parterna i det aktuella avtalet också borde ha känt till detta bruk.

Presumptionsregeln i andra stycket kan sättas åt sidan om parterna kommer överens om detta. Det sägs uttryckligen i inledningen till regeln.

Handelsbruk och andra sedvänjor som inte omfattas av första eller andra stycket är inte bindande för parterna vid tillämpningen av konventionen. Jämfört med vad som gäller enligt köplagen (1 §) torde utrymmet för att tillämpa en sedvänja således vara något mindre enligt konventionen.

I den mån handelsbruk eller andra sedvänjor är bindande för parterna och strider mot vad som föreskrivs i konventionen, skall de gälla framför konventionens regler. På motsvarande sätt får konventionens regler vika för praxis som parterna har utbildat mellan sig. Detta ligger i linje med bestämmelsen i art. 6 om konventionens dispositiva karaktär. Det kan tilläggas att handelsbruk också torde kunna sätta hela konventionen ur kraft – t. ex. att köp på börs följer börslandets lag.

Artikel 10. I artikeln anges vilket affärsställe som vid tillämpningen av konventionen är det relevanta när en part har flera affärsställen (punkt a). Där anges också hur man skall förstå konventionens hänvisningar till begreppet affärsställe när en part inte har något affärsställe (punkt b).

Att bestämma en parts affärsställe är av betydelse i flera sammanhang.

Till att börja med är det av betydelse vid avgörandet av om konventionen över huvud taget är tillämplig på ett köpeavtal (art. 1). Det kan vidare vara av betydelse när man skall avgöra var varan skall avlämnas (art. 31) och var betalning skall ske (art. 57).

I konventionen anges inte vad som skall förstås med själva begreppet affärsställe. Innebörden av detta begrepp har dock berörts i kommentaren till art. 1.

Om en part har mer än ett affärsställe, skall man enligt punkt a fästa avseende vid det affärsställe till vilket avtalet och dess fullgörelse har sin närmaste anknytning. Man skall med andra ord se vilket affärsställe som har närmast anknytning till köpet som helhet. Hänsyn skall alltså inte bara tas till exempelvis det affärsställe från vilket leverans skall ske eller det affärsställe på vilket avtalsförhandlingarna ägde rum. Det ställe där en part har sitt huvudkontor är inte heller ensamt avgörande.

Normalt torde det framgå av firmateckningen eller i övrigt av avtalshandlingarna till vilket affärsställe köpet är att hänföra. I praktiken torde det därför inte ges så stort utrymme för regelns tillämpning.

När man avgör vilket affärsställe som har den närmaste anknytningen till köpet skall man, enligt vad som uttryckligen sägs, bara beakta de omständigheter som parterna kände till eller räknade med före eller vid avtalets ingående.

Även om konventionen huvudsakligen kommer att få betydelse för kommersiella köp där båda parterna regelmässigt torde ha något affärsställe, kan det likväl förekomma att en part i ett köpeavtal på vilket konventionen är tillämplig saknar affärsställe. Så är fallet om säljaren är en privatperson. När konventionen i ett sådant fall hänvisar till begreppet affärsställe, gäller enligt punkt b att avseende i stället skall fästas vid den ifrågavarande partens hemvist.

Artikel 11. Enligt denna artikel behöver ett köpeavtal inte ingås eller bekräftas skriftligen. Avtalet är inte heller underkastat något annat formkrav. Det slås till yttermera visso fast att avtalet kan styrkas på vilket sätt som helst, däri inbegripet med vittnen.

Det uppställs således inte något formkrav för att avtalet skall få avsedda rättsverkningar. Det sagda gäller emellertid bara förhållandet mellan säljaren och köparen. Artikeln saknar betydelse för frågan huruvida avtalet på grund av några administrativa föreskrifter – t. ex. om registrering eller valutakontroll – måste ingås skriftligen eller med iakttagande av något annat formkrav.

Eftersom konventionen är dispositiv är det inget som hindrar att parterna för egen del kommer överens om att avtalet skall ha skriftlig form. En bestämmelse i ett skriftligt avtal, som föreskriver att en övrensommelse om att avtalet skall ändras eller upphöra måste ske skriftligen, är emellertid inte obetingat giltig; se art. 29(2).

En viktig inskränkning i art. 11 – och för övrigt också i art. 29 – följer av art. 12.

Artikel 12. Bakgrunden till denna artikel är att i vissa stater, t. ex. Sovjetunionen, endast skriftliga viljeförklaringar har rättsverkan när det är fråga om internationella köpeavtal.

I artikeln anges att de bestämmelser i art. 11 och 29, som medger att ett köpeavtal kan ingås, ändras eller upphöra genom en överenskommelse i annat än skriftlig form, inte gäller då en part har sitt affärsställe i en stat som har gjort en reservation enligt art. 96. En sådan reservation får göras av en stat vars lagstiftning kräver att köpeavtal skall ingås eller bekräftas skriftligen.

Förutom art. 11 och 29 nämns del II i konventionen (dvs. avtalsdelen), vilket alltså innebär att en stat som har gjort en reservation enligt art. 96 kan upprätthålla formkravet även såvitt gäller denna del.

Eftersom bestämmelsen i art. 12 bara gäller art. 11 och 29 och del II, omfattar den inte alla meddelanden och viljeförklaringar som förutsätts i konventionen utan bara sådana som har att göra med avtalets ingående, ändring eller upphörande. Verkningarna av art. 12 sträcker sig alltså inte till t. ex. reklamationer och liknande meddelanden.

Till skillnad från övriga bestämmelser i konventionen är art. 12 tvingande. Detta framgår av sista meningen i artikel 12 samt av art. 6.

Artikel 13. Enligt denna artikel skall med uttrycket "skriftlig" ("writing", "écrit") i konventionen också förstås meddelanden per telegram eller telex. Bestämmelsen har betydelse för art. 21 (2) om verkan av sen accept i vissa fall och för art. 29 (2) om skriftliga avtal. I den senare artikeln anges att skriftliga avtal bara kan ändras eller bringas att upphöra genom skriftliga överenskommelser.

6.2 Del II Ingående av avtal

Del II av konventionen innehåller bestämmelser om ingående av avtal om internationella köp. I samband med att Sverige undertecknade konventionen förklarades med stöd av art. 92 att Sverige inte avsåg att bli bundet av denna del av konventionen. Motsvarande deklARATIONER gjordes av Danmark, Finland och Norge. Även om Sverige, enligt vad som har förordats i den allmänna motiveringen (avsnitt 3.2), bör bekräfta denna reservation vid ratificeringen av konventionen, finns det anledning att här redogöra för konventionens innehåll också i denna del.

Del II om ingående av avtal omfattar art. 14–24. I art. 14–17 behandlas anbud, medan art. 18–22 gäller accept. Frågan när ett bindande avtal har kommit till stånd regleras i art. 23. Den sista artikeln innehåller vissa tolkningsregler.

Artikel 14. Första stycket anger de grundläggande kriterierna för att "ett förslag om att sluta avtal som är ställt till en eller flera bestämda personer" skall anses utgöra ett anbud. Förslaget skall dels vara tillräckligt preciserat, dels ange anbudsgivarens avsikt att bli bunden ifall det antas. Ett förslag som görs "utan förbindelse" eller med ett liknande förbehåll utgör alltså aldrig ett anbud i konventionens mening (jfr 9 § avtalslagen).

För att vara tillräckligt preciserat måste förslaget ange vilken eller vad för slags vara det är fråga om samt fastställa eller göra det möjligt att fastställa mängd och pris. Förhållandet mellan denna regel och art. 55 kan verka förbryllande, eftersom det i art. 55 anges hur priset skall bestämmas när detta inte går att fastställa med ledning av avtalet. Då även art. 14 är

dispositiv kan det emellertid förekomma att parterna menar att ett avtal är slutet utan att det finns någon hållpunkt för prisets bestämmande. I så fall har art. 55 en funktion att fylla, vilket för övrigt också är fallet om en stat inte ansluter sig till konventionens avtalsdel. — Svensk avtalsrätt förutsätter som bekant inte någon prisangivelse för att ett giltigt anbud eller avtal skall föreligga. Det är däremot fallet enligt t. ex. fransk rätt.

För att utgöra ett anbud måste ett förslag till avtal, som nämnts, vara ställt till en eller flera bestämda personer. Ifall det är riktat till en obestämd krets följer av andra stycket att det endast skall anses som en anmodan att inkomma med anbud, om inte den som framför förslaget klargör att det är fråga om ett anbud.

Artikel 15. I första stycket i denna artikel slås fast att ett anbud får verkan när det kommer fram till anbudstagaren.

Andra stycket handlar om att ett anbud dras tillbaka. Regeln i detta stycke, liksom reglerna i art. 16, bygger på den distinktion som görs i angloamerikansk rätt mellan att dra tillbaka ("withdraw") och att återkalla ("revoke") ett anbud.

Enligt andra stycket i förevarande artikel får ett anbud dras tillbaka ifall meddelandet om att det dras tillbaka kommer fram till anbudstagaren före eller samtidigt med anbudet (jfr 7 § avtalslagen). Detta gäller även om anbudet är, som det heter, oåterkalleligt ("irrevocable").

Artikel 16. I denna artikel anges under vilka förutsättningar ett anbud får återkallas ("be revoked"), något som i så fall kan ske även efter det att anbudet kommit fram till anbudstagaren.

Enligt första stycket gäller att ett anbud kan återkallas till dess att ett avtal har slutits, om återkallelsen kommer fram till anbudstagaren innan denne har avsänt ett antagande svar. Enligt konventionen är ett anbud alltså inte bindande på samma sätt som enligt svensk rätt (jfr 1 § avtalslagen).

Principen i första stycket modifieras emellertid väsentligt av det som sägs i andra stycket. Ett anbud kan sålunda inte återkallas om det, genom att en bestämd tid för svar har fastställts eller på annat sätt, anger att det inte kan återkallas (punkt a). Ett anbud kan inte heller återkallas, om det var rimligt för anbudstagaren att räkna med att anbudet var oåterkalleligt och anbudstagaren har handlat i förlitan på anbudet (punkt b).

Artikel 17. I denna artikel slås fast att ett anbud upphör att gälla när ett svar varigenom anbudet avslås — ett avslag — kommer fram till anbudsgivaren (jfr 5 § avtalslagen). Detta gäller även om det är fråga om ett i konventionens mening oåterkalleligt anbud.

Av art. 19 framgår att även ett antagande svar under vissa förutsättningar skall betraktas som ett avslag, om det innehåller tillägg, begränsningar eller andra ändringar.

Artikel 18. I denna artikel anges vad som konstituerar en accept och när en accept får verkan.

I första stycket sägs att ett uttalande eller ett annat uppträdande från anbudstagarens sida, som visar att han samtycker till ett anbud, utgör ett antagande svar, dvs. en accept. Tystnad eller överksamhet, sägs det vidare, utgör inte "i sig" en accept. Det utesluter alltså inte att passivitet i

förening med särskilda omständigheter kan utgöra en accept. Huruvida en parts uppträdande skall tolkas som ett samtycke till anbudet får avgöras med ledning av art. 8.

Enligt andra stycket får en accept verkan när den kommer fram till anbudsgivaren. Innebörden av att en accept får verkan är att accepten inte får dras tillbaka efter denna tidpunkt och att avtalet därmed är slutet (jfr art. 22 och 23).

Anbudstagaren har dock inte obegränsad tid på sig för att acceptera ett anbud. Ifall anbudsgivaren har bestämt en viss tid för svar, får accepten inte verkan om den inte kommer fram inom denna tid. Anbudstagaren bär alltså risken för att accepten försenas eller inte kommer fram. Om inte någon tid har satts ut för svaret, skall accepten ha kommit fram inom skälig tid för att få verkan. Ett muntligt anbud måste antas omedelbart, om inte annat framgår av omständigheterna (jfr 2 och 3 §§ avtalslagen).

Av tredje stycket framgår att en accept av ett anbud också kan ske genom en realhandling. Det förutsätter emellertid att detta har stöd i anbudet eller i praxis som har utbildats mellan parterna eller i något handelsbruk eller annan sedvänja. Som exempel på handlingar som kan få samma verkan som en uttrycklig accept nämns leverans och betalning.

Artikel 19. I denna artikel regleras verkan av att anbudstagaren avger en oren accept, dvs. ett svar som är avsett att vara ett antagande svar på ett anbud men som innehåller tillägg, begränsningar eller andra ändringar. Enligt första stycket skall ett sådant svar anses som ett avslag på anbudet och utgöra ett nytt anbud – ett motbud. Denna huvudregel överensstämmer med regeln i 6 § första stycket avtalslagen.

Ifall det inte är fråga om väsentliga ändringar, skall svaret dock gälla som en accept, om inte anbudstagaren utan oskäligt dröjsmål framför invändningar mot svaret. Underlåter anbudstagaren att framföra invändningar i tid, utgörs avtalsvillkoren av anbudets villkor med de ändringar som har gjorts i accepten. Konventionens regel bygger alltså på ett objektiva kriterium, att det inte är fråga om någon väsentlig ändring, medan 6 § andra stycket avtalslagen bygger på två subjektiva kriterier, att anbudstagaren skall ha ansett accepten överensstämma med anbudet och att anbudsgivaren måste ha insett detta.

I tredje stycket preciseras att vissa ändringar alltid skall utgöra väsentliga ändringar. Det är fallet med ändringar som hänför sig till – bland annat – priset, betalningen, varans kvalitet och kvantitet, tid och plats för leveransen, omfattningen av ena partens ansvar gentemot den andre och lösning av tvister. Om en ändring hänför sig till någon av de uppräknade frågorna, är enligt ordalydelsen en tillämpning av andra stycket således utesluten även om det skulle röra sig om en helt obetydlig ändring.

Artikel 20. Denna artikel innehåller vissa regler om beräkning av acceptfristen när denna har angetts som en viss tid och inte genom utsättandet av en viss sista dag – det vill säga när anbudsgivaren har sagt att han vill ha svar t. ex. "senast inom tre dagar" och inte t. ex. "senast den 31 januari".

Första stycket anger när acceptfristen börjar löpa. Om anbudsgivaren har satt ut en viss tid för svar i telegram eller brev, börjar acceptfristen löpa från den tidpunkt då telegrammet lämnas in för befordran eller från

det datum som framgår av brevet eller eventuellt av poststämpeln (jfr 2 § andra stycket avtalslagen). Vid anbud genom telefon, telex eller andra omedelbara kommunikationsmedel börjar fristen löpa när anbudet kommer fram ("reaches", "parvient") till anbudstagaren.

Enligt andra stycket skall officiella helgdagar och arbetsfria dagar som infaller under acceptfristen tas med vid beräkningen av fristen. Om emellertid ett antagande svar inte kan avlämnas på den utsatta fristen sista dag därför att den dagen infaller på en dag som är en helgdag eller arbetsfri dag på den ort där anbudsgivaren har sitt affärsställe, förlängs fristen till första följande arbetsdag.

Artikel 21. I denna artikel, som behandlar sen accept, görs ett par undantag från den i art. 18(2) uttalade principen att en accept måste komma fram inom viss tid för att få verkan.

Enligt första stycket gäller sålunda att ett antagande svar som kommer för sent ändå får verkan som en accept, om anbudsgivaren utan dröjsmål underrättar anbudstagaren om detta. En sådan underrättelse kan göras muntligen eller genom att anbudsgivaren skickar ett meddelande till anbudstagaren. Skickas ett sådant meddelande går det på anbudstagarens risk, och ett bindande avtal kommer alltså till stånd utan att anbudstagaren har fått besked om att anbudsgivaren översett med förseningen. – Konventionens bestämmelse skiljer sig från regeln i 4 § första stycket avtalslagen, enligt vilken ett antagande svar som kommer för sent skall gälla som ett nytt anbud.

I andra stycket behandlas det fallet att ett antagande svar har försenats på grund av onormala kommunikationer. Om det av svaret framgår att det har sänts under sådana förhållanden att det vid normal befordran hade kommit fram i tid, skall det enligt huvudregeln i detta stycke gälla som en accept. Ifall anbudsgivaren inte vill godta detta, måste han utan dröjsmål meddela anbudstagaren att anbudet enligt hans mening hade upphört att gälla. – Skillnaden mellan konventionen och avtalslagen (4 § andra stycket) är här principiellt sett densamma som den som vid oren accept föreligger mellan art. 19(2) i konventionen och 6 § andra stycket avtalslagen. Medan kriteriet enligt konventionen är att svaret med normala kommunikationer skulle ha kommit fram i tid, bygger regeln i avtalslagen på att anbudstagaren utgått från att svaret har kommit fram i tid och anbudsgivaren måste ha insett detta.

Artikel 22. Artikeln anger hur länge en accept kan hållas öppen. En accept kan dras tillbaka, om meddelandet om detta kommer fram till anbudsgivaren innan eller samtidigt med att accepten skulle ha fått verkan (jfr 7 § avtalslagen). Av art. 18(2) framgår att en accept som regel får verkan när den kommer fram till denne fram till anbudsgivaren. En förutsättning är emellertid att den kommer fram till denne inom acceptfristen, om inte något av undantagen i art. 19 är tillämpligt.

Artikel 23. I denna artikel slås fast att ett avtal har slutits när ett antagande svar på ett anbud får verkan.

I konventionen hänvisas på flera ställen till tidpunkten för avtalsslutet. Denna tidpunkt kan sålunda vara avgörande för felbedömningen (art. 35 och 42). Den kan vidare ha betydelse vid fastställandet av priset (art. 55).

Också när det gäller skadeståndsansvar och skadeståndets omfattning kan tidpunkten för avtalsslutet vara av betydelse (art. 74 och 79).

Parterna kan komma överens om att sträcka ut tiden för avtalsslutet till efter den tidpunkt som anges i art. 23 t. ex. genom att ställa upp ett villkor som först måste uppfyllas. Om det i så fall är den tidpunkt som anges i art. 23 eller en senare tidpunkt som skall gälla när hänvisning sker till tidpunkten för avtalsslutet, är en fråga som får avgöras från fall till fall.

Om en stat gör en reservation beträffande konventionens avtalsdel (del II), kan de nyss nämnda bestämmelsernas innebörd komma att variera beroende på den lag som tillämpas på frågan när köpeavtalet skall anses slutet.

Artikel 24. I flera av bestämmelserna i avtalsdelen fästs avgörande vikt vid när ett anbud, ett antagande svar eller någon annan viljeförklaring kommer fram ("reaches", "parvient") till adressaten. I denna artikel definieras uttrycket komma fram.

En sådan viljeförklaring som det är fråga om kommer fram till adressaten när den görs muntligen till honom eller på något annat sätt avlämnas till honom personligen. I konventionens mening kommer den också fram när den avlämnas på hans affärsställe eller postadress eller – om han saknar affärsställe och postadress – på hans hemvist.

Av den gjorda definitionen följer att den rättsverkan, som knyts till att en viljeförklaring kommer fram, inträder även om adressaten inte har tagit del av förklaringen och även om han inte känner till att den har kommit fram.

6.3 Del III Köp av varor

Medan del II handlar om hur köpeavtal ingås, regleras frågor om köpeavtalets innehåll i del III av konventionen. Bestämmelserna i denna del gäller sålunda parternas rättigheter och skyldigheter och följderna av störningar i eller brott mot avtalet. Det är den mest omfattande delen av konventionen.

Del III är uppdelad i fem kapitel. I det första kapitlet (art. 25–29) ingår vissa allmänna bestämmelser, bl. a. om väsentligt avtalsbrott, risken för vissa meddelanden och "specific performance". Det andra kapitlet (art. 30–52) gäller säljarens förpliktelser och påföljderna av säljarens avtalsbrott. Det tredje kapitlet (art. 53–65) handlar om köparens förpliktelser och påföljderna av köparens avtalsbrott. I det fjärde kapitlet (art. 66–70) behandlas frågor med anknytning till vem som bär risken för att varan förstörs m. m. Det femte kapitlet (art. 71–88) innehåller bestämmelser som är gemensamma för säljaren och köparen, bl. a. vad gäller befarat avtalsbrott och skadestånd.

6.3.1 Kap. I Allmänna bestämmelser

Artikel 25. Artikeln innehåller en definition av rekvisitet väsentligt avtalsbrott. Detta rekvisit är av betydelse för köparens rätt att kräva omleverans (art. 46) och i flera sammanhang som har att göra med en parts rätt att häva

köpet (art. 49, 51, 64, 70, 72 och 73). Enligt konventionen skall bedömningen av vad som är ett väsentligt avtalsbrott göras på principiellt samma sätt oavsett vilket avtalsbrott det är fråga om. Det spelar alltså ingen roll om det gäller ett fel i varan eller köparens dröjsmål med betalningen.

Ett avtalsbrott från ena partens sida är väsentligt, om det medför en sådan olägenhet för den andra parten att det i huvudsak berövar honom vad han hade rätt att vänta sig enligt avtalet. Det är alltså inte fråga om en abstrakt väsentlighetsbedömning utan om vad som är väsentligt för den drabbade parten. Å andra sidan skall man göra en objektiv bedömning av vad denne hade rätt att vänta sig och inte ta hänsyn till vad vare sig han själv eller den andra parten kan ha haft för uppfattning om detta.

För att ett avtalsbrott skall bedömas som väsentligt uppställs emellertid också ett synbarhetsrekvisit. Ett avtalsbrott är sålunda inte väsentligt, om den part som är skyldig till avtalsbrottet inte förutsåg att detta skulle leda till att den andra parten i huvudsak berövades vad han hade rätt att vänta sig enligt avtalet. För att ett avtalsbrott skall bedömas som väsentligt får inte heller en förnuftig person i samma ställning under samma omständigheter ha förutsett ett sådant resultat.

Den svenska köplagens väsentlighetsrekvisit skiljer sig från konventionens – förutom att det uttrycks negativt (inte ringa betydelse) – genom att det t. ex. vid köparens dröjsmål med betalningen inte förutsätts att avtalsbrottet skall vara väsentligt just för motparten eller att den avtalsbrytande parten skall ha insett väsentligheten (jfr 21, 28, 42 och 43 §§). Avsikten är att även det förslag till ny köplag som förbereds i justitiedepartementet skall ha väsentlighetsrekvisit som är utformade efter vad som är motiverat vid varje särskilt avtalsbrott.

Artikel 26. I denna artikel föreskrivs att en hävningsförklaring är giltig endast om den görs genom ett meddelande till den andra parten. Meddelandet kan ske muntligen eller skriftligen. Meddelandet får verkan även om den andra parten inte nås av det (jfr art. 27).

Artikel 27. I artikeln anges vem som bär risken för att vissa meddelanden försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

De meddelanden som avses med bestämmelsen är sådana underrättelser, uppmaningar och andra meddelanden som en part lämnar i enlighet med bestämmelserna i del III av konventionen. Artikeln är alltså inte tillämplig på meddelanden som innehåller anbud eller svar på anbud och liknande besked utan bara på sådana meddelanden som parterna lämnar till varandra när ett köpeavtal väl har kommit till stånd.

Enligt huvudregeln i artikeln går de ifrågavarande meddelandena på mottagarens risk. En förutsättning är emellertid att avsändaren har anlitat ett med hänsyn till omständigheterna lämpligt medel för befordran av meddelandet. Om avsändaren har lämnat meddelandet för befordran på detta sätt, får han åberopa meddelandet även om det försenas eller kommer fram i förvanskat skick. Detsamma gäller om meddelandet över huvud taget inte kommer fram till adressaten. Ett praktiskt och viktigt exempel på ett meddelande som sålunda går på mottagarens risk är köparens reklamation enligt art. 39.

Meddelandena går på mottagarens risk om inte annat är uttryckligen

föreskrivet. Bestämmelser som uttryckligen förutsätter att ett meddelande skall ha mottagits av adressaten finns i art. 47 (2), 48 (4), 63 (2), 65 (1), 65 (2) och 79 (4).

Infallsvinkeln till det nu behandlade problemet är något annorlunda i den svenska köplagen, där det i 61 § uttryckligen anges vilka meddelanden som går på mottagarens risk (jfr även 40 § avtalslagen). Avsikten är att denna teknik skall användas även i köplagsförslaget.

Artikel 28. Artikelns innebär en begränsning av skyldigheten för konventionsstaternas domstolar att ge dom på naturafullgörelse. Genom artikeln modifieras bestämmelserna om naturafullgörelse i art. 46 och 62. Naturafullgörelse kan enligt dessa artiklar komma i fråga när köparen kräver varans avlämnande, omleverans eller avhjälpande av ett fel eller när säljaren kräver betalning eller annan fullgörelse av köparen.

Enligt artikel 28 är en domstol inte skyldig att ge dom på naturafullgörelse, om inte domstolen skulle göra detta enligt sin egen lag beträffande liknande köpeavtal som inte regleras av konventionen. Bestämmelsen har tillkommit för att tillmötesgå staterna inom det angloamerikanska rättssystemet, vars domstolar bara har en begränsad möjlighet att ge dom på naturafullgörelse (specific performance).

Om Sverige ansluter sig till konventionen behöver svenska domstolar alltså inte förplikta t. ex. en säljare att avlämna varan, om en sådan skyldighet för säljaren inte skulle följa av vad som enligt svensk rätt gäller för nationella köp.

Artikel 29. Artikelns anger vad som i vissa avseenden gäller om ändring av ett köpeavtal.

I första stycket sägs att ett avtal kan ändras eller bringas att upphöra enbart genom en överenskommelse mellan parterna. Genom detta klargörs att den i angloamerikansk avtalsrätt förhärskande uppfattningen att varje prestation förutsätter en motprestation (the doctrine of consideration) inte skall tillämpas inom ramen för konventionen. Bestämmelsen kan få praktisk betydelse bl. a. när det gäller ändringar avseende tekniska specifikationer, leveransdatum och liknande. Överenskommelser om sådana ändringar är alltså giltiga trots att de kan sägas utgöra ensidiga eftergifter. Detsamma kan gälla ändrade avtalsvillkor som tas in i dokument vilka sänds efter det att avtalet har slutits. Har parterna faktiskt kommit överens om villkoren, skall de gälla.

Enligt andra stycket kan en regel i ett skriftligt avtal, som föreskriver att en överenskommelse om att avtalet skall ändras eller upphöra måste ske skriftligen, inte ändras eller upphävas annat än skriftligen. En part kan dock genom sitt handlande bli förhindrad att göra gällande kravet på skriftlig form. Detta är fallet om han ger motparten anledning att förlita sig på att en ändring skall gälla trots att den inte har gjorts skriftligen. Om köparen muntligen har modifierat avtalet och sedan har godtagit varor som levererats i enlighet med modifikationerna, kan han inte beträffande leveranser som skett som en följd av detta agerande med framgång göra gällande att modifikationen är utan verkan därför att den inte har gjorts skriftligen.

Andra kapitlet, som handlar om säljarens förpliktelser, är uppdelat i tre avdelningar. Efter en inledande bestämmelse (art. 30) följer i avdelning I bestämmelser om varans avlämnande och överlämnande av dokument avseende varan (art. 31–34). Avdelning II handlar om varans avtalsenlighet och tredje mans krav med avseende på varan (art. 35–44). I avdelning III (art. 45–52) regleras påföljderna av säljarens avtalsbrott.

Artikel 30. Artikeln slår i allmänna ordalag fast att säljaren är skyldig att avlämna varan och överlämna de dokument som hänför sig till varan samt att överföra äganderätten till varan. Beträffande skyldigheten att avlämna varan finns närmare bestämmelser i art. 31–33, medan bestämmelser om skyldigheten att överlämna dokument finns i art. 34.

Med säljarens skyldighet att överföra äganderätten till varan får förstas hans ansvar för att varan inte är belastad med ett s. k. rättsligt fel i den meningen att tredje man har äganderätt till varan. Detta behandlas närmare i art. 42. Det kan anmärkas att det bara är säljarens ansvar gentemot köparen som regleras av konventionen (jfr art. 4). Den sakrättsliga frågan om giltigheten av tredje mans anspråk på varan skall avgöras enligt de sakrättsliga reglerna i det lands lag som enligt internationellt privaträttsliga regler skall tillämpas på köpet.

Säljaren skall fullgöra sina skyldigheter såsom avtalet och denna konvention förutsätter. Av art. 6 framgår att konventionens bestämmelser i princip är dispositiva. Vid en konflikt mellan innehållet i konventionen och det som har överenskommit mellan parterna tar alltså parternas överenskommelse över.

Avdelning I. Varans avlämnande och överlämnande av dokument

Artikel 31. I artikeln anges hur och framför allt var avlämnandet skall äga rum. Den innehåller regler om vad säljarens skyldighet att avlämna varan innebär i tre olika fall: dels vid transportköp (punkt a), dels vid andra köp av varor som är mer eller mindre bestämda och som enligt vad parterna vet finns eller kommer att finnas på en särskild plats (punkt b), dels också i övriga fall (punkt c). Vad säljaren har att iaktta beträffande tiden för avlämnandet behandlas i art. 33.

Frågan om avlämnandet har enligt konventionen inte något omedelbart eller begreppsmässigt samband med frågorna om vem som står risken för att varan förstörs och om riskens övergång från säljaren till köparen. I regel sammanfaller dock riskens övergång med avlämnandet. Riskens övergång behandlas i ett särskilt kapitel (art. 66–70).

En förutsättning för att artikelns regler om platsen för avlämnandet skall vara tillämpliga är att säljaren inte är skyldig att avlämna varan på någon annan särskild plats. Om parterna själva har kommit överens om var och hur avlämnandet skall ske, gäller naturligtvis en sådan överenskommelse också i detta fall framför konventionens regler. Inledningen till artikeln får ses endast som en erinran om detta.

Punkt (a) avser det fallet att köpeavtalet förutsätter transport av varan. Säljarens skyldighet att avlämna varan innebär i så fall att han skall

överlämna varan till den förste fraktföraren för vidare befordran till köparen.

Prop. 1986/87: 128

Att köpeavtalet förutsätter att varan skall transporteras kan naturligtvis framgå redan därav att transportfrågan är reglerad i avtalet.

I många fall då köpeavtalet förutsätter att varan skall transporteras framgår det genom en hänvisning till en leveransklausul hur och på vilken plats varan skall avlämnas. I sådana fall har säljaren inte fullgjort avlämnandet genom att överlämna varan till den första fraktföraren utan först när han har gjort vad som ankommer på honom enligt den ifrågavarande klausulen. Det kan t. ex. när det gäller varor som skall fraktas med fartyg vara fråga om en FOB-klausul (free on board) enligt vilken varan skall anses avlämnad när den kommit innanför fartygets sida.

Om inte köpeavtalet, vare sig uttryckligen eller genom hänvisning till en leveransklausul, anger var varan skall avlämnas, gäller att säljaren skall fullgöra avlämnandet genom att överlämna varan till den förste fraktföraren för befordran till köparen. Om varan i ett sådant fall skall transporteras på järnväg eller lastbil till en hamnort för vidarebefordran med fartyg, har säljaren fullgjort sin skyldighet att avlämna varan när den har överlämnats till järnvägen eller lastbilsföretaget.

Punkt b avser vissa köp där varan är av mera bestämd eller individuell beskaffenhet. Det kan till att börja med gälla köp av en bestämd vara, t. ex. ett konstverk eller en ridhäst. Det kan vidare gälla köp av en vara som inte är bestämd (individualiserad) men som skall tas ur ett bestämt parti, t. ex. viss mängd spannmål ur en bestämd silo. Under denna punkt kan även falla köp av varor som inte finns när avtalet ingås men som skall tillverkas eller framställas.

Om det är fråga om en vara av nu angivet slag och dessutom parterna vid avtalslutet kände till att varan befann sig – eller skulle tillverkas eller framställas – på en viss plats, innebär säljarens skyldighet att avlämna varan att han skall ställa varan till köparens förfogande på denna plats. Platsen för avlämnandet är med andra ord det ställe där, enligt vad båda parterna kände till, varan befann sig eller skulle produceras.

Att säljaren skall ställa varan till köparens förfogande på den ifrågavarande platsen, innebär att det är köparen som skall hämta varan och att säljaren bara behöver se till att den hålls tillgänglig för avhämtning. En viktig begränsning av tillämpningsområdet för regeln i punkt b är emellertid att köpet inte är sådant att det faller in under punkt a. Om köpeavtalet förutsätter transport av varan och något annat inte följer av avtalet, åligger det således säljaren att överlämna varan till den förste fraktföraren för transport till köparen även om det t. ex. är fråga om köp av en viss begagnad maskin som enligt vad båda var medvetna om vid avtalets ingående befann sig i en viss bestämd fabrik.

Köp av en vara som befinner sig som befinner sig under transport (in transitu) faller formellt in under regeln i denna punkt och inte under punkt a. Ifall någon köpt en oljelast och säljer den vidare medan den är på väg, åligger det alltså säljaren i det senare köpeavtalet att se till att den andra köparen får lasten till sitt förfogande där den är på väg.

Punkt c anger vad säljarens skyldighet att avlämna varan innebär i andra

fall än de som avses i punkterna a och b eller där det är särskilt avtalat vad säljaren skall iaktta beträffande sättet och platsen för avlämnandet. I sådana fall skall säljaren ställa varan till köparens förfogande på den plats där han hade sitt affärsställe vid avtalsslutet.

Det uppställs inte något krav på att köparen skall ha känt till var säljaren hade sitt affärsställe. Detta är alltså något som det är köparens sak att hålla reda på. Konventionen innehåller inte någon definition av begreppet affärsställe. Vad som bör förstås med detta begrepp har berörts under art. 1. För den händelse säljaren har flera affärsställen, får frågan om var avlämnandet skall äga rum avgöras med stöd av bestämmelserna i art. 10.

Vad som krävs för att varan skall ha ställts till köparens förfogande får avgöras efter omständigheterna.

Konventionens bestämmelser om platsen för avlämnandet torde i praktiken leda till nästan samma resultat som det som följer av 9 och 10 §§ i den svenska köplagen. Konventionen saknar dock en motsvarighet till 11 § om platsköp, dvs. köp som förutsätter att varan transporteras till köparen men endast inom samma ort. Det blivande förslaget till ny köplag torde komma att innebära en viss anpassning till konventionens reglering men bibehålla särregleringen av platsköp.

Artikel 32. Artikeln innehåller bestämmelser om vissa tilläggspåföljtelser som säljaren har vid transportköp. Bestämmelserna i första och tredje styckena gäller hans informationsskyldighet i ett par avseenden, medan andra stycket anger innebörden av säljarens skyldighet i de fall det åligger honom att ordna transporten av varan.

Regeln i första stycket gäller säljarens skyldighet att i vissa situationer underrätta köparen om vilken vara han har skickat iväg för köparens räkning. Om det inte är fråga om en vara som är identifierad redan genom avtalet utan om t. ex. en viss mängd eller ett visst antal av ett bestämt varuslag, måste det förr eller senare avgöras vad i en last eller ett parti som är avsett för den ifrågavarande köparen. Ofta sker detta genom att köparens namn och adress anges i transportdokumenten. Det kan också ske genom märkning eller på annat sätt. Om emellertid varan inte klart kan hänföras till avtalet, är säljaren enligt bestämmelsen i första stycket skyldig att lämna ett meddelande till köparen om försändelsen med specificering av varan. Om säljaren inte fullgör sin skyldighet att underrätta köparen om vilken vara som är på väg, kan detta få betydelse för frågan om när risken för att varan förstörs går över på köparen; se artikel 67 (2) och 69 (3). Underlåtenhet att fullgöra denna skyldighet utgör också ett avtalsbrott som kan ge grund för skadestånd och hävning; se art. 45.

Regeln i andra stycket gäller alla de situationer i vilka säljaren är skyldig att ordna transport av varan. En sådan skyldighet kan grunda sig på en leveransklausul såsom CIF (cost, insurance and freight) eller C & F (cost and freight) men också på en särskild överenskommelse mellan parterna, t. ex. vid ett FOB-köp. Regeln är tillämplig oberoende av frågan om vem som skall bära kostnaderna för transporten och även om säljaren skall ingå transportavtalet såsom ombud för köparen.

Om säljaren är skyldig att ordna transporten, skall han sluta nödvändiga avtal för transport av varan ända till bestämmelseorten. Det innebär att

han, om det är fråga om successiva transporter, skall träffa avtal beträffande alla avsnitt fram till den angivna orten. Denna ort behöver naturligtvis inte vara en ort där köparen har ett affärsställe. Säljaren skall vidare se till att varan sänds med transportmedel som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna. Varan skall vidare sändas på sådana villkor som är sedvanliga för ifrågavarande transport.

Om säljaren inte fullgör sina skyldigheter med avseende på transportarrangemangen, bedöms det som ett avtalsbrott som kan ge grund för de påföljder som nämns i art. 45.

Tredje stycket reglerar säljarens skyldighet att lämna den information som köparen kan behöva för att kunna teckna transportförsäkring för varan. Bestämmelsen i detta stycke är tillämplig ifall säljaren inte – såsom t. ex. vid CIF-köp – själv är skyldig att teckna en sådan försäkring. Om köparen begär det, skall säljaren i så fall tillhandahålla alla tillgängliga uppgifter som behövs för att köparen skall kunna teckna försäkringen.

Den svenska köplagen har inte någon motsvarighet till bestämmelserna i förevarande artikel. En regel som överensstämmer med andra stycket kan komma att tas in i det blivande förslaget till ny köplag.

Artikel 33. Artikeln reglerar tidpunkten för varans avlämnande. Punkt a gäller det fallet att parterna själva har bestämt tidpunkten, medan punkt b avser det fallet att parterna inte har bestämt den exakta tidpunkten men väl en viss tidrymd. Punkt c gäller övriga fall.

Om en viss tidpunkt är fastställd i eller följer av avtalet, är säljaren enligt punkt a skyldig att avlämna varan vid denna tidpunkt. Detta innebär att säljaren är skyldig att prestera utan särskild leveransuppmaning. Regeln i denna punkt är tillämplig inte bara då tidpunkten, t. ex. en viss dag, är angiven i avtalet utan även när tidpunkten följer av eller – mera exakt – går att bestämma utifrån avtalet.

Regeln i punkt b behandlar det fallet att vad som är avtalat inte är den exakta tidpunkten för avlämnandet men däremot en viss tidrymd under vilken avlämnandet skall ske. I så fall är säljaren skyldig att avlämna varan någon gång under denna tidrymd, men den närmare tidpunkten har han som regel rätt att bestämma själv. Detta ger honom möjlighet att göra varan leveransklar och ordna med nödvändiga transporter. Om det emellertid framgår av omständigheterna att det är köparen som skall välja tidpunkt, gäller inte regeln i punkt b. Indirekt framgår det att säljaren i så fall är skyldig att inom den ifrågavarande tidrymden avlämna varan vid den tidpunkt som köparen har valt och underrättat säljaren om. Säljarens eventuella skyldighet att underrätta köpare om den tidpunkt som han har valt för avlämnandet är inte reglerad i konventionen.

Enligt punkt c gäller att säljaren "i alla övriga fall", dvs. i de fall som inte omfattas av punkterna a och b, är skyldig att avlämna varan inom skälig tid efter avtalsslutet. Regeln i punkt c är alltså tillämplig när parterna inte har avtalat vare sig om en tidpunkt för avlämnandet eller en viss tidrymd under vilken avlämnandet skall ske.

Det fallet att parterna har avtalat om att varan skall avlämnas "vid anfordran" har inte uppmärksamats i konventionen. Detsamma gäller det fallet att varan enligt vad som måste anses särskilt avtalat skall avläm-

nas "utan uppskov". Även om man i dessa fall kanske inte kan säga att det är fråga om en avtalad tidpunkt i den mening som anges i punkt a, finns det inte skäl att tillämpa regeln i punkt c på dessa fall. I stället får man tillämpa den allmänna regeln i art. 6 om att parterna kan sätta konventionens bestämmelser ur kraft genom att själva komma överens om annat.

Om tiden för avlämnandet inte följer av avtalet, skall varan alltså avlämnas inom skälig tid efter avtalsslutet. Även i denna situation är säljaren skyldig att prestera utan särskild leveransupplämningsmaning. Säljaren får emellertid inte vänta med avlämnandet efter eget gottfinnande utan måste leverera varan "inom skälig tid efter avtalsslutet". Vad som är skälig tid får avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall. Omständigheter av betydelse kan t. ex. vara att säljaren skall tillverka varan efter avtalsslutet eller att varan skall rekvireras från annan ort.

Om säljaren inte avlämnar varan när han i enlighet med vad som sägs i punkterna a-c är skyldig att göra detta, föreligger det ett kontraktsbrott som ger köparen rätt att göra gällande påföljder enligt art. 45. Att detta dock inte gäller om dröjsmålet beror på köparen själv följer av ett särskilt stadgande i art. 80.

Konventionen uppmärksammar inte bara det nyss nämnda fallet att varan avlämnas för sent eller inte alls utan även det fallet att säljaren avlämnar varan tidigare än han skall (se art. 52).

Utgångspunkten enligt den svenska köplagen är liksom enligt konventionen att avlämnandet skall ske vid den tidpunkt som följer av avtalet; se 12 §. Regeln i punkt b av förevarande artikel om det fallet att en viss tidrymd är bestämd motsvarar 13 § köplagen. Om inte något annat följer av avtalet eller omständigheterna, skall avlämnandet enligt köplagen ske vid anfordran, medan det enligt konventionen skall ske inom skälig tid. I sistnämnda hänseende torde det blivande förslaget till ny köplag komma att innebära en anpassning till konventionen.

Artikel 34. Artikeln gäller den andra av de förpliktelser för säljaren som räknas upp i art. 30. Första meningen innehåller en erinran om att säljaren – ifall han är skyldig att överlämna dokument avseende varan – skall göra detta vid den tidpunkt, på den plats och i den form som avtalet förutsätter. Skyldigheten att överlämna dokument avseende varan kan följa av handelsbruk eller framgå av t. ex. en CIF-klausul. Det anges inte vilka dokument det är fråga om, men vid sidan om dokument som konossement samt järnvägs- och flygfraktsedlar kan det t. ex. gälla försäkringspolicer och ursprungscertifikat.

Artikeln innehåller också regler om säljarens rätt att avhjälpa fel och brister i dokumenten. Dessa regler motsvarar bestämmelserna i art. 37, som handlar om säljarens rätt att före tiden för avlämnandet avhjälpa fel och brister i själva varan.

Någon motsvarighet till förevarande artikel finns inte i den svenska köplagen. Det som sägs i artikeln är ganska självklart och någon regel av detta slag torde inte heller komma att tas in i det blivande förslaget till ny köplag.

Denna avdelning inleds med en definition av felbegreppet (art. 35). I art. 36 anges vilken tidpunkt som är avgörande för felbedömningen. Säljarens ansvar för att varan inte är belastad med någon rättighet för tredje man behandlas i art. 42 och 43. Bestämmelser om köparens undersökningsplikt och hans skyldighet att reklamera finns i art. 38–40, 43 och 44. Påföljden vid säljarens avtalsbrott regleras i avdelning III.

Artikel 35. Av denna artikel framgår vilka krav köparen har rätt att ställa på varan eller, med andra ord, vad som utgör fel.

Frågan om varan är avtalsenlig eller felaktig skall i första hand bestämmas med utgångspunkt i avtalet. Denna princip slås fast i första stycket. Det sägs där att säljaren skall avlämna en vara som i fråga om mängd, kvalitet och art överensstämmer med vad avtalet förutsätter. Det sägs vidare att den skall vara innesluten eller förpackad på ett avtalsenligt sätt. Uppräkningen av mängd, kvalitet, art och förpackning innebär inte att en avvikelse i något annat avseende inte utgör ett fel. Om parterna har kommit överens om att varan skall uppfylla vissa administrativa föreskrifter i importlandet, föreligger det exempelvis ett fel om varan inte motsvarar dessa krav. Även om det inte framgår alldeles otvetydigt av bestämmelsens ordalag, är det vidare klart att det föreligger ett fel, om varan – utan att vara sämre – är annorlunda än vad som är avtalat.

I andra stycket finns vissa regler om varans beskaffenhet för det fall att parterna inte har kommit överens om annat.

Enligt punkt a gäller i så fall att varan inte skall anses avtalsenlig, om den inte är lämplig för de ändamål för vilka varor av samma slag vanligen används. Det är här fråga om en abstrakt felbedömning som får göras när det beträffande varans beskaffenhet inte finns några andra hållpunkter i avtalsförhållandet än att köpet gäller en vara av visst slag. Varan skall då passa för alla de ändamål för vilka varor av det ifrågavarande slaget vanligen används. Ett sådant ändamål kan vara att varan skall säljas vidare.

Punkt b gäller det fallet att säljaren känner till eller måste antas känna till det ändamål för vilket köparen avser att använda varan. I så fall är varan inte avtalsenlig om den inte är lämplig för detta särskilda ändamål. Även om han känner till det särskilda ändamål som varan skall användas till, svarar säljaren dock inte i alla situationer för att varan är lämplig för detta ändamål. Undantag gäller sålunda om det av omständigheterna framgår att köparen inte förlitade sig på säljarens sakkunskap och omdöme eller att han inte hade rimlig anledning att göra detta. Så kan vara fallet om köparen i sin beställning anger detaljerade tekniska specifikationer beträffande varans beskaffenhet eller om han beställer en vara av ett visst märke. Generellt sett torde en köpare bara kunna räkna med att varan skall ha de särskilda egenskaper som han förväntar sig, om dessa är särskilt angivna i avtalet och säljaren är en specialist eller expert beträffande varan. – Det skall tilläggas att det är vid avtalsslutet som säljaren skall ha haft den kännedom om köparens avsedda bruk som är en förutsättning för hans felansvar i denna del.

Enligt punkt c gäller vidare att varan inte är avtalsenlig, om den saknar egenskaperna hos en vara som säljaren har lagt fram för köparen såsom prov eller modell. Man får utgå ifrån att säljaren bara är ansvarig för sådana egenskaper hos det framlagda provet eller modellen som han – enligt vad köparen måste ha förstått – har avsett att visa genom att lägga fram provet eller modellen. Ett tygprov, som är avsett att ligga till grund för köparens val av färg, kan t. ex. inte utan vidare åberopas till stöd för att den levererade varan har felaktig kvalitet. Bestämmelsen i punkt c gäller bara prov eller modell som säljaren har lagt fram. Vilken betydelse man skall fästa vid prov och modeller som köparen har hänvisat till får avgöras enligt allmänna avtalsrättsliga grunder.

Enligt punkt d gäller att varan skall vara innesluten eller förpackad på det sätt som är vanligt för varor av samma slag. Detta är ett minimikrav. Om det inte finns något vanligt sätt att förpacka varor av ifrågakvarande slag, skall varan vara förpackad på det sätt som är lämpligt för att bevara och skydda varan. Finns det ett vanligt förpackningssätt är det alltså detta som skall iakttas. Subsidiärt gäller att varan skall vara förpackad på lämpligt sätt. Dessa bestämmelser innebär inte ett krav på att varan alltid skall vara förpackad. När vissa varor, såsom bilar och bulkklaster av t. ex. kol, levereras utan förpackning är detta det vanliga och därmed också som regel avtalsenligt.

I tredje stycket anges att säljaren inte är ansvarig för ett sådant fel som köparen vid avtalslutet kände till eller inte kunde ha varit omedveten om. Denna inskränkning i säljarens felansvar gäller dock bara det ansvar som följer av bestämmelserna i andra stycket (a–d) eller med andra ord det ansvar som säljaren har för att varan motsvarar vad köparen har anledning att räkna med utan att det är direkt sagt i avtalet. Om varans beskaffenhet är uttryckligen angiven i avtalet, ansvarar säljaren alltså för att den vara han levererar är av den angivna beskaffenheten även om köparen känt till att den var bristfällig i något hänseende. Köparen kan ju ha räknat med att bristfälligheten skulle avhjälpas före leveransen.

Någon motsvarighet till den ganska fylliga – om än inte uttömmande – regleringen av felbegreppet som finns i konventionens art. 35 finns inte i köplagen. I huvudsak överensstämmer dock konventionens felbegrepp med det som utvecklats i svensk köprätt. Detta gäller med undantag för ansvaret för s. k. rättsliga fel som emellertid behandlas i art. 41–43.

Säljarens ansvar för s. k. rådhetsfel kan antingen följa av första stycket eller av andra stycket punkt a eller b.

Konventionen har inte någon uttrycklig regel om köparens undersökning av varan före köpet. Bestämmelsen i tredje stycket som innebär att köparen inte får åberopa ett fel som han kände till "eller inte kunde ha varit omedveten om" utgör den närmaste motsvarigheten till 47 § köplagen.

Artikel 36. I denna artikel anges vilken tidpunkt som är avgörande för felbedömningen. Liksom enligt 44 § köplagen är huvudregeln enligt konventionen att *tidpunkten för riskens övergång på köparen är avgörande.*

Vid vilken tidpunkt risken för att varan förstörs går över på köparen framgår av bestämmelserna i art. 66–70. Innebörden av dessa bestämmelser är att risken som regel går över på köparen när varan avlämnas.

Enligt första stycket är säljaren ansvarig för fel som föreligger vid tidpunkten för riskens övergång, även om felet visar sig först senare. Det avgörande är alltså att felet har sin grund i något som förelåg vid riskens övergång även om det då bara var latent.

Enligt andra stycket är säljaren ansvarig även för fel som uppkommer efter riskens övergång ifall felet beror på ett avtalsbrott från hans sida. Som exempel nämns brott mot en garanti att varan under en tid skall förbli användbar eller bibehålla vissa egenskaper. Normalt måste väl ett sådant åtagande liksom den ifrågavarande garantitiden uttryckligen framgå av avtalet men det är inte alldeles uteslutet att en garanti kan tolkas in i avtalet som ett underförstått åtagande.

Andra förpliktelser, vars åsidosättande kan leda till ett ansvar för fel som uppkommer efter riskens övergång, är sådana som har att göra med varans förpackning eller transport.

Artikel 37. Denna artikel handlar om säljarens möjlighet att vid förtida leverans rätta till fel eller brist i varan fram till den avtalade tiden för avlämnandet.

Frågan huruvida köparen är skyldig att ta emot varan i förtid behandlas inte i denna artikel utan i art. 52 (1). Om köparen tar emot varan i förtid, får säljaren emellertid fram till den avtalade tiden för avlämnandet vidta rättelse genom att avlämna delar som fattas, fylla ut brister i varans mängd, ersätta en felaktig vara med en annan eller avhjälpa fel i en vara som är avlämnad.

En förutsättning för att säljaren skall få vidta rättelse på detta sätt är dock att rättelsen inte förorsakar köparen oskälig olägenhet eller oskäliga kostnader. Om rättelse sker före den avtalade tiden för avlämnandet, får köparen inte åberopa felet eller bristen. Däremot har han rätt till skadestånd ifall rättelsen förorsakat honom kostnader eller någon annan ekonomisk förlust.

Om rättelse inte vidtas före den avtalade tiden för avlämnandet, kan säljaren bara vidta rättelse under de förutsättningar som anges i art. 48.

I den svenska köplagen regleras säljarens möjlighet att vidta rättelse i 49 §. Denna paragraf är tillämplig både vid rättidig och förtida leverans och överensstämmer i huvudsak med konventionens bestämmelser.

Artikel 38. Artikeln handlar om köparens skyldighet att undersöka varan efter avlämnandet. Jfr art. 35 (3) enligt vilken köparens undersökning före avlämnandet kan få betydelse för frågan om det föreligger fel.

Köparens undersökningsplikt enligt den ifrågavarande artikeln har att göra med hans reklamationskyldighet, som innebär att han förlorar rätten att åberopa ett fel om han inte underrättar säljaren om felet inom skälig tid efter det att han märkt eller borde ha märkt felet (art. 39). Tidpunkten när köparen enligt art. 38 är skyldig att undersöka varan är den tidpunkt när han enligt art. 39 borde ha märkt felet.

Enligt första stycket skall köparen undersöka – eller låta undersöka – varan så snart som det efter omständigheterna är möjligt. Av bestämmelserna i andra och tredje stycket framgår att den tid inom vilken undersökningen skall ske inte alltid skall räknas från avlämnandet.

Om avtalet förutsätter en transport av varan, vilket är det vanliga i

internationell handel, följer av andra stycket att undersökningen kan uppskjutas till efter det att varan har kommit fram till bestämmelseorten.

Av tredje stycket framgår att undersökningen av en vara som omdirigeras under transporten får uppskjutas till dess att varan har anlänt till den nya bestämmelseorten. Ett praktiskt fall då denna regel blir tillämplig är när köparen har sålt varan vidare medan den ännu är under transport från säljaren och varan utan omlastning skall transporteras till den nye köparen. Av tredje stycket framgår vidare att undersökningen också får uppskjutas ifall varan visserligen kommer fram till köparen men denne sänder varan vidare utan att han har haft skäligen möjlighet att undersöka varan.

En förutsättning för att undersökningen skall få uppskjutas när varan omdirigeras eller sänds vidare är emellertid att säljaren vid avtalslutet kände till eller borde ha känt till att varan möjligen skulle omdirigeras eller sändas vidare. Så kan vara fallet om köpet gäller ett varuslag – såsom t. ex. olja – som ofta omsätts under pågående transport. Enbart den omständigheten att en vara är avsedd för vidareförsäljning torde dock som regel inte ge säljaren anledning att räkna med att köparen inte har tillfälle att undersöka varan i normal ordning.

Artikel 39. Artikeln gäller köparens skyldighet att reklamera på grund av fel i varan. Den föreskrivna reklamationskyldigheten gäller även vid s. k. rådfel och då det föreligger fel i dokument avseende varan. Köparens skyldighet att reklamera mot rättsliga fel behandlas däremot i art. 43. Enligt konventionen har köparen inte någon allmän skyldighet att reklamera mot dröjsmål utan bara om han vill häva på grund av dröjsmål (se art. 49(2) punkt a).

Enligt första stycket förlorar köparen rätten att åberopa ett fel i varan om han inte inom skäligen tid efter det han har märkt eller borde ha märkt felet underrättar säljaren om felet och anger felets art. Reklamation skall alltså ske inom skäligen tid efter det att köparen märkte eller borde ha märkt felet. Om felet är sådant att det borde ha upptäckts vid den undersökning av varan som köparen är skyldig att företa enligt art. 38, räknas reklamationsfristen från det att undersökningen borde ha ägt rum. I annat fall får utgångspunkten för fristen bestämmas med hänsyn till omständigheterna. Den kan sålunda bero på om felet bort märkas i samband med att varan började användas eller – om det är fråga om ett dolt fel – först efter ytterligare en tid. Vad som är skäligen tid får också avgöras med hänsyn till omständigheterna. Här kan det t. ex. finnas anledning att beakta om det är fråga om ett civilt eller kommersiellt köp; jfr art. 1(3).

När köparen reklamerar räcker det inte med att han underrättar säljaren om att det är fel i varan utan han måste också ange felets art. Lika litet som enligt svensk rätt torde det erfordras något detaljerat angivande av felets beskaffenhet men meddelandet måste dock utvisa i vilket avseende köparen menar att varan är felaktig. I samband med att köparen reklamerar behöver han inte ange vilka påföljder han vill göra gällande. Ifall han vill häva eller ha rättelse – omleverans eller avhjälpan – måste han dock framställa krav beträffande detta antingen i samband med att han reklamerar eller inom viss tid därefter. Bestämmelser om detta finns i art. 46(2) och (3) och art. 49(2).

Om köparen underlåter att reklamera som han skall, förlorar han rätten att åberopa felet. Det gäller emellertid bara det eller de fel han märkt eller bort märka och innebär inte att hans rätt att göra felpåföljder gällande över huvud taget är prekluderad. Även om köparen försummar sin reklamationskyldighet beträffande ett fel som han märkt eller bort märka, kan han vidare under vissa omständigheter ha kvar sin rätt att åberopa felet. Det framgår av ett par undantagsregler som finns i art. 40 och 44.

I andra stycket av art. 39 uppställs en yttersta gräns för köparens möjlighet att åberopa fel i varan. Enligt detta stycke förlorar köparen i alla händelser rätten att åberopa fel i varan om han inte underrättar säljaren om felet senast inom två år från den tidpunkt då varan faktiskt överlämnades till köparen. Varans faktiska överlämnande till köparen kan sammanfalla med avlämnandet men torde för det mesta inte göra det när det är fråga om internationella köp. Utgångspunkten för tvåårsfristen är inte heller densamma som för den relativa reklamationsfristen enligt första stycket. Även om köparen inte ens bort märka ett fel kan han alltså ha förlorat rätten att åberopa felet på grund av att tvåårstiden har löpt ut.

En särskild fråga som inte besvaras av konventionstexten är hur man skall se på rekvisitet "varans faktiska överlämnande till köparen", när köparen över huvud taget inte tar emot varan utan säljer den vidare under transport. Det har hävdats att tiden i så fall skall räknas från att varan överlämnades till den nye köparen.

Inte heller regeln om reklamationsfristens yttersta gräns gäller utan undantag. Till att börja med erinras i slutet av andra stycket om att tvåårsgränsen inte gäller om den är "oförenlig med en avtalad garantitid". Huruvida tvåårsgränsen är oförenlig med en tidsbestämd garanti är en tolkningsfråga. Det är t. ex. inte givet att en garanti för ett år också innebär att reklamation måste ske inom ett år. Ytterligare ett undantag från tvåårsfristen följer av bestämmelsen i art. 40. Däremot är tvåårsfristen inte underkastad undantaget i art. 44.

Artikel 40. Enligt denna artikel gäller att säljaren inte får åberopa att köparen har försummat sin skyldighet att undersöka varan eller reklamera mot felet, om felet hänför sig till förhållanden som säljaren kände till eller inte kunde ha varit omedveten om och som han inte har avslöjat för köparen. Undantagsregeln torde inte behöva kommenteras närmare. Om säljaren känner till felet, har han naturligtvis inte samma behov av köparens reklamation och hans förtigande av felet kan i ett sådant fall ofta innebära svek.

Artikeln föreskriver undantag från undersöknings- och reklamationskyldigheten men säger inget om att köparen på grund av allmän passivitetserkan eller allmänna regler om preskription inte kan förlora möjligheten att åberopa ett fel trots säljarens beteende. Det är frågor som får avgöras enligt den tillämpliga nationella rätten.

Konventionens reglering av köparens reklamationskyldighet och undantaget i den nu ifrågasvarande artikeln skiljer sig inte mycket från den gällande köplagen enligt vilken – för övrigt – den absoluta reklamationsfristen numera också är två år. Konventionens reglering ligger också mycket nära vad jag avser att föreslå i den nya köplagen.

Artikel 41. I denna artikel behandlas säljarens ansvar när varan är belastad med en rättighet för tredje man eller – med svensk terminologi – när det föreligger ett rättsligt fel. Om tredje mans rätt grundar sig på en något industriellt rättsskydd eller någon annan immaterialrätt, skall säljarens ansvar dock bedömas enligt art. 42.

Enligt den ifrågavarande artikeln skall säljaren avlämna en vara som inte belastas av någon rättighet för eller något anspråk från tredje man, såvida inte köparen har gått med på att ta emot varan belastad med en sådan rättighet eller ett sådant anspråk. Säljaren får alltså som regel inte avlämna en vara till vilken någon annan har äganderätt och inte heller en vara som är belastad med en panträtt eller retentionsrätt eller liknande rätt som tredje man kan göra gällande även mot köparen.

Som följer av art. 4 reglerar konventionen bara rättsförhållandet mellan säljaren och köparen och frågan om tredje mans rättighet eller anspråk är av det slaget att det kan göras gällande mot köparen får alltså avgöras med stöd av den lag som enligt internationellt privaträttsliga regler är tillämplig på en sådan fråga.

Säljaren är som nämnts ansvarig för fel av nu ifrågavarande slag inte bara när ett sådant fel är konstaterat utan också när tredje man framställer anspråk som går ut på att han har en konkurrerande rätt till eller i varan. Om säljaren genast kan visa att anspråket är ogrundat, kan köparen inte utkräva något ansvar av säljaren. Ifall det först senare visar sig att anspråket var ogrundat, kan köparen däremot göra säljaren ansvarig för t. ex. kostnader som han har haft på grund av tredje mans anspråk. Detta gäller alltså även om den omtvistade varan har ersatts av en annan eller säljaren har förmått tredje man att dra tillbaka sitt anspråk eller har ställt säkerhet.

Det framgår av bestämmelsen att säljaren går fri från ansvar, om köparen har gått med på att ta emot varan med den ifrågavarande belastningen. Säljaren undgår emellertid inte ansvar enbart på den grunden att köparen kände till belastningen och naturligtvis än mindre om han inte känt till men t. ex. bort känna till den. I detta avseende är säljarens ansvar strängare än när det är fråga om faktiska fel och immaterialrättsliga belastningar – jfr art. 35 (3) och 42 (2).

Den ifrågavarande artikeln gäller säljarens ansvar för att varan är fri från rättigheter och anspråk som kan göras gällande på privaträttslig grund. Inskränkningar i varans användbarhet som beror på offentligrättsliga föreskrifter om t. ex. arbetarskydd, konsumentskydd och miljöskydd (rådighetsfel) skall inte bedömas enligt denna artikel utan jämföras med sådana faktiska fel som behandlas i art. 35.

Artikel 42. Denna artikel reglerar säljarens ansvar för att varan är fri från immaterialrättsliga belastningar. I första stycket föreskrivs att säljaren skall avlämna en vara som inte belastas av någon sådan rättighet för eller anspråk från tredje man som grundas på en industriell äganderätt eller annan immaterialrätt. Ansvaret gäller alltså immaterialrättsliga anspråk över huvud taget och inte bara t. ex. patent- eller varumärkesrättsliga krav.

Ansvaret är emellertid begränsat bl. a. på det sättet att det bara gäller immateriella rättigheter och anspråk som kan göras gällande på grund av lagen i vissa stater. Om parterna vid avtalsslutet räknade med att varan

skulle säljas vidare eller användas i en viss stat, ansvarar säljaren sålunda för att den är fri från immaterialrättsliga krav som kan grundas på lagen i den staten (punkt a). Annars är det lagen i den stat där köparen har sitt affärsställe som säljaren måste ta hänsyn till (punkt b).

Av första stycket följer ytterligare att säljarens ansvar för immaterialrättsliga belastningar i visst avseende är lindrigare än hans ansvar för fel av annat slag. Hans ansvar för faktiska fel (art. 35) och sådana rättsliga fel som regleras i art. 41 gäller sålunda antingen han känt till felet eller inte. Ansvaret för immaterialrättsliga belastningar gäller däremot bara om säljaren vid tiden för avtalets ingående kände till eller inte kunde ha varit omedveten om belastningen. Ett patentanspråk eller ett beviljat patent kan nämnas som exempel på något som säljaren får antas inte ha varit omedveten om, ifall det har publicerats i det ifrågavarande landet.

Enligt andra stycket gäller ytterligare ett par begränsningar av säljarens ansvar för immaterialrättsliga belastningar. Säljaren är till att börja med inte ansvarig om köparen vid avtalsslutet kände till eller inte kunde ha varit omedveten om den rättighet eller det anspråk som det är fråga om (punkt a). Eftersom säljaren i princip bara är ansvarig för belastningar som han själv känner till, kan han alltså befria sig från ansvaret genom att senast vid avtalsslutet upplysa köparen om de för hans ansvar relevanta belastningar som han känner till.

Säljaren är inte heller ansvarig om rätten eller kravet är ett resultat av att säljaren har följt tekniska ritningar, modeller, formler eller andra sådana specifikationer som har tillhandahållits av köparen (punkt b).

På motsvarande sätt som i fråga om art. 41 gäller att konventionen bara reglerar säljarens ansvar gentemot köparen för den händelse tredje man gör gällande ett immaterialrättsligt anspråk. Frågan huruvida tredje man har rätt att framställa anspråket faller utanför konventionens tillämpningsområde.

Den gällande köplagen har inte någon annan motsvarighet till konventionens bestämmelser om rättsligt fel än regeln i 59 § "om hemulsskyldighet", dvs. säljarens ansvar för att han äger varan. Enligt vad jag avser att föreslå skall den nya köplagen ha regler om rättsligt fel närmast motsvarande dem i art. 41 men däremot lämna ansvaret för immaterialrättsliga belastningar oreglerat.

Artikel 43. Artikeln reglerar köparens skyldighet att reklamera mot sådana fel som avses i art. 41 och 42. Enligt första stycket förlorar köparen rätten att åberopa dessa bestämmelser om han inte underrättar säljaren om tredje mans rätt eller anspråk. När köparen reklamerar måste han ange vad för slags rätt eller anspråk det är fråga om. Reklamationen måste vidare ske inom skälig tid efter det att köparen har eller borde ha blivit medveten om rätten eller anspråket. Det är alltså fråga om en reklamationsregel av principiellt samma slag som den i art. 39(1). Däremot föreskriver konventionen inte någon tvåårsfrist eller annan absolut tidsgräns för köparens möjlighet att åberopa de fel det är fråga om i art. 41 och 42.

Av andra stycket följer att säljaren inte får åberopa att köparen har försummat sin reklamationskyldighet om han själv kände till tredje mans rätt eller anspråk och vad för slags rätt eller anspråk det var fråga om.

Jämfört med den motsvarande regeln för faktiska fel (art. 40) kan konstateras att säljaren alltså får åberopa att köparen försummat att reklamera mot en immaterialrättslig belastning, om köparen inte kan visa att säljaren har känt till belastningen men omständigheterna ändå utvisar att säljaren "inte kunde ha varit omedveten" om belastningen. Om omständigheterna inte utvisar att säljaren "inte kunde ha varit omedveten" om belastningen utan säljaren t. ex. bara bort känna till den, är säljaren inte alls ansvarig och frågan om undantag från köparens reklamationsplikt ointressant; se art. 42 (1).

Om säljaren har upplyst köparen om en belastning som han känt till, har säljaren inte heller något ansvar alls gentemot köparen för den ifrågavarande belastningen. Detta följer av art. 42 (2) punkt a. Här bortses då från att säljaren kan vara skyldig att befria varan från belastningen på grund av ett särskilt åtagande.

Artikel 44. Som framgår av tidigare artiklar i denna avdelning är huvudprincipen den att köparen förlorar rätten att åberopa ett faktiskt fel eller en rättslig belastning om han inte inom skälig tid underrättar säljaren om det fel eller den belastning som det är fråga om. Undantag från denna princip gäller bl. a. om säljaren kände till felet eller belastningen.

Bestämmelsen i den nu ifrågavarande artikeln innebär ytterligare ett undantag. Bestämmelsen kom till under diplomatkonferensen i Wien som en del av en kompromiss vilken också innehöll regeln om tvåårsfristen för reklamationer mot faktiska fel.

Enligt den ifrågavarande bestämmelsen gäller att köparen – utan hinder av reklamationsreglerna i art. 39 (1) och 43 (1) – får göra gällande vissa angivna felpåföljder om han har en skälig ursäkt för sin underlåtenhet att reklamera på föreskrivet sätt.

Det är osäkert om det kan finnas någon "skälig ursäkt" för att en reklamation inte har skett "inom skälig tid" efter det att köparen har fått full kännedom om felet. Däremot torde bestämmelsen kunna få betydelse ifall köparen inte märkt men – objektivt sett – borde ha märkt felet. Han kan t. ex. ha en skälig ursäkt för att inte ha undersökt varan i enlighet med gällande handelsbruk. Likaså kan det finnas utrymme för bestämmelsen ifall köparen visserligen har märkt felet men har misstagit sig beträffande felets betydelse och därför inte har reklamerat i tid. Det är vidare tänkbart att en köpare kan ha en skälig ursäkt för att han inte tillräckligt tydligt har angivit felets art.

Om köparen har en skälig ursäkt för sin underlåtenhet att reklamera på föreskrivet sätt, får han göra prisavdrag och kräva skadestånd. Skadeståndskravet får dock inte avse ersättning för förlorad vinst. Andra påföljder än prisavdrag och skadestånd, såsom hävning och avhjälpande, kan han inte göra gällande.

Avdelning III Påföljder vid säljarens avtalsbrott

Denna avdelning inleds med en översikt över de påföljder som kan komma ifråga vid säljarens avtalsbrott (art. 45). Det är att märka att reglerna i avsnittet inte är systematiskt uppdelade i sådana som gäller vid säljarens

dröjsmål och sådana som gäller vid fel i varan. Tvärtom gäller de flesta reglerna både vid dröjsmål och fel och är dessutom tillämpliga vid andra avtalsbrott på säljarens sida.

I art. 46 behandlas köparens rätt att kräva fullgörelse. Det kan gälla avlämnande, omleverans eller avhjälpande av fel. I art. 47 regleras köparens möjlighet att sätta ut en tilläggstid för säljarens fullgörelse och rättsverkningarna av att en sådan frist har satts ut. Säljarens rätt att efter tidpunkten för avlämnandet rätta till brister i fullgörelsen behandlas i art. 48. I art. 49 anges förutsättningarna för köparens rätt att häva köpet på grund av säljarens avtalsbrott och i art. 50 regleras köparens rätt till prisavdrag. Avsnittets två sista artiklar behandlar några frågor av mera speciellt slag. Art. 51 handlar sålunda om partiellt avtalsbrott, dvs. när det föreligger dröjsmål eller fel bara beträffande en del av leveransen, och art. 52 reglerar vad man brukar kalla förtida leverans och överleverans. Köparens rätt till skadestånd behandlas inte i avsnittet på annat sätt än genom en regel i den inledande artikeln. Utförligare regler om skadestånd finns i art. 74–77 och 79. Andra bestämmelser utanför detta avsnitt om påföljder som kan göras gällande vid säljarens avtalsbrott är de om befarat avtalsbrott och successiv leverans i art. 71–73.

Artikel 45. Artikeln innehåller en översikt över de påföljder som köparen kan göra gällande vid säljarens avtalsbrott samt ett par bestämmelser av mera speciell karaktär.

Om säljaren underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller konventionen, får köparen enligt första stycket utöva de rättigheter som anges i art. 46–52 och kräva skadestånd som är föreskrivet i art. 74–77. De påföljder som åsyftas är – förutom skadestånd – naturfullgörelse (omleverans och avhjälpande), prisavdrag och hävning. Det anges inte vid vilka slags avtalsbrott och under vilka förutsättningar som de olika påföljderna kan göras gällande. Det framgår av de följande artiklarna i avsnittet och av andra bestämmelser i konventionen såsom art. 71–73 om befarat avtalsbrott och successiv leverans och art. 81–84 om verkningarna av hävning.

Vilka förutsättningarna för skadestånd är anges inte uttryckligen i någon bestämmelse men framgår indirekt av art. 79. I de omnämnda art. 74–77 anges bara för vilka förluster ersättning i förekommande fall skall utgå. I art. 79 anges emellertid att en part inte är ansvarig för att han har underlåtit att fullgöra någon av sina skyldigheter om han visar att detta berodde på ett hinder utanför hans kontroll. I artikeln preciseras närmare hur ett sådant hinder skall vara beskaffat för att medföra befrielse från ansvar. Av bestämmelserna i art. 45 och 79 följer att säljaren är skadeståndsskyldig på grund av dröjsmål, fel och andra avtalsbrott och att skadeståndsskyldigheten inte är beroende av försummelse på säljarens sida men att den kan begränsas eller falla bort om avtalsbrottet berodde på ett hinder utanför säljarens kontroll.

Andra stycket av art. 45 slår fast att köparen inte förlorar sin rätt att kräva skadestånd när han utövar någon annan rättighet, dvs. gör gällande andra påföljder. Bestämmelsen, som kan tyckas ge uttryck åt en självklarhet, är av betydelse i stater inom det angloamerikanska rättssystemet.

Tredje stycket innehåller en regel som förbjuder en domstol eller en skiljedomstol att bevilja säljaren anstånd ("period of grace", "délai de grace") när köparen gör gällande en påföljd för avtalsbrott. Bakgrunden till denna regel är att det i vissa rättssystem är möjligt för en säljare att utverka en extra frist för fullgörelsen. En sådan möjlighet har emellertid ansetts olämplig, och onödig bl. a. för att köparen enligt konventionen inte kan häva utan vidare utan bara vid ett avtalsbrott som är väsentligt eller om köparen har satt ut en tilläggsfrist enligt art. 47.

Artikel 46. I denna artikel behandlas köparens rätt att kräva naturafullgörelse när det föreligger ett avtalsbrott på säljarens sida. I första stycket sägs att köparen får kräva att säljaren fullgör sina skyldigheter om inte köparen har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett sådant krav.

Bestämmelsen i första stycket gäller säljarens samtliga skyldigheter. Den är alltså tillämplig inte bara när säljaren är i dröjsmål och ännu inte har avlämnat varan eller bara avlämnat en del utan också när det föreligger fel och köparen vill ha omleverans eller avhjälpande. För att köparen skall ha rätt till omleverans och avhjälpande uppställs dock ytterligare villkor i andra resp. tredje stycket.

Av första stycket följer att naturafullgörelse inte kan komma ifråga ifall köparen har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett krav på sådan fullgörelse. Om köparen t. ex. har hävt avtalet på grund av fel eller dröjsmål, är han sålunda förhindrad att därefter kräva omleverans eller avlämnande. I art. 81 sägs för övrigt uttryckligen att hävning av köpet befriar parterna från deras skyldigheter. Om köparen har gjort prisavdrag på grund av ett fel i varan, kan han inte också kräva att samma fel skall avhjälpas kostnadsfritt av säljaren. Skadestånd är däremot en påföljd som i och för sig inte är oförenlig med krav på naturafullgörelse. En annan sak är att det skadestånd som skall utgå kan variera beroende på om köparen delvis kompenseras genom att säljaren efterkommit köparens krav och fullgjort avtalet in natura.

Rätten att kräva naturafullgörelse är inte bara underkastad de inskränkingar som följer av bestämmelserna i art. 46. Enligt art. 28 gäller som nämnts att en domstol inte är skyldig att ge dom på naturafullgörelse om inte domstolen skulle göra detta enligt sin egen lag beträffande köpeavtal av liknande slag men som inte regleras av konventionen. För svensk rätt innebär detta för närvarande att köparen har rätt att få dom på fullgörelse om inte en fullgörelse av avtalet har blivit omöjlig. Enligt det förslag till ny köplag som jag avser att lägga fram skall säljaren dock inte vara skyldig att fullgöra köpet, om det föreligger ett hinder som han inte kan övervinna eller om fullgörelsen skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till köparens intresse av att säljaren fullgör köpet. Samma regler finns i de andra nordiska köplagsförslagen.

I andra stycket uppställs ytterligare villkor för köparens rätt till naturaprestation för det fallet att varan är felaktig och köparen vill ha omleverans – eller med hittillsvarande svensk terminologi "gilt gods". En förutsättning för rätten till omleverans är att felet utgör ett väsentligt avtalsbrott. Huruvida felet är väsentligt skall avgöras med stöd av art. 25.

Konventionen skiljer inte mellan speciesköp och leveransavtal och for-

mellt sett har köparen samma rätt till omleverans oavsett vilket slags köp det är fråga om. Om köpet avser en unik vara, såsom ett visst konstverk eller antikt föremål – som har avvisats av köparen för att varan är behäftad med ett väsentligt fel – kan emellertid omleverans av naturliga skäl inte komma ifråga. Men även vid tillverkningsavtal kan omständigheterna vara sådana att en domstol med stöd av art. 28 och sin nationella rätt kan vägra att ge dom på omleverans.

En ytterligare förutsättning för att köparen skall få omleverans är att han framställer krav på detta antingen i samband med att han reklamerar enligt art. 39 eller inom skälig tid därefter. Köparen behöver alltså inte ta ställning till om han vill ha omleverans redan i samband med reklamationen men framställer han inte kravet då måste han göra det inom skälig tid därefter.

Beträffande förutsättningarna för omleverans skall slutligen också nämnas att köparen enligt art. 82 som regel måste kunna lämna tillbaka den felaktiga varan i väsentligen samma skick som det i vilket han mottog den.

I tredje stycket behandlas köparens rätt att kräva att säljaren avhjälpes ett fel i varan. Till skillnad mot vad som gäller vid omleverans är det inte en förutsättning för rätten till avhjälpande att felet är väsentligt. En förutsättning för avhjälpande är i stället att detta med hänsyn till samtliga omständigheter inte är oskäligt. Att säljaren skall avhjälpa felet kan vara oskäligt om felet är sådant att köparen själv kan ombesörja en reparation och ett avhjälpande från säljarens sida skulle förutsätta att denne skickar reparatörer långväga ifrån. Att kräva avhjälpande kan vidare vara oskäligt om felet är obetydligt i förhållande till kostnaderna för att avhjälpa det. I dessa fall kan köparen bli tvungen att nöja sig med prisavdrag eller skadestånd.

Köparens möjlighet att få igenom ett krav på avhjälpande är, liksom krav på annan naturafullgörelse, beroende av bestämmelsen i art. 28.

Som nämnts är rätten till avhjälpande också underkastad regeln i första stycket. Köparen kan alltså inte kräva avhjälpande om han t. ex. redan har fått prisavdrag.

På samma sätt som beträffande omleverans måste en köpare som vill ha avhjälpande framställa sitt krav i samband med att han reklamerar enligt art. 39 eller inom skälig tid därefter.

Artikel 47. Artikeln reglerar köparens möjlighet att sätta ut en tilläggstid för säljarens fullgörelse och anger en av de rättsverkningar som följer av att en tilläggstid har satts ut.

Enligt första stycket får köparen sätta ut en skälig tilläggstid inom vilken säljaren skall fullgöra sina skyldigheter. Bestämmelsen har formulerats på ett allmänt sätt och utesluter inte att köparen kan sätta ut en tilläggstid också för omleverans och avhjälpande. Om säljaren är i dröjsmål och ännu inte har avlämnat varan, har utsättandet en tilläggstid en särskilt viktig rättsverkan, som dock inte framgår av nu ifrågavarande artikel. I så fall får köparen nämligen enligt art. 49(1) punkt b häva köpet om säljaren inte avlämnar varan inom tilläggs tiden och rätten att häva inträder utan att man behöver göra den annars nödvändiga prövningen av att avtalsbrottet är väsentligt. Genom att sätta ut en tilläggstid kan köparen däremot inte förvandla ett icke hävningsgrundande fel till ett fel som ger rätt att häva.

En förutsättning för att köparen vid säljarens dröjsmål skall få häva köpet efter utgången av tilläggs tiden är att den satts ut enligt bestämmelsen i art. 47 (1). Det innebär att det måste vara en tilläggs tid som är så tydligt angiven att det framgår när tiden för fullgörelsen löper ut. Tilläggs tiden måste vidare vara av skälig längd.

I andra stycket anges en annan rättsverkan av att köparen har satt ut en tilläggs tid för säljarens fullgörelse. Enligt huvudregeln i detta stycke får köparen under tilläggs tiden inte göra gällande någon påföljd för avtalsbrott. En säljare som t. ex. uppmanats av köparen att avlämna varan inom viss tid skall alltså inte behöva riskera att köparen under tilläggs tiden i stället häver köpet. Det gäller även om dröjsmålet i och för sig är väsentligt och som sådant skulle ge rätt till hävning. Denna bestämmelse är emellertid inte begränsad till fall då säljaren är i dröjsmål och ännu inte har avlämnat varan utan gäller generellt. Om varan är felaktig och säljaren t. ex. uppmanats att avhjälpa felet inom viss tid, är köparen alltså förhindrad att under tilläggs tiden i stället göra gällande prisavdrag eller hävning.

Att köparen är förhindrad att göra gällande påföljder under tilläggs tiden får anses gälla även om tiden inte uppfyller kraven i första stycket utan är oskäligt kort.

Huvudregelns ordalag tyder närmast på att köparen medan tilläggs tiden löper över huvud taget inte kan göra gällande påföljder för avtalsbrott, alltså inte heller för andra avtalsbrott än det som har föranlett att tilläggs tiden har satts ut. Om säljaren t. ex. väl har avlämnat varan eller fullgjort omleverans före utgången av den utsatta tiden, måste köparen emellertid anses oförhindrad att genast göra gällande de påföljder som han i och för sig har rätt till.

Den omständigheten att köparen sätter ut en tilläggs tid skall inte uppfattas så att köparen därmed avstår från den rätt han kan ha att kräva skadestånd för dröjsmål med fullgörelsen. Att köparen inte förlorar rätten till skadestånd sägs uttryckligen i andra stycket.

Huvudregeln i andra stycket är vidare underkastad den begränsningen att den inte gäller om köparen har mottagit ett meddelande från säljaren om att denne inte kommer att fullgöra avtalet inom den av köparen utsatta tilläggs tiden. Det är i det läget uppenbart att köparen inte har någon anledning att förhålla sig passiv gentemot säljaren.

Av bestämmelsens lydelse framgår att ett meddelande av ifrågavarande slag går på säljarens risk. Det kan visserligen synas vara köparen – och inte säljaren – som har det största intresset av att meddelandet kommer fram så att han kan göra gällande andra påföljder när säljaren bestämt sig för att inte fullgöra köpet. Men det kan också vara av betydelse för säljaren att köparen nås av meddelandet så att köparen kan begränsa den skada som säljaren blir skyldig att ersätta (jfr art. 27 och art. 77).

Artikel 48. I denna artikel regleras säljarens rätt att efter tidpunkten för avlämnandet rätta till brister i fullgörelsen. Säljarens möjlighet att före tidpunkten för avlämnandet rätta till fel eller brist i varan behandlas i art. 37. I båda artiklarna är det den avtalade – inte den faktiska – tidpunkten för avlämnandet som avses. Köparens rätt att kräva fullgörelse eller rättsligt behandlas i art. 46.

Enligt första stycket får säljaren även efter tidpunkten för avlämnandet på egen bekostnad rätta till brister i fullgörelsen av sina skyldigheter. Han måste dock kunna göra detta utan oskäligt dröjsmål och utan att förorsaka köparen oskälig olägenhet eller osäkerhet beträffande möjligheten att få ersättning av säljaren för sina utlägg.

Säljarens möjlighet att rätta till brister i fullgörelsen innebär inte bara en rätt för honom att företa avhjälpande eller omleverans när varan är felaktig utan även att han kan avlämna varan när han kommit i dröjsmål. Allt gäller naturligtvis under de förutsättningar som anges i bestämmelsen. – Om säljaren vill rätta till ett fel genom att företa omleverans, står det honom fritt även om det är fråga om ett fel som inte är väsentligt och alltså inte ger köparen rätt att kräva omleverans.

En av förutsättningarna för att säljaren skall få företa rättelse är att han kan göra det "utan oskäligt dröjsmål". I detta får anses ligga att – när det är fråga om fel – tidsutdräkten skall bedömas i förhållande till själva felet och inte som om det förelåg dröjsmål med hela leveransen. En ytterligare begränsning av bestämmelsen är emellertid att den bara gäller om inte annat följer av art. 49. Det innebär att säljarens möjlighet att företa rättelse har förfallit om köparen har hävt köpet. Huruvida ett i och för sig allvarligt fel – som dock kan rättas utan oskäligt dröjsmål – är att anse som ett väsentligt avtalsbrott, är en tolkningsfråga. Det torde emellertid kunna hävdas att ett fel som kan avhjälpas utan oskäligt dröjsmål inte i och för sig utgör ett väsentligt avtalsbrott utan bara i förening med underlåten rättelse.

I fråga om dröjsmål med avlämnandet är det klart att köparen måste finna sig i att avlämnande sker så länge det inte är fråga om ett hävningsgrundande dröjsmål. Om dröjsmålet å andra sidan är väsentligt eller en hävningsgrundande tilläggstid har löpt ut, kan säljaren inte påfordra att få ytterligare anstånd med fullgörelsen. En annan sak är att säljaren genom bestämmelserna i andra och tredje styckena kan ha rätt att avlämna varan trots att det har inträtt ett dröjsmål som i och för sig är väsentligt.

Ytterligare en förutsättning för att säljaren skall få företa rättelse är att det kan ske utan att förorsaka köparen oskälig olägenhet. En sådan olägenhet kan vara att köparen måste göra ett omfattande avbrott i sin verksamhet.

Att säljaren företar rättelser får inte heller förorsaka osäkerhet för köparen beträffande hans möjligheter att få ersättning för sina utlägg. Den omständigheten att säljarens åtgärder tvingar köparen till vissa utlägg, är emellertid inte skäl nog för att denne skall få motsätta sig rättelse. Om det föreligger risk för att köparen inte skall få sina utlägg ersatta av säljaren, kan köparen däremot vägra säljaren att företa rättelse. En sådan risk kan naturligtvis undanröjas genom att säljaren ställer säkerhet.

Att säljaren företar rättelse påverkar inte den rätt köparen kan ha till skadestånd. Detta sägs uttryckligen i första stycket. Där erinras också om att rättelsen skall ske på säljarens bekostnad.

De övriga styckena i artikeln reglerar verkan av att säljaren underrättar köparen om att han vill företa rättelse.

I andra stycket behandlas det fallet att säljaren har begärt besked från

köparen huruvida denne godtar fullgörelse inom en viss angiven tid. Om köparen i ett sådant fall inte svarar inom skälig tid, får säljaren fullgöra inom den tid som han har angett i sin begäran. Ifall köparen inte har motsatt sig att fullgörelse sker inom den angivna tiden, får han inte göra gällande någon påföljd som är oförenlig med säljarens fullgörelse. Han får t. ex. inte häva eller kräva prisavdrag innan det är klart huruvida säljaren har lyckats med ett avhjälpande som denne kan ha avsett i sin begäran.

Om säljaren inte frågar köparen huruvida denne godtar fullgörelsen utan i stället meddelar att han kommer att fullgöra sin ifrågavarande skyldighet inom en viss angiven tid, får ett sådant meddelande samma verkan som en begäran enligt andra stycket. Detta sägs i bestämmelsen i tredje stycket.

Av fjärde stycket framgår att en sådan begäran från säljaren som avses i andra stycket går på säljarens risk. För att denne skall få återopa en sådan begäran måste den alltså ha tagits emot av köparen. Detsamma gäller ett sådant meddelande som avses i tredje stycket.

Artikel 49. I artikeln anges förutsättningarna för köparens rätt att häva köpet på grund av säljarens avtalsbrott. De grundläggande villkoren för hävningsrätten framgår av första stycket, medan det i andra stycket anges att hävningsrätten i en del fall måste utövas inom viss tid för att inte gå förlorad.

Enligt första stycket kan köparen förklara avtalet hävt på endera av två grunder. Enligt punkt a gäller att köparen kan häva om säljaren underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller konventionen och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott. Vad som är ett väsentligt avtalsbrott skall avgöras med stöd av art. 25. När det är fråga om dröjsmål behöver avtalsbrottets väsentlighet inte nödvändigtvis ha att göra med dröjsmålets längd. När det är fråga om fel kan det som nämnts under art. 48 finnas skäl att ta hänsyn till om säljaren förklarat sig beredd att rätta till felet genom avhjälpande eller omleverans. Det är inte bara vid dröjsmål och vid fel i varan som hävning kan bli aktuell. Denna bestämmelse liksom hela avsnittet gäller vid säljarens avtalsbrott oavsett vad för slags avtalsbrott det är fråga om. Ett brott mot någon av säljarens biförpliktelser som är väsentligt kan därför också ge rätt till hävning. Om det väl föreligger ett väsentligt avtalsbrott, kan avtalet hävas genast utan att köparen behöver medge säljaren någon tilläggstid.

Enligt punkt b gäller att köparen under vissa förutsättningar kan häva när han i enlighet med art. 47(1) har förelagt säljaren en tilläggstid för varans avlämnande. Hävning får i så fall ske om säljaren inte avlämnar varan inom den tid som köparen har satt ut eller om han förklarar att han inte kommer att avlämna varan inom tilläggstiden. Under förutsättning att det är fråga om en bestämd tid av skälig längd får köparen alltså häva utan att man behöver gå in på någon prövning av om avtalsbrottet är väsentligt. Denna bestämmelse gäller dock bara om varan ännu inte har avlämnats, däremot inte vid andra avtalsbrott som t. ex. när varan har avlämnats för sent eller när varan är felaktig. Ett obetydligt fel kan alltså inte förvandlas till ett som ger rätt till hävning även om säljaren inte iakttar den tilläggstid som köparen kan ha satt ut för avhjälpande.

Utöver att någon av de i första stycket angivna förutsättningarna för

hävning skall vara uppfyllda, krävs det i vissa fall för att köparen skall få häva att han utövar sin hävningsrätt inom skälig tid. De fall då det krävs att köparen framställer sin hävningsförklaring inom skälig tid är när säljaren har avlämnat varan, dvs. – i praktiken – när varan har avlämnats för sent och när varan är felaktig. Att köparen måste reklamera i tid för att över huvud taget få åberopa att varan är felaktig framgår av art. 39.

Så länge varan inte har avlämnats, har köparen alltså kvar sin hävningsrätt. Om säljaren har tillkännagett sin avsikt att leverera inom viss tid och köparen inte har reagerat mot detta, är köparen dock förhindrad att häva köpet om leveransen kommer inom den tid som säljaren har angett (se art. 48).

När det är fråga om successiva leveranser kan köparen ha kvar hävningsrätten beträffande utestående delleveranser utan att behöva iaktta någon särskild tid för hävningsförklaringen. Rätten att häva hela avtalet kan han på motsvarande sätt ha kvar till dess att den sista delleveransen har skett (jfr art. 73).

För de fall, emellertid, när säljaren har avlämnat varan följer av andra stycket att köparen förlorar rätten att häva avtalet, om han inte gör det inom vissa där närmare angivna tider.

Om varan har avlämnats för sent, måste köparen häva inom skälig tid efter det att han har fått veta att avlämnande skett (punkt a).

När det är fråga om andra avtalsbrott än försenat avlämnande – närmast då fel i varan – måste hävningsrätten utövas inom skälig tid efter det att köparen fick eller borde ha fått kännedom om avtalsbrottet. Detta anges i punkt b (i). Om t. ex. ett fel borde ha märkts vid köparens undersökning av varan, måste köparen häva inom skälig tid efter undersökningen. Denna tidsfrist får dock antas vara längre än den skäliga tid inom vilken köparen måste avge en neutral reklamation enligt art. 39, dvs. underrätta säljaren om att han över huvud taget vill åberopa felet.

I andra stycket punkt b finns ett par ytterligare regler för det fallet att varan har avlämnats och det är fråga om annat avtalsbrott är försenat avlämnande. Det gäller om det har angetts en sådan tilläggstid som avses i art. 47 eller 48. Om köparen har satt ut en tilläggstid, måste säljaren utöva sin hävningsrätt inom skälig tid efter utgången av tilläggstiden eller efter det att säljaren har förklarat att han inte kommer att fullgöra inom tilläggstiden (ii). Om säljaren har angett en tilläggstid inom vilken han avser att fullgöra köpet, måste köparen utöva sin hävningsrätt inom skälig tid efter utgången av denna tid. Och om köparen har förklarat att han inte kommer att godta fullgörelse, måste köparen utöva sin hävningsrätt inom skälig tid efter det (iii).

Om köparen har avgett hävningsförklaringen inom den tid som anges i andra stycket får han åberopa den även om den t. ex. skulle försenas. Den går alltså på säljarens risk (se art. 27).

Bestämmelserna i art. 49 gäller köparens rätt att häva köpet när avtalsbrottet är ett faktum. Att köparen under vissa förutsättningar kan häva redan på grund av ett befarat avtalsbrott framgår av art. 72.

När det gäller verkningarna av hävning finns bestämmelser i art. 81–84. Där framgår bl. a. att köparen också kan förlora rätten att häva köpet om

han inte kan lämna tillbaka varan väsentligen i samma skick som det i vilket han mottog den.

Jämfört med gällande svensk rätt utgör konventionens väsentlighetskrav en något strängare förutsättning för hävning. Tilläggsfristen saknar motsvarighet i köplagen. Reglerna om tidsfrister för hävningsförklaring överensstämmer i huvudsak med köplagens. I det förslag till ny köplag som jag senare avser att lägga fram ligger emellertid reglerna om hävning på grund av säljarens avtalsbrott mycket nära motsvarande bestämmelser i konventionen.

Artikel 50. I artikeln regleras köparens rätt till prisavdrag. Prisavdrag kan komma ifråga om varan inte överensstämmer med avtalet – dvs. när det föreligger fel – men inte vid dröjsmål och andra avtalsbrott.

Om varan är felaktig, får köparen enligt bestämmelsen göra prisavdrag enligt förhållandet mellan den faktiskt avlämnade varans värde vid tidpunkten för avlämnandet och det värde som en avtalsenlig vara skulle ha haft vid samma tidpunkt.

Prisavdrag kan göras gällande vid sidan av ett krav på skadestånd men får naturligtvis inte avse samma förlust. Beroende på omständigheterna kan den ena eller den andra påföljden vara förmånligare för köparen och normalt sett har han rätt att välja. Hans valrätt inskränks bara av att säljaren i vissa fall kan vara fri från skadeståndsansvar (se art. 79).

Det är inte någon förutsättning för köparens rätt till prisavdrag att felet är väsentligt. Den omständigheten att betalning redan har skett utgör inte heller något hinder för köparen att begära prisavdrag.

En inskränkning i köparens rätt att göra gällande prisavdrag följer emellertid av andra meningerna i bestämmelsen. Till att börja med gäller att köparen naturligtvis inte har rätt att göra prisavdrag om säljaren har lyckats att rätta till felet genom avhjälpande eller omleverans. Även om säljaren inte har företagit rättelse förlorar köparen dock möjligheten att göra prisavdrag, om han vägrar att godta att säljaren företar rättelse i enlighet med bestämmelserna i art. 37 och 48. Det sista innebär alltså att köparen inte utan grund får avvisa en rättelse som säljaren har rätt att företa enligt dessa bestämmelser.

Om säljaren har företagit rättelse men bara delvis lyckats eliminera felet, har säljaren rätt till prisavdrag avseende det kvarstående felet. Även om säljaren har lyckats att rätta felet, kan köparen ha rätt till skadestånd på grund av förluster han drabbats av i samband med rättelsen.

Vad konventionen innebär i fråga om köparens rätt till prisavdrag överensstämmer i allt väsentligt med såväl köplagens som köplagsförslagets reglering.

Artikel 51. Denna artikel gäller s. k. partiellt avtalsbrott på säljarens sida, dvs. när det föreligger dröjsmål eller fel bara beträffande en del av varan.

Om säljaren avlämnar endast en del av varan eller om endast en del av den avlämnade varan är avtalsenlig, skall enligt första stycket bestämmelserna i art. 46–50 tillämpas beträffande den del som saknas eller inte är avtalsenlig. Att reglerna om t. ex. prisavdrag är tillämpliga också när ett fel bara hänförs till en del av leveransen hade kanske inte behövt sägas. Det

väsentliga med denna bestämmelse är emellertid att den slår fast att köparen kan häva avtalet såvitt gäller en del, om de i art. 49 angivna förutsättningarna för hävning är uppfyllda beträffande denna del av leveransen. Delvis samma sak sägs i art. 73 (1) men där är det bara fråga om avtal om successiva leveranser. Den ifrågavarande bestämmelsen medger partiell hävning trots att det inte är förutsatt i avtalet att fullgörelsen skall ske genom delprestationer.

Andra stycket gäller köparens möjlighet att häva avtalet i dess helhet när det föreligger ett partiellt avtalsbrott. Bestämmelsen i detta stycke utgör delvis en upprepning av vad som framgår av huvudregeln om hävning i art. 49. Det sägs sålunda att köparen får häva avtalet i dess helhet endast om underlåtenheten att avlämna varan i dess helhet eller i avtalsenligt skick utgör ett väsentligt avtalsbrott. Det är alltså bara när det partiella avtalsbrottet är väsentligt för hela köpet (jfr art. 25) som det kan ge rätt till total hävning. Den omständigheten att köparen har satt ut en tilläggstid för avlämnandet av en del som saknas, medför således inte att han kan häva köpet i dess helhet ifall avlämnandet av det som saknas inte sker inom tilläggstiden och detta inte i sig utgör ett väsentligt avtalsbrott sett till köpet som helhet.

Någon motsvarighet till bestämmelserna i denna artikel finns inte i köplagen. (Ang. frågan om partiell hävning se Almen s. 616 ff.) Konventionen saknar å andra sidan motsvarighet till regeln om brist i 50 § köplagen. Avsikten är att köplagsförslaget skall uppta regler som överensstämmer med konventionens art. 51.

Artikel 52. I denna artikel behandlas det som man med svensk terminologi brukar kalla förtida leverans (första stycket) och överleverans (andra stycket).

Om säljaren avlämnar varan före den fastställda tidpunkten, får köparen enligt första stycket antingen godta avlämnandet eller avvisa varan. Köparen har alltså valfrihet och behöver inte godta ett för tidigt avlämnande ifall det inte passar honom. Vad som är för tidigt beror naturligtvis på vad parterna har kommit överens om beträffande tiden för avlämnandet. Om inget sagts eller man bara bestämt en sista dag, kan det naturligtvis inte bli fråga om någon förtida leverans. Se betr. avlämnande och tiden för avlämnande art. 31 och 33.

För att få avvisa varan behöver köparen i och för sig inte visa att det skulle vara olägligt för honom att ta emot den för tidigt. Ett missbruk av den frihet som konventionen ger kan dock förmodligen anses strida mot god sed i internationell handel och skulle därmed kunna stävjas med stöd av tolkningsregeln i art. 7.

Köparen har inte någon rätt att häva köpet på den grund att varan erbjuds honom för tidigt. Om han avvisar varan, innebär det bara ett tillkännagivande av att han för tillfället inte vill ta emot varan och det påverkar inte avtalet som sådant. Säljaren kan alltså inte heller åberopa avvisandet för att senare inte fullgöra köpet vid avtalad tidpunkt.

Om säljaren avlämnar en större mängd än vad som har avtalats, får köparen enligt andra stycket antingen godta avlämnandet av den överskjutande mängden eller avvisa den. Också när det gäller överleverans har

köparen alltså valfrihet. Valfriheten innehär här att köparen även kan godta en del av överleveransen och avvisa den återstående delen.

Som regel får köparen inte avvisa hela det avlämnade partiet utan endast den överskjutande delen. Ifall det inte är möjligt för köparen att avvisa bara den överskjutande delen och säljarens överleverans utgör ett väsentligt avtalsbrott, kan köparen dock avvisa hela partiet. Detta kan inträffa om det har utfärdats ett enda transportdokument för hela partiet och köparen måste betala för allt för att få ut den mängd han köpt.

I den mån köparen godtar avlämnandet av en överskjutande mängd, skall han betala för denna enligt samma prisberäkningssätt som för den avtalsenliga mängden. Detta följer av andra meningen i andra stycket.

Antingen det är fråga om förtida leverans eller överleverans kan köparen naturligtvis drabbas av kostnader utöver vad han haft anledning att räkna med för ett avtalsenligt avlämnande. Detta gäller även om köparen avvisar leveransen, eftersom han i det läget kan vara skyldig att ändå ta hand om varan för säljarens räkning (se art. 86). Om köparen godtar det avtalsstridiga avlämnandet, kan han få sina kostnader ersätta som skadestånd av säljaren. Ifall köparen avvisar leveransen, har han rätt till ersättning av säljaren enligt art. 86.

Någon motsvarighet till konventionens regler om förtida leverans och överleverans finns inte i den gällande köplagen och övervägs inte heller för köplagsförslaget.

6.3.3 Kap. III Köparens skyldigheter

Kapitlet om köparens skyldigheter är uppbyggt på i princip samma sätt som det föregående kapitlet om säljarens skyldigheter. Efter en inledande bestämmelse (art. 53) följer i avdelning I bestämmelser om köparens skyldighet att betala för varan (art. 54–59). Avdelning II, som bara består av en artikel, handlar om köparens skyldighet att motta leverans av varan ("take delivery", "prendre livraison"). I avdelning III (art. 61–65) regleras påföljderna av köparens avtalsbrott.

Artikel 53. Artikeln slår i allmänna ordalag fast att köparen är skyldig att betala för varan och att motta leverans av varan.

Köparen skall fullgöra sina skyldigheter som avtalet och konventionen förutsätter. Vid en konflikt mellan innehållet i konventionen och det som avtalats tar emellertid avtalet över eftersom konventionen är dispositiv (art. 6).

Det kan följa av avtalet att köparen också har andra förpliktelser än att betala för varan och motta leveransen. Det är visserligen bara innehållet i de senare förpliktelserna som behandlas i konventionen, men bestämmelserna om påföljder vid köparens avtalsbrott gäller också hans andra förpliktelser.

Avdelning I Betalningen för varan

I detta avsnitt regleras frågor om betalningsskyldighetens närmare innebörd såsom prisets bestämmande (art. 55 och 56) och platsen och tiden för

betalningen (art. 57–59). Att köparen är skyldig att betala för varan sägs inte uttryckligen annat än i art. 53.

Artikel 54. I denna artikel sägs att köparens skyldighet att betala även innebär en skyldighet att vidta sådana åtgärder och att uppfylla sådana föreskrifter för att betalning skall kunna ske som kan krävas enligt avtalet eller lagar och förordningar.

Det kan vara fråga om att acceptera en växel, att öppna remburs eller att ansöka om en bankgaranti. Det kan också gälla att ansöka om valuta eller om tillstånd att få utföra valuta. Det skall emellertid vara fråga om åtgärder som – enligt vad som följer av avtalet eller författningar – krävs för att möjliggöra betalning. Utan stöd i avtalet kan det t. ex. inte fordras att köparen skall acceptera en växel.

Innebörden av bestämmelsen är att en underlåtenhet att i tid vidta åtgärder av ifrågavarande slag utgör ett brott mot betalningsskyldigheten. Det är alltså inte bara fråga om ett befarat avtalsbrott som uteslutande ger säljaren de befogenheter som följer av art. 71–73. Ifall köparen inte fullgör vad som åligger honom enligt bestämmelsen, kan säljaren sålunda sätta ut en tilläggstid inom vilken en åtgärd för betalningens förberedelse skall vidtas och han kan häva på samma grunder som vid faktiskt dröjsmål med betalningen (se art. 63 och 64).

En viss motsvarighet till det som följer av denna bestämmelse finns i 28 § köplagen och för köplagsförslaget överväger jag en regel av i huvudsak samma slag som den i konventionen.

Artikel 55. Artikeln gäller frågan hur priset skall bestämmas när det inte följer av avtalet eller – något mera ordagrant – när priset varken uttryckligen eller underförstått är bestämt i avtalet och avtalet inte heller ger någon anvisning om hur det skall bestämmas.

I bestämmelsen förutsätts att ett giltigt avtal har träffats trots att priset inte kan bestämmas med ledning av avtalet. Denna förutsättning har att göra med bestämmelsen i art. 14 om vad som skall anses utgöra ett giltigt anbud. Förutom att anbudet måste ange anbudsgivarens avsikt att bli bunden måste det vara så preciserat att det bl. a. möjliggör ett fastställande av priset. Mot bakgrund av detta skulle art. 55 inte ha någon funktion att fylla annat än för stater som gjort förbehåll för konventionens avtalsdel (dvs. bl. a. art. 14) och som godtar att ett giltigt avtal kan komma till stånd utan att priset följer av avtalet. Som har framhållits i samband med art. 14 kan det dock förekomma att parterna skall anses ha gett tillräckligt tydligt uttryck åt sin avsikt att bli bundna för att ett giltigt avtal skall ha kommit till stånd utan att det finns någon hållpunkt för prisets bestämmande.

Om ett giltigt avtal har kommit till stånd – och priset inte följer av avtalet – skall parterna anses ha hänvisat till det pris som allmänt tillämpas vid tiden för avtalsslutet för varor av samma slag vilka har sålts under jämförbara förhållanden i den ifrågavarande branschen.

Det är alltså det allmänt tillämpade priset och inte säljarens pris som skall gälla. Vidare skall parterna anses ha hänvisat till prisnivån vid avtals-tillfället och inte vid avlämnandet. Det sagda gäller dock bara om inget tyder på motsatsen. Regeln utesluter med andra ord inte att hänsyn kan tas till säljarens pris, om detta med hänsyn till omständigheterna ter sig natur-

ligt. Finns det något som gör att det ligger närmare till hands att ta hänsyn till prisnivån vid avlämnandet, torde inte heller detta vara uteslutet. Vad det här gäller är alltså om huvudregeln skall frångås i vissa fall trots att det inte kan hävdas att parterna ens underförstått har kommit överens om något som avviker från huvudregeln eller att något sådant av andra skäl kan sägas följa av avtalet.

Uttrycket "det pris som allmänt tillämpas" ligger mycket nära uttrycket "gångse pris" (se art. 76) men uttrycken skall förmodligen inte ges exakt samma innebörd. "Gångse pris" torde vara mera begränsat och ligga närmare vad man menar med ett marknadspris.

När priset inte följer av avtalet, skall köparen enligt 5 § köplagen betala vad säljaren fordrar, om det inte kan anses oskäligt. Enligt den regel som övervägs för köplagsförslaget skall köparen betala vad som är skäligt med hänsyn till bl. a. gångse pris vid tiden för köpet.

Artikel 56. Denna artikel innehåller en speciell regel om hur priset skall beräknas när det har bestämts efter varans vikt. I tveksamma fall skall priset då beräknas efter nettovikten. Förpackningens vikt skall alltså inte räknas med om detta inte kan anses avtalat eller följer av handelsbruk.

En motsvarighet till denna bestämmelse finns i såväl köplagen som köplagsförslaget.

Artikel 57. I denna artikel anges var betalningen skall ske. Platsen för betalningen är av särskild betydelse vid internationella köp, eftersom valutarestriktioner kan göra att betalningen blir tämligen värdelös om den sker i ett land varifrån säljaren inte kan föra ut den.

Platsen för betalningen har inte något omedelbart samband med frågan i vilken valuta betalningen skall ske. Ifall parterna har lämnat den frågan öppen, ger varken denna eller någon annan artikel i konventionen någon ledning.

Platsen för betalningen kan naturligtvis vara bestämd genom avtalet eller t. ex. på grund av vad parterna tidigare har tillämpat i sina inbördes affärsförhållanden.

För de fall att platsen för betalningen inte är bestämd på något sådant sätt, anges det i första stycket av den ifrågavarande artikeln vad som skall gälla.

Enligt punkt a skall köparen fullgöra betalningen där säljaren har sitt affärsställe. Till skillnad mot vad som gäller angående platsen för avlämnandet (art. 31 punkt c) är det inte platsen där säljaren hade sitt affärsställe vid avtalslutet utan hans affärsställe vid tiden för betalningen som åsyftas. Detta framgår bl. a. av andra stycket som reglerar följderna av att affärsstället har flyttats efter avtalslutet. Hur hänvisningen skall uppfattas om säljaren har flera affärsställen eller saknar affärsställe framgår av art. 10.

I punkt b ges en särskild regel för de fall att betalning skall ske mot överlämnande av varan eller dokument avseende varan. I så fall skall betalningen ske där överlämnandet äger rum. Huruvida betalning skall ske mot överlämnande av varan eller dokument är något som avgörs av avtalet – t. ex. en i avtalet intagen leveransklausul – eller av handelsbruk. Dokument som kan komma i fråga är desamma som säljaren kan vara skyldig att tillhandahålla enligt art. 30 och 34, t. ex. konossement, järnvägs- och

flygfraktsedlar samt försäkringspoliser och ursprungscertifikat. Beroende på avtalet och omständigheterna kan dokumenten överlämnas direkt till köparen eller till en av köparen anlitad bank. Antingen det gäller själva varan eller dokument avseende varan, skall överlämnandet och därmed också betalningen ske på den plats som parterna kommit överens om eller som annars kan anses bestämd. Det behöver naturligtvis inte vara en plats i säljarens eller köparens land utan kan vara i ett tredje land. I fall betalningen skall ske mot överlämnande av varan men inget kan anses bestämt om platsen, blir de supplerande reglerna i art. 31 angående platsen för avlämnandet också bestämmande för var betalning skall ske.

Om köparen inte presterar betalning på rätt plats, kan säljaren göra gällande de påföljder som anges i art. 61, dvs. samma påföljder som vid dröjsmål med betalningen. Köparen bär med andra ord risken för att betalningen inte kommer fram eller ställs till säljarens förfogande i enlighet med avtalet eller konventionens regler.

Enligt huvudregeln i första stycket punkt a gäller som nämnts att betalning skall ske där säljaren har sitt affärsställe vid tiden för betalningen. Om säljaren flyttar sitt affärsställe under tiden mellan avtalsslutet och betalningen, kan detta medföra kostnader i form av t. ex. valutaavgifter som köparen inte har haft anledning att räkna med vid avtalets ingående. Av regeln i andra stycket följer emellertid att det i så fall är säljaren som skall bära alla ökade kostnader som är en följd av att han har ändrat affärsställe efter avtalsslutet.

Att säljaren ändrar affärsställe innebär däremot inte att köparen är befriad från skyldigheten att prestera betalning på det nya stället. Huruvida säljarens ändring av sitt affärsställe i ett enskilt fall utgör en befrielsegrund för köparen när ändringen orsakat att betalningen försenats eller inte kunnat fullgöras, är något som får avgöras enligt art. 79 och 80.

Den gällande svenska köplagen har inte någon regel om var betalning skall ske (jfr däremot 3 § skuldebrevslagen). En bestämmelse som i huvudsak motsvarar konventionens art. 57 (1) övervägs för köplagsförslaget.

Artikel 58. I denna artikel anges när köparen är skyldig att betala. Här regleras också det ömsesidiga förhållandet mellan parternas prestationer. Syftet med reglerna är att minska risken för att säljaren inte skall få betalt när han har lämnat ifrån sig varan och för att köparen inte skall stå med en ofullbordad eller felaktig leverans när han har betalt.

Enligt huvudregeln i första stycket skall köparen betala när säljaren ställer varan – eller de dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten – till köparens förfogande i enlighet med avtalet eller konventionen. För att inte råka i dröjsmål med betalningen måste köparen alltså vara beredd att betala samtidigt med säljarens prestation. Vid vilken tidpunkt säljaren skall prestera framgår av art. 33.

Av huvudregeln följer alltså att köparen inte är skyldig att betala förrän säljaren överlämnar varan eller dokumenten. Säljaren har emellertid å sin sida rätt att göra överlämnandet avhängigt av att betalning sker. Sammantaget innebär detta alltså att prestationerna som regel skall utväxlas samtidigt och att den ena parten kan hålla inne sin prestation tills den andra presterar.

Det sagda gäller om köparen inte är skyldig att betala vid någon annan bestämd tidpunkt. Utan stöd i avtalet eller t. ex. handelsbruk gäller emellertid att köparen inte har rätt till kredit eller anstånd med betalningen och att han inte heller är skyldig att betala i förskott. - Att köparen som regel har rätt att undersöka varan innan han betalar följer av bestämmelsen i tredje stycket.

Första stycket kompletteras av bestämmelsen i andra stycket för det fallet att avtalet förutsätter att varan skall transporteras. Med detta avses att säljaren enligt avtalet skall sända varan till köparen (jfr art. 31 punkt a). Att så skall ske behöver dock inte vara uttrycklingen angivet i avtalet utan kan naturligtvis följa av en leveransklausul.

Andra stycket saknar däremot betydelse när köparen skall hämta varan hos säljaren och själv ordna med transporten (jfr art. 31 punkt c) liksom när avlämnandet skall ske hos köparen eller på någon annan särskilt angiven plats dit det i och för sig fordras en transport.

I sådana fall som avses med andra stycket får säljaren i samband med avsändandet uppställa det villkoret att varan eller dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten inte skall överlämnas till köparen annat än mot att denne betalar. Bestämmelsen medger med andra ord att säljaren sänder varan mot konossement eller något annat dokument som gör att säljaren alltjämt har kontrollen över varan. Med hänsyn till regeln om köparens rätt att undersöka varan före betalningen är det mera tveksamt om säljaren – utan stöd i avtalet – får sända varan per järnväg mot efterkrav.

De tidigare bestämmelserna i artikeln modifieras av regeln i tredje stycket enligt vilken köparen inte är skyldig att betala innan han har haft tillfälle att undersöka varan. Säljaren måste med andra ord se till att köparen får möjlighet att undersöka varan innan den lämnas över till honom och betalning kan krävas. Detta utgör inte något praktiskt problem ifall köparen skall hämta varan hos säljaren (t. ex. Ex works) eller säljaren skall avlämna varan hos köparen. Om det däremot är fråga om ett transportköp och säljaren utnyttjar sin rätt enligt andra stycket att göra betalningen till ett villkor för att varan skall få överlämnas till köparen, måste säljaren instruera fraktföraren att köparen skall få tillträde till varan innan den överlämnas.

Regeln i tredje stycket gäller dock inte utan undantag. Om det sätt för avlämnande eller betalning som parterna har kommit överens om är oförenligt med att köparen får tillfälle att undersöka varan, är köparen skyldig att betala trots att han inte har haft möjlighet till någon undersökning. Så är fallet om köparen uttryckligen har åtagit sig att betala mot konossement oberoende av om varan kommit fram. Ett sådant åtagande kan emellertid också följa av en leveransklausul (t. ex. CIF). Enbart den omständigheten att säljaren sänder varan mot dokument frántar emellertid inte köparen rätten att undersöka varan före betalningen.

Bestämmelserna i den ifrågavarande artikeln motsvarar i huvudsak vad som följer av den gällande svenska köplagen (14–16 o 71 §§) och den reglering som övervägs för köplagsförslaget.

Artikel 59. Denna artikel slår fast att köparen skall betala vid den

tidpunkt som är bestämd i avtalet eller följer av avtalet eller konventionen, utan att det från säljarens sida behövs någon anmodan eller något iakttagande av några formaliteter. Syftet med bestämmelsen är att förhindra tillämpningen av sådana i vissa rättssystem förekommande regler som går ut på att köpesumman inte är förfallen till betalning förrän säljaren har framställt en formell begäran.

Vad regeln innebär framstår klarast i de fall då tidpunkten för betalningen är bestämd till en viss dag såsom exempelvis kan vara fallet när köparen har fått kredit. Ifall inget är bestämt om när köparen skall betala, torde säljaren däremot i praktiken inte kunna avstå från att framställa ett krav på betalning t. ex. genom att presentera en faktura i samband med att varan eller dokument överlämnas till köparen. Detta är dock närmast en följd av reglerna i art. 58. Några andra – särskilda eller formella – förutsättningar för betalningsskyldighetens inträde än de som framgår av avtalet och konventionen gäller inte.

Den ifrågavarande bestämmelsen saknar direkt motsvarighet i den gällande köplagen men överensstämmer i sak med vad som följer av 12 §. Den ligger också i linje med den reglering som övervägs för köplagsförslaget.

Avdelning II Mottagandet av leveransen

Artikel 60. Vid sidan av sin skyldighet att betala för varan är köparen enligt konventionen skyldig att motta leverans av varan. Hans sistnämnda skyldighet, vilken behandlas i denna artikel, anges i den engelska texten som en plikt att "take delivery" och i den franska som en plikt att "prendre livraison".

Köparens skyldighet att motta leverans av varan består enligt artikeln av två element. Enligt punkt a skall han vidta alla åtgärder som skäligen kan förväntas av honom för att säljaren skall kunna avlämna varan ("make delivery", "effectuer la livraison"). Enligt punkt b skall han överta varan ("taking over the goods", "retirer les marchandises").

Köparens skyldighet enligt punkt a kan gälla åtgärder som måste vidtas för att varan skall kunna sändas till honom såsom att utverka nödvändiga export- och importlicenser. Andra åtgärder kan gälla att ingå transportavtal så att varan över huvud taget kan avlämnas till en fraktförare eller att lämna instruktioner för tillverkningen av en vara. När det gäller rena specifikationer regleras de också av art. 65.

Köparens skyldighet enligt punkt b att överta varan innebär att han rent fysiskt skall avlägsna varan från den plats där säljaren enligt avtalet skall hålla den tillgänglig för köparen. Det kan gälla fall där köparen skall ta hand om varan efter en transport eller hämta varan när den skall avlämnas genom att hållas tillgänglig på säljarens affärsställe eller någon annan särskild plats.

Några regler om köparens skyldighet att motta varan finns inte i köplagen men övervägs däremot för köplagsförslaget.

Avdelning III Påföljder vid köparens avtalsbrott.

Denna avdelning inleds med en översikt över de påföljder som kan komma ifråga vid köparens avtalsbrott (art. 61). De flesta reglerna gäller antingen det är fråga om dröjsmål med betalningen eller bristande uppfyllelse av någon av köparens andra förpliktelser. Med andra förpliktelser avses inte då bara de som nämns i art. 60 utan även biförpliktelser som enbart följer av avtalet.

I art. 62 behandlas säljarens rätt att kräva fullgörelse. Det kan gälla betalning, mottagande av leverans eller någon annan fullgörelse. I art. 63 regleras säljarens möjlighet att sätta ut en tilläggstid för köparens fullgörelse och rättsverkningarna av att en sådan frist har satts ut. Förutsättningarna för säljarens rätt att häva köpet på grund av köparens avtalsbrott anges i art. 64. Avdelningens sista artikel behandlar det särskilda fallet att köparen enligt avtalet skall specificera varans form, mått eller andra egenskaper men inte gör det i tid (art. 65).

Säljarens rätt till skadestånd behandlas inte i avdelningen på annat sätt än genom en regel i den inledande artikeln. Utförligare regler om skadestånd finns i art. 74–77 och 79. Andra bestämmelser utanför avdelningen om påföljder som kan göras gällande vid köparens avtalsbrott är de om befarat avtalsbrott och successiv leverans (art. 71–73). En bestämmelse av särskild betydelse när köparen inte betalar är den om ränta i art. 78.

Avdelningen är uppbyggd på principiellt sett samma sätt som avdelningen om påföljder vid säljarens avtalsbrott (art. 45–52) och några artiklar är nästan likalydande.

Artikel 61. Artikeln innehåller en översikt över de påföljder som säljaren kan göra gällande vid köparens avtalsbrott samt ett par bestämmelser av mera speciell karaktär.

Om köparen underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller konventionen, får säljaren enligt första stycket utöva de rättigheter som anges i art. 62–65 och kräva skadestånd enligt art. 74–77. Vad som åsyftas är – förutom skadestånd – fullgörelse och hävning samt specifikation för köparens räkning. Det anges inte under vilka förutsättningar som de olika befogenheterna kan göras gällande. Det framgår av de följande artiklarna i avdelningen och av andra bestämmelser i konventionen såsom art. 71–73 om befarat avtalsbrott och successiv leverans och art. 81–84 om verkningarna av hävning.

I art. 74–77 anges bara för vilka förluster ersättning skall utgå ifall köparen är skadeståndsskyldig. Vilka förutsättningarna för skadeståndsskyldighet är anges inte uttryckligen men framgår – på samma sätt som beträffande säljarens avtalsbrott – indirekt av art. 79. Av bestämmelserna i art. 61 och 79 följer att köparens skadeståndsskyldighet kan begränsas eller falla bort om avtalsbrottet berodde på ett hinder utanför köparens kontroll. Att denna befrielsegrund torde ha liten betydelse när det gäller betalningsförsummelse utvecklas närmare i anslutning till art. 79.

I andra stycket av art. 61 slås fast att säljaren inte förlorar sin rätt att kräva skadestånd när han gör gällande andra påföljder. Enligt tredje stycket får en domstol eller skiljedomstol inte bevilja köparen anstånd när

säljaren gör gällande en påföljd för avtalsbrott. Båda de nu återgivna reglerna har direkta motsvarigheter när det gäller säljarens avtalsbrott och beräffande bakgrunden till reglerna hänvisas därför till vad som har sagts i det sammanhanget (art. 45).

Artikel 62. I denna artikel behandlas säljarens rätt att kräva fullgörelse. Artikeln motsvarar regeln i art. 46(1) om köparens rätt att kräva fullgörelse vid säljarens avtalsbrott. När det föreligger ett avtalsbrott på köparens sida, får säljaren kräva att köparen betalar, mottar leverans av varan eller fullgör sina andra skyldigheter, om inte säljaren har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett sådant krav.

Det framgår av bestämmelsen att rätten att kräva fullgörelse gäller köparens samliga skyldigheter. Den viktigaste är naturligtvis skyldigheten att betala. Om varan har avlämnats men köparen är i dröjsmål med betalningen, återstår i praktiken inte något annat för säljaren än att kräva betalt för varan. Säljaren är dock inte – som enligt svensk rätt – formellt betagen möjligheten att häva när köparen fått varan i sin besittning. Om köparen varken har mottagit leveransen eller fullgjort sin skyldighet att betala, innebär säljarens rätt till fullgörelse att han kan kräva att köparen betalar och mottar leverans av varan. I den situationen erbjuder konventionen dock andra utvägar som kanske bättre överensstämmer med säljarens intressen. En möjlighet är att häva köpet och – vid prisfall – kräva skadestånd beräknat enligt art. 75 eller 76. En annan möjlighet är att säljaren med stöd av art. 88 säljer varan för köparens räkning och tillgodosgör sig vad försäljningen ger som avräkning på priset och – ifall det inte förslår – kräver köparen på den resterande delen av priset.

På motsvarande sätt som i art. 46 framgår det av den nu ifrågavarande bestämmelsen att säljaren inte får kräva fullgörelse om han har gjort gällande en påföljd som är oförenlig med ett sådant krav. Om säljaren har hävt köpet, får han naturligtvis inte kräva att köparen skall betala eller motta leverans av varan. Skadestånd är däremot något som inte är oförenligt med ett krav på fullgörelse.

Säljarens rätt att kräva fullgörelse är – liksom köparens – underkastad den i art. 28 angivna begränsningen att en domstol inte är skyldig att ge dom på fullgörelse om den inte skulle göra detta enligt sin egen lag beträffande köpeavtal av liknande slag men som inte regleras av konventionen. När det är fråga om skyldigheten att betala torde denna begränsning ha en underordnad betydelse.

Den gällande svenska köplagen reglerar bara säljarens rätt att kräva att köparen erlägger betalning eller vidtar åtgärd "varav dess utbekommande må bero" (28 §). Beträffande köplagsförslaget övervägs däremot regler också om säljarens rätt att kräva att köparen medverkar till köpet.

Artikel 63. Artikeln reglerar säljarens möjlighet att sätta ut en tilläggstid för köparens fullgörelse och anger en av de rättsverkningar som följer av att en sådan tid har satts ut. Artikeln är en motsvarighet till art. 47 om köparens möjlighet att sätta ut en tilläggstid för säljarens fullgörelse.

Enligt första stycket får säljaren sätta ut en skälig tilläggstid inom vilken köparen skall fullgöra sina skyldigheter. Den viktigaste rättsverkan som utsättandet av en tilläggstid har är att säljaren enligt art. 61(1) punkt b får

häva köpet om köparen inte fullgör den ifrågavarande skyldigheten inom tilläggstiden. En förutsättning för att säljaren skall få häva är emellertid att tilläggstiden är så tydligt angiven att det framgår när tiden för fullgörelsen löper ut. Tilläggstiden måste vidare vara av skäligen lång.

Enligt bestämmelsen i första stycket kan tilläggstiden gälla vilken som helst av köparens skyldigheter. Säljarens rätt att häva är dock bara knuten till att köparen inte inom tilläggstiden har fullgjort sin skyldighet att betala eller motta leverans av varan. Av art. 54 följer att köparens skyldighet att betala även innebär en skyldighet att vidta vissa åtgärder för att möjliggöra betalning. Vad köparens skyldighet att motta leverans av varan innebär framgår av art. 60. Ett icke hävningsgrundande brott mot någon annan förpliktelse än som nu nämnts kan säljaren inte göra till grund för hävning genom att sätta ut en tilläggstid.

Enligt andra stycket får säljaren under tilläggstiden inte göra gällande någon påföljd för avtalsbrott. Detta gäller dock inte om köparen har meddelat att han inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom den utsatta fristen. Att säljaren har satt ut en tilläggstid gör under inga omständigheter att han förlorar sin rätt till skadestånd på grund av köparens dröjsmål med fullgörelsen. Också detta framgår av andra stycket. Beträffande den närmare innebörden av dessa regler gäller i princip detsamma som har sagts om reglerna i art. 47 (2).

Artikel 64. I denna artikel anges förutsättningarna för säljarens rätt att häva köpet på grund av köparens avtalsbrott. Liksom i art. 49 om köparens hävningsrätt vid säljarens avtalsbrott anges de grundläggande förutsättningarna i första stycket medan det av andra stycket framgår att hävningsrätten i en del fall måste utövas inom en viss tid för att inte gå förlorad.

Enligt första stycket kan hävningsrätten, på samma sätt som i art. 49, göras gällande på endera av två grunder. Enligt punkt a gäller att säljaren kan häva om köparen underlåter att fullgöra någon av sina skyldigheter enligt avtalet eller konventionen och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott. Vad som i konventionens mening utgör ett väsentligt avtalsbrott framgår av art. 25. Bestämmelsen gäller köparens samtliga förpliktelser, inte bara hans skyldighet att betala och motta leverans av varan. Ett brott mot en biförpliktelse som inte följer annat än av avtalet kan därför också ge rätt till hävning när avtalsbrottet är väsentligt.

Om det väl föreligger ett väsentligt avtalsbrott, kan avtalet hävas genast utan att säljaren behöver medge någon tilläggstid. Att köparen inte heller kan beviljas anstånd av en domstol e. d. framgår som nämnts av art. 61 (3).

Enligt punkt b gäller att säljaren under vissa förutsättningar kan häva när han i enlighet med art. 63 (1) har förelagt köparen en tilläggstid för fullgörelsen. Hävning får i så fall ske om köparen inte fullgör sin skyldighet att betala eller motta leverans av varan inom den tid som säljaren har satt ut. Säljaren får också häva om köparen förklarar att han inte kommer att fullgöra den ifrågavarande skyldigheten inom tilläggstiden. Under förutsättning att det är fråga om en bestämd tid av skäligen långd får hävning — här som när det gäller säljarens avtalsbrott — ske utan att man behöver pröva om avtalsbrottet är väsentligt.

Som nämnts i anslutning till art. 63 är rätten att häva efter en tilläggstid

bara knuten till att köparen har underlåtit att fullgöra sin skyldighet att betala eller motta leverans av varan. I fall säljaren har förelagt köparen en tilläggstid inom vilken denne skall fullgöra någon annan förpliktelse, kan detta inte ge rätt att häva enligt bestämmelsen i punkt b.

Av andra stycket i art. 64 följer att säljaren kan förlora sin rätt att häva köpet om han inte utövar denna rätt inom viss tid. Det gäller dock bara när köparen har betalat och säljaren förlorar inte hävningsrätten förrän hela köpesumman är betald. Beträffande ett avbetalningsköp innebär detta att säljaren inte förlorar möjligheten att häva köpet förrän sista avbetalningen är gjord.

Den tid inom vilken säljaren måste utöva sin hävningsrätt är olika beroende på om det är fråga om försenad fullgörelse eller något annat avtalsbrott från köparens sida.

Vid försenad fullgörelse gäller enligt andra stycket punkt a att säljaren förlorar rätten att häva köpet om han inte utövar sin rätt innan han har fått veta att fullgörelse har skett. Försenad fullgörelse är i allmänhet detsamma som försenad betalning och normalt förlorar säljaren naturligtvis sitt intresse av att häva när betalning skett. Betalning kan emellertid ha skett utan att säljaren ännu känner till detta. Om säljaren i en sådan situation häver för att sälja varan till någon annan, är det en giltig hävning bara den sker innan han har fått veta att betalning skett.

Vid annat avtalsbrott än försenad fullgörelse gäller enligt andra stycket punkt b (i) att säljaren förlorar hävningsrätten om han inte utövar sin rätt inom skälig tid efter det att han fick eller borde ha fått kännedom om avtalsbrottet. Ett fall som omfattas av denna regel är att material, som skall tillhandahållas av köparen, inte är av avtalsenligt kvalitet och därför försvårar tillverkningen för säljaren. Om säljaren har satt ut en tilläggstid, måste han utöva sin hävningsrätt inom skälig tid efter utgången av tilläggs-tiden eller efter det att köparen har förklarat att han inte kommer att fullgöra inom tilläggstiden. Detta följer av regeln i punkt b (ii).

En allmän förutsättning för hävning är att den part som vill förklara köpeavtalet hävt, gör detta genom ett meddelande till den andre parten (art. 26). Om säljaren har avgett en hävningsförklaring inom den tid som anges i andra stycket får han dock åberopa den även om förklaringen t. ex. inte skulle komma fram (se art. 27).

Bestämmelsen i art. 64 gäller säljarens rätt att häva när köparens avtalsbrott är ett faktum. Att säljaren under vissa förutsättningar kan häva redan på grund av ett befarat avtalsbrott framgår av art. 72. Ifall köparen avbeställer varan, kan säljaren exempelvis häva avtalet med stöd av sistnämnda bestämmelse.

Det fallet att avtalet gäller flera delleveranser och särskild betalning skall ske för varje delleverans behandlas i art. 73.

Beträffande verkningarna av hävning finns bestämmelser i art. 81–84.

Konventionens väsentlighetskrav utgör en strängare hävningsförutsättning än den som gäller enligt svensk rätt (jfr 28 § köplagen). Till skillnad mot vad som gäller enligt svensk rätt faller hävningsrätten dock inte bort när köparen har fått varan i sin besittning. Tilläggstiden saknar motsvarighet i den svenska köplagen. En skillnad är också att säljaren enligt svensk

rätt bara har rätt att häva vid köparens dröjsmål med betalningen, alltså inte vid dröjsmål med mottagandet. De regler om hävning på grund av köparens avtalsbrott som övervägs för köplagsförslaget ligger betydligt närmare konventionens bestämmelser.

Artikel 65. I denna artikel behandlas det särskilda fallet att köparen skall specificera varans form, mått eller andra egenskaper men inte gör det i tid. Under vissa i artikeln angivna förutsättningar kan säljaren i så fall få göra specifikationen i köparens ställe. Man kan se det som en alternativ reglering av köparens underlåtenhet att i ett visst fall fullgöra sin skyldighet enligt art. 60 punkt a att medverka till köpet så att säljaren skall kunna avlämna varan.

En förutsättning för att artikeln skall bli tillämplig är att köparen enligt avtalet skall göra den ifrågavarande specifikationen. En säljare som skall tillverka en vara och som märker att han saknar vissa specifikationer som behövs för att han skall kunna fullfölja tillverkningen, kan alltså inte utan vidare återopa artikeln för att själv göra de närmare bestämningarna av varans egenskaper. Har parterna däremot kommit överens om att köparen senare skall komplettera sin beställning med t. ex. vissa detaljritningar, är artikeln tillämplig.

Om köparen underlåter att göra specifikationen vid den överenskomna tidpunkten eller inom en skälig tid efter det att han mottagit en begäran från säljaren, får säljaren enligt första stycket själv företa specifikationen. Specifikationen måste dock överensstamma med köparens behov såvitt dessa är kända för säljaren. Hur varan skall vara närmare beskaffad för att motsvara köparens behov kan t. ex. framgå av tidigare beställningar eller av att säljaren känner till de ändamål för vilka varan skall användas.

Bestämmelsen ger säljaren en rätt att göra specifikationen men den förpliktar honom inte att göra den. Om han föredrar att häva avtalet på grund av köparens underlåtenhet att specificera, kan säljaren göra detta om förutsättningarna för hävning föreligger. Även om han väljer att själv göra specifikationen, har han kvar sina övriga rättigheter, t. ex. rätten till skadestånd.

I andra stycket regleras det fallet att säljaren väljer att själv göra specifikationen. Säljaren skall i så fall underrätta köparen om detaljerna i den gjorda specifikationen och sätta ut en skälig tid inom vilken köparen får göra en annan specifikation. Om köparen inte reagerar i tid, blir den av säljaren gjorda specifikationen bindande. Att specifikationen blir bindande innebär bl. a. att varan skall anses avtalsenlig om den överensstämmer med den av säljaren gjorda specifikationen.

I artikeln förutsätts att parterna sänder vissa meddelanden till varandra. Av bestämmelserna framgår att en uppmaning från säljaren till köparen att specificera går på avsändarens, dvs. säljarens risk. Detsamma gäller säljarens meddelande angående detaljerna i den av honom gjorda specifikationen. Övriga meddelanden följer huvudregeln i art. 27 och går alltså på mottagarens risk.

Någon motsvarighet till konventionens bestämmelser om specifikation finns inte i den gällande svenska köplagen. Regler som i allt väsentligt överensstämmer med konventionen övervägs däremot för köplagsförslaget.

Fjärde kapitlet av del III, vilket handlar om riskens övergång, innehåller bara fem artiklar (66–70). I den första anges innebörden av att risken för varan går över på köparen. I art. 67 regleras riskens övergång vid transportköp. I art. 68 anges när risken går över i det speciella fallet att varan har sålts medan den befinner sig under transport. När risken går över på köparen i sådana fall som inte avses i art. 67 och 68 framgår av art. 69. Art. 70, slutligen, innehåller ett undantag från reglerna om riskens övergång när det föreligger ett väsentligt avtalsbrott på säljarens sida.

Formellt är bestämmelserna om riskens övergång fristående från bestämmelserna om avlämnandet. De har emellertid utformats så att riskens övergång i många fall sammanfaller med avlämnandet. Skillnaden mellan vad som gäller om riskens övergång enligt konventionen och enligt svensk rätt (17 och 37 §§ köplagen) är därför betydligt mindre än vad reglernas utformning och placering kan ge intryck av. Köplagen saknar dock en motsvarighet till art. 70. I det förslag till ny köplag som jag senare avser att lägga fram kommer sannolikt konventionens teknik att användas.

Eftersom konventionen på ett undantag när är dispositiv, står det naturligtvis parterna fritt att reglera frågan om riskens övergång på något annat sätt än det som följer av bestämmelserna i detta kapitel, t.ex. genom hänvisning till en leveransklausul.

Artikel 66. I artikeln anges som nämnts innebörden av att risken för varan går över på köparen. Förlust av eller skada på varan som inträffar efter riskens övergång befriar inte köparen från hans skyldighet att betala.

Artikeln anger inte vilken betydelse det har att varan går förlorad eller skadas innan risken har gått över på köparen. Det framgår emellertid av art. 36 första stycket att säljaren är ansvarig för fel som föreligger vid den tidpunkt då risken för varan går över på köparen. För säljaren innebär alltså en skada på varan som inträffar före riskens övergång att han antingen råkar i dröjsmål, därför att han inte kan avlämna någon vara, eller att han blir ansvarig för fel, därför att han avlämnar en vara som inte är avtalsenlig. Följden av en skada eller förlust som inträffar medan säljaren fortfarande bär risken kan således bli den att köparen kan häva avtalet samt att säljaren inte får betalt för varan och dessutom kan bli skadeståndsskyldig mot köparen. Också en skada som inträffar efter riskens övergång befriar dock köparen från hans betalningsskyldighet ifall skadan beror på säljaren. Det framgår av slutet av artikeln.

Artikel 67. Artikeln gäller tidpunkten för riskens övergång när köpeavtalet förutsätter att varan skall transporteras. Däremot gäller artikeln inte det fallet att köparen hämtar varan på säljarens affärsställe och därefter lämnar den till en transportör.

I första stycket behandlas det fallet att säljaren inte skall avlämna varan på någon bestämd plats. Riskens går i så fall över på köparen när varan överlämnas till den första transportören för vidarebefordran till köparen i enlighet med avtalet. I konventionen anges inte att det skall vara fråga om en transportör som har åtagit sig transporten från den ort där säljaren har sitt affärsställe. Detta torde innebära att risken går över redan när varan

överlämnas till en lokal transportör som t. ex. skall köra den till en hamn eller järnvägsstation.

I bestämmelsen anges inte exakt när varan skall anses ha överlämnats till en transportör så att risken går över på köparen. Detta får dock antas ha skett när transportörens folk har tagit hand om varan för lastning eller efter en lastning som säljarens folk har utfört eller när varan har tagits emot i en terminal för vidarebefordran till köparen.

I första stycket behandlas också det fallet att säljaren skall avlämna varan till en transportör på en bestämd plats. Med uttrycket avses någon annan plats än säljarens affärsställe. Däremot torde det kunna avse en plats på samma ort där säljaren har sitt affärsställe, t. ex. en flygterminal. Bestämmelsen gäller dock främst det fallet att varan skall avlämnas på en annan ort efter en förtransport, t. ex. att den efter landtransport till en hamn på en annan ort skall överlämnas till ett rederi för en sjötransport. I ett sådant fall går risken över när varan överlämnas till den ifrågavarande sjötransportören.

Den omständigheten att säljaren har rätt att hålla inne dokument till vilka förfoganderätten över varan är knuten påverkar inte riskens övergång. Detta har framhållits uttryckligen eftersom riskens övergång i vissa rättssystem har knutits till överlämnandet av transportdokumenten.

Av andra stycket följer att risken inte går över på köparen när varan överlämnas till en transportör om inte varan vid denna tidpunkt kan hänföras till avtalet. Om säljaren sänder ett parti varor som är avsett för olika köpare och det inte framgår, t. ex. genom märkning av varan eller anteckning i ett transportdokument, vilken del av partiet som är avsedd för en bestämd köpare, går risken över först när varan på något sätt kan hänföras till det ifrågavarande avtalet; jfr art. 32 (1).

Artikel 68. I artikeln anges när risken går över beträffande varor som har sålts medan de befinner sig under transport. Det kan t. ex. vara fråga om försäljning av en oljelast. Bestämmelsen har inte begränsats till varor som transporteras till sjöss utan kan också gälla varor som transporteras på något annat sätt.

Huvudregeln är enligt bestämmelsen att risken för varan i dessa fall går över på köparen vid avtalets ingående. Från detta gäller dock ett viktigt undantag. Om omständigheterna tyder på det, skall köparen nämligen anses ha övertagit risken redan från den tidpunkt då varan överlämnades till den transportör som har utfärdat de dokument som ligger till grund för transportavtalet. Omständigheter som tyder på att köparen har gått med på att överta risken från denna tidpunkt kan vara att han har förvärvat transportdokumentet och en försäkringspolis som gäller också till förmån för köparen.

Säljaren skall i alla händelser bära risken för varan vid de köp som avses i artikeln, om han vid köpeavtalets ingående visste eller borde ha vetat att varan förlorats eller skadats men inte har meddelat köparen detta.

Artikel 69. Artikeln gäller tidpunkten för riskens övergång i andra situationer än de som har behandlats i art. 67 och 68. Bestämmelsen gäller t. ex. det fallet att köparen skall hämta varan på säljarens affärsställe eller att varan befinner sig i ett lager hos någon annan än säljaren. Bestämmelsen

gäller vidare det fallet att säljaren har åtagit sig att avlämna varan på någon ort på väg till köparen utan att säljaren skall sända varan från denna ort eller att varan skall avlämnas på köparens affärsställe.

Enligt första stycket gäller att, om varan skall avlämnas på säljarens affärsställe utan att säljaren skall sända den, risken går över på köparen då han övertar varan eller, om han inte gör det i tid, från den tidpunkt då varan har ställts till hans förfogande och det innebär ett avtalsbrott från köparens sida att han inte mottar leveransen.

Att varan har ställts till köparens förfogande innebär att säljaren skall ha fullgjort det som åligger honom för att varan skall kunna avlämnas. Säljaren skall bl. a. ha packat varan om en sådan skyldighet för honom följer av avtalet.

Om köparen skall överta varan på någon annan plats än säljarens affärsställe, går enligt andra stycket risken över på köparen när tiden för avlämnandet är inne och köparen vet att varan har ställts till hans förfogande på denna plats. Enligt bestämmelsen förutsätts faktisk kännedom hos köparen. Å andra sidan behöver hans kännedom om att varan har ställts till hans förfogande inte härstamma från säljaren. Köparen kan ha fått reda på det t. ex. genom ett meddelande om varans ankomst från en transportör. Om köparen tar hand om varan eller är i dröjsmål med mottagandet av leveransen saknar betydelse för frågan om riskens övergång i dessa fall.

För att varan skall anses ha ställts till köparens förfogande i den mening som avses i första och andra styckena måste varan klart ha hänförs till det ifrågavarande avtalet. Det sägs uttryckligen i tredje stycket och överensstämmer med det som gäller enligt art. 67 (2).

Artikel 70 Denna artikel innehåller ett undantag från reglerna om riskens övergång när det föreligger ett väsentligt avtalsbrott på säljarens sida. Vad som är ett väsentligt avtalsbrott enligt konventionen anges i art. 25.

Av bestämmelsen följer att köparen bär risken för varan även om den har fel men felet inte är väsentligt så att köparen kan häva köpet. Om det har förelegat ett fel i varan när risken gick över på köparen och varan har skadats ytterligare efter riskens övergång, kan köparens krav endast avse det fel som kan hänföras till varans beskaffenhet när risken gick över.

Om felet utgör ett väsentligt avtalsbrott, innebär riskens övergång däremot inte någon begränsning av köparens rätt att göra gällande påföljder. Den omständigheten att varan har förstörts genom en händelse som inte beror på köparen begränsar således inte hans möjlighet att häva köpet på grund av det väsentliga fel som fanns i varan vid riskens övergång. Detta framgår också av art. 82 (2).

6.3.5 Kapitel V. Gemensamma bestämmelser om säljarens och köparens skyldigheter

Det sista kapitlet i del III innehåller bestämmelser som gäller både säljarens och köparens förpliktelser. Kapitlet är uppdelat i sex avdelningar. I avdelning I finns bestämmelser om stoppningsrätt och hävningsrätt vid befarat avtalsbrott (art. 71 och 72) och om hävning vid successiv leverans (art. 73). Avdelning II handlar om beräkning av skadestånd (art. 74–77).

Avdelning III innehåller bara en enda artikel, vilken handlar om rätten till ränta. Avdelning IV innehåller regler om befrielsegrunder, bl. a. den för skadeståndsansvaret viktiga art. 79. I avdelning V regleras verkningarna av hävning (art. 81–84). I kapitlets sjätte och sista avdelning finns regler om vård av varan (art. 85–88).

Avdelning I. Befarad avtalsbrott och successiv leverans

Artikel 71. I artikeln regleras parternas s. k. stoppningsrätt. Första stycket gäller en parts rätt att ställa in fullgörelsen av sina skyldigheter när det visar sig att motparten – till följd av vissa särskilda förhållanden – inte kommer att fullgöra en väsentlig del av sina skyldigheter. Att en part har rätt att ställa in fullgörelsen av sina skyldigheter innebär t. ex. för säljarens del att han inte behöver avlämna varan och för köparens del att han inte behöver betala. Stoppningsrätten medger emellertid också att förberedelserna för fullgörelsen avbryts. Säljaren kan t. ex. avbryta tillverkningen av varan och köparen behöver inte vidta sådana förberedande åtgärder som behövs för att betalning skall kunna ske.

En förutsättning för att stoppningsrätten skall få göras gällande är att det efter avtalslutet "visar sig" (becomes apparent, apparait) att motparten inte kommer att fullgöra en väsentlig del av sina förpliktelser. Orden "visar sig" skall ses i relation till orden "står det klart" (it is clear, il est manifeste) i art. 72 om hävning på grund av befarad avtalsbrott. Avsikten med de olika ordvalen är att ge uttryck åt ett krav på högre grad av sannolikhet för att en part skall få häva. Båda uttrycken skall tolkas objektivt. Det är alltså inte avgörande vad den part anser som vill ställa in sin fullgörelse eller häva avtalet i förtid.

En ytterligare förutsättning som uppställs för att stoppningsrätten skall få göras gällande är att det förhållandet att motparten inte kommer att fullgöra en väsentlig del av sina förpliktelser skall vara en följd av antingen en allvarlig brist i hans fullgörelseförmåga eller i hans kreditvärdighet (punkt a) eller hans förhållningssätt under förberedelsen till fullgörelse eller vid fullgörelsen av avtalet (punkt b).

Enligt punkt a är det i och för sig inte tillräckligt att motpartens agerande i andra avtalsförhållanden leder till att man kan ifrågasätta om han kan fullgöra sina förpliktelser i dessa. Den omständigheten att säljaren inte har kunnat fullgöra ett liknande avtal med någon annan kan emellertid utvisa att han saknar den tekniska sakkunskap som är nödvändig för att det aktuella avtalet skall kunna fullgöras. En parts underlåtenhet att betala sina skulder i andra avtalsförhållanden kan naturligtvis också tyda på bristande kreditvärdighet utan att det har gått så långt att han har ställt in sina betalningar e. d. Också förändringar i yttre förhållanden kan ligga till grund för bedömningen att motparten inte kommer att kunna fullgöra avtalet. Om t. ex. den stat i vilken säljarens affärsställe är beläget råkar i krig och detta utesluter tillgång till sådana råvaror som behövs för fullgörelsen eller innebär ett hinder för att sända varan, kan denna omständighet ge köparen rätt att ställa in sin fullgörelse.

I punkt b kan det vara fråga om att t. ex. säljaren inte skaffar det material

som är nödvändigt för tillverkningen eller att kvaliteten på arbetsresultatet vid tillverkningen av vissa delar visar att inte heller slutprodukten kommer att vara avtalsenlig.

För att en part skall ha rätt att ställa in sin fullgörelse måste de förhållanden som avses i första stycket visa sig efter avtalsslutet. En part kan alltså inte ställa in sin fullgörelse under hänvisning till förhållanden på motpartens sida som han kände till när avtalet träffades. Däremot är det inte nödvändigt att det skall ha inträtt en förändring i motpartens förhållanden efter avtalsslutet. Det är tillräckligt att förhållandena har visat sig först efter denna tidpunkt.

Enligt andra stycket får en säljare, som redan har avsänt varan när de förhållanden som anges i första stycket visar sig, hindra att varan lämnas ut till köparen. Detta gäller även om köparen redan innehar ett dokument t. ex. ett konossement som ger honom rätt att kräva att varan lämnas ut till honom. Andra stycket gäller emellertid bara i förhållandet mellan köparen och säljaren. Säljaren kan alltså förlora sin stoppningsrätt om köparen överlåter dokumentet till en godtroende tredjeman.

Enligt tredje stycket skall den part som inställer sin fullgörelse underrätta motparten om detta och han skall fortsätta fullgörelsen om motparten ställer en tillräcklig säkerhet för sin fullgörelse. Köparen kan alltså undanröja grunden för säljarens stoppningsrätt genom att ställa säkerhet för betalningen. Det måste i så fall förutsättas att säkerheten kan realiseras vid den tidpunkt då priset förfaller till betalning. När det gäller säljarens fullgörelse kan en liknande säkerhet komma i fråga om grunden för att köparen har inställt sin fullgörelse är den att säljarens kreditvärdighet har blivit tvivelaktig. När det är fråga om säljarens förmåga att uppfylla de krav på kvalitet i prestationen som har förutsatts i avtalet men blivit tvivelaktig kan däremot inte en säkerhet av detta slag undanröja tvivlet. Köparen behöver inte fortsätta med sin fullgörelse enbart på den grund att han får en säkerhet för sina eventuella skadeståndskrav utan säkerheten måste avse kvaliteten i säljarens prestation.

Den gällande köplagen har regler om stoppningsrätt i 39 §. De gäller emellertid bara för säljaren vid köparens obestånd. För köplagsförslaget övervägs bestämmelser som ligger i linje med konventionens reglering.

Artikel 72. Artikeln gäller en parts rätt att häva avtalet före tiden för fullgörelsen på grund av ett befarat avtalsbrott från motpartens sida. För att avtalet skall få hävas i förtid måste det stå klart att motparten kommer att begå ett väsentligt avtalsbrott. Så kan vara fallet t. ex. om köparen har avbeställt varan eller annars meddelat att han inte har för avsikt att fullgöra avtalet. Att det kommer att inträffa ett väsentligt avtalsbrott på säljarens sida kan framgå t. ex. av att säljaren säljer varan till någon annan eller av någon yttre händelse såsom brand eller krig vilken omöjliggör leverans.

Enligt andra stycket skall den part som har för avsikt att häva avtalet skälig tid i förväg underrätta motparten om sin avsikt för att bereda denne möjlighet att ställa säkerhet för sin fullgörelse och därigenom undanröja hävningsgrunden. Skyldigheten att underrätta motparten är inte absolut. Den gäller bara om tiden tillåter. Det framgår vidare av tredje stycket enligt vilket den part som har för avsikt att häva avtalet inte behöver

underrätta motparten om sin avsikt om denne förklarar att han inte kommer att fullgöra sina skyldigheter.

Någon allmän regel om rätt att häva på grund av befarat avtalsbrott finns inte i den svenska köplagen. Säljaren har dock under vissa förutsättningar en sådan rätt enligt 39 och 40 §§. En regel motsvarande första stycket i förevarande artikel i konventionen övervägs däremot för köplagsförslaget.

Artikel 73. Artikeln gäller hävning vid successiv leverans, dvs. när varan enligt avtalet skall avlämnas genom delleveranser. Artikeln är tillämplig vid bristande uppfyllelse av såväl säljarens skyldighet att avlämna delleveranser som köparens skyldighet att betala för delleveranserna.

Av första stycket framgår att en part har rätt att häva avtalet såvitt gäller en av delleveranserna om motparten inte har fullgjort sina skyldigheter avseende denna leverans och detta utgör ett väsentligt avtalsbrott beträffande denna leverans. Att köparen har denna rätt vid partiellt avtalsbrott på säljarens sida framgår också av art. 51.

I andra stycket regleras rätten för en part att häva avtalet såvitt gäller senare delleveranser. Om ett avtalsbrott i fråga om en delleverans ger god grund att anta att ett väsentligt avtalsbrott kommer att inträffa beträffande framtida delleveranser, får avtalet även hävas beträffande dessa. Bestämmelsen gäller t. ex. det fallet att ett fel avseende en delleverans ger anledning att misstänka att fel kommer att föreligga också i en eller flera av de framtida leveranserna och det fallet att ett fel i en leverans ger anledning att anta att tidtabellen för tillverkningen kommer att förskjutas så att dröjsmål kommer att inträffa med någon eller flera av de framtida leveranserna. Rätten att häva beträffande framtida delleveranser avser samtliga de delleveranser i fråga om vilka det föreligger en god grund att anta att ett väsentligt avtalsbrott kommer att inträffa. Det är i och för sig utan betydelse om det redan inträffade avtalsbrottet är väsentligt.

I tredje stycket regleras köparens rätt att häva hela avtalet. Det är alltså här bara fråga om köparens rätt att häva. Om köparen häver avtalet beträffande någon delleverans får han enligt det förevarande stycket också häva avtalet beträffande tidigare och senare delleveranser i den utsträckning det föreligger ett sådant samband mellan delleveranserna att de vid en partiell hävning inte skulle kunna användas för det ändamål som parterna förutsåg vid avtalsslutet.

Den svenska köplagen har bestämmelser om hävning vid successiv leverans i 22, 29 och 46 §§. Vad där sägs om säljarens avtalsbrott motsvarar i stort sett regleringen i konventionens art. 73. Någon ändring övervägs inte för köplagsförslaget. Vad beträffar köparens dröjsmål med betalningen skiljer sig dock den svenska rätten från konventionen och samma skillnad torde komma finnas också i köplagsförslaget.

Avdelning II Skadestånd

I de avdelningar av konventionen där påföljderna av en parts avtalsbrott behandlas anges endast att en part kan kräva skadestånd på grund av motpartens avtalsbrott. Däremot finns det inga bestämmelser om förutsättningarna för skadeståndsskyldigheten (se art. 45 och 61). Detta skall upp-

fattas så att skadeståndsskyldighet uppkommer oberoende av försummelse på skadevållarens sida. Skadeståndsskyldigheten begränsas emellertid i viss mån genom reglerna om befrielsegrunder i art. 79.

Den föreliggande avdelningen om skadestånd (art. 74–77) handlar om skadeståndets omfattning och beräkning. Bestämmelserna gäller antingen det är säljaren eller köparen som är den skadeståndsberättigade. Art. 74 innehåller de grundläggande reglerna om skadeståndets omfattning. I art. 75 och 76 regleras den skadelidandes rätt till ersättning för prisskillnad när avtalet har hävts. Art. 77 handlar om den skadelidandes skyldighet att begränsa sin förlust och följderna av att han underlåter detta.

Artikel 74. Enligt huvudprincipen, som uttrycks i första meningen av denna artikel, skall skadeståndet motsvara den förlust som den skadelidande har drabbats av till följd av avtalsbrottet. Utgångspunkten är alltså att han ekonomiskt skall försättas i samma situation som om motparten hade fullgjort avtalet på rätt sätt eller – med svensk terminologi – få ersättning för det positiva kontraktsintresset. Det framgår uttryckligen att skadeståndet skall omfatta ersättning också för förlorad vinst. I övrigt anges inte vilka skadeståndsposter som skall ersättas. Att prisskillnad skall ersättas framgår dock som nämnts av art. 75 och 76.

Enligt andra meningen får skadeståndet inte överstiga den förlust som den skadeståndsskyldige förutsåg eller borde ha förutsett såsom en möjlig följd av avtalsbrottet. Den ersättningsgilla förlusten skall ha framstått som en möjlig följd av avtalsbrottet med hänsyn till de omständigheter som den skadeståndsskyldige kände till eller borde ha känt till vid tiden för avtalslutet. Genom bestämmelsen i andra meningen undantas från skadeståndet sådana förluster som visserligen är en följd av avtalsbrottet men som inte uppfyller kravet på förutsebarhet. Detta ligger i linje med vad som gäller enligt angloamerikansk och fransk rätt och måste anses utgöra en snävare avgränsning av skadeståndets omfattning än den som följer av den i nordisk rätt tillämpade adekvansprincipen.

De allmänna principer för skadeståndets beräkning som gäller enligt svensk köprätt är inte kodifierade. Som antytts får dock regeln i första meningen av ifrågavarande artikel anses överensstämma med gällande svensk rätt medan andra meningen torde, som nyss har berörts, innebära en större begränsning av rätten till skadestånd än enligt svensk rätt. En bestämmelse med samma innebörd som första meningen torde komma att tas in i köplagsförslaget.

Artikel 75. Artikeln gäller ersättning för prisskillnad när köpet har hävts och köparen har gjort ett täckningsköp eller säljaren har sålt varan på nytt. Den skadeståndsberättigade har i så fall rätt till ersättning för skillnaden mellan det avtalade priset och priset vid täckningsköpet eller kompensationsförsäljningen. Det är det faktiska priset vid den andra transaktionen som skall läggas till grund för beräkningen av prisskillnaden och i motsats till vad som gäller enligt art. 76 är det här alltså fråga om en konkret skadeståndsberäkning.

För att prisskillnaden skall få beräknas enligt art. 75 måste den andra transaktionen ha gjorts på ett skäligt sätt och inom skälig tid efter det att köpet hävdes. Detta får anses innebära att köparen skall ha försökt göra ett

täckningsköp till så lågt pris som möjligt och att säljaren vid kompensationsförsäljningen skall ha försökt få ut ett så högt pris som möjligt. Ifall den andra transaktionen inte uppfyller dessa krav, skall ersättningen för prisskillnad beräknas enligt art. 76 om förutsättningarna för tillämpning av den artikeln är uppfyllda.

Det framgår av slutet av den ifrågavarande artikeln att den endast gäller beräkningen av skadeståndsposten prisskillnad och att ersättning för prisskillnad inte utgör hinder för att den skadelidande får ersättning för andra skadeståndsposter som kan vara ersättningsgilla enligt art. 74.

Även enligt gällande svensk rätt har den skadelidande rätt till ersättning för konkret prisskillnad. En uttrycklig regel om detta saknas dock i köplagen men torde komma att tas in i köplagsförslaget.

Artikel 76. Artikeln gäller ersättning för prisskillnad när köpet har hävts men den skadelidande parten inte har gjort något täckningsköp eller någon kompensationsförsäljning. Artikeln är emellertid också tillämplig när ett täckningsköp eller en kompensationsförsäljning har gjorts men köpet eller försäljningen inte uppfyller de krav som anges i art. 75. Det blir här fråga om en abstrakt skadeståndsberäkning.

För att bestämmelsen skall vara tillämplig måste det finnas ett gängse pris för varan. Om detta är fallet har den skadelidande enligt första stycket rätt till ersättning för skillnaden mellan det avtalade priset och gängse pris vid den tidpunkt då köpet hävdes. Denna tidpunkt blir avgörande för bedömningen t. ex. om avtalet hävs på grund av ett befarat avtalsbrott eller om säljaren häver köpet på den grund att köparen inte betalar för varan i tid eller inte i tid har vidtagit åtgärder som är nödvändiga för att betalning skall kunna ske. Vidare är gängse pris vid tiden för hävningen avgörande om köparen avvisar en vara som erbjuds honom.

I de fall då köparen har övertagit varan skall prisskillnaden beräknas på grundval av gängse pris vid den tidpunkt då han övertog varan. Denna tidpunkt blir alltså avgörande t. ex. när köparen har fått varan i sin besittning och efter en tid upptäcker att det föreligger ett väsentligt fel i varan.

Beräkningen av prisskillnaden enligt första stycket skall – enligt vad som sägs i andra stycket – ske på grundval av gängse priset på den ort där varan borde ha avlämnats. Detta skall gälla också om köparen redan har fått varan och först efter detta häver köpet. Om det inte finns något gängse pris för varan på den ort där varan borde ha avlämnats, skall man till grund för beräkningen lägga gängse pris på en annan ort som skäligen kan jämföras med den förutnämnda orten. I så fall måste hänsyn tas till skillnaderna i transportkostnader.

Inte heller när ersättningen för prisskillnad skall beräknas enligt art. 76 utgör den hinder för att den skadelidande får ersättning för andra skadeståndsposter som kan vara ersättningsgilla enligt art. 74. Med stöd av sistnämnda artikel kan ersättning utgå för t. ex. förlorad vinst men ersättningen för prisskillnad får naturligtvis då inte täcka samma förlust.

Regler om abstrakt beräkning av ersättning för prisskillnad finns i den gällande svenska köplagen (25, 30 och 45 §§). Avgörande enligt de svenska reglerna är dock inte gängse pris vid hävningen eller övertagandet av varan utan priset på varan då avlämnandet bort ske eller dröjsmålet inträdde.

Enligt köplagsförslaget torde tiden för hävningen komma att vara avgörande.

Prop. 1986/87: 128

Artikel 77. Artikeln gäller den skadelidande partens skyldighet att begränsa sin förlust. Enligt bestämmelsen skall han vidta sådana åtgärder som efter omständigheterna är skäligen för att begränsa den förlust som följer av avtalsbrottet. Skyldigheten gäller förlusten även till den del den består av förlorad vinst. Om den skadelidande underlåter att begränsa förlusten, kan skadeståndet sättas ned med ett belopp motsvarande det med vilket förlusten borde ha begränsats.

Den princip åt vilken artikeln ger uttryck gäller också enligt svensk rätt. En regel som ger uttryck åt principen torde komma att tas in i köplagsförslaget.

Avdelning III Ränta

Artikel 78. Artikeln, som gäller rätten till ränta, är resultatet av en kompromiss i diplomatkonferensens slutskede. Den säger inte mycket mera än att ränta skall utgå på förfallna belopp. Frågan om vilken räntesats som skall tillämpas har lämnats öppen och får avgöras enligt den nationella lag som är tillämplig på köpet.

Skyldighet att utge ränta föreligger enligt artikeln till att börja med för köparen om denne inte betalar i tid. Skyldigheten kan också gälla säljaren om denne i samband med hävning skall betala tillbaka till köparen vad denne erlagt för varan. Ränta kan också komma ifråga när en part skall utge skadestånd till motparten och över huvud taget när ett belopp har förfallit till betalning.

Den omständigheten att en part kräver ränta inverkar inte på hans rätt till skadestånd. Om den betalningsberättigade har haft faktiska räntekostnader som överstiger den räntesats som följer av tillämplig lag, kan denna skillnad alltså krävas ut som skadestånd.

Rätten till ränta gäller även om den betalningsskyldige kan åberopa någon befrielsegrund. Detta är en viktig skillnad jämfört med rätten till skadestånd; se art. 79 (5).

Den svenska köplagen har i huvudsak inte någon annan regel om ränta än den i 38 § intagna hänvisningen till räntelagen. Samma teknik torde komma att begagnas i köplagsförslaget.

Avdelning IV Befrielsegrunder

Artikel 79 Denna artikel kan sägas innehålla konventionens centrala bestämmelser om parternas skadeståndsansvar. Att en part som underlåter att fullgöra någon av sina förpliktelser är skyldig att utge skadestånd framgår visserligen av art. 45(1) punkt b och art. 61(1) punkt b och bestämmelser om skadeståndets omfattning och beräkning finns i art. 74–77. Förevarande artikel anger emellertid under vilka förutsättningar en part, som i och för sig är ansvarig för ett avtalsbrott, är befriad från att utge skadestånd till motparten.

Bestämmelserna i artikeln är formulerade såsom om de gällde befrielse

från vilken som helst av parternas skyldigheter. Av femte stycket framgår dock att artikeln bara har betydelse för skadeståndsansvaret.

Huvudregeln om befrielse från skadeståndsansvaret finns i första stycket. Andra stycket gäller ansvaret för t. ex. underentreprenörer och andra självständiga medhjälpare. I tredje stycket anges hur länge ansvarsbefrielsen varar och i fjärde stycket regleras en parts skyldighet att under alla omständigheter underrätta motparten när han inte kan fullgöra sina skyldigheter såsom förutsatt.

Enligt första stycket är en part inte ansvarig för underlåtenheten att fullgöra någon av sina skyldigheter om han visar att underlåtenheten berodde på ett hinder utanför hans kontroll. Ytterligare förutsättningar är emellertid att han också visar att det inte skäligen kunde förväntas av honom att han skulle ha räknat med hindret vid avtalsslutet eller att han skulle ha undvikit eller övervunnit hindret eller dess följder. Om samtliga dessa förutsättningar är uppfyllda – och annat inte följer av de följande bestämmelserna i artikeln – är parten befriad från skadeståndsskyldighet.

När det talas om hinder innebär detta att det inte är tillräckligt att fullgörelsen har försvårats eller blivit mer kostsam än beräknat. Om varan eller det varuslag det är fråga om har förstörts, utgör det naturligtvis ett hinder för leverans. Men i och för sig krävs det emellertid inte att det föreligger s. k. objektiv omöjlighet. Hinder som avses i bestämmelsen kan bestå i att det inträffat ett produktionsstopp på grund av någon naturhändelse. Ett hinder kan också utgöras av olyckshändelser såsom en eldsvåda eller en översvämning. Även en åtgärd av en myndighet kan i och för sig utgöra ett hinder för fullgörelsen. Detsamma gäller en strejk. Det torde inte heller vara uteslutet att omständigheter av ekonomisk natur i vissa fall är sådana att de enligt en objektiv bedömning rent faktiskt måste anses utgöra ett hinder för en avtalsenlig fullgörelse.

Vad som utgör ett hinder beror också på avtalets innehåll. Ju mera specificerad en förpliktelse är, desto större är risken för att någon händelse får den effekten att fullgörelse inte kan ske. Ju allmännare förpliktelsen är, desto flera alternativa möjligheter finns det däremot till fullgörelse och desto färre händelser kan i princip utgöra hinder för en avtalsenlig fullgörelse. Man måste med andra ord räkna med att det finns få godtagbara hinder för att inte fullgöra en penningförpliktelse eller ett åtagande att leverera en viss mängd av en allmänt tillgänglig råvara. Risken för att det inträffar ett faktiskt hinder för att leverera ett bestämt konstverk eller en viss begagnad maskin är naturligtvis betydligt större.

För att ett hinder skall ha befriande verkan förutsätts att det har legat utanför partens kontroll. Detta innebär att förhållanden som kan hänföras till partens egen kontrollsfär alltid medför skadeståndsansvar för honom, även om förhållandet rent faktiskt utgör ett hinder för avtalsenlig fullgörelse. Störningar som är att hänföra till det egna företaget, dess drift eller produktionsplaneringen, kan t. ex. inte åberopas som befriande hinder. Det är härvid utan betydelse om hindret eller avtalsbrottet beror på något som kan läggas parten till last såsom försummelse.

En part går inte utan vidare fri från skadeståndsansvar även om han kan visa att underlåtenheten att fullgöra den ifrågakvarande skyldigheten beror

på ett hinder utanför hans kontroll. Han måste också kunna visa att det inte skäligen kunde förväntas av honom att han skulle ha räknat med hindret vid avtalsstillfället. En allmän strejk eller en import- eller exportbegränsning kan t. ex. inte åberopas om den varit förutsebar när avtalet ingicks. Svåra väderleksförhållanden, som t. ex. isläggning som påverkar transportmöjligheterna och försenar en leverans, torde inte heller kunna åberopas om de inte är exceptionella för det ifrågavarande området.

Ytterligare en förutsättning för att en part skall befrias från skadeståndsansvar är att han kan visa att det inte skäligen kunde förväntas av honom att han skulle ha undvikit eller övervunnit hindret eller dess följder. Detta innebär en skyldighet för en part att trots ett inträffat hinder göra vad han kan för att ändå fullgöra avtalet.

Även om artikeln närmast får aktualitet vid säljarens dröjsmål är den också tillämplig vid hans ansvar för fel i varan och andra avtalsbrott. Den gäller även vid dröjsmål med betalningen och andra avtalsbrott på köparens sida. När det gäller säljarens ansvar för fel bör det framhållas att prövningen enligt första stycket inte gäller huruvida felet – den fysiska avvikelser från avtalad kvalitet – berodde på ett hinder utanför säljarens kontroll, utan om säljarens underlåtenhet att avlämna avtalsenlig vara berodde på ett sådant hinder.

Andra stycket innebär en inskränkning av de möjligheter till befrielse från ansvar som följer av första stycket. Bestämmelsen gäller en parts ansvar för tredje man som han har givit i uppdrag att fullgöra hela avtalet eller en del av det. Det kan vara fråga om en underentreprenör eller någon annan utomstående medhjälpare. Om partens underlåtenhet att fullgöra den ifrågavarande skyldigheten beror på en underlåtenhet av medhjälparen är parten nämligen befriad från ansvar endast om han själv är fri enligt första stycket och dessutom den som fått uppdraget skulle vara fri från ansvar om första stycket skulle tillämpas på honom. Ett praktiskt fall kan vara att en säljare har åtagit sig att leverera en maskin som skall vara utrustad med en speciell komponent och säljaren väljer att beställa komponenten från en underleverantör. Om maskinleveransen försenas på grund av dröjsmål från underleverantörens sida, är säljaren fri från skadeståndsansvar endast om både underleverantören och han själv är fria från ansvar vid en prövning enligt första stycket.

Andra stycket är emellertid inte tillämpligt när det är fråga om "general suppliers", dvs. när tredje man inte är någon som har engagerats för att uppfylla just det ifrågavarande avtalet. Om säljarens dröjsmål beror på avbrott i energitillförseln eller uteblivna leveranser från råvaruleverantörer, behöver han inte visa att också denne skulle vara fri från ansvar vid en prövning enligt första stycket. Hans ansvar är likafullt strängt också i en sådan situation eftersom det får anses följa av första stycket att han inte går fri om han kunde välja eller kontrollera leverantören eller om han hade en rimlig möjlighet att skaffa fram det han behövde från annat håll. Det är emellertid inte möjligt att i generella termer närmare ange vilka fall som skall bedömas enligt andra stycket och vilka som enbart faller in under första stycket. Det får bedömas från fall till fall.

Hinder för fullgörelsen av ett avtal kan ofta vara av tillfälligt slag. Av

tredje stycket framgår att den befrielse från skadeståndsansvar som kan följa av art. 79 bara gäller för den tid under vilket hindret består. Huruvida skyldigheten att fullgöra avtalet över huvud taget kvarstår efter t. ex. ett mycket långvarigt hinder är däremot inte reglerat i konventionen.

Fjärde stycket handlar om den upplysningsskyldighet som en part har som inte kan fullgöra någon av sina skyldigheter men som i och för sig kan åberopa ett befriande hinder. Parten skall enligt första meningen underrätta den andra parten om hindret och dess inverkan på hans möjligheter att fullgöra skyldigheten. Syftet med detta är naturligtvis att den andra parten skall få tillfälle att begränsa den skada han lider genom avtalsbrottet och som han, på grund av att det föreligger ett befriande hinder, inte kan få ersättning för. Underrättelseplikten är sanktionerad genom den särskilda skadeståndsskyldighet som följer av andra meningen. Om den andra parten inte har fått underrättelse inom skälig tid efter det att den part som inte kan fullgöra skyldigheten fick eller borde ha fått kännedom om hindret, är den sistnämnde skyldig att ersätta den skada som är en följd av att den andre inte har fått underrättelsen i tid.

Av femte stycket framgår, som redan nämnts, att art. 79 bara har betydelse för parternas skadeståndsskyldighet och inte innebär någon inskränkning i den rätt en part kan ha att t. ex. häva köpet på grund av den andres avtalsbrott.

Den svenska köplagens grundläggande regler om skadestånd finns i 23, 24, 30, 42 och 43 §§. Säljarens ansvar är enligt köplagen olika beroende på om det är fråga om köp av bestämt gods eller leveransavtal. Det förra är lindrigare än det senare som bara medger undantag vid omöjlighet. Skillnaden jämfört med konventionens reglering är dock mindre än reglernas utformning i förstone kanske ger intryck av. Som nämnts leder nämligen en tillämpning av art. 79 i praktiken till ett lindrigare ansvar vid köp av en specificerad vara än när det är fråga om leverans av en vara som bara är bestämd till sin art. Vid köparens dröjsmål med betalningen innebär art. 79 på motsvarande sätt ett ansvar som nog inte skiljer sig mycket från det som följer av 30 § köplagen. Det skadeståndsansvar som övervägs för köplagsförslaget ligger närmare konventionens reglering än bestämmelserna i gällande köplag.

Artikel 80 Denna artikel innehåller den tämligen självklara regeln att en part inte får åberopa att den andra parten inte har fullgjort någon av sina skyldigheter, i den mån detta beror på en handling eller underlåtenhet av honom själv. Om t. ex. varan skall hållas tillgänglig hos säljaren, kan köparen naturligtvis inte göra gällande att säljaren är i dröjsmål ifall ett försenat avlämnande beror på att köparen inte har ordnat med hämtning av varan.

Avdelning V Verkningarna av hävning

I art. 49 och 64 anges under vilka förutsättningar köparen respektive säljaren kan häva köpet. I art. 72 behandlas hävning vid befarat avtalsbrott och i art. 73 hävning vid successiva leveranser. I den föreliggande avdelningen behandlas bl. a. verkningarna av att köpet hävs (art. 81 och 84). I

art. 82 och 83 regleras följderna för köparens hävningsrätt av att han inte kan lämna tillbaka varan i väsentligen samma skick som han tog emot den. Art. 82–84 gäller också köparens rätt att kräva omleverans.

Artikel 81. Hävning av köpet innebär att båda parter befrias från sina skyldigheter enligt avtalet. Detta slås fast i första stycket av denna artikel. Eftersom hävning i vissa rättssystem utsläcker parternas samtliga förpliktelser som har sin grund i avtalet, nämns i klargörande syfte att hävning inte medför att en part befrias från sin eventuella skyldighet att betala skadestånd. Det klargörs också att hävning inte heller påverkar avtalets bestämmelser om biläggande av tvister eller andra avtalsbestämmelser som gäller parternas rättigheter och skyldigheter till följd av att köpet hävs. Det kan t. ex. gälla skiljeklausuler eller bestämmelser om avtalsvite.

I den mån en part har fullgjort köpet, skall den andra parten lämna tillbaka vad han fått. Om båda parterna har något att lämna tillbaka, skall återlämnandet ske samtidigt. Det nu sagda följer av andra stycket.

Den svenska köplagens närmaste motsvarighet till denna artikel utgörs av bestämmelserna i 57 §. De ifrågavarande principerna torde komma till uttryck också i köplagsförslaget.

Artikel 82. Artikeln begränsar köparens rätt att häva köpet och att kräva omleverans. Enligt första stycket förlorar han dessa befogenheter om det inte är möjligt för honom att lämna tillbaka varan i väsentligen samma skick som det i vilket han tog emot den.

Det som sägs i första stycket modifieras betydligt av reglerna i andra stycket. Första stycket skall sålunda inte tillämpas om omöjligheten att lämna tillbaka varan – eller att lämna tillbaka den i väsentligen samma skick – inte beror på en handling eller underlåtenhet av köparen (punkt a). Rätten att häva köpet eller att kräva omleverans faller t. ex. inte bort om varan har förstörts genom en ren olyckshändelse eller på grund av att den haft ett fel eller annars till följd av varans egna egenskaper. Det framgår också av art. 70 att rätten att häva köpet inte faller bort om det har förelegat ett väsentligt fel i varan och den har förstörts efter riskens övergång.

Rätten att häva köpet eller kräva omleverans faller inte heller bort om varan eller en del av den har förstörts eller försämrats till följd av en sådan undersökning av varan som köparen enligt art. 38 är skyldig att företa (punkt b).

Om varan eller en del av den har sålts vidare i normal ordning eller har förbrukats eller förändrats av köparen innan han märkte eller borde ha märkt felet, förlorar köparen inte heller rätten till hävning eller omleverans (punkt c). Bestämmelsen gäller t. ex. det fallet att den till vilken köparen i sin tur har sålt varan häver detta köp. Den är också tillämplig om köparen har märkt felet först under användningen av varan i sin produktionsprocess.

Hävning kan således komma i fråga också i sådana fall, där köparen inte kan lämna tillbaka varan. Det framgår emellertid av art. 84 andra stycket att köparen skall ersätta säljaren för den nytta som han har haft av varan, t. ex. vad en vidareförsäljning av varan har inbringat.

Det som sägs i art. 82 första stycket följer också av 57 § i den svenska

köplagen och undantagen i andra stycket motsvaras i princip av 58 §. Någon väsentligare förändring övervägs inte för köplagsförslaget.

Artikel 83. Det slås i artikeln fast att en köpare som förlorar rätten till hävning eller omleverans har kvar rätten att göra gällande andra påföljder som kan följa av avtalet eller konventionen (jfr art. 45). Först och främst gäller att förlusten av rätten att avvisa varan inte påverkar den rätt till skadestånd som köparen kan ha. Om det är fråga om fel i varan, är köparen inte heller betagen rätten att kräva avhjälpan eller prisavdrag.

Den nu nämnda principen är inte kodifierad i köplagen och torde inte heller komma att tas in i köplagsförslaget.

Artikel 84. Vid den uppgörelse som sker när köpet hävs skall man enligt denna artikel också beakta det utbyte som en part kan ha haft av motpartens prestation. Värdet av detta skall också återgå.

Om säljaren skall lämna tillbaka betalningen, skall han enligt första stycket också betala ränta på den. Hur räntan skall beräknas framgår dock inte (jfr. art. 78).

Enligt andra stycket gäller att köparen skall ersätta säljaren för den nytta som han har haft av varan eller en del av den. Det gäller både om han skall lämna tillbaka varan (punkt a) och om det är omöjligt för honom att lämna tillbaka den men han trots detta har hävt köpet eller krävt omleverans (punkt b).

Några regler motsvarande bestämmelserna i förevarande artikel finns inte i den svenska köplagen. Av 2 § andra stycket räntelagen följer dock att en säljare är skyldig att utge ränta på betalningen om köpet hävs på grund av avtalsbrott på hans sida. Och att köparen i vart fall är skyldig att utge den avkastning han haft av varan torde gälla utan stöd av lag (SOU 1976: 66 s. 334 m. hänv.).

Avdelning VI Vård av varan

Den sista avdelningen i det avslutande kapitlet med gemensamma bestämmelser om säljarens och köparens förpliktelser handlar om skyldigheten att ta vård om varan för motpartens räkning. Säljarens skyldighet regleras i art. 85 och köparens i art. 86. Den vårdpliktige partens rätt att överlämna varan för vård hos tredje man behandlas i art. 87. Art. 88, slutligen, gäller den vårdpliktige partens rätt och skyldighet att sälja varan.

Artikel 85. Artikeln gäller säljarens skyldighet att ta vård om varan för köparens räkning. Den är tillämplig dels när köparen skall hämta varan på säljarens affärsställe men inte gör det i tid med den följd att risken för varan enligt art. 69 går över på köparen. Den är också tillämplig när säljaren kan förfoga över varan trots att han inte har den i sin besittning, t. ex. därför att han i sin besittning innehar ett transportdokument eller lagerbevis som kontrollerar förfoganderätten över varan. Om köparen i sistnämnda fall inte betalar för varan och säljaren hindrar att varan lämnas ut till köparen, är säljaren skyldig att ta vård om varan för köparens räkning.

Säljaren skall vidta med hänsyn till omständigheterna skäligen åtgärder för att ta vård om varan. Vilka åtgärder som han bör vidta beror bl. a. på

varans art. Skyldigheten kan t. ex. bestå i att lägga upp varan i frysrum eller i ett uppvärmt lager.

Säljaren har rätt att hålla inne varan till dess att köparen har ersatt honom för skäligen kostnader för varans vård. Det följer av andra bestämmelser att säljaren också har rätt att hålla inne varan till säkerhet för betalningen (art. 58). Säljaren är således inte skyldig att lämna ut varan innan han har fått betalt såväl för varan som för vårdkostnaderna.

Säljarens vårdplikt enligt konventionen överensstämmer i allt väsentligt med den som föreskrivs i 33 § köplagen. Retentionsrätten för kostnader regleras i 36 §. Någon egentlig ändring övervägs inte för köplagsförslagets del.

Artikel 86. Enligt första stycket är en köpare som har tagit emot varan och vill avvisa den skyldig att vidta med hänsyn till omständigheterna skäligen åtgärder för att ta vård om varan. Köparen har rätt att hålla inne varan till säkerhet för skäligen kostnader för vården.

Enligt andra stycket begränsas köparens skyldighet att ta vård om varan när den har sänts till honom och har ställts till hans förfogande på bestämmelseorten. Köparen är i så fall endast skyldig att ta hand om varan för säljarens räkning om det kan ske utan att betalning sker och utan oskäligen olägenhet eller oskäligen kostnad för köparen. Vidare gäller att köparen inte är skyldig att ta vård om varan om säljaren eller någon som har rätt att ta hand om varan för säljarens räkning finns på bestämmelseorten.

Andra stycket gäller bl. a. det fallet att säljarens rätt att förfoga över varan under transporten har upphört, och det fallet att varan har kommit fram och köparen har fått tillfälle att undersöka varan innan han betalar för den. Om köparen tar emot varan i den situation som avses i andra stycket, är han skyldig att ta vård om den och han har i så fall också rätt att hålla inne varan till säkerhet för sina kostnader — allt i enlighet med första stycket.

Konventionens bestämmelser om köparens vårdplikt överensstämmer i sak nästan helt med köplagens 55 och 56 §§ och i materiellt hänseende blir det säkerligen inte någon ändring i köplagsförslaget.

Artikel 87. Enligt denna artikel har en part som är skyldig att ta vård om varan för motpartens räkning rätt att lägga upp varan hos tredje man för förvaring för den andra partens räkning och på dennes bekostnad. Varan får dock läggas upp för förvaring endast om kostnaderna inte är oskäligen. Artikelns innebär att den vårdpliktiga parten kan avtala med den som tar hand om varan att den part för vars räkning varan vårdas skall svara för kostnaderna.

Någon egentlig motsvarighet till denna artikel finns inte i köplagen och övervägs inte heller för köplagsförslagets del.

Artikel 88. Artikelns gäller den vårdpliktiga partens rätt och skyldighet att sälja varan för motpartens räkning.

Den part som enligt art. 85 och 86 skall ta vård om varan har enligt första stycket rätt att sälja varan för motpartens räkning. En förutsättning är att motparten har dröjt oskäligen länge med att ta hand om varan eller med att återta den eller med att betala för varan eller för vården av varan. Försäljningen skall ske på lämpligt sätt. Det gäller naturligtvis att i motpartens

intresse få ett med hänsyn till omständigheterna så bra pris som möjligt. En ytterligare förutsättning för försäljningsrätten är att motparten skäligen tid i förväg har underrättats om avsikten att sälja varan.

I andra stycket regleras den vårdpliktige partens skyldighet att i vissa situationer sälja varan för motpartens räkning. En sådan skyldighet föreligger om varan är utsatt för snabb försäkring – vilket t. ex. kan vara fallet med vissa livsmedel – eller om värden skulle medföra oskäligen kostnader. Den vårdpliktige skall i så fall "vidta skäligen åtgärder" för att sälja varan och, i den mån det är möjligt, skall han underrätta motparten om sin avsikt att sälja varan.

Tredje stycket handlar om skyldigheten att redovisa för försäljningen av varan. Den som har sålt varan har rätt att av intäkterna från försäljningen hålla inne ett belopp som täcker skäligen utgifter för försäljningen och värden av varan. Om det blir ett överskott, är han skyldig att utge detta till den andra parten.

Den svenska köplagen har i 34, 35 och 55 §§ regler som i stora drag motsvarar bestämmelserna i förevarande artikel. Bland skillnaderna märks att försäljningen enligt köplagen skall ske på offentlig auktion och att köplagen saknar en uttrycklig regel om redovisningsskyldighet. Köplagsförslagets regler om rätt och skyldighet att sälja varan för motpartens räkning torde komma att innebära ett närmande till bestämmelserna i konventionen.

6.4 Del IV Slutbestämmelser

Del IV innehåller konventionens slutbestämmelser (art. 89–101) vilka bl. a. reglerar möjligheterna till förbehåll beträffande vissa av konventionens bestämmelser och anger förutsättningarna för konventionens ikraftträdande.

FN:s generalsekreterare är konventionens depositarie vilket framgår av *art. 89*. I *art. 90* behandlas förhållandet mellan FN-konventionen och andra konventioner som rör samma frågor som de vilka regleras av FN-konventionen. Artikeln torde bara ha betydelse för ett fåtal stater. Förhållandet till – eller snarare övergången från – 1964 års Haagkonventioner behandlas närmare i *art. 99* (3)–(6).

Art. 91 innehåller bestämmelser om formerna och förutsättningarna för undertecknade och tillträde; med tillträde avses här ratificering, godtagande, godkännande och anslutning.

Av *art. 92–96* framgår vilka förbehåll som kan göras. Enligt *art. 92* kan en fördragsslutande stat förklara att den inte skall vara bunden av antingen del II (avtalsdelen) eller del III (köpdelen). En förklaring enligt denna artikel får inte ske senare än vid tillträdet.

Art. 93 (Federal-State-Clause) medger att en fördragsslutande stat som har två eller flera områden i vilka olika rättssystem är tillämpliga såvitt gäller avtal om köp förklarar att konventionen utsträcks till alla eller endast ett eller flera av statens områden.

Enligt *art. 94* – den s.k. nabolandsklausulen – kan två eller flera fördragsslutande stater, som har samma eller nära överensstämmande

rättsregler angående de frågor som regleras av konventionen, förklara att konventionen inte skall tillämpas på köpeavtal mellan parter som har sina affärsställen i dessa stater. En förklaring enligt denna artikel kan göras när som helst. Den kan göras av en enskild stat även i förhållande till stater som inte är bundna av konventionen. Det senare framgår av andra stycket.

Enligt *art. 95* kan en fördragsslutande stat förklara att den inte skall vara bunden av *art. 1* första stycket punkt b i konventionen. En sådan förklaring skall göras vid tillträdet till konventionen. Förklaringen innebär att konventionen bara skall tillämpas på köpeavtal mellan parter som har sina affärsställen i stater som båda har tillträtt konventionen (Contracting States); jfr *art. 1(1) punkt a*.

Art. 96 medger att en fördragsslutande stat vars lagstiftning kräver att köpeavtal skall ingås eller bekräftas skriftligen kan upprätthålla detta formkrav trots bestämmelserna i bl. a. *art. 11*. Innebörden av en reservation enligt *art. 96* framgår närmare av *art. 12*.

I *art. 97* regleras bl. a. hur och när de i *art. 92–96* omnämnda förbehållen skall göras och när de träder i kraft. Av fjärde stycket framgår att ett förbehåll när som helst kan dras tillbaka. I *art. 98* slås fast att inga andra reservationer är tillåtna än de som är uttryckligen medgivna.

Art. 99 reglerar tidpunkten för konventionens ikraftträdande. Det följer av första stycket att konventionen träder i kraft första dagen i månaden efter det att tolv månader förflutit sedan det tionde instrumentet om tillträde har deponerats, dvs. när tio stater genom t. ex. ratifikation har samtyckt till att vara bundna av konventionen.

Om en stat tillträder konventionen först efter det att tio andra stater har tillträtt konventionen, träder konventionen i kraft i förhållande till den ifrågavarande staten första dagen i månaden efter det att tolv månader förflutit från deponeringen av den statens instrument angående ratifikation e. d. Detta följer av andra stycket.

Tredje–sjätte styckena av *art. 99* reglerar övergången till FN-konventionen för de stater som är parter i endera eller båda Haagkonventionerna från 1964 om ingående av avtal (ULF) resp. om internationella köp (ULIS).

Art. 100 anger i vad mån konventionen är tillämplig på enskilda avtal som ingås vid den tid då konventionen träder i kraft.

Art. 101 har regler om uppsägning av konventionen.

Det framgår avslutningsvis att konventionens originalexemplar är avfattat på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska samt att dessa texter skall ha samma giltighet.

7 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslagen till

1. lag om internationella köp,
2. lag om ändring i lagen (1905:38 s. 1) om köp och byte av lös egendom.

8 Beslut

Prop. 1986/87: 128

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1987-03-02

Närvarande: justitierådet Knutsson, justitierådet Sterzel, regeringsrådet Tottie.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 19 februari 1987 har regeringen på hemställan av statsrådet Leijon beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om internationella köp.
 2. lag om ändring i lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom.
- Förslagen har inför lagrådet föredragits av kanslirådet Olov Hertzman.
Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget till lag om internationella köp

Lagrådet tillstyrker att Sverige ansluter sig till FN-konventionen och därvid avger de reservationer som förordas i remissen. Lagrådet anser vidare att övertygandeskäl har anförts i remissen för att konventionen införlivas med svensk rätt genom inkorporation.

Förslaget innebär att konventionen skall gälla som svensk lag på sex olika främmande språk. Såsom framhållits i olika sammanhang, bl. a. i det i remissen nämnda lagstiftningsärendet angående internationell järnvägstrafik, möter inte något hinder från konstitutionell synpunkt mot att en text på ett främmande språk ges giltighet som svensk lag. Den nu föreslagna ordningen medför givetvis vissa problem i den praktiska tillämpningen. Dessa torde dock i själva verket bli ganska begränsade. I de allra flesta fall lär det visa sig tillräckligt att – förutom den svenska översättningen – utnyttja endast en av de autentiska texterna. Vanligen blir det då säkerligen fråga om den engelska versionen. Skulle det i undantagsfall bli nödvändigt att lägga en jämförelse mellan flera olika texter till grund för lösningen av ett tolkningsfrågor får man ta hjälp av språklig expertis i den mån det behövs.

Den svenska översättning av konventionen som skall bifogas lagtexten och den redogörelse för konventionens innehåll som lämnas i lagrådsremissen (avsnitt 6) kommer otvivelaktigt att underlätta tillämpningen. Denna redogörelse kan dock givetvis inte tillmätas samma betydelse för tolkningen som förarbeten till en inhemsk lag. Sådana förarbeten ger normalt även underlag för en mer detaljmässig granskning än som är möjlig i fråga om internationella konventioner. Lagrådet, som noterar att den nya svenska köplagen avses få ett med konventionen mera överensstämmande innehåll än den nuvarande, har inte funnit anledning att rikta några anmärkningar mot den redogörelse som lämnas i remissen.

Konventionens bestämmelser innehåller en rad uttryck som kan ge utrymme för skilda tolkningar. Visserligen sägs i artikel 7 att man vid tolkningen skall ta hänsyn till konventionens internationella karaktär och behovet av att främja en enhetlig tillämpning. Särskilt med hänsyn till

bristen på auktoritativa motivuttalanden till ledning för tolkningen finns emellertid en uppenbar risk för att olika praxis kan uppstå i skilda länder. För att en sådan utveckling i möjligaste mån skall kunna undvikas är det önskvärt att man skapar ett system för att sprida kännedom om vägledande domstols- och skiljenämndsavgöranden i konventionsstaterna. Man kunde tänka sig en ordning där nationella rapportörer fick till uppgift att sända in kortfattade referat av sådana avgöranden till ett centralt organ, vilket i sin tur gör en sammanställning som publiceras och distribueras till konventionsstaterna. Lagrådet ifrågasätter om det inte kan finnas anledning att överväga ett initiativ i denna riktning från svenskt eller nordiskt håll i lämpligt sammanhang.

För tillämpningen av den föreslagna lagen är det nödvändigt att ha kännedom om vilka stater som är anslutna till konventionen och om eventuella reservationer som de har avgett. Lagrådet förutsätter att regeringens kommer att utfärda tillkännagivanden härom i likhet med vad som har skett på andra rättsområden.

Vad beträffar den föreslagna lagen vill lagrådet endast göra ett påpekande rörande 2 §. Denna paragraf behandlar inte den situationen att en part har affärsställen i mer än ett land. Av specialmotiveringen att döma skall bestämmelsen i konventionens artikel 10 a) tjäna till ledning i sådana fall. Enligt lagrådets mening bör emellertid paragrafen utformas så att den kan tolkas fristående. Lagrådet föreslår därför att som en andra mening i paragrafen inskjuts "Om en part har mer än ett affärsställe, skall det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörelse har sin närmaste anknytning."

Förslaget till lag om ändring i lagen om köp och byte av lös egendom

Förslaget lämnas utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sigurd-
sen, Gustafsson, Leijon, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson,
Gradin, Dahl, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Lindqvist,
G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Wickbom

Proposition om internationella köp

1 Anmälan om lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande (beslut om lagrådsremiss fattat
vid regeringssammanträde den 19 februari 1987) över förslag till

1. lag om internationella köp,
2. lag om ändring i lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Förslaget till lag om internationella köp

Lagrådet har tillstyrkt att Sverige ansluter sig till FN-konventionen och därvid avger de reservationer som förordas i remissprotokollet. Enligt lagrådet har vidare övertygande skäl anförts i remissen för att konventionen införlivas med svensk rätt genom inkorporation. Liksom lagrådet anser jag att det är förenat med endast begränsade problem att konventionen skall gälla som svensk lag på sex olika främmande språk. Vad lagrådet har anført om detta ligger helt i linje med den uppfattning som ligger bakom ställningstagandet i remissen.

Liksom lagrådet anser jag att det är önskvärt att man skapar ett system för att sprida kännedom om vägledande domstols- och skiljenämndsavgöranden i konventionsstaterna. Enligt vad jag har inhämtat är detta en fråga som redan har aktualiserats i Förenta nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), där Sverige för närvarande är medlem. Avsikten är att frågan skall behandlas vid UNCITRAL:s 20:e session sommaren 1987. Enligt min mening är UNCITRAL det organ som bör utforma och administrera ett sådant system som jag nyss angav. Sverige bör därför vid den nämnda sessionen verka för att UNCITRAL tar på sig denna uppgift.

Jag biträder vad lagrådet har anført rörande 2 § och tillstyrker det föreslagna förtydligandet av lagtexten.

Förslaget har lämnats utan erinran av lagrådet.

2 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

dels godkänna Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor med de reservationer som har angetts.

dels anta de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Sammanställning av remissyttrandena över FN-konventionen

Remissinstanserna

Yttranden över FN-konventionen har avgetts av hovrätten för Västra Sverige, kommerskollegium, konsumentköpsutredningen (Ju 1977: 13) och Sveriges advokatsamfund. Sveriges industriförbund, Sveriges grossistförbund, Svenska handelskammarförbundet och Internationella handelskammarens svenska nationalkommitté har lämnat ett gemensamt yttrande.

I det följande återges yttrandena i oavkortat skick.

1 Hovrätten för Västra Sverige:

I yttrande över konventionsförslaget fann hovrätten, med vissa förbehåll, förslaget väl ägnat att läggas till grund för en konvention. Den slutliga konventionstexten överensstämmer i stort sett med förslaget. De kritiska synpunkter hovrätten framförde i yttrandet har endast i ringa mån beaktats vid den slutliga utformningen av konventionen. Med hänsyn till att konventionen bygger på en balans mellan olika rättssystem för att den skall kunna godtagas av många olika stater, inte minst u-länderna, har det emellertid uppenbarligen varit svårt att vinna gehör för svenska synpunkter i större utsträckning än som skett.

De sakliga ändringar av förslaget som vidtagits påverkar inte helhetsbedömningen av konventionen. Hovrätten finner därför ej anledning att närmare beröra dessa.

Hovrätten anser konventionen utgöra en från svensk synpunkt godtagbar reglering av internationella köp. Som hovrätten framhållit i sitt yttrande över förslaget förefaller åtskilliga av bestämmelserna, även där de skiljer sig från svensk och nordisk köprätt, till en del överlägsna dem vår svenska köplag innehåller. Med hänsyn till att reglerna är dispositiva utgör konventionen inget hinder för utveckling av andra regler genom avtal på de punkter där konventionens regler kan anses mindre tillfredsställande.

2 Kommerskollegium:

Föreliggande internationella konvention, som reglerar köprättsliga avtalsförhållanden mellan rättssubjekt i ratificerande medlemsstater, synes icke vara oförenlig med de multilaterala och bilaterala handelsavtal som Sverige träffat med främmande stater. Såsom framgår av konventionens artikel 90 har densamma lägre rättslig dignitet än redan ingångna eller kommande avtal mellan stater på exempelvis den internationella handelns områden.

3 Konsumentköpsutredningen:

Konventionen är enligt artikel 2 (a) inte tillämplig på konsumentköp.

Såsom vi framhöll i remissyttrande den 28 september 1979 över förslaget till konvention är ett sådant undantag i hög grad påkallat. Med hänsyn härtill och då undantagsregelns utformning – som helt överensstämmer med det tidigare remitterade förslaget – bör kunna godtas för svensk del finns från de synpunkter vi har att beakta inte någon anledning till erinran mot konventionen.

4 Sveriges advokatsamfund:

Konventionen har föregåtts av ett långvarigt arbete. Sålunda har samfundet och andra remissinstanser vid flera tillfällen yttrat sig över olika utkast till konventionstext. Åtskilliga förändringar har skett i förhållande till tidigare utkast, både redaktionellt betingade ändringar och sådana materiella ändringar som i huvudsak behandlats i tidigare remissyttrandena. Av de allmänna synpunkter samfundet anförde i yttrande över 1964 års Haagkonvention om enhetlig lag rörande internationella köp av lösa saker (ULIS), är åtskilliga alltjämt tillämpliga. Det finns därför ej anledning för samfundet att på nytt kommentera de enskilda bestämmelserna i konventionen.

I yttrande över UNCITRAL-utkastet (TSA 1977 s. 19) anförde samfundet sammanfattningsvis att utkastet, efter viss överarbetning, vore ägnat att ligga till grund för en reviderad konvention, till vilken Sverige kunde tänkas ansluta sig. Från denna utgångspunkt får samfundet anföra följande.

Den första frågan gäller huruvida den föreliggande konventionstexten innebär en tillräcklig överarbetning och nu är sådan att en allmän värdering av konventionen bör föranleda svensk anslutning och den andra frågan huruvida Sverige bör utnyttja de reservationsmöjligheter konventionen anvisar.

Anslutning

De brister i UNCITRAL-utkastets systematik och terminologi som samfundet tidigare kritiserat har ej kunnat avhjälpas i den nu föreliggande konventionstexten – trots att vissa mer angelägna ändringsyrkanden från svensk och nordisk sida kunnat tillgodoses.

Oklarhet i terminologi och systematik kan befaras ge utrymme för olikartad rättstillämpning i konventionsländer. Denna kan i sin tur bli besvärande vid utformningen av kontrakt och standardavtal och vid bedömningen av avtalsparts rättsliga situation i enskilda fall och förta en del av den uniformering av köprätten som avsågs med konventionen. Därtill kommer att konventionen tillåter reservationer av olika slag. Man får därför räkna med att den internationella avtals- och köprätten kommer att för lång tid förbli komplex och svåröverskådlig även om konventionen vinner bred anslutning. Olägenheter av berört slag torde dock vara det pris som man får betala för att uppnå enighet om en konventionstext som möjliggör bred anslutning.

Även om man sålunda inte kan ställa samma krav på en konvention som

vi i Sverige anser oss böra ställa på inhemsk lagstiftning, kan konventionen dock medföra påtagliga praktiska fördelar för internationell handel.

Parterna i internationella avtal och deras juridiska ombud har idag knappast möjlighet att med den tidspress, under vilken affärsavtal tillkommer, överblicka och sätta sig in i innebörden av de rättsregler av olika slag som kan bli tillämpliga på ett avtal. Om avtal träffas om tillämplig lag bestäms lagvalet ofta av den part som bestämmer innehållet i avtalet i övrigt men ofta lämnas frågan oreglerad eftersom ingendera parten känner den andra partens lag. Det förekommer till och med att parterna – i syfte att ingen part skall få en fördel före den andre – låter en tredje, ofta för båda parter okänd rättsordning bli tillämplig på transaktionen.

Det är nu både tidsödande och förenat med betydande svårigheter att fastställa vilken lag som skall tillämpas. Svaret beror ofta på var frågan kommer att prövas. Är väl svaret givet, t. ex. om avtalet innehåller en hänvisning är det svårt att erhålla en aktuell text av främmande lag. Därefter kvarstår minst samma problem med tolkningen av den främmande lagen som med tolkningen av konventionstexten.

I jämförelse härmed är det för affärsmän, bolagsjurister och advokater en betydande fördel och säkerhet att det finns en för parterna i en internationell transaktion gemensam konventionstext som utgör lag för både säljare och köpare. Sålunda besvarar konventionen i förhållandet mellan parter i konventionsstater frågan om tillämplig lag, och den gemensamma konventionstexten ger part en grundläggande kännedom om den andra partens gällande lag. Enligt samfundets mening är sålunda de praktiska fördelarna betydande.

Vid en samlad bedömning av för- och nackdelar är det samfundets mening att fördelarna överväger. Med hänsyn till arten av de fördelar samfundet ser med en anslutning till konventionen uppnås dessa dock först vid en bred anslutning.

Reservationer

Förhållandet till de nordiska grannländerna och rättsgemenskapen i fråga om lagstiftning på avtals- och köprättens område samt förekomsten av allmänt spridda, gemensamt utarbetade allmänna leveransbestämmelser bör föranleda att Sverige vid en anslutning reserverar sig enligt artikel 94(1). Härför talar också omfattningen av handeln mellan de nordiska grannländerna och den påtagliga likheten mellan sådan handel och inhemsk handel. Mellan de nordiska länderna finns genom dessa förhållanden redan en kännedom över gränserna om de regler som gäller. Med samfundets utgångspunkt skulle det därför inte innebära någon förenkling eller ökad säkerhet i affärslivet att i framtiden tillämpa andra gemensamma bestämmelser än de som nu gäller. Detta förutsätter dock att de övriga nordiska länderna intar samma ståndpunkt och att den gemensamma grunden kan behållas i framtiden. Samfundet förutsätter att samråd med de övriga nordiska länderna sker i denna fråga.

En reservation enligt artikel 95 skulle göra konventionen tillämplig endast mellan parter i stater som anslutit sitt till konventionen. En sådan

reservation medför att två regelsystem kommer att gälla för internationella avtal beroende på om motparten har sin "place of business" i ett konventionsland eller ej. De skäl som samfundet anser talar för en anslutning till konventionen nämligen att åstadkomma enkla och enhetliga regler för det praktiska affärlivet, talar för att reservation inte bör göras.

Artikel 92 möjliggör för konventionsstat att göra undantag för del II (avtalsdelen) eller del III (köpdelen). De argument som ovan anförts till stöd för ståndpunkten att Sverige bör ansluta sig till konventionen gäller i första hand köpdelen. Att göra undantag för den delen av konventionen kan därför inte vara aktuellt. Avtalsdelen behandlar endast vad som närmast motsvarar första kapitlet i lagen om avtal, dvs. regler om slutande av avtal. Konventionens regler skiljer sig något från avtalslagens motsvarande regler särskilt i frågan om anbud och möjligheterna att återkalla anbud. Samfundet konstaterar att förekomsten av vissa skillnader mellan konventionen och svensk lag är naturlig och att det inte finns någon objektiv grund för att hävda att den svenska regleringen skulle vara bättre. Tvärtom syns i detta speciella fall konventionens regler innebära praktiska fördelar i förhållande till tredje paragrafen avtalslagen och medföra preciseringar i affärsverksamhet som är lämpliga i internationella avtal. Emellertid kan det tänkas uppkomma problem om både ett internationellt och ett nationellt regelsystem blir tillämpligt på en och samma affär. Sålunda gör konventionen uttryckligen undantag för regler om rättshandlingars ogiltighet. Förhållandet mellan regler som skall bedömas efter konventionen och sådana som skall bedömas efter nationell rätt har inte närmare studerats.

Skälen för en anslutning till avtalsdelen väger ur praktiska synpunkter inte så tungt som skälen för anslutning till köpdelen. Vinner konventionen i sin helhet bred anslutning är det emellertid samfundets mening att de praktiska svårigheterna inte förefaller större än att Sverige bör kunna överväga en anslutning även till avtalsdelen.

Blir en anslutning till båda delarna aktuell kommer den ovan berörda frågan om undantag enligt artikel 95 i ett något annat läge. Såsom ovan framhållits är avtalsdelen inte så angelägen och gränsdragningen mellan dess regler och avtalsrätten i övrigt oklar och därmed fördelarna med en anslutning icke så påtagliga. Därav följer att det finns starkare skäl att av praktiska hänsyn begränsa tillämpningen av avtalsdelen till parter i konventionsstater dvs. att göra ett undantag enligt artikel 95. Sådant undantag kan emellertid inte göras bara för avtalsdelen utan måste gälla konventionen som helhet. Samfundet har svårt att på föreliggande material ta ställning till huruvida undantag bör göras i det läget. Svaret blir antagligen beroende på hur bred anslutning konventionen får och i vad mån reservationer görs.

5 Sveriges industriförbund, Sveriges grossistförbund, Svenska handelskammarförbundet och Internationella handelskammarens svenska nationalkommitté

Den nu färdiga konventionen är resultatet av en längre tids arbete. Organi-

sationerna har också vid flera tillfällen fått tillfälle att yttra sig över olika utkast till konventionstext. Sålunda har yttranden avgivits 12 november 1976, 9 mars 1978 och 28 september 1979.

I de nyss nämnda yttrandena har det närmare innehållet i konventionens bestämmelser kommenterats mer ingående. Föreliggande yttrande begränsas därför huvudsakligen till frågorna om Sverige över huvud taget bör ansluta sig till konventionen och, om så blir fallet, vilka reservationsmöjligheter som bör utnyttjas. Med hänsyn till yttrandets begränsning vill organisationerna starkt understryka, att de synpunkter som kommit till uttryck i de tidigare yttrandena alltjämt äger sin giltighet. Här finns också anledning att erinra om den kritik som riktats mot de kommentarer som tagits fram inom ramen för konventionsarbetet. Om Sverige ansluter sig till konventionen bör i samband därmed på lämpligt sätt klargöras, att man från svensk sida anser att kommentarerna inte bör ha betydelse som rättskälla vid tolkning av konventionen.

Organisationerna behandlar i det följande till en början endast köpdelen, den viktigaste i konventionen. Beträffande dess innehåll har organisationerna tidigare framfört ett flertal synpunkter. Det har främst gällt reglerna om tolkning av handelstermer, bestämmelserna om leverans och farans övergång, fullgörelsebegreppet och rättelse av fel m. m. Organisationerna hänvisar till tidigare yttranden och beklagar samtidigt att de tidigare framförda synpunkterna inte alltid har kunnat vinna beaktande i önskad utsträckning.

I frågan om Sverige bör ansluta sig till konventionens köpdel finner organisationerna det svårt att ta definitiv ställning i dagens läge. Värdet för näringslivet av en svensk anslutning till köpdelen är i hög grad beroende av vilken hållning andra stater intar till konventionen. Organisationerna vill här fästa uppmärksamheten på det möte inom EG som enligt uppgift skall hållas 1980-11-06 och där medlemsstaternas inställning till konventionen skall behandlas. Det är angeläget att man från svensk sida håller sig noggrant underrättad om resultatet av överläggningarna inom EG.

Även om endast ett mindre antal stater ansluter sig till konventionen kan Sverige ändå börja ansluta sig därtill. Så kan bli fallet om det är fråga om sådana stater i förhållande till vilka köplagsdelen skulle innebära en bättre eller mindre främmande reglering än nuvarande ordning. En anslutning, med reservation enligt art. 95, synes sålunda innebära fördelar för Sverige om därigenom uppnås att konventionen kommer att gälla i förhållande till länder som Sovjetunionen, Kina, Nigeria, Brasilien samt andra viktigare öststater och utvecklingsländer. Däremot är intresset att låta konventionen ersätta nuvarande rättsregler i förhållanden till EG-länderna och USA mera begränsat. I relationerna till dessa länder skulle en övergång till konventionen ha värde om konventionen fick så stor spridning att dess tillämpning blev mer eller mindre universell. Skulle konventionen vinna en mycket bred anslutning förefaller det ej längre nödvändigt med någon reservation enligt art. 95.

I samband med ställningstagandet till art. 95 måste också tidsaspekten beaktas, eftersom en sådan reservation synes börja ske samtidigt med ratificeringen. Om det enligt det tidigare förda resonemanget är motiverat

med en svensk anslutning även vid ett mindre antal staters tillträde, men det fortfarande är oklart hur andra betydelsefulla stater ämnar förhålla sig, är det lämpligt att Sverige gör reservation enligt art. 95. Skulle det senare visa sig, att konventionen vinner en nöjaktigt bred anslutning bör reservationen kunna tas tillbaka i enlighet med art. 97(4). Organisationerna vill även här låta sitt definitiva ställningstagande bli beroende av den totala anslutningen till konventionen som kan förväntas.

Organisationerna önskar hållas informerade om den internationella utvecklingen och hemställer, att de ånyo bereds tillfälle att yttra sig i anslutningsfrågan när överblick kan erhållas över andra staters inställning.

I detta sammanhang vill organisationerna också beröra konventionens betydelse för svenska och nordiska rättsförhållanden. Organisationerna är medvetna om att ett antagande av konventionen kan påverka de förebyggande revisionerna av de skandinaviska köplagarna. Härvidlag finns anledning att understryka att den föreliggande konventionen i många stycken är resultatet av olika kompromisser och att texten inte representerar någon "modern" köplag, som återspeglar de kommersiella realiteterna eller eljest tillgodoser reformbehoven för köplagens del. Detta bör finnas i åtanke vid ett framtida revisionsarbete.

Organisationerna vill också understryka vikten av en nordisk rättslikhet även efter en eventuell anslutning till konventionen och revidering av köplagarna. De skandinaviska köplagarna är av hög kvalitet och det vore slöseri att förspilla detta rättsarv genom en radikal omläggning. Vid en revidering är det organisationernas uppfattning, att man bör bygga på de gällande köplagarna på så sätt, att man tillvaratar det värde som ligger i lagarnas disposition och den homogena rättsliga miljö som skapats av köplagarnas långvariga giltighet.

Vid en anslutning till köpdelen bör således beaktas att dörrarna inte stängs för en särreglering av de nordiska förhållandena på köprättens område. Den rättslikhet som råder inom Danmark, Norge och Sverige är viktig och bör bevaras. Så långt möjligt bör i vart fall materiell rättslikhet eftersträvas också i förhållande till Finland. Organisationerna hemställer därför, att Sverige verkar för att de nordiska länderna vid en eventuell anslutning till köpdelen fogar en reservation enligt den s. k. nabolandsklausulen i art. 94(1). En sådan reservation torde komma att behövas även efter en eventuell reformering av köprätten i Norden.

I samband med behandlingen av konventionens köpdel vill organisationerna också framhålla, att en svensk ratificering inte får påverka anslutningen till 1955 års Haag-konvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker. Sverige är och bör förbli anslutet till denna konvention.

Organisationerna beklagar att en stat som ansluter sig till konventionen givits möjlighet att avge en "deklaration" i enlighet med art. 96. Detta innebär att ifrågavarande stater inte blir bundna av stadgandet i art. 11 om slopande av varje formkrav för slutande av avtal. För svenskt vidkommande måste gälla att något formkrav inte skall uppställas härvidlag.

I fråga om konventionens avtalsdel måste organisationerna redovisa en primärt negativ hållning. Avtalsdelen innehåller en kompromiss mellan

anbuds återkallelighet respektive oåterkallelighet som inte är särskilt klargörande. För svensk rättsuppfattning – och med ett kommersiellt betraktelsesätt – är vidare den subjektiva tolkningsregeln i art. 8 inte tilltalande, eftersom svensk rätt ju bygger på tillitsteorin. Så länge Storbritannien och andra common law-länder, för vilkas skull kompromissen närmast kom till, ej ansluter sig till avtalsdelen finns ej heller för svensk del någon anledning att göra så. Sammantaget finner organisationerna att sådana skäl inte föreligger, att Sverige f. n. har anledning att ansluta sig till konventionens avtalsdel.

Även på avtalssidan vill organisationerna betona vikten av en fortsatt nordisk rättslikhet. Organisationerna förutsätter att samråd sker med de övriga nordiska länderna, och att man från svenskt håll, om och när anslutning överväges, verkar för att eventuellt erforderliga reservationer görs enligt art. 94.

Samtidigt med konventionen om internationella köpavtal har också i ett protokoll till 1974 års preskriptionskonvention intagits en del ändringar i denna. Lika litet som tidigare finns nu någon anledning för Sverige att ansluta sig till preskriptionskonventionen. Vad som emellertid nu är aktuellt är de ändringar i konventionen som vidtagits för att få till stånd en närmare överensstämmelse med motsvarande stadganden i konventionen om internationella köpavtal. Sålunda sägs i protokollet (art. I) att preskriptionskonventionens regler blir tillämpliga också i de fall där de internationellt privaträttsliga reglerna utpekar ett konventionslands lag som tillämplig på avtalet. I de fall konventionen kommer till användning innebär detta bl. a., att preskriptionsavbrott måste ske vid domstol i konventionsstat.

För svenskt vidkommande är problemet näraliggande eftersom Norge är anslutet till 1974 års konvention. Så länge konventionen tillämpas endast mellan konventionsstater uppstår härav inga olägenheter för svensk del. Utsträcks däremot tillämpningen till att omfatta även parter i icke-konventionsstater kommer problem att uppstå för dessa. Även om det skulle sägas att en konventionsstat kan acceptera talan vid domstol i en icke-konventionsstat som preskriptionsavbrytande, kommer detta – som påpekats i professor Hjerner's PM 1980–04–15 – att förbli så oklart och osäkert, att en part som skall avbryta preskription inte kan förlita sig därpå. För övriga nordiska länder synes därför den nuvarande ordningen vara att föredra.

Lagrådsremissens lagförslag

1 Förslag till

Lag om internationella köp

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Artiklarna 1–13 och 25–88 i Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor skall i originaltexternas lydelse gälla som lag här i landet. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en *bilaga*¹ till denna lag. Texterna på övriga originalspråk, arabiska, kinesiska, ryska och spanska, skall kungöras på det sätt som regeringen bestämmer.

2 § Lagen tillämpas inte i fall då både säljaren och köparen har sina affärsställen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige. Om en part inte har något affärsställe, skall avseende fästas vid hans hemvist.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Bilagan har uteslutits här.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1905: 38 s. 1) om köp och byte av lös egendom skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

De i denna lag givna stadganden om säljares och köparens rättigheter och skyldigheter lände till efterrättelse, såvitt ej annat är uttryckligen överenskommet eller eljest må anses avtalat eller ock följer av handelsbruk eller annan sedvänja.

Vad i denna lag är stadgat om köp skall i tillämpliga delar gälla i fråga om byte.

Denna lag tillämpas inte i fall då lagen (1987:000) om internationella köp är tillämplig.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. I fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller dock äldre bestämmelser.

Innehåll

	sid.
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 februari 1987	
1 Inledning	81
2 FN-konventionen	81
2.1 Bakgrunden till konventionen	81
2.2 Konventionens huvudsakliga innehåll m. m.	83
3 Allmän motivering	86
3.1 Skall Sverige tillträda FN-konventionen?	86
3.2 Vilka reservationer bör Sverige göra?	88
3.3 Hur skall FN-konventionen införlivas med svensk rätt?	90
3.4 Ikraftträdande m. m.	93
4 Upprättade lagförslag	93
5 Specialmotivering	94
5.1 Förslaget till lag om internationella köp	94
5.2 Förslaget till lag om ändring i köplagen	95
6 Det närmare innehållet i FN-konventionen	96
6.1 Del I Tillämpningsområde och allmänna bestämmelser	96
6.1.1 Kap. I Tillämpningsområde	96
6.1.2 Kap. II Allmänna bestämmelser	100
6.2 Del II Ingående av avtal	104
6.3 Del III Köp av varor	108
6.3.1 Kap. I Allmänna bestämmelser	108
6.3.2 Kap. II Säljarens skyldigheter	111
6.3.3 Kap. III Köparens skyldigheter	133
6.3.4 Kap. IV Riskens övergång	144
6.3.5 Kap. V Gemensamma bestämmelser om säljarens och köparens skyldigheter	146
6.4 Del IV Slutbestämmelser	159
7 Hemställan	160
8 Beslut	161
Utdrag ur lagrådets protokoll den 2 mars 1987	162
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 1987 ...	164
Bilaga 1 Sammanställning av remissyttrandena över FN-konventionen	166
Bilaga 2 Lagrådsremissens lagförslag	173

